EUGEN GOMBOȘ

HEGEMONUL ȘI FIARA

PAVCON

HEGEMONUL ȘI FIARA

C S F

222

Eugen Gomboş
HEGEMONUL ŞI FIARA
Povestiri

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
GOMBOŞ, EUGEN
Hegemonul şi fiara : povestiri / Eugen Gomboş. - Bucureşti: Pavcon, 2023
ISBN 978-606-9625-74-3

821.135.1

Comenzi:
Editura PAVCON, tel.: 031-100.80.70
0727.77.80.06
office@pavcon.ro
www.pavcon.ro

Coperta: **George Ionescu** *(asistat de AI)*
Editor: **Constantin Pavel**

ISBN 978-606-9625-74-3

EUGEN GOMBOȘ

Hegemonul și Fiara

POVESTIRI

Editura **PAVCON**
Bucureşti, România, 2023

Completează-ți *Colecția Science-Fiction* cu:

1944 Ein Freak - F. Purluca • **4 nuvele fantastice** - I.L. Caragiale • **A doua Lună a Pământului** - M.L. Goga • **Adam** - D. Botgros • **Alte istorii interzise** - O. Petcu • **Amintirile unui sefist part-time** - V. Bugariu • **Antologiile CSF** • **Apocalipsa după Darwin** - G. Lazăr • **Apophis** - F. Haidamac • **Aripile Albastre** - A. Borlan • **Artefactul** - M.L. Goga • **Artificial** - Cornel Bălan • **Aurul beznei** - C. Ghidoveanu • **Avatarii faraonului Tla** - M. Eminescu & A. Cărășel • **Blestemul celor patru fantome** - F. Purluca • **București 2058** - R. Grant • **Călărețul, mâna, calul** - O. Petcu • **Can și Ideea** - V. Martin • **Casa din altă viață** - M. Pospai • **Casa fără cărți** - R. Bretin • **Castelul** - A. Antonie • **Catedrala lingurilor** - P. Tofilescu • **Bacteria nemuririi** - A. Cărășel • **Cârligul spațial** - A. Cărășel • **Poarta mânturii** - A. Cărășel • **Cealaltă regină** - A. Trușcă • **Cetiți-le noaptea** - I. Minulescu • **Cineanimația SF** - B. Mihăilescu • **Colivia sufletelor** - B. Velimirovici • **Colivia umbrelor** - B. Velimirovici • **Confesiunile Omului-câine** - F. Giurcă • **Conspirația apei** - C. Murgan • **Cumulonimbus pe cerul Atlantidei** - A. Cărășel • **Curtezana onestă și astrologul** - V. Bugariu • **De ce tac civilizațiile extraterestre** - D. Farcaş • **De la biți la extratereştri** - D. Farcaş • **Decadența sufletelor noastre** - C. Murgan • **Deocamdată... enigme** - D. Apostol • **Dialogul păsărilor** - L. Tarko • **Dicționar de enigme şi mistere** - A. Cărăşel • **Dincolo de gratiile coliviei** - B. Velimirovici • **Dinosauria** - D. Apostol • **Dragonul fără aripi** - S. Someşan • **Drum mortal spre Tijuana** - S. Nină • **Efectul Metamorphis** - F. Giurcă • **Egal cu tine însuți** - V. Martin • **Elisa** - R. Gion • **Elogiu muncii de partid** - V. Martin • **Erezia egumenului Glicherie** - D. Ninoiu • **Europa BD** - D. Niță • **Extra-terestrul** - C. Pavel • **Fantazio blues** - F. Giurcă • **Fiara** - M.L. Goga • **Forțe ale Naturii** - D. Faur • **Glykon** - F. Giurcă • **Iarna Păscălierului** - D. Ninoiu • **Imaginarium** - A. Cărăşel • **În anul 4000 sau o călătorie la Venus** - V. Anestin • **Incidentul Indira** - A. Borlan • **Incredibila aventură a cuviosului Achim** - D. Ninoiu • **Insula pescăruşilor** - M.L. Goga • **Întoarcerea vrăjitorului** - A.V. Mircea • **Între lumi** - A.V. Mircea • **Întunericul de mâine** - R. Gion • **Învățătorul** - M.L. Goga • **Scurtă istorie a viitorului aristotelic** - A. Cărăşel • **Steaua fulgurantă** - A. Cărăşel • **Saurianul de metan** - A. Cărăşel • **Omul cu masca de Cobalt** - A. Cărăşel • **Nova Sol** - A. Cărăşel • **Criza Antropos** - A. Cărăşel • **Lumi întrepătrunse** - M. Grecu • **Lupi şi mere stricate** - P. Tofilescu • **Magic Drago** - A. Cărăşel • **Manuscrisul episcopului Petronius** - D. Ninoiu • **Marea Spirală aşteaptă** - D. Farcaş • **Marginea curcubeului** - A. Cărăşel • **Mercenarii** - F. Purluca • **Metamorfoza** - P. Racolța • **Minunatele prisme antice** - L. Tarko • **Minunile Sf. Sisoe** - G. Topârceanu & A. Cărăşel • **Monede de sticlă** - V. Martin • **Nebunul alb** - A. Trușcă • **Nerecurgerea la forță...** - O. Vitan • **Nihil Sine Bacteria!** - F. Purluca • **Noapte cu vampir şi steag** - M.L. Goga • **Noaptea oraşului ilustrat** - V. Martin • **Noopali** - C. Cârstoiu •

Prolog

Oare toate îşi pun aceleaşi întrebări ca şi mine? Nu, nu cred! Unele sunt fericite. Ăsta le-a fost destinul, încă de la momentul naşterii lor. Aşa au fost ele făcute: fie să cunoască succesul, fie să ajungă degrabă în case mari şi frumoase, în camere luminoase, cu mobilă luxoasă şi fotolii scumpe, tapiţate. Numai eu stau aici şi aştept... nici nu mai ştiu de când. Pe mine nu mă vrea nimeni. Nici tinerii şi nici bătrânii. Mă întreb care este rostul meu? Nu cel teoretic și general, ci rostul meu concret, rațiunea mea de a fi.

Oricât m-aş gândi, nu pot să înțeleg asta şi sufăr. Şi eu, ca toate celelalte, am atât de multe de oferit! Poate chiar mai mult decât unele dintre cele care au fost luate înaintea mea. Recunosc totuşi că nu sunt manual obligatoriu de şcoală, iar autorul meu n-a fost niciun scriitor aflat pe valul zilei. Astea pleacă cel mai repede. Apoi urmează cărțile de bucate.

Vin la rând cele care conțin tot felul de nimicuri. Lecturi frivole şi fără vreo valoare pleacă înaintea multor învățături adevărate. Dar e bine şi aşa. Cititul rămâne tot citit, indiferent de carte.

Cititorii adevărați au rămas destul de puțini. Ei fie ştiu exact ce vor şi atunci n-au cum să mă vadă, fie caută înde-

lung pe rafturi, dar nici atunci nu au cum să dea de mine. Mă aflu într-un colț unde nu există nicio indicație. Aici nu există niciun criteriu după care să fiu găsită. Nici după autor, nici după domeniu sau limbă... Sunt pusă jos, jos de tot, iar oamenii nu pot citi ce scrie pe cotorul meu.

Odată, acum vreo doi ani, m-am bucurat foarte tare când m-au luat de pe raft. Pe atunci stăteam tot în colțul acesta, dar sus, sus de tot, unde nu era atât de mult praf, dar unde nu se urca nimeni să caute. Însă bucuria a fost scurtă. Nu plecam nicăieri. Mă mutau doar, pe raftul de jos.

Se duc destul de greu şi cele care ascund versuri printre file, dar totuşi, pleacă. Eu nu sunt nici măcar un dicționar, care şi ele pleacă până la urmă de aici. Toate.

Gândul că cele scrise de scriitorii celebri şi valoroşi, dar demult uitați de oameni, pleacă foarte greu, nu mă încântă prea tare. Orice asemănare este una întâmplătoare. Eu nu sunt decât o biată carte cu câteva poveşti frumoase, importante numai pentru sufletul amărât care le-a scris. Până şi cărțile de filozofie pleacă de aici. Rar şi puține, dar pleacă. Pe astea le ia câte unul cu mintea ori prea plină, ori prea goală. Primii încearcă să pună ordine în prea-plinul lor. Ceilalți încearcă să-şi umple golul din cap direct cu greutatea slovelor lui Țuțea, Blaga, Platon, Kant, Kirkegard... Sărmanii! Ar trebui să ia altceva înainte. De exemplu pe mine. Am şi lecturi uşoare ca ceața care se ridică dimineața dintre văile muntelui. Am şi descrieri frumoase ca florile înmiresmate ale primăverii. Am şi texte serioase după care să te întrebi şi chiar să afli răspunsuri. Pot să aduc şi bucurie şi aspirații şi... Dar pentru asta cineva trebuie să mă ia acasă şi să mă răsfoiască, măcar pentru o clipă. Apoi voi şti eu cum să-l ademenesc în lumea din mine.

Mi-ar plăcea să stau chiar şi într-o bibliotecă, deşi n-ar fi prea mare diferență. Aş schimba doar decorul. Totuşi, ar fi mult mai bine decât să ajung în depozit şi apoi în beciul acestuia. Am auzit că acela e un drum fără întoarcere. Foarte, foarte puține s-au întors de acolo, din noroc sau simplă întâmplare. De acolo ajungi la *„topit"* şi gata! Se termină viața ta de carte. Dispare autorul tău şi piere întreaga lume din tine. În cazul meu, mai multe lumi, niciuna explorată vreodată de cineva. Ce păcat!

Mă consolez doar cu gândul că există şi pentru mine un fel de reîncarnare. Voi fi din nou hârtie, dar cu alt autor, alte coperți, alt destin. Nu va scrie în mine nimic din ce cuprind acum, iar eu nici măcar nu îmi voi aminti de mine. Noua identitate nu e, în definitiv, decât un alt fel de dispariție.

Cel mai tare mi-e frică însă de părinții unor copii. Acei părinți care nu văd de micuți, iar ei ar putea să mă rupă. Să facă din mine cornete sau avioane. Cine ştie... poate să mă pună pe foc. Abia asta mă îngrozeşte cu adevărat.

Nu vreau să stau în case mari pentru mobila scumpă și fotoliile tapițate, ci pentru oamenii cu suflete goale care locuiesc acolo. Aş putea să le umplu cu îndemnurile şi sentimentele ce zac în mine. M-aş mulțumi să stau pe o masă veche, într-o mansardă aproape părăsită. Sunt convinsă că aş putea să aduc un pic de bucurie şi speranță sărmanului chiriaş. Poate chiar să îi schimb destinul. Dar nu voi pleca niciodată de aici! Nu-mi rămâne de făcut decât să mă închid între coperțile mele şi să aştept să fiu mutată în beci.

Oh, dar ce-i asta? Sunt învârtită şi amețită, apoi aruncată undeva şi... şi... simt mişcare. N-am mai privit demult lumea reală şi nu ştiu ce se întâmplă, e multă lumină şi aer curat. În beci nu cred că aerul este curat. Amețesc...

M-am trezit într-o cămăruță mică. Pe peretele opus erau o fotografie şi două desene făcute de mâna unui copil. Pe un dulăpior, un ghiozdan şi ceva caiete. Era curat şi perdeaua filtra frumos lumina de afară. Am simțit că era noua mea casă. Am ştiut atunci că nu voi dispărea degeaba, ci voi fi trăit cu folos.

Acum, o fată cu ochi frumoşi şi mari – poate din cauza ochelarilor – se uită zilnic peste rândurile mele. Uneori e uimită, alteori râde, dar mereu se simte bine. Iar mie mi-e atât de dragă! Odată a plâns, sărmana, dar am ştiut imediat că de bucurie. Tocmai citise povestea cu pisicuța orfană. Şi a plâns la ultimul aliniat, acela în care, după ce mica felină cunoscuse toate răutățile oamenilor, îşi găsise un cămin frumos şi un copil bun, care se juca cu ea şi o mângâia mereu. Ce mult m-am bucurat pentru ea! Pentru fată! Şi pentru pisicuță!

Altădată m-a strâns la piept şi a fugit la mama ei. *„Mamă, mamă! Ştii ce carte frumoasă mi-a adus tata? O iubesc atât de mult!"* Atunci am înțeles ce este plânsul de bucurie, deşi din foile mele uscate n-am putut să storc nicio lacrimă.

Mulți, foarte mulți ani am stat pe raftul din acea cămăruță. Am stat fericită, ştiind că cel puțin un om m-a citit. Nici nu voiam altă glorie. Îmi era de ajuns atât: am bucurat, poate am şi ajutat fata cu ochi mari şi frumoşi, să înțeleagă mersul lumii. Acum pot accepta să ajung în beci, să mă transform în avioane şi chiar să cunosc focul distrugător. Menirea mea este împlinită.

Apoi, într-o zi a venit o femeie cu ochi frumoşi şi mari – poate din cauza ochelarilor – şi s-a uitat după mine. Ținea de mână un copilaş. Credeam că voi ajunge într-o ladă cu vechituri, dar eram, oricum, fericită.

Femeia m-a luat în mâinile sale tremurânde. Avea ochii în lacrimi. Am auzit-o spunând printre suspine:

— Uite, copilul meu, asta e cartea primită de la bunicul tău, când eram şi eu copil. Să o citeşti neapărat! Este o carte foarte frumoasă, care te va ajuta atunci când o vei înțelege! Să o păstrezi! Să nu o dai niciodată!

Copilul m-a cuprins cu mâinile sale micuțe şi m-a strâns la pieptul său ca pe ceva de preț. Simțeam că prind din nou viață, că sunt tânără din nou, că menirea nu mi s-a terminat, ci abia începe. Un suflet micuț avea iar nevoie de mine. Eram din nou importantă pentru cineva. Dar nu înțelegeam îndemnul de a mă păstra pentru totdeauna. Eram oare chiar atât de prețioasă? Şi abia atunci mi-am amintit că peste tot ce pusese scriitorul meu în mine, pe prima mea pagină o mână scrisese cu cerneală: *„Cu drag, de la tata, pentru Ana! Te iubesc!"*

Secretul pietrei de jad

Ființa ciudată care se apropia cu grijă sporită, părea un fel de hibrid. Oricum, ceva nemaivăzut înaintea lui. Se născuse cu un defect la ambele picioare din spate, motiv pentru care nu putuse ține pasul cu familia sa, chiar dacă aceştia nu se deplasau prea rapid printre ramurile arborilor unde trăiau. El nu putea prinde crengile cu labele din spate. Degetele mari îi crescuseră lângă celelalte şi se aliniaseră cu acestea, devenind complet nefolositoare. Așa că rămăsese pe sol. Neputând beneficia de înălțimea arborilor, se ridica deseori pe membrele inferioare ca să privească depărtările, mai ales atunci când frica i se cuibărea în piept, la auzul vreunui sunet necunoscut. Stătea așa perioade lungi de timp, împietrit de frică, dar și curios, într-un echilibru al trupului pe care niciunul din specia lui nu îl mai avusese. Apoi, dornic să vadă permanent, să cunoască pericolul care eventual l-ar fi amenințat, a început să se deplaseze ridicat și o făcea fără prea mare efort. Totuși, când voia să prindă viteză era nevoit să împingă solul cu toate cele patru membre ale sale.

Dezavantajele erau mari, pentru că hazardul îl aruncase într-o lume pentru care instinctele sale nu erau pregătite. Frica permanentă, mai ales atunci când traversa câte un luminiş fără vegetație, îi ascuțise însă atenția încă de când

fusese pui. Apoi, acea teamă îl făcuse să privească mult orice i se părea nefamiliar, de la animale și plante până la locurile necunoscute pe care le străbătuse în veșnica lui deplasare. Fără ca el să ştie, pentru că nu putea şti, acea atenție mereu încordată asupra a orice întâlnea, îl ajuta să înțeleagă. Trăia singur și nevoia îl obliga să îşi amintească lucrurile odată văzute, chiar şi pe cele întâlnite cu foarte multă vreme în urmă. Aşa ajunsese să cunoască şi faptul că apa râului nu prezenta niciun pericol dacă – privind-o atent – găseai acele locuri unde nu era învolburată, dar nici deosebit de lină, ci acolo unde se deschidea la culoare, căpătând nuanța pietrişului de pe fund. Neputând să profite de ramurile aplecate peste râu, fusese nevoit să îl traverseze prin apă, prilej cu care înțelesese şi faptul că aceasta nu era bună numai pentru băut, ci şi pentru a te răcori. Apa limpede, acolo unde nu îi trecea de mijloc, nu reprezenta niciun pericol. Adâncimea albiei îl obliga să traverseze ridicat pe picioarele dinapoi, iar râul îi spăla mizeria adunată în blana rară. Și asta era bine!

De-a lungul vieții sale de pribeag înțelesese multe alte lucruri, iar cu această înțelegere înlocuia neajunsurile membrelor sale deformate.

Numai că ceea ce vedea acum întrecea orice înțelegere de care era capabil. Obiectul era destul de mic, nu mirosea nicicum și strălucea într-o culoare stridentă, semnul cel mai clar că trebuia evitat, aşa cum cereau şi culorile şerpilor, ale unor şopârle, insecte şi chiar ciuperci. Dar culoarea și forma îi incitau prea mult curiozitatea. Nemişcarea, căci în aceeaşi poziție îl lăsase şi cu o seară în urmă, era un fel de dovadă că nu prezenta niciun pericol. Trebuia cercetat, pipăit, mirosit, gustat chiar. Dar netezimea şi strălucirea

aceea... nu erau deloc semne bune. Îi dădea târcoale de la distanță, câteodată trăgând brusc aerul în piept: nu mirosea a nimic altceva decât a rădăcini de plante şi pământ jilav. Totul era aşa cum fusese cu o zi înainte.

Locul era potrivit, aşa că se apucase să scormonească după rădăcini, deși ai lui nu mâncaseră niciodată așa ceva. Ceea ce găsise îi plăcea, aşa că îşi continuase truda cu exaltarea specifică speciei sale, iar groapa se tot adâncea. La un moment dat dăduse peste ceva tare, probabil o piatră, aşa că nu se ferise să-și împingă mai adânc în pământ degetele sale puternice şi apoi să tragă cu forță bucata de rocă ce îi stătea în cale. Dar piatra se dovedise ciudat de netedă şi alunecoasă, curată și strălucitor de vie. Spaima instinctuală fusese mare, aşa că sărise ca ars şi aruncase piatra la întâmplare. Apoi fugise îngrozit în prima direcție nimerită. După câțiva paşi aruncase o privire înapoi, pentru siguranță şi văzuse că piatra vie era tot acolo, aşa cum căzuse.

Nemişcarea de peste noapte şi lipsa mirosului morții îi spuneau că nu era o ființă vie, ci doar o piatră. Dar era foarte diferită de tot restul pietrelor pe care le văzuse vreodată. Ascundea cu siguranță şi un pericol. Se simțea mai sigur pe sine în patru labe, aşa că îşi aşeză palmele pe sol şi se ghemui, gata să sară la prima mişcare a pietrei strălucitoare. Dându-i târcoale, căpăta curaj, dar acesta se împletea imediat cu frica şi rezulta o mişcare de apropiere şi imediată retragere, ca un balans. Distanța se tot micşora, piatra rămânea nemişcată, curiozitatea lui se mărea, curajul i se intensifica şi în cele din urmă lovi piatra cu o mişcare foarte rapidă, urmată de un salt înapoi. Piatra verde abia dacă se mişcă un pic, la fel ca orice piatră. Fusese atent şi îi simțise duritatea. Îşi aduse aminte şi de greutatea ei şi

căpătă încredere. Se apropie din nou, precaut totuşi, se aplecă sprijinit în palme şi o mirosi de aproape. Nu mirosea a nimic. Aproape că o atinsese cu nările dilatate. Era o simplă piatră.

Se aşeză lângă ea şi privi departe, ca şi cum piatra nu l-ar fi interesat sau ca și cum ar fi vrut să se asigure că nimeni nu vede ce urma să facă. Întinse brațul privind-o numai puțin, cu coada ochiului şi o ridică din pământul negru. Se uită la ea îndelung, o mirosi iar. Ca şi cum degetele nu i-ar fi fost de ajuns, o pipăi delicat cu buzele şi o încercă cu dinții. Nu avea gust şi cu siguranță nu se putea mânca. Îşi pierdu brusc interesul pentru ea, o lăsă să cadă, îi întoarse spatele şi se îndepărtă alene, în patru labe. După câțiva paşi se ridică în două picioare şi se pierdu printre ferigile şi frunzişul arbuştilor care creșteau din abundență.

Noaptea, în culcuşul său de frunze adunate într-o scobitură de la poalele unui arbore, nu avu deloc linişte, deşi niciun animal de pradă nu se făcuse simțit. Visa. Piatra aceea vie-moartă îi domina gândurile. O ținea în mână, apoi o lingea cu deosebită grijă, să nu o zgârie cu dinții. Şi îi plăcea suprafața ei alunecoasă, deosebită față de orice cunoştea, la fel cum îi plăcea și forma pe care nu o putea înțelege.

Odată cu prima lumină se întoarse lângă groapa unde o găsise. O luă şi o ținu în brațe ca pe un pui. O cercetă atent, parcă mai atent decât prima dată. Avea o formă ciudată, care aducea cu ceva cunoscut, dar nu putea şti cu ce. Îşi încruntă sprâncenele proeminente şi încercă să înțeleagă, dar orice înțelegere era încă peste puterile lui. Totuşi, obiectul îl fascina în continuare. Era unic din tot ce văzuse el, prea atrăgător ca să fie lăsat acolo. Cel care îl

avea devenea şi el unic, pentru că nimeni altcineva nu avea cum să posede un obiect la fel. Aşa că îl luă cu el. Habar nu avea că era deopotrivă și prima ființă care reușea să perceapă frumosul și prima în care licărise vreodată capacitatea de a percepe simbolic lumea din jurul ei.

Porni către răsărit, întrucât ştia că acolo trăiau ființe asemenea lui, iar viața din el dorea să fie dată mai departe.

De când avea Anaya, piatra scăpată pe pământ de către Cel Ce Face, toate mergeau foarte bine în tribul lui. El ştiuse mereu că nu fusese scăpată, ci aruncată cu voie de către Cel Ce Face, tocmai pentru ca neamul care o va cinsti cum se cuvine să aibă parte de sănătate, bunăstare şi putere peste toate celelalte neamuri. Anaya era binecuvântarea Celui Ce Face. Meritase din plin toate luptele. Şi aceea, prima, pe care bătrânii din acele vremuri nu o voiseră şi toate celelalte, purtate ca să păstreze darul zeului. Bătrânii cărora cuțitul lui roșcat, cu capătul înfășurat într-o fâșie de piele, nu le tăiase gâturile, se convinseseră mai apoi că avusese dreptate. De când el, Kibwe, se închina la Anaya şi îi aducea sacrificiul seminței sale, Cel Ce Face avea grijă de tot tribul Wodonde. Prima lui născută purta numele de Anaya şi aşa le striga şi pe celelalte, chiar dacă fiecare avea alt nume. Acum, deşi trecerea la cealaltă viață era încă departe, începea să îmbătrânească şi nu-şi mai putea da sacrificiul seminței. De aceea trebuia să se asigure că fiul său, Nzeyi va avea aceeaşi grijă de darul zeului şi că asta se va întâmpla pentru totdeauna, din tată în fiu, de la el şi până la toți fiii pe care fecioarele wondone aveau să le nască de aici înainte.

— Nzeyi, fiul meu! Numele tău înseamnă *„leu"* şi mereu ai fost curajos şi puternic ca leul cu coama înflăcărată. Dar puterea şi curajul tău nu sunt ale tale şi nici de la mine nu le-ai primit. Ele sunt darul Celui Ce Face, pe care ni l-a trimis odată cu Anaya. Tot ce putem și tot ce avem vine de la el și de aceea trebuie să ai grijă de ea şi grija asta să o dai mai departe copiilor tăi. Să aperi Anaya cu prețul vieții tale şi chiar cu prețul vieții tuturor războinicilor. Pentru că fără Anaya tribul nostru se va risipi ca fumul din vatră.

— Wodonde înseamnă *„tribul care nu moare"*.

— Da, Nzeyi, dar nu moare pentru că avem Anaya. Fără ea niciun neam nu înseamnă nimic. Aşa a fost cu Jimale. Au dispărut după ce eu, Kibwe, le-am luat Anaya. Şi înaintea lor Azubuke și mai înainte Malala, toate neamurile au pierit. Nzeyi, azi îți dau bastonul meu şi puterea ce am primit-o de la Anaya, dar îți spun şi secretul. La fiecare început de janwaari, tot tribul să îi aducă sacrificii de sânge, aşa cum am făcut de când e la noi. Dar sacrificiul de sânge – mwanwo manwaka – nu este de ajuns. De fiecare dată când Sasih, cea de pe cerul nopții, e rotundă și mare cât pumnul tău, înseamnă că Cel Ce Face a aprins-o ca să ne vadă mai bine. Atunci va trebui să-ți aduci sacrificiul, tu, cel mai puternic dintre noi. De fiecare dată când Sasih luminează, trebuie să te duci la Anaya şi să-ți verşi sămânța în fața frumuseții ei. Atunci când nu vei mai fi în stare, va însemna că este vremea să dai mai departe Amwari – bastonul puterii, așa cum fac şi eu acum. Toate astea le vei face tu și sunt liniștit. Dar cea mai grea încercare va fi să ții departe de Anaya neamurile cu capete rase. Ei au cuțite subțiri, de culoarea cerului, mai tari decât piatra și reci ca suflarea morților. Ei ne pot lua Anaya și de asta mi-e teamă!

— Să nu-ți fie teamă, ubaba. Niciodată nu o voi supăra pe Anaya, iar Cel Ce Face va avea grijă de noi.

Liniștit, bătrânul întinse Amwari, bastonul puterii, iar Nzeyi îl luă cu sfială, dar și cu mândrie. În el urla o fericire animalică. Cea a puterii fără margini, despre care nu știa cât de amăgitoare este.

Grupul de studenți nu era însoțit de niciun ghid, întrucât profesorul lor ştia tot muzeul pe de rost. Multe din exponate fuseseră aduse sau cercetate de către el, fiind mai mereu consultat înainte ca o descoperire importantă să fie arătată publicului. Doar un paznic stătea peste tot în urma lor, pentru a se asigura că nimeni nu face vreun gest necugetat. Cu cei din anii terminali era altceva. Erau maturi, serioși şi pe majoritatea dintre ei îi cunoştea, întrucât îl însoțeau deseori pe profesor şi participau la cercetări. Cu bobocii mereu se iveau probleme. Unii erau prea curioşi, alții prea neastâmpărați sau inconştienți. Chiar dacă n-ar fi luat nimic din muzeu, erau prea multe exponate prețioase ca să fie chiar şi numai pipăite de grupurile acelea, prea gălăgioase şi deloc potrivite în sălile muzeului.

Profesorul vorbea mult și cu mare priză la studenți. Dincolo de vastele sale cunoştințe, era un erudit şi discursul său avea darul să-i atragă chiar şi pe cei mai puțin interesați de studiu. Nu era doar un savant strălucit, ci şi un bun pedagog. Alegea numai anumite săli şi anumite exponate, având grijă să păstreze mereu trează atenția studenților. Paznicul ştia acest lucru, aşa cum ştia şi faptul că obişnuia să lase la urmă depozitul de obiecte neexpuse. Acolo avea

să le vorbească despre numărul mare al descoperirilor care ascundeau multe necunoscute şi care aşteptau să fie cercetate. Cum în respectiva sală totul era frumos aşezat în cutii etichetate, incapabile să incite studenții, își slăbi vigilența, depăşi grupul și se îndreptă către ușa din capătul opus, ca să o deschidă. Era inutil ca grupul să parcurgă tot muzeul în sens invers, către ușa pe unde intrase, fiind mai simplu să iasă pe cea către curtea din spate, inaccesibilă publicului, dar binecunoscută de profesor şi de unde se putea ieși în stradă.

Nu apucă să bage cheia în uşă, când auzi căzând o cutie de carton și exponatul din interior rostogolindu-se pe duşumea. Primul gând fu unul de recunoştință la adresa directorului, care nu aprobase refacerea pardoselii din depozit cu gresie, tocmai pentru a fi protejate, cât de cât, artefactele, în cazul unor căderi accidentale. Oricum, dacă ceva fusese spart, probabil că lui îi va fi imputată lipsa de vigilență. Când veni lângă profesor se linişti văzând că exponatul verde era întreg și nu purta nicio urmă a căderii. Fu reaşezat într-o cutie nouă, etichetată și pusă la locul ei, iar paznicul asigurat de către profesor că nu există nicio problemă pentru care să îşi facă griji.

Ajunşi în curte, studentul care trăsese cutia veni la profesor, încă speriat de isprava sa.

— Domnul profesor, îmi pare sincer rău! Vă asigur că nu inconştiența m-a făcut să trag acea cutie de pe raft.

— Acum poți să stai liniştit, tinere! Artefactul nu a pățit absolut nimic. Ai avut noroc. Unele de pe acolo costă cât nu poți plăti, iar altele sunt inestimabile. Întâmplător, ai pus mâna pe unul cu o duritate excepțională. Totuşi, mă aşteptam să dai dovadă de mai mult respect, în contextul celor discutate înainte de vizita la muzeu.

— Nu am avut intenția să scot acea cutie, ci doar să văd mai bine ce scrie pe eticheta ei.

— Şi ce te-a făcut să fii curios într-o manieră atât de nesăbuită?

— Vechimea cutiei. Pe ea scria 1810 şi era cafenie, aproape distrusă de trecerea timpului. Din acest motiv am şi rămas în mână cu o bucată din ea, restul ajungând pe podea.

— Da, este o statuetă adusă demult în muzeu.

— Părea nouă.

— Da, părea, dar toate cercetările noastre, inclusiv asta recentă, datarea cu radiocarbon, inventată de profesorul Libby acum câțiva ani, îi atribuie o vechime mult mai mare decât este posibil. Chiar eu am fost cu acea statuetă la Universitatea din Chicago. Din păcate, ceva nu a mers bine cu datarea. După cum ai văzut, pe etichetă scrie doar *„Statuetă de jad"*, fără a fi menționată perioada din care provine.

— Mare noroc, într-adevăr, că nu s-a spart.

— Nu este tocmai de jad, adăugă profesorul. Pare o rocă, dar nu am reuşit să identificăm ce anume. Are acea culoare verde ca şi piatra de jad, de unde și-a căpătat și eticheta, dar este ceva mult mai dur şi mai dens.

— Interesant! făcu studentul. Aș fi curios în legătură cu această statuetă.

— Uită de ea, prietene! Este un artefact fără nicio importanță. Nu ştim din ce e făcută, nici când, nici la ce a servit. Unii zic că ar fi fost un obiect de cult, dar n-am identificat cărei civilizații îi aparține, alții că a avut o destinație pur decorativă. Cel mai probabil este un obiect modern, ajuns cine ştie cum în situl african unde a fost găsit. Asta dacă nu cumva este opera unui impostor dornic, la acea vreme, de îmbogățire.

— Şi totuşi, este intrigant faptul că nu se cunoaşte compoziția materialului din care e făcută.

— Datarea cu carbon a generat probabil o eroare, zise profesorul invitând cu brațul studenții către ieşirea din curte. Are ceva silicați în compoziție, puțin carbonat de calciu, precum și un alt element cristalizat în același sistem cubic ca și diamantul, dar care nu este carbon. Eu cred că este un amestec al unor roci bogate în cristale, rezultat în urma topirii la temperaturi şi presiuni mari și care a cristalizat apoi din nou, ca urmare a răcirii bruște. Altfel nu i se explică duritatea remarcabilă.

— Dar, dacă materialul e atât de rar, înseamnă că e prețios, nu? întrebă studentul.

— Nimeni dintre savanții avizați nu crede asta. Altfel n-ar fi zăcut în cutia aia peste o sută de ani, nu? Am căzut de acord că raritatea se datorează unui complex de condiții destul de greu de îndeplinit. Dar materialul în sine nu e valoros. Poate să aibă în compoziție diamant în formare, cu cristalizarea întreruptă de o erupție vulcanică sau, cel mult, un chondrit provenit din vreun meteorit. Roca poate fi veche, nu neg asta, însă abia dacă în ultimul secol avem tehnologia necesară să obținem o suprafață atât de fină. Frumusețea pe care o evocă, simetria și perfecțiunea curbelor, proporția formelor, toate ar fi greu de obținut chiar și în prezent. Așa că uită de ea! E opera unui impostor care a găsit un material ciudat și a vrut să păcălească administratorul sitului arheologic. A fost cercetat de savanții din toată lumea, s-a scris mult despre ea și fotografiile cu acea statuetă au împânzit lumea. Cu toate astea, este cel mai puțin important obiect din tot muzeul. Îndreptați-vă atenția către altele, căci sunt destule. Şi frumoase şi interesante şi importante, zise profesorul adresându-se tuturor.

Studenții ieşiră în stradă, îşi salutară profesorul şi plecară grupuri-grupuri, care spre centru, care spre campus.

Subiectul ce se dezbătea intens îşi păstra actualitatea de foarte mult timp. Doar că fusese nevoie de răbdare, de foarte multă răbdare. Unii se bucurau, alții stăteau îngândurați. Primii erau de părare că pariul fusese câştigat. Cei din urmă, dimpotrivă, că fusese pierdut într-un mod lamentabil. Totuși, vestea că fusese recuperat catalizatorul, chiar dacă mai mult întâmplător decât voit, era un motiv de *bucurie*. Sau de *mulțumire*? Toți recunoşteau că însemna mare lucru, dar cei îmbufnați se fereau să folosească oricare dintre cele două cuvinte.

— Dragii mei, se auzi glasul unuia dintre cei fericiți. Dați-mi voie, cu toate rezervele unora dintre voi, să spun că micul nostru joc a fost un succes. Încap discuții, recunosc, dar a fost un succes în contextul în care a fost făcută propunerea şi demarat experimentul. Desigur că ulterior ne-am dorit mai mult. Când am văzut cât de bine evoluează, am sperat la mai mult. Dar, dacă gândim în termenii inițiali, nu putem nega reuşita. Este cineva de altă părere? E o chestiune care, mai devreme sau mai târziu, va întruni unanimitatea opiniilor favorabile. Nu credeți?

— Dacă gândim în acei termeni, da, a fost un succes. Doar că noi toți am sperat, nu neapărat mai mult, ci mai degrabă o altă finalitate.

— Da, cu totul alta decât cea pe care tocmai am descoperit-o, zise cineva din spate.

— Pariul a fost pus în vederea apariției și eventual a dezvoltării rațiunii complexe, într-un loc unde nu avea nicio

șansă să apară. Și aflăm acum că nu doar rațiunea am reușit să o creăm din nimic, ci și inteligența și conștiința. Performanțele au fost impresionante și într-un timp relativ scurt, chiar și pentru noi, cei care strunim o parte limitată din veșnicia timpului. În termeni generali și păstrând proporțiile, au ajuns să-și înțeleagă lumea aproape la fel de bine ca noi.

— Trebuie să ne intereseze mult mai mult decât atât, vorbi unul dintre cei supărați. Tocmai pentru că le-am trezit conștiința de sine trebuie să ne simțim responsabili pentru ce s-a întâmplat. Pentru ei, la urma urmei. Ce fel de rațiune am creat, mă rog, în mintea unor forme de viață total tâmpe? Ce fel de conștiință și de care inteligență au dezvoltat bietele ființe? Au descoperit și ei că somnul rațiunii naște monștri, așa cum catalizatorul nostru a înregistrat una dintre pulsiunile inteligenței lor, dar dacă n-au reușit în cele din urmă să lase nenăscuți acei monștri sau să îi distrugă măcar, nu înseamnă oare că somnul rațiunii lor a creat monștrii care i-au distrus? Rațiunea lor a fost defectă, dragii mei. Întreaga civilizație creată, întreaga și minunata lor cultură – aflată acum în posesia noastră sub forma înregistrărilor – la ce a fost bună? La ce le-a folosit? Nouă la ce ne folosește în afară de o valoare documentară, cu care să ne batem în piept în fața altor strunitori ai timpului, din alte colțuri ale universului?

— Aveți măcar idee câtă suferință a existat pe acea planetă? zise vocea din spate. Una conștientizată de psihicul lor complex, dar firav și incapabil să distingă realitatea obiectivă? Vă pasă măcar?

— Ar trebui? întrebă cel care vorbise primul.

— Nu știu dacă ar trebui, dar eu nu mă pot simți fericit. Ei au fost asemenea nouă, cu aceleași trăiri și simțăminte.

— Dar din alt aluat, unul complet diferit de al nostru. Rodul lor n-a crescut din rădăcină, ci dintr-un altoi înfipt de noi, într-un lemn inert psihic.

— Ce contează aluatul și originea? Au iubit, au suferit, au descoperit singuri atâtea şi atâtea minunății ascunse celorlalte viețuitoare şi pe care doar noi le cunoaştem. Erau pe drumul bun. Pentru ei noi am fost hazardul şi poate n-am fi avut dreptul să ne jucăm cu soarta lor, chiar dacă la nivelul timpului, chiar şi numai al celui strunit de noi, planeta aceea nu înseamnă mai nimic.

— Recunosc că ai oarecare dreptate, cedă primul vorbitor. Favorizarea rațiunii, îmboldirea inteligenței şi trezirea conştiinței n-au fost suficiente. A lipsit ceva, un *„ceva"* care a dus la autodistrugerea lor completă. O înțelegere a ansamblului, a simbiozei... Ori poate n-au reuşit să-şi înțeleagă originea. Să depăşească acea condiție a aluatului lor.

— Poate! Însă acum planeta este la fel ca înainte. Ceva mai poluată, dar sălbatică şi lipsită de inteligență. Natura se va reface curând. Noroc că între timp n-a găsit vreo altă ființă catalizatorul! L-am recuperat şi conține înregistrări inestimabile din ultimii 400.000 de ani ai planetei.

— Eu cred totuşi că am avut şi noi un pic de noroc. Catalizatorul nostru se poate să fi profitat de o conjunctură favorabilă. A stat incredibil de mult înainte să înceapă să înregistreze.

— Cine ştie!? se auzi o exclamație. Poate că altcineva reprezintă şi pentru noi hazardul.

— Haideți să nu exagerăm! E necesar să tragem unele învățăminte din asta, în toate sensurile. Iar unul dintre ele e confirmarea că putem manipula evoluția ființelor inferioare. Nu doar pe cea biologică, ci mai ales pe cea psihică.

Prin asta putem schimba bucata noastră de timp şi de univers.

— Cu condiția ca următorul pariu, dacă va exista, să creeze nişte conştiințe mai paşnice. Altfel, combinația dintre rațiune, inteligență, conştiință şi agresivitate ne va pune în pericol chiar şi pe noi. Ne-am gândit vreodată că şi-ar putea părăsi planeta?

— Nu ne-am gândit, într-adevăr. Trebuie să îmbunătățim catalizatorul. Ce îi lipseşte?

— Înregistrarea a funcționat perfect. Nu are nicio problemă. Vă reamintesc că în afara modulului de înregistrare, catalizatorul nu este un aparat. El s-a bazat doar pe un concept. A fost creat ca prin culoare şi textură să fie capabil să trezească curiozitatea şi să provoace dependența. Să nască în mințile acelea primitive gânduri niciodată avute şi să le dezvolte. Să-i facă capabili să lucreze cu simboluri, să născocească limbaje noi şi complexe şi câte şi mai câte. Le avem înregistrate, le putem studia pe îndelete.

— Da, aşa e! Dar să nu uităm de forma catalizatorului! A fost genială ideea de a îmboldi cel mai puternic instinct al lor şi de a le stimula şi în acest fel imaginația. Ştiți că au încercat chiar să reproducă forma catalizatorului? Dar le-a luat mai mult de 350.000 de ani şi primele dintre reproduceri erau micuțe, cioplite din piatră şi cam rotofele, se amuză cineva. Semănau și nu prea cu catalizatorul nostru. Ulterior le-au denumit „Venus". Abia aştept să aflu de ce.

Cineva zise tare, cu gravitatea unei concluzii:

— Am intuit bine că vor găsi frumusețea şi vor defini perfecțiunea în formele unei femei. Chiar dacă forma catalizatorului era total diferită de cea a femelelor acelea primitive, au recepționat corect indiciul. Nu doar că le-a exa-

cerbat instinctul de reproducere, dar a devenit un ideal până într-acolo încât, către sfârşitul civilizației planetare, femelele lor aveau un trup aproape ca cel al catalizatorului: cu mijlocul subțire, şolduri şi pulpe generoase şi sâni mari. Trupul acesta perfect, de femeie în miniatură, chiar și fără mâini, imitat de catalizatorul nostru, a fost cauza naşterii unor ființe inteligente, raționale şi conştiente, dar a făcut mai mult de atât. Nu doar că au folosit femeia ca orice alte ființe de acolo, dar au și iubit-o. Ea le-a devenit zeitate şi muză, determinând mare parte din tot ce au creat. A fost imboldul care a împins masculii să creeze o cultură planetară și să construiască o civilizație.

Supraveghetorii (I)

Stăpânul Stăpânilor era supărat. De câteva săptămâni se plimba îngândurat şi nervos, abia răspunzând saluturilor supuşilor săi. *Marele Plan* nu numai că nu funcţiona la parametri scontaţi, dar fusese cât pe ce să dea greş în câteva rânduri. Nucleul de vietăţi pe care reuşiseră să-l creeze cu atâta trudă, era prea slab ca să poată supravieţui singur. Aproape că fusese exterminat. Deşi au scăpat de diverşi microbi cauzatori de boli, deşi s-au adaptat condiţiilor de climă, de trai comunitar şi toate celelalte, ceva nu era în regulă. Toate calculele şi toată munca desfăşurată pe o mare perioadă de timp standard, de generaţii şi generaţii, inevitabil se ducea pe apa sâmbetei.

Şi cât amar de vreme s-a muncit la acel Proiect! S-a pornit de la simple idei îmbogăţite cu concepte filozofice naturaliste. S-au emis apoi diferite scenarii teoretice care au fost discutate şi răsdiscutate până ce au rămas doar câteva viabile. Au început calculele probabilistice şi apoi cele generale. Acestea s-au aprofundat pe fiecare ramură şi subramură a biotehnicii până ce s-au pus la punct şi cele mai mici amănunte. Au urmat căutările unui loc capabil să suporte Proiectul şi când s-a găsit acel loc, a început partea cea mai grea: punerea lui în practică. Milioane de ani standard, generaţie după generaţie, Stăpânii au supravegheat

şi urmărit cum prima bacterie a supravieţuit în praful inert al planetei, cum au apărut primele forme de viaţă pluricelulare şi apoi cele vegetale, odată cu apa eliminată de sub scoarţă, cum s-a format atmosfera şi toate celelalte. Au văzut viaţa modelată de relief şi adaptându-se climei. S-au îngrijit conform Marelui Proiect de fiecare vietate. Toate îşi aveau locul şi importanţa lor în Planul General. Alte sute de mii de ani au îndrumat „paşii" vietăţilor astfel încât acestea să evolueze în sensul dorit. Iar la momentul potrivit – şi botezat cu „O" de la Origine – Stăpânul a creat după chipul şi asemănarea sa vietatea finală: scopul proiectului, Moştenitorul.

Din acel moment a intrat în vigoare Legea. Aceasta prevedea, printre multe altele, neamestecul, sub niciun motiv, în dezvoltarea ulterioară a Proiectului. Calculele arătau că deşi vor exista probleme, evoluţia va continua în modul anticipat. Dar nici măcar Stăpânii cu maşinile lor gânditoare şi cunoștințele lor nu au putut anticipa totul. Ființa proiectată de ei se dovedea încet-încet incapabilă să supravieţuiască. Era prea slabă. Era doar o copie a Stăpânilor. Partea proastă a lucrurilor era Legea, cu interdicţia ei. Sancţiunea încălcării era moartea pentru cel vinovat şi pentru toate rudele acestuia. Și nici măcar Stăpânul Stăpânilor nu era în măsură să hotărască altceva. De la momentul în care Moştenitorul căpăta conştiinţă, era interzis orice contact cu Stăpânii lui.

De aceea era supărat şi se plimba ca o sălbăticiune turbată. Neamul lui avea să piară. Vietatea pe care o creaseră cu atâta trudă şi care la un moment dat avea să fie Moştenitorul Stăpânilor, nu putea supravieţui. Era undeva o greşeală în calcule, dar era imposibil de văzut unde. Nu puteau

fi revăzute calculele făcute de-a lungul câtorva miliarde de ani. De aceea situația părea fără ieşire şi îi răsuna în urechi o învinuire pe care cineva, în viitor (dacă ar mai fi existat cineva în viitor) i-ar fi adus-o lui: *„Din cauza lui a pierit neamul Stăpânilor. Pentru că el nu a fost în stare să facă ultimul pas din Marele Plan şi să creeze un Moştenitor viabil."*

În general vietatea se descurca bine însă evolua încet, regresa de multe ori, nu învăța suficient din greşeli şi era încăpățânată. Era şi mult prea agresivă, dar nu avea mijloacele necesare cu care să susțină această agresivitate. Simțurile, de asemenea, îi erau prea slabe... şi multe altele. Probabil că greşeala a fost aceea că au creat o copie a Stăpânilor, aşa cum erau ei acum şi nu cum au fost la începuturile lor. Desigur, habitatul creat era identic cu cel în care s-a născut rasa lor, dar Moştenitorul era... altfel. Între habitat şi Moştenitor, locuitor al habitatului, erau câteva mii de ani standard. Nu era adaptat la ceva atât de primitiv. Având în vedere acestea, se descurcase totuşi bine. Nu era vina lui, ci în exclusivitate vina Stăpânilor. Însă gândurile aiurea erau inutile. Acum, când probabil descoperise cauza, trebuia găsite soluții, iar el se simțea prea emoționat de descoperire ca să poată face singur ceva. De aceea convocă imediat Marele Consiliu.

S-au ivit discuții interminabile. Întrunirile Consiliului s-au tot repetat şi s-a ajuns la concluzia că, într-adevăr, vietatea era mai evoluată decât habitatul şi nu avea şanse prea mari de supraviețuire. Deşi inteligența îi suplinea unele carențe fizice, asta nu era de ajuns. Avea să piară. Și apoi, după câteva zile, a izbucnit scandalul. Nimeni nu era de acord ca Stăpânii să intervină pentru a o salva. Doar Stăpânul Stăpânilor era partizanul acestei idei. Însă, pentru

că el era cea mai importantă persoană a misiunii, nu putea fi pus în pericol printr-un amestec şi Consiliul a hotărât să îi retragă dreptul de vot în această privință. Dar fără vreo intervenție, Moştenitorii ar fi murit cu toții în mai puțin de douăzeci de generații şi proiectul tot ratat ar fi fost. În câteva săptămâni, Stăpânul, chinuit de întrebări fără răspuns şi ros de iminența eşecului, se îmbolnăvi. Îşi reveni greu. Urmărea în continuare cele ce se petreceau pe suprafața planetei, dar se simțea mai neputincios ca niciodată. Tot ce se făcuse între timp era o monitorizare continuă a nucleului de vietăți. Asta evidenția şi mai mult noi şi noi lipsuri ale vietății. Stăpânul se îmbolnăvi iar, de data aceasta atât de grav încât Consiliul puse în discuție schimbarea lui.

Într-o perioadă când se simțea ceva mai bine, unul din ofițerii de la pază ceru să îl vadă şi el îi permise acest lucru. K era unul dintre ofițerii care avea în spate sute de generații care se ocupaseră numai cu paza. Dar nu asta era important, ci faptul că toți strămoşii lui se remarcaseră prin fapte deosebite. Era sigur că dacă K îl deranja, atunci avea un motiv întemeiat.

K salută ca de obicei, apoi rămase în picioare, suspendat parcă undeva între cuvintele care nu îi ieşeau din gură.

— Aşează-te, K! Știi că nu îmi place să stea lumea în picioare în jurul meu. Spune-mi ce pot să fac pentru tine, dar gândeşte-te bine! În două zile Consiliul mă va schimba şi atunci n-o să te mai pot ajuta.

— Nu doresc niciun ajutor pentru mine. Vreau în schimb să te ajut eu, Stăpâne.

— Oare de ce nu mă mir!? Toată viața nu ai făcut altceva decât să te supui şi să ajuți. Cum de m-am gândit că acum ai dori altceva!?

— Aşa am fost crescut, Stăpâne, eu şi toți ai mei...

— Știu, ştiu! Demult, un neam de războinici a fost modificat genetic pentru a se crea un paznic docil şi credincios. Erau vremuri grele atunci. Strămoşii mei, Stăpânii cei Vechi, aveau nevoie de protecție. Puțini erau fideli în acele timpuri! Era vremea luptelor pentru putere, vremea trădărilor...

— Și începuturile biotehnicii.

— Da. Apoi ai tăi au avut grijă să-și păstreze linia genetică nealterată şi iată-te: incapabil să faci ceva pentru tine, dar atotputernic când e vorba de protecția mea. Spune: ce mai e acum? Mă amenință cineva?

— Nu cred, Stăpâne. Oricum te vor schimba prin vot.

— Atunci de ce ai venit?

— Pentru Proiect.

— Pentru Proiect?! Ce treabă ai tu cu proiectul? Sarcina ta e să ai grijă de mine.

— Întocmai. Știu ce vrei să faci şi am venit să te împiedic.

Stăpânul rămase îngândurat o vreme, apoi reluă plin de amărăciune:

— Nu cumva trădezi chiar tu?

— Nu ştiu ce înseamnă acest cuvânt, Stăpâne, zise K vădit jignit.

Stăpânul îşi dădu seama de greşeala imensă pe care o făcuse şi se ridică. Veni lângă ofițer şi îi puse mâna pe umăr:

— Îmi cer iertare! N-ar fi trebuit să zic şi nici măcar să gândesc aşa ceva. Începând de la celulele tale şi până la educația primită, eşti o maşinărie care apără şi se supune. Spune-mi concret, de ce ai venit?

K îşi drese vocea:

— Știi că în două zile vei fi schimbat. Știi de asemenea că Moştenitorii vor muri curând, în timp relativ şi mai ştii că noul Stăpân nu va face nimic ca să-i ajute. Deci, te-ai hotărât să încalci Legea şi să-i ajuți chiar tu. Nu ştiu cum, dar conform Legii tu şi toți ai tăi vor fi exterminați. Eu sunt garda ta şi nu pot permite aşa ceva.

— Nu e prima dată când mă surprinzi cu mintea ta ascuțită, dar mi-e teamă că nu există altă ieşire. Planeta noastră de origine nu mai există de miliarde de ani standard. Alta unde să putem trăi nu am găsit, iar nava asta nu va putea funcționa la infinit. Resursele sunt, de asemenea, nelimitate doar teoretic şi peste toate astea, suntem singura specie inteligentă din univers. Asta e o certitudine! Dacă nu ar fi existat Proiectul, cu noi s-ar fi stins, cândva în viitor, însăşi conștiința. Știi ce înseamnă asta??!

Stăpânul ridicase tonul mai mult decât ar fi fost necesar. K ştia, desigur. Continuă mai liniştit:

— Nu pot permite ca tot neamul nostru să piară. Noi vom muri curând, dar Moştenitorii trebuie să trăiască şi să reconstruiască civilizația noastră.

— Am o alternativă. Și în plus sunt multe lucruri care nu îmi plac: nu vei muri numai tu, ci și întreaga ta familie. Va veni la putere o altă dinastie, despre care nu sunt sigur că va fi cea potrivită. Urmarea, printre altele, va fi că se va primejdui Proiectul, neştiind să-l supravegheze cum trebuie. Până la dispariția noastră Moştenitorii trebuie totuşi ajutați. Și asta numai dinastia ta o poate face. Apoi, nu-mi place modul în care vrei să intervii...

— Nu poți judeca tu asta! strigă iar Stăpânul. Nu pricepi că n-am încotro!?

— Cum am spus, am o alternativă. Degeaba le vei da aparate sau unelte. Ele se vor pierde sau se vor strica. Sau

şi mai rău, nu vor şti să le folosească sau se vor speria de ele. Ceea ce vreau eu este de durată şi fără a crea un impact dur. Este totuşi o intervenție şi ca urmare eu şi toți ai mei vom suporta rigorile Legii. Am discutat asta şi toți sunt de acord. Astfel şi Proiectul şi tu veți fi scăpați.

Stăpânul căzu pe gânduri. Pur şi simplu nu ştia ce să zică. Se îndoia că ofițerul avea soluția. K reluă:

— Ascultă-mă, Stăpâne şi dacă nu am dreptate, du-te pe planetă cu uneltele pe care le-ai dosit! Du-te chiar acum, dacă soluția mea nu e bună!

Au urmat schimburi dure de cuvinte. Stăpânul fusese descoperit şi asta îl enerva. Dar în cele din urmă fu nevoit să-l asculte pe K. Şi să se recunoască învins. Ideea ofițerului era... ideală.

Pe scurt, K şi toți cei din familia sa aveau cromozomi stabili, care puteau transmite însuşirile care îi caracterizau. Înmulțirea lor fusese strict controlată, de sute de generații încoace. Ideea lui fusese ca acest material genetic să fie transmis pe cale artificială Moştenitorilor, pentru a-i ajuta să supraviețuiască. Apoi, de la unul din prietenii săi care lucra în laborator, aflase că asta nu ar fi ajutat prea mult. Caracterul, personalitatea şi toate celelalte n-ar fi făcut din Moştenitor o ființă puternică. Trebuia ca aceste caracteristici să fie transmise unei ființe deja puternice, care să supravegheze direct Moştenitorii. Trebuia să creeze un Supraveghetor. Cercetările făcute pe ascuns au durat mult, iar rezultatul a fost destul de îngrijorător. Pentru diferite motive, o singură viețuitoare de pe planetă se dovedi a fi capabilă să primească „altoiul". Compatibilitatea era bună, procentul de reuşită ridicat, dar riscurile nu puteau fi anticipate în totalitate. Totuşi, secvența genetică încriptată în

formula de ADN se putea transmite pe mai multe căi. Ideea era bună şi în cele din urmă Stăpânul o acceptă. Un singur lucru îl mai miră pe Stăpân, făcându-l să exclame:

— Crezi că această ființă atât de fioroasă, de sălbatică şi violentă, se va putea schimba vreodată? De câte ori are ocazia, îi vânează pe Moştenitori.

— Sper din toată inima! Altfel n-aş fi acceptat moartea neamului meu. Totul este să pot transmite secvența genetică. Știu că aceste sălbăticiuni sunt foarte numeroase. Imposibil să nu găsesc câteva până ce trupele de supraveghere mă vor retrage de pe planetă.

Împreună şi în mare secret puseră ideea în aplicare: K, plin de bucurie că putea sluji, iar Stăpânul cu sufletul zdrobit de durere pentru pierderea iminentă a ofițerului. Și nici măcar nu-l va putea plânge pe față! Pe omul său cel mai de preț! Pe omul al cărui neam întreg îşi pusese viața în slujba Stăpânilor şi nu greşise nici măcar o dată!

La foarte puțin timp după ce se declanşă alarma, tot Consiliul năvăli în sala de monitorizare. Stăpânul ajunse ceva mai târziu, când mai multe module de atac porniră după fugarul care părăsise nava-mamă fără permisiune. Însă urmărirea lui K era periculoasă sub aspectul amestecului în evoluția Moştenitorilor, aşa că modulele au fost retrase imediat. K nu putea supraviețui mult timp la sol, iar atunci când va reveni avea să fie pedepsit conform Legii.

După mulțumirea de pe chipul său, Stăpânul știu că reușise. Deși era imobilizat, deși știa că prin toate cotloanele navei, ai lui erau adunați spre a fi executați, K zâmbea abia vizibil. Numai el știa că reușise mult mai mult decât își propusese. Nefiind urmărit, avusese posibilitatea să aterizeze nu foarte departe de o așezare a Moștenitorilor. Știa din observațiile sale anterioare, că prin acea zonă erau multe familii ale viețuitoarelor pe care le căuta. Într-un timp foarte scurt reuși să prindă destule și să le injecteze secvența. Suficiente pentru ca cel puțin jumătate din ele să trăiască îndeajuns pentru a o asimila și a o transmite urmașilor. Ciclul lor de reproducere era mult mai rapid decât al Moștenitorilor, așa încât se putea spera că Supraveghetorii aveau să se nască foarte curând.

În continuare, pe navă lucrurile se petrecură foarte repede. Toate rudele lui K au fost arestate. Nu se punea problema niciunei judecăți. Fără comentarii, au fost duși într-un compartiment special și adormiți pentru totdeauna. Stăpânul, când se retrase în cabinele sale, renunță la masca de indiferență. Se îngrozi când realiză că pe viitor îi va lipsi „mâna sa dreaptă" și protecția cu care se obișnuise atât de mult. Știa că, deși garda lui va fi înlocuită cu cineva competent, nu va mai putea dormi liniștit de aici înainte. Singura mângâiere era că cel puțin Moștenitorii – cu puțin noroc – vor putea dormi liniștiți. Supraveghetorii îi vor apăra. Spera să fie așa, pentru că el nu va mai apuca ziua aceea. Dar atât cât va exista, dinastia lui își va aminti în secret de sacrificiul făcut de K și de neamul lui. Vorbise K despre Proiect, însă în realitate se sacrificase pentru Stăpân.

Într-adevăr, Stăpânul nu apucă să vadă Planul salvat, dar urmaşii lui, peste multe generații, şi-au dat seama că Marele Plan reuşise. Atât de bine încât la un moment dat Consiliul hotărî retragerea definitivă de pe orbita superioară a planetei. De atunci au revenit din ce în ce mai rar. De la un timp au renunțat definitiv. Poate rătăcesc pe undeva prin univers sau poate nava lor roasă de vreme n-a mai rezistat. Moştenitorii însă, primind în dar un paznic de nădejde, au supraviețuit şi s-au dezvoltat. Desigur, ei nu au ştiut niciodată şi nu ştiu nici acum toate acestea. Însă Supraveghetorii s-au apropiat de ei din proprie inițiativă. I-au apărat şi i-au ajutat, uneori cu prețul vieții lor, mii de ani şi îi ajută în continuare. Trăieşte în ei spiritul lui K, fără de care Moştenitorii ar fi pierit şi odată cu ei ar fi pierit şi moştenirea Stăpânilor: conștiința.

Pe malul unei ape liniştite stă un Moştenitor. Este încă un pui. Se uită departe şi încearcă să înțeleagă cum de toate acele culori minunate ale cerului în apus se reflectă în apă. Bate un vânticel călduț. Este foarte plăcut. E drept că numai în această parte a Planetei Moştenitorilor este aşa. În alte părți, unde s-au adunat prea mulți Moştenitori, e greu să trăieşti. Dar aici totul e bine şi frumos. Clima este temperată, anotimpul cald, iar seara minunată.

Ceva mai încolo, un Supraveghetor aleargă prin vegetație, însă nicio clipă nu îl pierde din ochi pe micul Moştenitor. Nu ştie de ce, dar trebuie să-l apere. De diferite vietăți, chiar şi de alți Moştenitori – ştie el de care anume – şi chiar de căderea de apă aflată undeva mai în josul râului. De când se ştie, neamul lui nu a făcut altceva.

Într-adevăr, neamul Supraveghetorilor, deşi îşi păstrase puterea şi înfățişarea sălbatică, avea acum o altă privire. Uneori se uitau cu jind către munte, dar sălăşluia în ei spiritul lui K şi de fiecare dată renunțau la propria libertate şi alegeau calea supunerii: îi urmau pe Moştenitori. Ei nu ştiau altceva. Ăsta era rostul universului: Stăpânii să piară, Moştenitorii să-i moştenească pe Stăpâni, iar Supraveghetorii să-i supravegheze pe Moştenitori.

În câteva minute urma să se lase întunericul deplin. Se făcuse răcoare. Supraveghetorul veni lângă Moştenitor şi se aşeză. El ştia că ar fi fost deja timpul să plece. De undeva, din spatele lor apăru o Moştenitoare. Se uită cu drag la ei, apoi strigă:

— Copile, e timpul să vii acasă. Se lasă noaptea şi va fi rece. Lasă, că mai vii şi mâine la râu.

— Pot veni şi mâine?

— Sigur! Acum haide acasă! A venit şi tata din oraş.

Moştenitoarea se întoarse pe drumul pe care venise. Micuțul se ridică şi fugi după ea. Supraveghetorul privi lung şi cu drag în urma lui, mult timp. Văzând că Supraveghetorul nu vine, Moştenitoarea se întoarse şi strigă către micuț:

— Cheamă şi câinele!

Revenirea (II)

În camera de comandă era o linişte stânjenitoare. Nu se putea reproşa nimic nimănui şi tocmai de aceea lipseau reacţiile imediate. La mai multe mii de ani distanţă după ultima vizită, calculele scoseseră în evidenţă că, cel puţin din punct de vedere teoretic, *Planul* era respectat. Nu mai fusese necesară o supraveghere din imediata apropriere a planetei. Evoluţia urmase calea dorită şi se votase o retragere care avea să dureze mai multe etape. La vremea aceea dezvoltarea independentă era considerată o necesitate imperioasă.

Existaseră mari controverse cu privire la LON, acea *Lege de Ocrotire prin Neamestec,* care le dăduse atâtea bătăi de cap. Cum însăşi încălcarea legii făcuse să fie evitat un dezastru total, partizanii unui ajutor limitat la strictul necesar şi numai în caz de necesitate, au reuşit să convingă Consiliul să reconsidere datele care erau luate în calcul la elaborarea Planului. Desigur, lupta nu fusese uşoară, iar istoria înregistrase mai multe generaţii care îşi dedicaseră toată energia acestui scop.

Aşa se face că, deşi nu exista niciun motiv de îngrijorare, s-a decis la un moment dat să se efectueze o verificare la faţa locului. Se scurseseră de atunci mulţi ani locali, iar cel puţin de pe orbita superioară păruse că există o armo-

nie deplină. Aplicarea LON-ului se mai relaxase, astfel că avuseseră loc chiar şi unele contacte. Nu fuseseră absolut necesare, aşa că fierberile de pe navă creaseră alte tensiuni. Şi ele continuaseră şi crescuseră până în urmă cu foarte puțin timp, când se ivise o problemă care linişti spiritele prin gravitatea ei. Era de altă natură decât îşi închipuiseră. Aparținea unui modul inițial al Planului, a cărui finalitate fusese atinsă demult şi ca urmare fusese abandonată chiar şi supravegherea superficială, devenită inutilă. Iar la momentul respectiv abandonul modulului fusese alegerea logică.

Era vorba de unul dintre primele calcule, dezvoltat imediat după identificarea spațială, amenajarea habitatului și implantare, cel al profilului psihologic. Decursese perfect, până la ultima variabilă şi se încadrase exact în timp, deşi fusese vorba de o cifră destul de mare de ani locali. Iar acum venea această descoperire, care scotea în evidență faptul că evoluția se îndreptase totuși, iată, într-o direcție care putea periclita din nou Planul. De aceea întâlnirile Consiliului se tot succedau fără prea mare eficiență. Însă ultimul eveniment petrecut la sol, întrecuse chiar și cele mai pesimiste ipoteze, motiv pentru care întâlnirea fusese convocată chiar în camera de comandă.

Ofițerul Superior începu imediat ce toți membri îşi activară înregistratoarele oficiale şi intră direct în subiectul întrerupt la întâlnirea anterioară, terminată cu puține ore în urmă:

— Ştiam, aşadar, că anumite evenimente vor fi inevitabile. Bănuiam că unele din socotelile probabilistice inițiale au avut atât de multe zecimale, încât cele care au depăşit 10^{-13} au fost considerate imposibilitate. Într-adevăr, eveni-

mentele astfel calculate erau imposibil de petrecut, însă la nivelul mai multor milioane de ani, acele devieri minuscule au reuşit să influenţeze puţin câte puţin evoluţia pe ansamblu. Micile, să le zicem, rateuri au trecut absolut neobservate, iar acum nu le mai putem remedia. Trebuie să le facem față. Toate acele mici deviațiuni au rămas în stare latentă, până ce, cumulate, au produs rezultatul de care tocmai am aflat.

— Cât de grave sunt? întrebă cineva.

— Suficient cât să facă inutil tot ce s-a realizat până acum. Suficient cât să anulăm LON-ul.

— Aşa ceva nu se poate, ridică vocea una din cele două femei care făceau parte din Consiliu. Am înțeles şi am acceptat ca Legea să aibă un caracter mai permisiv, însă ştim cu toții ce ar însemna o dezvăluire completă a Originii. Şi nu este vorba numai despre influențarea lor în acest fel, ci şi despre siguranța noastră.

— Dacă veți afla ce s-a întâmplat, este posibil să reconsiderați însăși fundamentul inițial al Marelui Plan.

— Atât de grav este?

— Judecați singuri – zise ofițerul superior. Soluția găsită acum 34 de ani locali a eșuat. Cu o singură excepție, actualul Consiliu avea aceeași componență și, după toate analizele, noi, cei de față, am considerat-o optimă și am aplicat-o imediat. Ne-am asumat anumite riscuri calculate, care s-au și produs, de altfel, cântărind totuși că era de preferat un contact mai pronunțat, decât o extincție lentă dar sigură. Și cu toate astea, iată, după ce speranța a pâlpâit mai bine de trei decenii, au reușit să o stingă ca și cum ar fi suflat în ea. Au acționat atât de simplu și de primitiv, încât...

— Dar ce s-a întâmplat de fapt? se auziră mai multe voci.

— Știți, desigur, care au fost eforturile depuse pentru ca *Îndrumătorul* nostru să fie asemeni lor chiar prin naștere, dar să aibă o mică parte din cunoștințele noastre. Am respectat LON-ul cât de bine am putut. Când ne-am dat seama că Supraveghetorii nu sunt de ajuns, că pe plan psihic și-au dezvoltat încet-încet conștiința într-o direcție greșită, că nu era suficient doar să fie supravegheați, trebuind chiar să fie îndrumați și orientați în anumite direcții...

Se auziră mai multe voci nemulțumite de dizertația fără finalitate a ofițerului. Acesta amâna răspunsul, parcă sperând ca în lipsa verbalizării dezastrului, acesta să nu își mai producă efectele. Însă nu putea spori curiozitatea și neliniștea celor prezenți. Anunță deznădăjduit:

— L-au omorât.

În camera de comandă se lăsă o altfel de liniște. Una în care răsuna șocul, groaza și neputința. Într-un târziu, cu buzele tremurânde, femeia cea tânără reuși să întrebe:

— În varianta asta, care sunt cifrele probabilistice?

— Aceleaşi. Dacă nu intervenim, evenimentele se vor succeda conform simulării noastre anterioare și dezastrul va avea loc destul de curând.

— Suntem siguri şi de consecințe? mai întrebă femeia.

— Absolut! Deși au realizat progrese remarcabile, vor fi nu afectați, ci distruși. Şansele sunt atât de slabe şi pentru un număr atât de mic de exemplare, încât probabilitatea de supraviețuire a speciei este subunitară.

Se lăsă din nou tăcerea. Într-un târziu, Ofițerul Superior reluă:

— Dacă privim în urmă, simplul fapt că Planul s-a derulat până în stadiul actual este mai mult decât un succes.

Mai mult decât se poate spune în cuvinte. Desigur, asta nu va avea nicio însemnătate dacă vom eşua acum. De aceea, indiferent de metode, Proiectul trebuie salvat. De consecințe ne vom ocupa ulterior. Ştiu, ştiu! îi linişti imediat, cu mâinile, pe cei care urmau să vocifereze. Este posibil ca la această scară, la acest nivel de complexitate, să nu le putem controla în totalitate.

— Este din ce în ce mai clar că LON-ul va fi încălcat într-o manieră fără precedent, nedorită şi neagreată în principiu – zise şi responsabilul cu strategiile pe termen scurt. Nici chiar cei care au dorit o lege mai laxă nu au afirmat niciodată de-a lungul timpului că ea ar trebui înlăturată. Cred că ar trebui să începem să concretizăm cercetările în această direcție şi să abandonăm discuțiile sterile. Am deja unele rezultate teoretice și cred că ar trebui să vedem în ce manieră le putem utiliza.

— Cu ce să începem? întrebă Ofițerul Superior.

— Ca să identificăm soluția optimă, trebuie să începem cu analiza aceluiași material psihologic. S-a pierdut mult timp cu acesta, întrucât au fost necesare verificări peste verificări. Am ajuns la concluzia că s-a creat o deviantă datorată în mare parte nesocotirii LON-ului de către noi. Desigur, aveam justificări suficiente pentru asta, dar există o diferență uriaşă între ei şi noi. Anume cea privind concepțiile despre Origini. Despre propriile Origini, sublinie strategul.

Toți cei prezenți deveniră atenți. Originile fuseseră întotdeauna un subiect deosebit de sensibil. Strategul continuă:

— Spre deosebire de noi, nu fac diferența dintre posibil şi imposibil, aşa că au elaborat anumite concepte destul de naive.

— Să nu uităm că nu au încă maturitatea necesară – zise cealaltă femeie, decana de vârstă.

— Nu uităm – o asigură strategul. Dar după atât timp, ei nu fac încă diferența dintre bine și rău, nici măcar cu privire la propria persoană. Va trebui să auziți la ce s-a ajuns şi mai ales ce fel de logică i-a condus pe acest drum. Fiți aşadar atenți! încheie strategul, indicându-l cu un gest pe Ofițerul Logician, astfel ca acesta să continue.

— Odată aplicată logica inversă, n-a fost foarte greu să înțelegem cele petrecute. Însă nu ne-am aşteptat la această combinație între naivitate şi pragmatism, într-un domeniu pur abstract pentru ei. Datorită naivității fireşti pentru o specie atât de tânără şi mai ales datorită contactelor cu noi, inițial şi-au format o concepție uşor de anticipat. Mai degrabă teama, decât admirația, i-a condus în direcția asta. Multe din așa-zisele lor descoperiri sunt foarte departe de adevăr. Ceea ce ne-a şocat însă, a fost totala lipsă de curiozitate în direcția firească a explicării şi înțelegerii lucrurilor. Au interpretat greșit inclusiv învățăturile Îndrumătorului ori nu le-au acceptat deloc. Având în vedere că nici modalitatea anterioară gândită de noi n-a fost eficientă, am găsit necesar să reformăm gândirea lor.

— Am spus încă de atunci – zise bătrâna – că înecarea unor civilizații incipiente este total inutilă, atât timp cât supraviețuiește chiar și un singur exemplar. El și urmașii lui vor relua și vor continua greșelile societății anterioare, care i-a format, exact de acolo de unde au fost lăsate. Am spus de atunci că datorită ajutorului primit de la Supraveghetori, s-au înmulțit peste măsură și că ar fi nevoie de mai mulți Îndrumători, nu doar de unul singur. Îndrumători care să îi convingă să acționeze într-un anumit fel, așa încât acțiunile corecte să fie consecința firească a gândirii lor.

— Tot nu ar fi fost suficient – interveni Ofițerul Superior. Sute de Îndrumători dacă am fi trimis și tot n-ar fi fost suficient. I-ar fi omorât pe toți. Și apoi, tocmai unicitatea Îndrumătorului l-a făcut special, ascultat și urmat de o bună parte dintre ei. Trebuie să recunoaștem că Îndrumătorul aproape că a reușit reformarea societății. Cu toate astea, ei văd în continuare totul la cea mai mică scară posibilă. Nu au conștiința rezultatelor pe termen lung.

— Au timp să şi-o mai dezvolte – zise bătrâna.

— Până azi, aș fi fost de acord. Azi însă, mi-e teamă că ne-au făcut dovada clară că refuză ajutorul. Dacă vom căuta în arhive Modulul Psihologic, probabil că vom afla mult mai multe. Chiar și felul în care l-au eliminat pe Îndrumător, dacă îl vom analiza în detaliu, ne va putea dezvălui informații prețioase.

— Cum l-au eliminat? întrebă cineva.

— Prin chinuri groaznice. Desigur, ei și-au găsit justificări logice, însă felul în care au acționat aduce mai degrabă cu plăcerea decât cu necesitatea. Devine aproape sigur faptul că sunt pe un drum foarte greu reversibil. Dar şi mai ciudat este că, deşi nu au fost curioşi să afle adevărurile lumii palpabile, au căutat explicații strict în plan ideatic. Au pus sub semnul întrebării Originile noastre.

Un oftat de mirare se desprinse de pe buzele tuturor. Logicianul luă din nou cuvântul:

— Da, din păcate așa este. Evident, din nou au fost foarte departe de adevăr, însă aici își are originea vanitatea lor nemăsurată. Sau ziceți-i cum doriți: orgoliu, trufie, îngâmfare, înfumurare. Cu permisiunea Ofițerului Strateg, voi prezenta eu soluția pe termen scurt, întrucât trebuie să avem în vedere mai ales evoluția ei. Bineînțeles, este o so-

luție de compromis, imperfectă datorită grabei în care suntem nevoiți să o aplicăm. Ar trebui să dăm curs credinței lor și să le oferim dovada că Îndrumătorul le este superior. Ar trebui să îi facem să priceapă faptul că, deși l-au ucis prin aceleași metode cu care se omoară între ei, Îndrumătorul nu poate fi omorât. În acest fel poate va crește mai mult influența lui și va reuși reformarea. Cu toate acestea, calculele ne spun că nu va fi suficient, întrucât nu vom face decât să le cultivăm concepțiile eronate. Însă merită să încercăm.

Deși nu toți membrii Consiliului afișau marea îngrijorare a Ofițerului Superior, erau cu toții speriați. Fură de acord cu soluția propusă, apoi dezbătură îndelung modalitatea cea mai potrivită pentru a produce rezultatul scontat. În fine, se dădură dispozițiile necesare, iar punerea lor în aplicare însufleți toate compartimentele navei.

Însă în Camera de Comandă subiectul continua să fie dezbătut, dar neoficial.

— Să fi greșit oare supravegherea directă? întrebă cel mai tânăr, ultimul venit în Consiliu. Știu că la vremea respectivă au fost prefaceri mari pe Navă. Supraveghetorii au fost un punct de cotitură în istoria noastră. Să fi suferit poate și ei vreo deviantă care i-a făcut mai puțin eficienți?

— Nu, nicidecum! îl combătu bătrâna. Cu toate criticile ulterioare, Supraveghetorii au funcționat perfect. Fără ei Moștenitorii ar fi pierit demult. Așa cum bine știm, ei au avut drept scop să îi supravegheze fizic și să îi ajute în anumite activități. Să îi apere efectiv. Mai mult, s-a respectat inclusiv LON-ul. Ei nici măcar n-au bănuit vreodată originea Supraveghetorilor. Sunt atât de ignoranți încât n-au observat uriașa diferență dintre Supraveghetori și toate ce-

lelalte viețuitoare. Au observat-o însă pe cea dintre ei şi restul coabitanților și și-au arogat supremația absolută. Din nou – vai! – cât de greșit dedusă. Dar nu, Supraveghetorii nu au greșit absolut cu nimic. Însă n-au putut să îi apere de ei înșiși.

A doua șansă (III)

Mă bucuram nespus de micul succes al vânătorii. Un mistreț mic, o scroafă de nici patruzeci de kilograme, nu era mult, însă era mare lucru. De vreo două luni nu văzusem carne și aveam nevoie de proteine animale. Ciupercile și alunele nu puteau suplini carnea. Iar acum, în plină toamnă, duse erau furnicile și lăcustele cu care întreaga familie ne-am dus ultimele luni. Pește prindeam rar, iar păsările le păstram în general pentru cei doi câini.

Da, era greu după război. Ai mei, până să îi pierd, îmi povestiseră cum era înainte, cu mult înainte, pe vremea când ei fuseseră copii. Au apucat ultimii ani de bunăstare, când bunicii mei, în fiecare zi de luni se duceau cu roabele la depozit pentru ridicarea rațiilor de mâncare și apă potabilă. Acopereau doar strictul necesar, costau incredibil de mult, însă **erau**.

Circulau povești că anterior, în vremurile pe care nici măcar bunicii nu le-au prins, fusese și mai bine. Problemele de poluare au început, paradoxal, după epuizarea combustibililor fosili și dispariția mașinilor. Cerul devenise plumburiu și rar se mai însenina, cine știe cum, în vreo dimineață geroasă de iarnă. Când aerul a devenit îmbâcsit, au început primele probleme serioase, de masă. Protecția mediului a ajuns o prioritate abia atunci când nu se mai putea face nimic.

Obținerea din ce în ce mai anevoioasă a apei potabile a declanșat maratonul prețurilor, care s-a extins încet-încet la toate și nu s-a mai oprit niciodată. Multe ramuri industriale au devenit complet nefolositoare, iar produsele inutile. Economiile naționale n-au putut face față multitudinilor de probleme astfel generate. După mulți ani, când în sfârșit s-a redescoperit nevoia de a produce, nu numai plăcerea de a consuma, din nou era nepermis de târziu. Așa a început raționalizarea, însă aceasta nu a fost decât o soluție temporară, care doar a amânat dezastrul. Multe alte resurse erau deja epuizate, așa că lupta pentru teritoriile cu potențial de regenerare a declanșat războiul.

Lumea fusese deja măcinată de multe alte vicii, lipsuri și boli, așa că războiul a fost altfel decât cele de până atunci. Un masacru brutal și ilogic, care nu a avut nici învingători și nici învinși. A degenerat de la confruntarea dintre țări până la cea dintre indivizi, indiferent de motiv. Un fel de luptă pentru supraviețuire, cu diferența că se purta chiar și atunci când nu era necesară.

Chiar înainte să se instaureze anarhia totală, tata a ales să plecăm din oraș. A durat mult și nu a fost deloc ușor. Drumul spre nicăieri nu s-a terminat decât la momentul la care eu aveam deja nouă ani. Frații mei pieriseră pe drum, iar părinții au decis să ne așezăm într-o mică depresiune între niște dealuri. Era suficient de ascunsă, iar pământul părea bun. Tata a cultivat porumb, fasole și cartofi. Au fost ani buni și frumoși, chiar dacă recoltele erau slabe. Acolo am crescut fericit și am învățat să cultiv plante, ocupație ce s-a dovedit inutilă imediat ce mica noastră gospodărie a fost descoperită.

Nu știu cine au fost, însă mi-au omorât ambii părinți, deși câinii tatei luptaseră cu vitejie. Trecuseră pe cealaltă lume alături de stăpânii lor.

Atacatorii au luat tot ce au găsit, de la mâncare până la unelte și haine. Eu fusesem plecat peste deal, unde într-o mică pădurice erau câțiva rugi de mure. Aveam douăzeci de ani pe atunci. Durerea și disperarea au fost atât de cumplite încât m-au împietrit pur și simplu. Pe dinăuntru.

Am plecat cu cei doi cățelandri care fuseseră cu mine la mure, imediat ce am reușit să încropesc din resturile rămase, trei boccele. Cea mare pentru mine, iar cele mici pentru ei. Tata îi învățase încă de pui să ne apere și să lucreze pentru noi. N-a fost prea greu, întrucât aveau instincte bune.

Am rătăcit mult, cu oarecare folos: în așezările părăsite sau devastate am reușit să găsesc minimul necesar de unelte, așa încât să mă pot trage în sus, către munte, unde mai existau pâlcuri de păduri. Mana cerească au fost cele două capre și oaia. Văzusem și niște cai, însă nu am putut să îi prind. Oaia a murit curând, habar nu am de ce, însă caprele s-au dovedit a fi foarte rezistente. Au ajutat mult la alimentația copilului meu. Da, am un copil. Pe ea am găsit-o fugară, într-o pădure. Era aproape moartă de inaniție. Am îngrijit-o și am luat-o cu mine, apoi am format o familie.

Acum, când copilul a început să meargă singur, coborâm des în zonele expuse ca să adunămn plante și să pescuiesc. În multe locuri am amenajat bivuacuri ascunse, am săpat mici încăperi subterane, dar în general pot spune că locuim în păduri și în zonele stâncoase greu accesibile. Trei oameni, două capre și doi câini. Doi câini fără de care nu am fi supraviețuit dincolo de prima iarnă. Ei au luptat și au vânat alături de mine, ne-au încălzit în grotele reci, ne-au apărat de animale și oameni, deopotrivă.

M-am trezit cu aceeași bucurie: scroafa. Azi aveam să ajung cu ea în grota unde îi lăsasem pe ai mei cu două zile în urmă. Le aduceam carne proaspătă. Mă grăbeam și pentru cei cinci pui de câine, care încă nu erau înțărcați și depindeau de laptele mamei lor. Speram ca măcar doi să supraviețuiască. Pielea, oasele şi alte părți din mistreț erau deja „arvunite" pentru câini. Dacă aș fi găsit undeva vreun țap, ca să pot înmulți caprele, aș fi fost mai liniștit în privința cărnii.

Zorile abia mijeau, încă era rece, așa că am decis să mai zăbovesc sub pătură. Focul se stinsese demult, înainte de miezul nopții, însă câinii generau suficientă căldură.

Era frumos acest sfârșit de octombrie, însă ceața deasă se ridica târziu. Speram în fiecare zi să văd soarele strălucind pe cerul senin. Mi se părea cel mai frumos lucru din lume. În toată viața mea, o singură dată am văzut cum arată albastrul cerului. Urmărisem o capră de stâncă, până sus, spre creasta muntelui. Ploua mărunt și am pierdut-o. Cu arcul meu manufacturat, trebuia să fiu foarte aproape ca să pot trage. Nu mai puteam nici de oboseală. Eram ud complet, așa că nu avea niciun rost să mă mai adăpostesc. M-am oprit pe un tăpșan să îmi trag sufletul. Eram singur. Câinii nu putuseră trece de un prag mare de stâncă. Și atunci s-a oprit ploaia, iar norii s-au spart către sud-est. N-a durat mult, însă a fost suficient să văd acel albastru de nedescris, acel bleu pal, dar atât de intens în același timp, pe care doar foarte puțini oameni în viață l-au putut vedea. Atunci mi-am dat seama că poate nu sunt împietrit de tot.

Dintr-odată, prin ceață, am auzit mișcare în pădure. Incredibil de aproape. Orice ar fi fost, om sau animal, câinii nu reacționaseră nicicum, așa că n-am dat importanță. Prin

ceață oricum sunetele se transmit ciudat. Însă când am auzit al doilea sunet, deosebit de clar, am sărit în picioare și am apucat toporul lăsat la îndemână. Nu puteam vedea absolut nimic. Câinele se culcuși mai bine, în locul meu, iar cățeaua se întinse și căscă fără nicio grijă. Și totuși, ceva se mișca printre copacii nevăzuți. Foarte probabil că nu mă simțise, așa că am adunat totul în grabă și liniște, am săltat scroafa și am plecat.

Ceața umezise frunzele doborâte de toamnă, așa că pașii mei și ai câinilor nu se auzeau aproape deloc. Cu toate astea, mă simțeam urmărit. Mă intriga însă liniștea câinilor, care nu dădeau niciun semn de nervozitate. Ori eu le cunoșteam vigilența și ferocitatea. Din ce în ce mai speriat, am grăbit pașii, până ce n-am mai putut să car mistrețul. L-am lepădat tocmai când ceața se lumină deasupra mea, ca și cum soarele ar fi apărut pe cer. Însă sursa luminii se deplasă rapid către creastă, mișcând umbrele difuze ale copacilor de parcă toată pădurea ar fi luat-o la fugă în direcția opusă. Apoi se stinse. În fața mea ceva se mișca, se agita și alte zgomote necunoscute mă făcură să las rucsacul și să apuc iar toporul. Am asmuțit câinii în direcția respectivă, însă ei mă priviră cu mirare, fără nicio altă reacție.

Am luat-o la fugă spre vale, fără să observ că ei nu mă urmează. A trebuit să-i chem insistent, ceea ce m-a pus pe gânduri. Dacă lor nu le era frică, dacă ei nu săreau, însemna oare că în ceață nu se ascundea niciun pericol?

Dar când am deslușit o formă vag umană, care s-a conturat brusc din ceață, am ridicat toporul gata să mă lupt cu atacatorul, așa cum fusesem nevoit să procedez și cu alte ocazii. Acum însă mă simțeam singur fără sprijinul câinilor.

Aceştia parcurseră cu indiferență cei câțiva metri până la umbra ivită. Masculul o mirosi, dar nu cu acea curiozitate amestecată cu teama specifică cercetării unui obiect nou, ci doar așa, pentru că era acolo. Se întoarse către mine și rămase în picioare. Femela se culcă şi se întinse pe jos, relaxată. I-am chemat, însă n-au reacționat.

— Cum îi cheamă?

— Athos și Nera – am răspuns, neștiind ce ar fi mai potrivit să fac.

— Ai o relație bună cu ei. Comunicați mult și te ascultă.

— Dar nu și acum!

— Acum este o situație specială. Însă formați o familie unită.

— Desigur, sunt câinii mei.

— Greșit – mă corectă necunoscutul. Tu eşti al lor.

— Al lor stăpân, da.

— Încetează să raportezi toate lucrurile la persoana ta. Nu ești stăpânul nimănui. Ce știi despre ei?

— Cum adică ce știu? Știu totul, încă de când s-au născut. Eu i-am ajutat la naștere.

— Adică, de fapt, nu știi nimic – concluziona glasul. Îți sunt de folos?

— Desigur că îmi sunt – zisei din ce în ce mai enervat.

Doar liniștea câinilor mei mă făcea să nu sar la atac. Străinul punea întrebări cu totul aiurea, de parcă ar fi vrut să îmi abată atenția de la propriul lui atac, care probabil urma să vină astfel ticluit. Deși era destul de înalt, cred că aş fi reușit să-l dobor. Și totuși, Athos stătea cuminte lângă el, iar Nera încerca nici mai mult nici mai puțin decât să doarmă la un pas în fața lui.

— Ce le-ai făcut câinilor mei?

— Absolut nimic. Dar din păcate va trebui să îi iau cu mine. Și pe aceștia, dar și pe cei cinci pui din grota de peste creastă.

Turbat de furie, am urlat către necunoscut:

— Dacă le-ai făcut ceva alor mei, te jupoi de viu!

Apoi am intenționat că sar asupra lui, cu orice risc, însă am realizat că de fapt nu doream să fac asta.

— Liniștește-te! Ești o ființă rațională, așadar încearcă să te porți mai puțin primitiv!

— Nu are cum, se auzi o voce din ceață! Îi ceri prea mult!

Așadar erau mai mulți, știau de grotă și de puii de câine.

Nu afișau niciun fel de ostilitate, însă nu puteam avea încredere în ei. În ciuda încrederii câinilor! Îngrijorarea, groaza și furia mă scoaseră efectiv din minți. Am urlat din nou:

— Ce ați făcut câinilor mei???

— Ți-am spus că nu sunt ai tăi.

— Dar ai cui? Ai tăi? Ai voștri? Cine sunteți și ce vreți?

— Luăm câinii, doar atât.

— Asta nu se poate. Fără ei nu vom putea supraviețui.

— Îmi pare rău! Va trebui să găsești soluții, astfel încât să nu muriți. De exemplu să îți folosești în alte scopuri agresivitatea. Sau să îți conștientizezi limitele și să îți adaptezi acțiunile în consecință.

— Vorbești aiureli! Nu pricep nimic. Dar câinii nu mi-i vei lua! Dacă zici că nu ai intenții ostile și dacă nu te-ai atins de familia mea, aș putea să îți dau unul sau doi pui. Ai să îmi dai ceva în schimb?

— Nu, nu am nimic să îți dau în schimb.

Umbra se mișcă puțin, iar în dreapta apăru o alta. Apoi, mai în spate, parcă se mai deslușiră câteva. Evident, nu le

puteam face față. Însă acest lucru nu era un motiv suficient ca să renunț. Dar de ce nenorociții de câini nu îmi dădeau ascultare!? I-am chemat din nou, însă ei se mulțumiră să caște. Era o manifestare evidentă, prin care își exprimau dezacordul. Am ridicat fulgerător toporul, hotărât fiind să îi atac pur și simplu pe străini. O altă voce zise din ceață:

— Corespunde întru totul tiparului, precum am știut mereu.

— Nu – răspunse cel din față. Ăsta e altfel.

Cineva șuieră o chemare, iar câinii se ridicară și porniră agale în direcția respectivă. I-am chemat și eu, dar în zadar. În acea clipă am luat o decizie fără să țin cont de nimic. Am luat-o la fugă oblic spre creastă, ca să nu trec printre străini, într-o mână având cuțitul, iar în cealaltă toporul. Nu mai conta nimic, doar să ajung la grotă, la ai mei. Dacă ei erau teferi, aveam să fugim din nou, lăsând totul în urmă. Aveam suficiente ascunzători încât să ne pierdem urma.

În fuga mea nebună am avut totuși vreme să mă gândesc la cele întâmplate. Oamenii aceia înalți făcuseră ceva câinilor mei, de nu mă mai ascultau. Era clar că nu aveau intenții curate, însă de ce nu m-au răpus, pur și simplu?

Mai spre înălțimi ceața se ridicase. Flora mă văzu de departe și își dădu seama că se întâmplase ceva. Știa ce are de făcut, așa că până să ajung la gura grotei, rucsacii erau gata de plecare.

— O luăm la vale, degrabă și în liniște. A fost cineva pe aici?

— Nu, nimeni. Ce s-a întâmplat?

Înainte să apuc să îi răspund, se auzi un lătrat. Era glasul Nerei, însă venea din vale. Ar fi fost imposibil să ajungă acolo fără să treacă creasta ori pe unde venisem eu ori prin

alte două strungi, mult prea îndepărtate. Și totuși, era glasul ei. Am schimbat planul și mi-am trimis familia adânc în grotă. Nu puteam să-mi dau seama ce avea să se întâmple.

Ambii câini urcară printre bolovani, direct la mine și se bucurară, gudurându-se ca după o despărțire mai lungă. Undeva mai în spate, în urma lor, mai urca cineva, aducând pe umeri scroafa vânată de mine în ziua anterioară. Omul purta o mască pe față, însă după glas l-am recunoscut pe cel cu care vorbisem în pădure, pe celălalt versant:

— Ar fi păcat să se irosească atâta carne – zise aruncând mistrețul la picioarele mele. Deși aș fi curios ce vei face după ce îl vei vâna pe ultimul.

Circumspect în continuare, l-am întrebat:

— Ce le-ai făcut câinilor mei?

— Ești obsedat de asta! Ți-am mai spus că nu sunt ai tăi și că nu le-am făcut nimic. Însă ei știu că nu trebuie să se teamă. Tu de ce nu știi asta?

— Poate aș ști, dacă ai începe prin a-ți scoate masca, să îți văd ochii.

Râse înfundat în mască, apoi zise:

— Îți merge mintea. Profilul e bun, deci, dar mai trebuie retușat pe ici, pe colo. Îmi pare rău, nu îmi pot scoate masca. Aerul e mult prea poluat ca să îl pot respira. Dar nu trebuie să te temi de mine!

— De ce vrei să îmi iei câinii?

— Mi-ar plăcea să îți explic, dacă ai putea înțelege.

— De unde știi, dacă nu încerci?

— Ai înțeles de ce nu m-au atacat, nici pe mine și nici pe tovarășii mei? Evident că nu. Cu atât mai puțin ai înțelege motivele mele.

— Cine ești?

— Hm! Răspunsul la întrebarea asta e și mai greu de dat. Să spunem că... doresc să vă ajut.

— Cum? Luându-mi câinii? Inclusiv puii? Dacă știi atât de multe, știi și că am un copil. Nu îl voi putea crește fără câini. Fără ei nu pot vâna, ei ne apără de animale și de oameni, mă ajută la diverse alte activități.

— Da... – zise mascatul cu părere de rău. Mereu ați vrut să înțelegeți mai mult decât era necesar. Mereu ați căutat explicații.

— Cine? întrebai nedumerit.

— Hai să îți dau un exemplu: dacă copilul tău îți cere toporul, i-l dai?

— Evident că nu. Este mult prea mic și se poate tăia.

— Dar el vrea să vadă cum e, vrea să înțeleagă cum trebuie folosit.

— Toate la vremea lor. Când va crește va avea timp să învețe. Va fi chiar necesar.

— Același lucru îl credem și noi. Acum este mult prea devreme.

— Și ce legătură are asta cu câinii?

— Bine! Haide să îți spun ceva! Încearcă să mă crezi fără să încerci să găsești vreo logică în ceea ce vei auzi. Camarazii mei nu știu că sunt aici. Ei cred că nu merită să vorbesc cu tine. Au plecat cu ceilalți câini pe care i-am găsit în ultima lună.

— Dar ce, sunteți hingheri?

— Să zicem doar că îi ocrotim?

— Îi ocrotiți? Și cu noi cum rămâne? Noi nu avem nevoie de ajutor și de ocrotire? Acum, când întreaga omenire e distrusă, organizația voastră caritabilă adună câinii? Ei se pot descurca și singuri. Noi nu. Iar ai mei sunt bine îngrijiți și sunt parte din familia mea.

— Știu! Tocmai de aceea am venit până aici. Dar dacă se pot descurca și singuri, nu te-ai întrebat de ce stau cu tine? Ce nevoie au ei de tine?

— Sunt ai mei, de-aia stau cu mine – spusei apăsat.

— Da... strălucită combinație de inteligență și tâmpenie. Trebuie să îi descoperim cauza. De câte ori ți-am spus că nu sunt ai tăi?

— Iar eu ți-am spus că sunt ai mei, nu în sensul de proprietate, ci sunt familia, sunt prietenii mei.

— Te cred! Asta însă nu schimbă datele problemei.

Străinul se așeză pe un bolovan, fără să țină cont de umezeală. Privi către vale și într-un târziu zise:

— Așadar, au devenit din nou indispensabili. Ce știi tu despre câini în general?

Discuția începea să mă enerveze din nou. Flora și copilul erau ascunși în grotă și nu mă simțeam deloc confortabil.

— Despre câini știu multe, însă despre tine nimic. Cred că ar fi mai simplu să îți crăp capul cu toporul și să plec undeva, unde sigur tovarășii tăi nu m-ar putea găsi.

— După logica ta, total greșită, ar fi mai sigur să procedezi așa. Simplu însă nu ar fi deloc.

— Mă ameninți?

— Te informez. Nu ți se pare totuși gratuită această agresivitate, din moment ce eu nu am intenții ostile?

— Nu pot ști asta.

— Ah... din nou trebuie să știi... Dar, iartă-mă! Pot să înțeleg și logica ta. Și cred că știu și ce ar trebui făcut în sensul atenuării acestei agresivități. Hai, nu mai fi agitat! Scoate-i pe ai tăi din grotă, să se bucure de lumina zilei! Nu mi-ai spus ce știi despre câini.

— Știu totul. Să îi înmulțesc, să îi îngrijesc, să îi dresez. Mă joc cu ei, împart cu ei, am grijă să nu le lipsească cele necesare... Dincolo de faptul că îi iubesc, îi înțeleg și comunic cu ei, cum singur ai recunoscut. Dar tot nu pricep de ce te interesează câinii. Există vreun interes special?

— Da. Dar interesul special e totuși față de oameni, nu față de câini.

— Și ai vreun interes *special* în a vorbi în așa fel încât să nu te pot înțelege? Pentru că nu îți voi da niciodată câinii. Va trebui să mă omori înainte.

— Nu, nu va trebui! Ai văzut că vin și singuri, dacă îi chem. Admir însă devotamentul tău față de ei, chiar dacă nevoia este și ea o componentă a acestui devotament. Ești un om special din punctul ăsta de vedere. Ia zi-mi, dacă băiatul tău, când va mai crește, nu ar mai avea nevoie de topor ca să taie lemne, ci se va putea descurca fără vreo unealtă, se cheamă că ar fi mai apt decât tine să supraviețuiască?

— Da. Și ce-i cu asta? Sari de la una la alta fără noimă.

— Aș vrea să te fac să gândești problema mai în ansamblu. Ai auzit, desigur, că acum multă vreme oamenii o duceau bine aici. Ei sunt singurii de vină pentru poluare, pentru lipsa resurselor, pentru starea deplorabilă a ta și a familiei tale. Pentru faptul că mai toate zonele au devenit nelocuibile, cu mici excepții.

— Înțeleg. S-a inițiat vreo mișcare ecologistă de regenerare a resurselor și voi o puneți în practică. Lăudabil. Dar ce legătură au câinii?

— Știi, în ansamblu nu toată lumea s-a purtat cu ei cum ai făcut-o tu. De-a lungul timpului oamenii au intervenit în procesul lor de înmulțire, au creat rase, le-au diversificat competențele...

— Competențe? Mi se pare un cuvânt total nepotrivit. Și apoi, crearea raselor nu a făcut decât să le ascută anumite simțuri.

— Și să le adoarmă pe altele. Din fericire au fost suficient de puternici ca să își păstreze spiritul. Știu! Vei zice din nou că e un cuvânt nepotrivit. Dar problema o putem pune și răsturnat. Într-un fel îi putem socoti pe ei vinovați de aberația la care ați ajuns. Dacă nu ar fi fost ei, ați fi pierit demult.

Auzind discuția oarecum calmă, Flora ieși din grotă împreună cu copilul. Întinse o foaie de cort peste care puse o pătură veche și se așezară. Cei cinci pui de câine veniră după ei, dar nu se opriră la joacă, ca de obicei, nu se duseră nici la țâțele Nerei, ci se îndreptară direct către străin, scâncind și încercând cu disperare să se urce pe el. Se călcau în picioare, săreau, dădeau din codițe și, ridicați în două lăbuțe, îi zgâriau cizmele până sus, spre genunchi. Era clar că omul avea lipici la câini.

Privi spre pui, apoi fără să îi bage în seamă, continuă:

— De-a lungul timpului, i-ați folosit la tot ce s-a putut, i-ați exploatat, alteori i-ați neglijat sau chiar i-ați maltratat și omorât. Oricum ați fi fost voi, auto-intitulații stăpâni, ei v-au fost alături. Spre deosebire de orice alte ființe de pe Pământ. Și nu v-ați întrebat de ce! Cu nenumărate ocazii și-au dat viața pentru voi ori s-au stins încet, atunci când nici măcar nu le-ați dat să mănânce. Deși știați că se pot descurca și singuri, nu v-ați întrebat niciodată de ce nu vă părăsesc? Nu pentru că erau ai voștri. În niciun caz! Ci tocmai invers: pentru că voi erați în paza lor.

Fără să le înțeleg întru totul, cuvintele străinului îmi evocară imaginea câinilor tatei, morți toți în lupta cu ata-

catorii de la mica fermă dintre dealuri. Emoționat, m-am lăsat și eu pe o piatră.

— Pe de o parte nu îi meritați și va trebui să vă descurcați fără ei. Pe de altă parte, dacă veți reuși, poate veți conștientiza altfel, corect de data aceasta, condiția voastră. Iar dacă nu veți reuși, atunci asta este. Ne asumăm dispariția voastră.

— Cine ești? am întrebat încruntat.

El se întoarse privindu-mă prin mască, fără ca eu să îi pot vedea fața și ochii.

— Am ajuns la concluzia că este mai bine ca voi să nu existați deloc, decât să existați în aceste condiții, cu aceste perspective. Ori veți învăța să tăiați lemne fără topor ori veți muri de frig.

Străinul se ridică de pe piatră, culese puii de câine și cu ei în brațe, străduindu-se să nu îi scape, porni în jos, spre vale. Deși puii scânceau agitați, părinții lor nu schițară niciun gest. Iar eu știam că i-aș fi asmuțit degeaba. Am vrut să mă opun, însă nu am reușit decât să întreb:

— Unde îi duceți?

— Într-un loc mult mai bun, nu-ți face griji – îmi zise peste umăr.

Complet neașteptat, băiatul meu, micuțul Einar se ridică fulgerător, culese o piatră și se repezi la străin, în încercarea de a opri să-i fie luați micii tovarăși de joacă. Într-un gest de apărare, străinul se feri de lovitură, întorcându-se amenințător către copil. Până să pot reacționa eu, ambii câini săriră și se postară în fața lui Einar, lătrând la străin și arătându-și colții.

Deloc speriat, acesta rămase însă dezorientat. Ridică brațul și țintuindu-l pe Athos cu arătătorul, descrise un

cerc larg, spre stânga lui. Athos se supuse ca și cum arătătorul străinului l-ar fi tras efectiv. Se deplasă odată cu degetul către direcția indicată, apoi se așeză cuminte, exact în locul arătat. Nera însă se culcă pe burtă, în fața copilului, aparent nepăsătoare. Mârâia însă și îl urmărea pe străin cu coada ochiului, gata să sară din nou, la cel mai mic semn de amenințare la adresa lui Einar.

Dus pe gânduri, străinul se dezmetici târziu. Zise:

— Îmi asum consecințele și îți las câinii!

Apoi, nefiresc, fără nicio altă vorbă, lăsă puii pe pietre și își continuă drumul spre vale.

Câinii veniră lângă mine. Cu ochii pierduți după ciudatul străin, i-am mângâiat și i-am bătut pe piept, iar ei plescăiră de plăcere. De unde fuseseră lăsați, puii se căzneau să urce cărarea pietroasă spre noi. Icneau și fugeau la deal, fără prea mult spor, părând că mai mult aleargă pe loc.

Se părea că vastitatea inimaginabilă a unor calcule făcute și refăcute pe parcursul a milioane de ani, tot nu putea cuprinde toate aspectele Planului. Deși în teorie se ținuse cont de variante, de rolul întâmplărilor sau diverse deviații, de erori de judecată și chiar de influența pe care ar fi putut-o avea eventualele chestiuni care nici nu puteau fi închipuite, se părea, deci, că evoluția era dincolo de această complexitate. De-a lungul generațiilor, periodic, au existat probleme care au trebuit să fie ținute sub control. Evident, ele au existat în stare latentă dintotdeauna și au răbufnit doar atunci când acumularea lor produsese deja consecințe foarte grave.

Lupta pentru o dezvoltare în direcția dorită, iată, nu putea fi abandonată. Se dovedea greșită concepția anterioară privind însămânțarea, supravegherea, îndrumarea și apoi abandonul. Singură, grădina funcționa perfect, cu excepția unui singur răsad, cel mai important. Practic răsadul pentru care întreaga grădină fusese creată. Iar plantele ce fuseseră însămânțate din acest răsad se întinseseră și epuizaseră seva întregii grădini.

Acest lucru zădărnicea în totalitate efortul de căutare al unei planete potrivite. Stingea definitiv speranța Stăpânilor de a trăi ei înșiși. Evoluția Planului trebuia urmărită de aici, de aproape, în mod direct. Moștenitorii, cu toate problemele și imperfecțiunile lor, reprezentau o variantă mult mai palpabilă decât o descoperire incertă, dacă nu chiar imposibilă. Desigur, acesta fusese și Planul, cu singura mențiune că acum eforturile nu se puteau disjunge și în direcția căutării. Iar dacă acea planetă s-ar fi găsit vreodată, ar fi urmat fără niciun fel de dubiu abandonul Moștenitorilor. Pe termen lung nu prezentau niciun pericol, întrucât experiența dovedea faptul că s-ar fi distrus singuri, după ce în prealabil ar fi distrus totul pe planetă. Ceea ce tocmai se petrecea jos, la sol.

Consiliul fusese din nou foarte greu încercat, zeci de ani la rând. Conflictele destul de dure între Ofițerul Superior și partizanii lui, pe de o parte și ceilalți membri, pe de altă parte, riscau să degenereze, motiv pentru care au fost reactivați ofițerii de pază. Fuseseră marginalizați cu foarte mult timp în urmă, după ce Legea de Ocrotire prin Neamestec fusese nesocotită atât de flagrant de către cel mai bun ofițer de pază. Deși ulterior istoria recunoscuse însemnătatea faptelor sale, Corpul de Pază nu se bucura de foarte multă recunoaștere.

Apoi, când se luase decizia aplicării unei terapii de șoc prin retragerea Supraveghetorilor, datorită genelor comune cu aceștia, au fost considerați cei mai potriviți pentru executarea misiunii la sol. Dar unul dintre ei nesocotise din nou ordinele în așa mare măsură, încât dezastrul părea ireparabil în lipsa unei noi misiuni la sol.

Noua condamnare nu trebuia nici măcar pronunțată. Era firească, necesară și inevitabilă, la fel ca și respirația oricărei ființe. O știuse chiar și ofițerul, încă din momentul în care părăsise solul planetei fără ultimii șapte Supraveghetori. Strict pentru a încerca să-i înțeleagă motivele, Consiliul dorise o întrevedere. Nu fusese una liniștită. Cele două tabere se scindară în mai multe, iar discuțiile aprinse continuară mult.

În mod ciudat, absorbiți de ceartă, uitară să întrebe orice, iar ofițerul continua să tacă. Era cel mai calm din toată adunarea, deși viața lui avea să mai dureze doar cât ținea ședința Consiliului. În cele din urmă, când fu întrebat asupra motivelor sale, se gândi mult, apoi răspunse:

— K, strămoșul meu, a fost ultimul care a pătruns întru totul sensurile noțiunii de sacrificiu. A ales să își dea viața pentru un scop chiar mai înalt decât se putea înțelege la vremea respectivă. Pe navă au urmat epurările cunoscute, iar ulterior ofițerii s-au limitat la executarea misiunilor. Inclusiv eu am înțeles doar cu mintea ce înseamnă a avea grijă de cineva. Le cerem Moștenitorilor să simtă mai mult și să gândească mai puțin. Găsim eronată dorința lor de cunoaștere, eronată dorința de a ști, deși încă nu au mijloacele necesare. Însă noi am uitat tocmai să simțim. Acolo, jos, am avut un imbold inexplicabil atunci când am ales să revin singur. Instinctul îmi spunea că trebuie să am grijă

de acele ființe, iar cea mai potrivită cale era aceea de a-i lăsa pe Supraveghetori să existe și să facă mai departe ceea ce știu ei cel mai bine. Mi-am asumat încălcarea acestui ordin. Oricum, este destul de greu să se întâmple ceva și mai grav decât se întâmplă deja. Știți că aerul și apa sunt contaminate, că resursele – de orice fel – sunt pe terminate... că puținii rămași se luptă între ei fără nicio regulă, se extermină fără niciun criteriu. Știți că Moștenitorii au foarte puține șanse. Cu sau fără Supraveghetori, le va fi foarte greu. Au însă o trăsătură în plus față de noi: dorința de a nu abandona, de a lupta până la capăt pentru crezul lor, indiferent de consecințe. Am apreciat acest curaj al lor, chiar dacă este irațional. Ei știu că nu au nicio șansă împotriva noastră și cu toate acestea nu renunță.

S-a petrecut ceva ce m-a făcut să iau această decizie de moment, dar care nu este una pripită. Comunicarea mea cu Supraveghetorii s-a realizat, cum era și firesc, la nivel vizual, prin atitudine și dincolo de asta, prin simțurile noastre comune, care acționează involuntar, instinctiv. A fost perfectă. Până într-un moment anume, când au simțit o amenințare, nu a lor, nu a propriilor pui, ci la adresa puiul Moștenitorului. În acea clipă nu au ținut cont absolut de nimic și au sărit la mine. În ciuda tuturor genomilor comuni, în ciuda științei și calculelor noastre. Au simțit că micul lor Moștenitor, ființă aproape neajutorată, care trebuie apărată cu orice preț, este în pericol și i-au luat apărarea, deși știau că eu îi pot nimici într-o singură clipă. Au fost gata să lupte oricât ar fi fost nevoie și împotriva oricui, pentru a-și face datoria. Acela a fost momentul în care mi-am dat seama că sălășluiește în ei spiritul lui K, strămoșul meu. Și am fost de acord cu ei.

Cât despre Moștenitori... hm! Nu mă pricep nici la biotehnică și nici la alte științe. Cât am fost la sol cred însă că am identificat problema lor și implicit a noastră. Au dezvoltat concepte, teorii și legi greșite. Bazele societății lor sunt greșite. Să nu uităm însă că greșeala ne aparține. Imperfecțiunea a fost inițial una fizică și K a trebuit să se sacrifice ca să o repare. Apoi au fost acele multe reveniri și amestecuri din partea noastră, care iarăși i-au influențat într-o direcție greșită. Toate încercările noastre ulterioare au fost tot atâtea dezvăluiri ale identității noastre, pe care ei le-au explicat din nou anapoda. Poate că cea mai mare greșeală nu a fost LON-ul, ci tocmai ascunderea identității noastre reale. Și, în cele din urmă, au fost acele mici devianțe de natură psihică. Toate astea au creat o nouă specie și nicidecum una asemenea nouă.

Ei bine, după legea și socotelile momentului, pare greșit să îi lăsăm să continue în maniera în care au început. Iar ca să le curmăm existența este suficient să le luăm Supraveghetorii. Am însă convingerea că vor reuși să supraviețuiască, oricât de greu va fi. Și, mai presus de asta, am încredere în tandemul om-câine. Între ei există cea mai puternică legătură dintre două specii diferite din Univers. Iar eu nu am putut să îi pun capăt.

După potop (IV)

— Aşa, bătrâne! zise omul suspinând. Aşa! Măcar nu ne va mai uda ploaia asta mizerabilă. Hai, găseşte-ţi un loc bun! Nu cred că vom pleca prea curând de aici.

Ajunsese în grotă doar cu câteva minute înainte, mai mult tras de câine, decât pe propriile picioare.

Şoldul lovit şi osul bazinului îl dureau îngrozitor, însă nu asta era problema lui cea mai gravă. Rana de sub claviculă se cicatrizase, dar infecția din interior avansase şi îi cuprinsese şi partea superioară a plămânului. Altfel nu îşi putea explica respirația din ce în ce mai grea. Acum rana nu putea supura, iar febra nu îl slăbise în ultimele trei zile şi, împreună cu suferințele sale mai vechi, îl purta către capătul puterilor. Apă – de care avea atâta nevoie – găsea mai peste tot, însă mâncare aproape deloc. Câteva rădăcini şi ciuperci, alături de restul merindelor vechi, purtate şi drămuite în rucsac, erau singurele pe care se putea bizui. Însă, deşi slăbit peste măsură, gândul nu îi stătea la mâncare, ci la apă.

Aşezat pe piatra relativ netedă a grotei, cu picioarele întinse şi cu spatele sprijinit de un perete, începu să scoată din rucsac nimicurile sale atât de necesare, aranjându-le în jur. Cu greutate reuşi să îmbrace câteva haine uscate, mototolite şi destul de murdare, în locul celor complet ude.

Respira greu, tuşea des şi se îneca din când în când, însă continua să vorbească cu câinele. Acesta, după ce se scuturase vârtos de apă, se întinsese pe burtă, cu botul pe labe şi privea în sus, către stăpânul său, rotindu-şi ochii câte puţin.

— Uite, blănosule, că tu ai mai multă mâncare decât am eu! Ţi-ai drămuit-o bine. Uite, o să o pun acolo, în colţ – şi aruncă bucăţile de carne veche şi uscată – ca să le poţi mânca dacă te prinde foamea! Aşa!... Ah, ce frig! Ia să pun eu pe mine toate hainele.

Mai tuşi o dată, şuierând, apoi scoase o pătură veche, un sac de dormit ca vai de lume şi începu să îşi facă şi el culcuşul pentru noapte. În cele din urmă, chinuit, intră în sac.

Afară ploua în continuare şi amurgul întuneca atât văile, cât şi crestele, creând o atmosferă lugubră. În grotă era şi mai puţină lumină, însă nici omul şi nici animalul nu se sinchiseau, văzându-şi de ale lor. Grota nu era mare, doar vreo zece sau cincisprezece metri pătraţi, mai mult lungă, iar intrarea, nu mai largă decât o uşă, o făcea şi mai întunecoasă. Însă era uscată şi destul de curată. Bună de stat în ea. Îi lipsea doar focul, însă ca şi de lipsa luminii, părea că nimeni nu se sinchiseşte de frig.

— Hai, câine, vino lângă mine să îmi ţii de cald!

Câinele veni de îndată şi se culcuşi covrig lângă om. În alte condiţii l-ar fi încălzit cu siguranţă, însă acum febra îl ardea şi îl usca prea tare pe dinăuntru. Omul adormi curând, frânt de oboseală.

O ameţeală şi o stare de rău îl treziră foarte curând. Se miră cum de putea să ameţească în aşa hal, din moment ce era întins pe jos. Reuşi să îşi scoată mâinile din sacul de dormit, se ridică cu greu într-un cot şi, după ce tuşi, luă apă şi bău mult, până ce tusea îi luă plosca de la gură.

— Ei, bătrâne, trebuie să stăm de vorbă. Se pare că vine vremea să ne despărțim. Hai, treci pe partea cealaltă! E mai bine dacă îmi ții de cald la spate, că tare frig e. Uite, cred că începe să ningă!

Ca şi cum ar fi înțeles dorința stăpânului, câinele se ridică greoi, trecu peste om şi se aşeză în spatele lui, punându-şi capul pe umărul acestuia. Parcă liniştit de această apropiere, omul închise ochii, încercând să adoarmă din nou.

— Acum, dacă dă şi zăpada, nu mai plecăm de aici! Hai să dormim, bătrâne tovarăş! Poate aşa ne va fi mai uşor.

Într-adevăr, tusea i se linişti şi preț de un ceas dormi împreună cu câinele, un somn ce părea bun şi odihnitor. Se trezi însă brusc, într-un accent violent de tuse. Sfârşi prin a vomita ceva, deşi stomacul îi era gol. Rămăsese întors pe o parte, gemând, cu fruntea pe stâncă, foarte aproape de starea de leşin. Multă vreme se scurse aşa. Câinele venise de câteva ori şi îi mirosise fața, însă omul nu părea că poate să reacționeze în vreun fel. În cele din urmă animalul se aşezase pe burtă, doi paşi mai încolo, cu fața la el. Dar nu mai dormi, ci continuă să îşi privească stăpânul.

La un moment dat omul ațipit, sau poate leşinat în acea poziție nefirească şi incomodă, îşi reveni. Afară începea să se lumineze. Se aşezase deja multă zăpadă peste tot muntele şi continua să ningă cu fulgi mari. Era linişte deplină şi o atmosferă de basm. Nu era frig, ci chiar plăcut, însă el începu să tremure, iar acel tremur se accentuă până ce deveni insuportabil. Reuşi să iasă din sac şi să se târască cumva până la intrare. Umplu gamela cu zăpadă, privi peste zare, atât cât îi permitea ninsoarea, apoi reveni la sacul de dormit.

— Ai văzut cât de frumos ninge? Hai, hai la mine!

Câinele veni, ca de obicei. El îi prinse capul între palme și îl mângâie, vorbindu-i blând:

— Ai albit şi tu pe bot, ca şi mine. Lasă, că mai avem puțin și scăpăm de toate mizeriile astea. Dar, una peste alta, a fost frumos, nu? Am trăit şi bine, din vreme în vreme. Oricum, ne-am făcut datoria.

Continuă să-l mângâie, iar câinele închise ochii. Plescăi de plăcere.

— Du-te şi mănâncă ceva! Nu vrei? Apoi poți să pleci, dacă crezi că ți-o fi mai bine. Vei putea coborî cât nu creşte zăpada. Sau vei putea rămâne prin păduri. Ție ți-e totuna. Ai numa' grijă, că nici tu nu mai eşti cățelandru!... Uite, te-au năpădit puricii şi mi-ai dat şi mie. Mă mănâncă barba de nu mai pot.

Câinele dădu să își ia capul dintre mâinile omului, smucindu-se.

— Hai, nu te supăra! Mai stai un pic cu mine! O zi, poate două. Apoi...

Un nou acces de tuse, foarte violent, îl făcu să se chinuie să intre în sacul de dormit. Reuşi să bea câteva guri de zăpadă topită, după care se întinse pe spate. Murmură ca un suspin:

— Of, Doamne! apoi leşină.

Când îşi reveni nu ştiu cât timp zăcuse, dar nici nu avea importanță. Afară era lumină şi ningea. Respira rar şi greu, şuierând. Scoase o mână şi ciocăni uşor cu unghia arătătorului în gamelă.

— Hai bătrâne, bea!

Vocea îi suna stinsă şi răguşită. Câinele veni şi lipăi de vreo două ori în gamelă, apoi se aşeză lângă el. Omul zise abia auzit, reluându-şi dialogul cu animalul său:

— Mi-ai fost un tovarăş bun... Cel mai bun! Dincolo de tot ajutorul tău, m-ai învățat multe lucruri. Cel mai important... cel mai important... a fost de fapt cea mai elementară banalitate: aceea că viața înseamnă să trăieşti. M-ai învățat că ploaia nu e nici nenorocire, nici binefacere. Este şi atât. Că lupta, speranța, nu trebuie abandonate niciodată, oricât de ilogică şi fără de şanse ar fi zbaterea. Că viața, ca şi moartea, nu sunt nici bune şi nici rele. Sunt, şi atât.

Tăcu îndelung, apoi reluă ideea, ca şi cum ar fi trecut doar o clipă:

— Acum însă n-am cum să mai lupt. Ar fi o prostie. Şi oricum, sunt bolnav şi obosit. Mult prea obosit. De urcuşul până aici, de zăpadă, de lumină, de întuneric... de mizerie... De războiul ăsta nenorocit, care ne-a transformat în animale... Iartă-mă, nu am vrut să te jignesc! Doar că nu mai are rost...

Seara veni repede. Continua să ningă. Şi omul şi câinele dormiseră mult. Deodată urechile animalului se mişcară în somn, iar el se ridică în şezut. O clipă mai târziu se repezi lătrând către intrare. Îşi rânji dinții cu ferocitate şi continuă să latre până ce pericolul simțit, dar nevăzut, trecu. Apoi reveni în grotă şi mâncă o mică bucată din carnea aruncată de stăpân în colț. Omul însă nu avusese nicio reacție la toată larma aceea. Câinele îl mirosi. Respira. Până spre miezul nopții se învârti în jurul stăpânului întins pe jos, încercând să doarmă când în spatele, când în fața lui, când deasupra. Nu reuşea însă. În cele din urmă îi linse fața, iar omul deschise ochii. Zise abia auzit:

— E frig aici. Mi-a înghețat mâna asta. Vezi, dacă n-am băgat-o în sac!? Hai, vino lângă mine!

Trase cu o mână nesigură fermoarul, iar câinele intră pe jumătate în sac, lângă stăpân. Omul închise ochii. Părea că se odihneşte după un efort teribil. Respira rar şi greu.

— E vremea. Dar tu nu îți face griji! Tu eşti fără de păcat. Se spune că acolo sunt grădini minunate şi viața este lipsită de griji. Dacă pot, o să vin să te văd din când în când. Dar e posibil ca eu să fiu dincolo de gard. Ştii... acolo nu mai e atât de bine...

Târziu, afară ninsoarea se opri. Cerul începea să se însenineze, iar dimineața urma să fie un ger cumplit. Probabil se pregătea una din acele dimineți aproape divine de pe munte, când tot peisajul acoperit de zăpada imaculată, proaspătă, pare ireal în strălucirea soarelui. În grotă era linişte şi frig. Câinele nu dormea, dar continua să stea liniştit, pe jumătate vârât în sac.

Omul începu să respire convulsiv. Mormăi ceva. Animalul își înălță capul, îl privi atent, dar nu înțelese nici vorbele lui şi nici situația. Într-o stare de semiconştiență, omul zise adresându-se câinelui său, însă nu celui real, ci celui din mintea sa, identic cu primul:

— Blănosule, ți-am zis că era mai bine să pleci cu ei... tu puteai uşor să treci apa. M-aş fi descurcat şi singur cu nenorociții ăia trei!... Îți era mai bine cu băieții şi mama lor... Acum sunt deja departe. Au traversat câmpiile... Au traversat câmpiile, da... Poate chiar au trecut şi de zona tampon şi sunt în aria protejată, unde cică viața începe să intre în normal. Poate ăla mic chiar o să ajungă cândva arheolog, aşa cum mi-am dorit și eu să fiu... Ți-ar fi plăcut acolo, blănosule! Sigur... Odată trecută apa, drumul ar fi fost mai uşor. Ți-am zis!... De ce nu ai vrut?

Cuvintele se amestecau cu bolboroseli fără noimă, întrerupte de respirația şuierătoare a omului.

Glasul său era din ce în ce mai slab, dar câinele continua să își privească stăpânul cu deosebită atenție.

— Da!... Mmmmm! Până la urmă, cine are grijă de cine? Tu de mine sau invers? Hai, du-te după băieți! Găsește-i! Du-te blănosule! Așa, aleargă! Așa! Așa!

— ...

— Nu-i așa că e frumos acolo? Daaa!... Blănosule... să ai grijă de băieți! Blănosule... mulțumesc!

Așa cum se pregătise, ziua fu deosebit de rece și de frumoasă. Nimeni în grotă nu făcuse nicio mișcare. Câinele dormi până ce se lăsă întunericul. Abia atunci ieși din sac, căscă cu botul deschis până la refuz și se întinse câinește, cu fundul în sus. Se duse agale și linse gheața din gamelă, apoi mai mâncă o bucățică de carne uscată. Se culcuși din nou în sac.

Timp de patru zile parcurse același traseu de câțiva metri, cu aceleași mișcări leneșe. Afară nu mai era foarte frig și nu mai ningea, însă iarna își intrase în drepturi și avea să dureze multe luni, sus pe munte. Alte două zile, după ce apa și mâncarea se terminară, câinele dormi lângă stăpân. Acesta nu-i mai spunea nimic, nu-l mai chema, nu îl mai mângâia, nu îl mai certa. În fine, după mai bine de o săptămână, plecă din grotă, însă înainte de lăsarea nopții se întoarse. Reușise să prindă o veveriță.

Apoi, o dată la două-trei zile pleca la vânătoare, dar de dormit dormea tot în grotă. Spre primăvară fu nevoit să își lărgească aria de vânătoare, așa că începu să revină tot mai rar. O dată la câteva zile venea însă și își mirosea stăpânul. Când începu dezghețul omul își schimbă mirosul, însă pentru el mirosurile nu erau nici frumoase, nici urâte. Semnificau multe lucruri, dar în niciun caz frumusețea și urâțenia.

Peste un an, în primăvara următoare, prin mai, când pajiștile alpine erau pline de flori, iar zăpada începea să se

tragă spre creste, trecu pentru ultima oară pe la grotă. Dormi acolo, pe sacul de dormit în care stăpânul se împuținase, apoi porni către vale, mirosind în aer ca şi cum ar fi vrut să prindă urma băieților care reuşiseră să treacă apa, în timp ce el şi omul său opriseră atacatorii.

Absolvisem istoria şi îmi susținusem teza de doctorat în arheologie. Trecuse cu bine şi eram în vacanță. În grup restrâns, cu prietenii apropiați, urcasem pe munte pentru a petrece câteva zile liniştite, departe de oraş şi chiar de cabane sau poteci umblate. Străbătuserăm văi imense şi creste de o frumusețe de nedescris. Urcam un versant abrupt şi stâncos, cu intenția de a ne găsi un loc de sălaş în cealaltă vale, unde speram să fie pajişti înierbate. Când începu ploaia, fulgerele ne siliră să ne adăpostim într-o mică grotă aflată în stânga direcției de mers şi ceva mai sus de noi.

Inițial, intrând de la lumină, nu am văzut mare lucru, însă după ce ne-am lepădat rucsacii şi am scos câteva fructe, după ce ochii ni s-au obişnuit cu întunericul, când am cercetat sălaşul temporar, am fost şocați de craniul uman care străluci în lumina lanternelor. Apoi, studiind mai atent, am descoperit întregul schelet. Nu lipsea niciun os, chiar dacă unele erau acoperite de praf şi pietre. Omul murise întins pe spate, cu o mână pe piept şi cealaltă pe lângă el. În timp ce tovarăşii mei discutau deja modalitatea cea mai convenabilă de a anunța autoritățile fără să ne întrerupem vacanța, mânat de o curiozitate profesională tocmai confirmată de o diplomă doctorală, am îngenuncheat să studiez scheletul, încercând să-i descopăr povestea. Era mort de

foarte multă vreme, poate chiar de pe vremea războiului devastator care scuturase planeta. Dându-i ocol, în momentul în care am ajuns cu spatele către intrare, am observat cu coada ochiului ceva şi m-am speriat îngrozitor.

Am avut impresia că din fundul peşterii, unde tavanul cobora aproape de podea şi întunericul era mai dens, cineva mă priveşte. Deşi n-am văzut nimic clar, am avut cea mai curată impresie că o pereche de ochi mă fixează. Am aprins lanterna.

Într-adevăr, orbitele goale ale unui alt craniu priveau către mine. Când am intrat în acea porțiune joasă, am văzut că era scheletul întreg al unui câine mare. După canini şi botul destul de scurt, nu părea să fi fost lup. Poziția în care stătea, întins pe burtă şi cu botul pe labe, dădea de înțeles că murise păzindu-şi omul.

Hegemonul și fiara (I)

Când hegemonul a venit prima dată pe planeta noastră, aici era anotimpul pauzei. Confruntarea violentă cu armatele sale se terminase înainte să înceapă, întrucât el își dăduse seama că apărarea noastră cea mai eficientă era distanța, iar cucerirea ar fi costat incredibil de mult chiar şi pentru Imperiu. Iar noi am ştiut mereu că finalul confruntării ar fi fost nefast pentru specia noastră. Noi știm să purtăm războaie altfel decât știe oricine, dar suntem puțini.

Hegemonul venea personal și fusese de acord să părăsească planeta de unde domnea peste întreg universul cunoscut din două motive. Primul, acela că nu călătorise niciodată atât de departe şi era curios asupra stării unei planete unde natura şi societatea existau aşa cum el le cunoştea doar din istorie. Iar aici era singura planetă care trăia încă în starea ei pură. Mai mult, era planeta cea mai îndepărtată din univers, până la marginile lui nemaiexistând nimic... Nimic! Al doilea motiv era acela că trebuia să participe la negocierile de predare, aceasta fiind una dintre condițiile noastre. Venea însoțit de o forță administrativă şi militară impresionantă, menită să-i asigure atât confortul cât şi securitatea, dar călătoria n-a fost de bun augur pentru el. Încă de la început a întâmpinat greutăți la părăsirea planetei sale, apoi, am înțeles mai târziu, că probleme

au existat de mai multe ori şi de-a lungul călătoriei. În cele din urmă, nu s-a putut bucura nici de primirea noastră, modestă pentru el, dar onestă din punctul nostru de vedere. Furtunile care bântuiau continentele noastre în acel anotimp l-au silit să ajungă pe partea australă a planetei, cu nava grav avariată.

Primul lui contact cu pământul nostru nu a fost deloc plăcut. Mă mir şi acum în ce mod a putut să reziste aparatul de zbor, întrucât impactul a zguduit spații vaste, iar sunetul a fost de nedescris. Când am ajuns eu acolo, trecând peste întinderile distruse, existau doar nenumărate bucăți din fosta navă. Numai secțiunea compartimentului de călătorie rezistase destul de bine în condițiile date. Majoritatea erau morți sau răniți şi chiar hegemonul fusese lovit, fără să fie pus totuşi în pericol. O mână de soldați buimăciți încercau să-l protejeze de oricine ar fi fost în zonă. Nu era nimeni în afară de mine. Iar de mine oricum nu l-ar fi putut apăra.

Navele ajunse cu bine la destinația inițială nu puteau veni în ajutorul lui până ce vremea nu se astâmpăra, iar asta nu avea să se întâmple prea curând în anotimpul pauzei. Aşa că supraviețuirea hegemonului depindea, vrând-nevrând, de noi, cei puțini care locuiam în această zonă izolată a continentului.

Hegemonul era pentru mine o ființă ciudată. Multă vreme fusesem convins că nici nu exista în realitate. Ba chiar crezusem la vremea aceea că nu este decât o păpuşă care joacă rolul hegemonului. Importanța sa umbrea de departe ființa lui. Părea ireal de neînsemnat pentru a deține o putere atât de mare. Ştiam despre el din auzite că este înțelept. Aparatul Imperiului era rezultatul a sute de mii de ani de dezvol-

tare și funcționa pe principiile eficienței, iar societatea pe cel al meritocrației. Dar acolo era o altă lume, pe care eu nu mi-o pot închipui. Aici, noi încă ne luptăm cu natura. Tot din auzite mai ştiu câte ceva – prea puțin şi prea vag, ca să dau importanță unor asemenea zvonuri. Acum însă era pus într-o situație nu nouă, ci chiar de neînchipuit pentru el. Nimeni nu o putuse anticipa, altfel ar fi fost prevenită din timp sau evitată. Armele şi echipamentele scăpate de distrugere nu foloseau la mai nimic aici.

Nu aş putea să spun că am fost abordat cu brutalitate, dar nici vreo urmă de politețe nu am distins atunci când mi s-a cerut să îl ajut pe hegemon. Se cuvenea a fi luate mai multe măsuri urgente, aşa că atunci când m-am apropiat de el, aproape sub amenințarea armelor, am observat repulsia lui. *„Fiară"* a fost eticheta ce mi-a pus-o, apreciere ce putea fi reciprocă dacă nu aş fi fost conştient de necesitatea diferenței dintre speciile noastre. Nu aş vrea să intru în detalii nesemnificative despre modul în care soldații răniți au rezistat extrem de puțin în atmosfera planetei noastre. Ceilalți s-au stins şi ei repede, toate resursele fiind cedate hegemonului. Putea supraviețui câteva zile însă era necesar să ajungă pe partea opusă a planetei, unde avea pregătite cele necesare lui. Situația era periculoasă pentru toată lumea, din toate punctele de vedere, iar întâmplarea făcuse ca răspunderea să apese asupra mea. Viața hegemonului era neprețuită, pentru că dincolo de bănuielile care ar fi purtat asupra mea, moartea lui putea determina Imperiul să spulbere planeta noastră, indiferent de costuri sau consecințe.

L-am găzduit la mine pentru o noapte, urmând ca apoi să pornim spre cea mai apropiată stație de comunicare, cu

speranța că vremea va permite să fie cules de acolo de către ai lui. Habar nu aveam cum să mă port cu un hegemon absolut sau cum şi despre ce să discut cu el. Dar, cum am spus, hegemonul nu era oarecine. Şi-a cerut scuze pentru faptul că mă numise fiară, s-a odihnit o vreme, apoi s-a alimentat în feluri ce treceau dincolo de priceperea mea. Spre seară mi-a cerut informații şi explicații despre drumul pe care îl aveam de parcurs. A fost distant la început, apoi discuția a devenit obișnuită, ca orice discuție; nu ştiu dacă şi pentru el. Eu nu îmi permiteam să întreb nimic, dar pe el îl interesa societatea noastră şi mă îndemna să vorbesc fără vreo reținere datorată rangului său, dacă alte motive intime nu m-ar fi împiedicat. Se pare că hegemonul era într-adevăr inteligent şi poseda o memorie vastă. Cunoştințele lui acopereau foarte multe domenii, majoritatea necunoscute mie. Despre planeta noastră şi despre noi cunoştea puține, aşa că era firesc ca aici să se lege interesul lui. Dar ce poți să-i explici unuia venit dintr-o altă lume? Cu ce să începi? Ce ar fi cel mai important pentru el să cunoască? Ce ar fi interesat un hegemon?

Am apreciat iarăşi capacitatea lui de a se adapta şi de a se aşeza la nivelul meu intelectual. Repede am descoperit că şi ei şi noi aveam preocupări teoretice asemănătoare prin întrebările pe care ni le puneam asupra lumii, asupra originilor noastre. Le abordam și le explicam diferit, dar interesul era același. Eram două ființe inteligente într-un univers care în marea lui majoritate conținea doar materie moartă sau nimic. Aveam totuşi ceva în comun, în cele din urmă.

Discuția a alunecat apoi către motivul venirii sale. M-a lămurit că într-un anume sens planeta noastră era cucerită,

dar în multe altele, nu. Mi-a explicat beneficiile şi dezavantajele ambelor civilizații. Încă o dată mi-a dovedit priceperea lui în istoria Universului şi mi-a povestit câte ceva despre marile lor cuceriri planetare. Despre războaie nimicitoare, despre pace, despre traiul în comun cu alte specii, despre diverse colaborări şi schimburi, despre intenția lui de extindere, unificare, civilizare. Nu ştiu dacă înainte de toate era un învățat ori un soldat. Acțiunile sale trădau un soldat, însă gândea ca un înțelept.

Am vorbit mult. Aproape că nu am dormit deloc, iar odată cu lumina am plecat întrucât aveam mult de mers, mai multe zile, iar eu îmi făceam griji pentru toate nopțile viitoare, când trebuia să am grijă ca hegemonul să doarmă în sălaşurile noastre. Distanțele dintre ele erau mari, iar afară nu ar fi rezistat. Foarte repede am observat că nu era obişnuit să meargă pe jos. Dar ori era prea mândru ori avea o voință de fier, întrucât nu s-a plâns niciodată. Vedeam că suferă, că îşi leapădă din ce în ce mai multe părți nefolositoare ale echipamentului, însă continua să meargă. Prima zi a fost cea mai grea şi cea mai lungă. Apoi, deşi vremea nu s-a îmbunat, a crescut vizibilitatea şi el a putut să vadă locurile prin care treceam. Mi-a spus că lumea lui este în întregime artificială, curată şi sigură. Se referea la toate planetele pe care le stăpânea sau doar la locuința lui – despre care îmi spunea că este uriaşă – nu ştiu.

M-a întrebat apoi despre ceea ce doream noi, *fiarele,* să negociem cu Imperiul său, cu el. A precizat că nu vrea să afle ceea ce eventual consideram că nu trebuie să ştie, iar în acel moment mi s-a părut că nu este un cuceritor, ci un înțelegător. I-am spus, desigur, că dorim să îl convingem în primul rând să nu includă planeta noastră în cadrul Im-

periului său, pentru binele lui, înainte de toate. M-a întrebat dacă este o amenințare sau o cerere, iar eu l-am lămurit că este doar o măsură de protecție. Nu avea nevoie de o planetă aruncată aiurea în univers, destul de săracă, cu puține de oferit şi aflată într-o stare „jalnică" în comparație cu civilizația construită de el. Auzisem că acest cuvânt îl folosesc ei când vorbesc despre noi. Eu ştiam foarte puține despre intențiile noastre, în general, pentru că nu sunt decât o ființă neînsemnată. Doream contacte pentru o perioadă limitată, oferеam tot ce voia, atât timp cât acest „tot" era definit conform unei morale ce urma să fie stabilită de comun acord. Apoi, după un timp, doream întreruperea definitivă a oricăror relații. Retragerea de pe planeta noastră în schimbul garantării securității Imperiului. A râs. Credea că este o nouă amenințare ascunsă în cuvintele mele. Ori poate credea că o planetă jalnică nu îi poate garanta nimic. L-am asigurat că negociatorii noştri îl vor putea convinge fără prea mare efort, în moduri absolut normale, fără ascunzişuri ori influențe malefice. De aceea au şi dorit să vorbească personal cu el, aici, pe planeta noastră. Totul urma să aibă o logică pe care să o poată înțelege, cu excepția motivului. Acela era mai greu de pătruns. Dar pentru el era important să întemeieze aici un dominion. Voia să fie primul care încearcă granițele universului, iar pentru faima asta planeta noastră era mai importantă decât toate celelalte la un loc. Ne-am pierdut apoi aproape două zile pe această temă, fără ca vreunul să îl convingă pe celălalt.

Îi remarcam la tot pasul interesul pentru natura noastră. Fără îndoială că viața, sub toate formele sale manifestate în cadrul lor originar, îl fascina. Apoi s-a întâmplat să şi

cunoască nemijlocit o astfel de formă de viață, care nu posedă inteligență aşa cum o percepe el. În timp ce eu eram ocupat să îi procur substanțele cu care el se putea hrăni, a apărut lângă noi un lox. Hegemonul l-a găsit frumos. Nu pot să înțeleg după ce criterii l-a apreciat şi judecat, însă înainte să observ, a încercat să-l atingă, iar loxul l-a atacat imediat. Deşi mica fiară era doar cu puțin mai mare decât palma hegemonului, surpriza atacului şi violența micii vietăți l-au speriat inițial. S-a retras doi-trei paşi, dar loxul venea spre el, încercând să muşte. Surpriza atacului a fost mai mare decât pericolul şi imediat hegemonul a ripostat. Loxul nu avea şanse în fața lui şi a fost încolțit între roci. Ataca însă cu ferocitate şi nu ceda niciun pas, decât în ultima clipă, când nu mai avea de ales. Se apăra cu orice preț, iar una dintre muşcăturile lui rapide şi bine plasate a reuşit să-l scoată pe hegemon din starea cu care mă obişnuise. S-a năpustit cu furie asupra loxului, emanând o forță de care nu îl crezusem în stare, mai ales că nu era necesară pe de-a întregul. Părea o fiară dezlănțuită. A înghesuit loxul şi l-a imobilizat, apoi a ridicat o piatră cu intenția evidentă de a omorî vietatea. A rămas însă cu piatra ridicată, tremurând şi spumegând, fără să lovească. Loxul încerca să îl muşte în continuare, însă nu avea loc să îşi mişte capul, iar colții lui alunecau pe apărătoarea mâinii hegemonului, unde abia reuşea să ajungă. În cele din urmă hegemonul s-a ridicat, iar când s-a văzut liber, loxul a mai sărit o dată la el, într-un fel de păcăleală menită să îndepărteze duşmanul, apoi s-a făcut nevăzut în vegetație. Seara, la locul nostru de popas, hegemonul mi-a explicat că nu este obişnuit să fie înfruntat, mai ales de către cei cărora nu doreşte să le facă niciun rău. Nu realizez dacă se referea în totalitate la

lox ori ne viza pe noi, întreaga planetă. Cert este că l-a mirat sălbăticia loxului, vivacitatea şi dorința lui de viață. Curajul de a înfrunta o ființă mult mai mare şi în fața căreia nu avea nicio şansă. În cele din urmă determinarea lui de a lupta până la capăt cu orice preț, de a nu ceda, de a nu se preda. Dacă hegemonul vorbea cu vreun subînțeles, loxul i-a dat în mod cert răspunsul nostru.

Restul zilelor am discutat pe diverse teme mai mărunte, am mers bine şi aveam să ajungem curând la destinația noastră. Deja se desluşea în zare. Atunci s-a întâmplat ca *Fiara* să atace. După cunoştințele mele era prima dată când o făcea în anotimpul pauzei, iar dacă asta devenea obişnuință, se impunea schimbarea numelui acestui anotimp furtunos, dar liniştit sub aspectul atacurilor. Era una mare, deşi altădată văzusem unele şi mai mari. Cum le ştiam, extrem de violente, extrem de capabile, o combinație între forță şi un anume irațional, mai bine zis un rațional al distrugerii totale. O lipsă de orice simțire, o dezlănțuire de neoprit. Mica aşezare unde poposisem era în mare pericol, aşa că am participat la luptă imediat ce hegemonul a fost pus la adăpost. Am oprit greu *Fiara* şi cu multe pierderi. A fost însă o victorie – nu ştiu dacă mică sau mare. Era încă o zi din viața noastră obişnuită, doar că una din anotimpul luptei şi nu al pauzei, cum ar fi trebuit să fie.

Hegemonul a văzut, desigur, şi *Fiara* şi mare parte din lupta noastră cu ea. A studiat-o apoi de aproape şi evident că întrebările sale nu au contenit. Îşi dădea seama foarte bine, cu toată lipsa lui de experiență naturală, că *Fiara* nu este o ființă de pe planeta noastră, din universul nostru ori poate nici chiar ființă nu este. Hegemonul era îngrozit, iar imaginea lui era total nepotrivită rangului său. I-am spus

tot ceea ce ştiam, adică nu mare lucru. Când se strica vremea, era anotimpul pauzei. Când vremea era bună, urma anotimpul luptei. Fiarele îşi făceau apariția de niciunde şi ne atacau fără nicio reținere. Erau tot mai agresive, mai bine dotate, aşa că trebuia mereu să fim cu un pas înaintea lor ca să ne putem apăra. Să fim mereu pregătiți pentru orice ar fi putut să urmeze, fără să putem anticipa nimic. Şi-a dat seama că Fiara era un instrument ori poate o armă, chiar dacă vie, care aparținea cuiva, iar acel cineva ne ataca astfel, periodic. O ființă ori o civilizație a neantului dintr-un alt univers inaccesibil nouă sau, cine ştie, dintre universuri – întrucât Fiara era ceva nemaivăzut şi de neînchipuit. Şi-a dat seama că Imperiul său, cu toate resursele, cu toate navele şi armele lui, nu ar fi putut face față unor astfel de atacuri, pe când noi reuşeam, cu mici excepții, să răpunem fiarele neantului.

Era inteligent hegemonul! L-am admirat mereu, chiar dacă mi-am dat seama de asta mult mai târziu. Dacă pe noi ne putea înfrânge, în fața ființelor abisale nu putea face nimic, iar pericolul de acolo venea. Doar noi ştiam şi puteam purta asemenea lupte. Doar noi, cu mintea şi corpul nostru, cu ființa noastră. Iar asta presupune o înțelegere diferită a lucrurilor, a Fiarei și toate astea conduc la declanşarea unor mecanisme care în cele din urmă aşează lupta pe alte principii decât înțelege și poate Imperiul.

Nu i-am pomenit nimic despre secretul succesului nostru în confruntarea cu acele forme de existență care trăiesc în abisurile spațiului, căci nu i-ar fi folosit la nimic să îl cunoască. A dovedit că deține şi el această putere latentă în ființa lui, fără să o poată conştientiza. Nu trebuie să ne fie teamă! Chiar dacă o va înțelege vreodată, nu o va putea

folosi şi valorifica în modul nostru. Dovada cea mai elocventă a puterii o dai atunci când te abții să o foloseşti... aşa cum a înțeles și hegemonul, dar și loxul, în acea zi în care a scăpat de sub piatra lui.

Când hegemonul a venit pentru a doua oară pe planeta noastră, eu nu l-am mai revăzut. Totul a decurs bine, iar el a fost **hegemon** și nu o ființă neajutorată, la mila cuiva. Nici măcar nu m-a interesat rezultatul negocierilor. Unii zic că ne-a dat pace, alții că l-a interesat doar neantul, dornic să-i cunoască rostul. Pe noi nu ne-a schimbat cu nimic existența Imperiului – o altă *fiară* într-un fel. Hegemonul nu ne poate nici ajuta și nici cuceri. Trăim ca și până acum, împărțindu-ne anii între cele două anotimpuri: al pauzei și al luptei. Asta este normalitatea noastră.

Nu ştiam ce va face Imperiul, nici cu planetele sale şi nici cu planeta noastră. Nu ştiam ce va face hegemonul și de ce vine aici pentru a treia oară. Eu l-am dus în siguranță până la stația de comunicare, de unde a fost luat imediat ce au putut să vină după el. Ştiam că trebuie să ajungă undeva pe un alt continent, unde fusese amenajată o ambianță pentru întreaga lui suită şi unde urmau să se poarte negocierile. L-am lăsat aşteptând îngândurat aterizarea navei care venea după el. Habar nu am dacă experiențele trăite le-a perceput ca fiind plăcute sau nu. Abia pot să îmi dau seama de cum gândeşte, asta dacă a fost sincer, dar cum simte, nu pot să ştiu. Atunci l-am văzut ultima dată și tot atunci mi-a vorbit ultima dată. Mi-a spus că odată ce și noi vom face parte din Imperiu, *Fiarele* îl vor ataca pe el, iar el nu știe cum să se apere. Înțelesese în ce fel puteam garanta noi siguranța Imperiului. Mi se părea dezamăgit. Poate de faptul că nu putea avea planeta noastră, poate de

imposibilitatea de a depăși frontierele universului... cine știe!? Nu l-am ascultat până la capăt. Mă gândeam că în toate acele zile cât am mers împreună nici măcar nu am întrebat fiecare de numele celuilalt.

De aceea am fost mirat când mi s-a cerut prezența la revenirea hegemonului. Chiar el o solicitase. Eu, o ființă complet neînsemnată de pe această planetă, unul dintre cei mulți, fără niciun merit deosebit, cum puteam avea atenția hegemonului? Poate dorea să îmi mulțumească, în felul său, de ajutorul ce i l-am dat după aterizarea aceea nefericită, cu ocazia primei sale vizite?

Mult mai târziu, când am ajuns în ceea ce Hegemonul numise „capitală", am aflat că întregul Imperiu era în mare fierbere și nu privea cu ochi buni revenirea lui. Pacea fusese fixată în mare parte în termenii noștri, ceea ce nu convenise, desigur, multor alte civilizații din Imperiu, care primiseră alt tratament de-a lungul mileniilor. Dar se zvonea că existau neînțelegeri chiar și pe planeta lui, unde se iscaseră mari conflicte de interese. Doar că nu lupta pentru putere, care genera de cele mai multe ori asemenea convulsii, era de vină, ci dorința hegemonului de a părăsi definitiv planeta sa. Se mai spunea că ar fi dorit să mute întreaga conducere a Imperiului pe planeta noastră, ceea ce era destul de puțin posibil.

Ființa pe care am întâlnit-o a treia oară nu era cea cu care călătorisem eu, ci era acel **hegemon** pe care îl cunoaște toată lumea. Abia a doua zi, când mi s-a solicitat din nou prezența, l-am întâlnit în particular pe hegemonul deschis să poarte simple discuții, ca de la ființă la ființă. Mi-a confirmat că unele zvonuri erau adevărate. Desigur, nu dorea să se mute pe planeta noastră și nici nu dorea să renunțe

la hegemonie. Însă renunțarea era o consecință firească a unei alte decizii pe care o luase. Mirarea cea mai mare mi-a provocat-o însă mărturisirea lui, cum că nu spusese nimănui dintre ai săi despre *Fiara* pe care o răpusesem cu atâta trudă. Așadar, nimeni nu cunoștea motivul adevărat pentru care el acceptase pacea noastră. Iar interesul său se lega de acel atac din anotimpul pauzei.

Decizia lui era aceea de a păși în afara universului, acolo de unde venea *Fiara,* iar pentru asta avea nevoie de două lucruri: resurse uriașe pentru a putea efectua călătoria – și de aici veneau conflictele de care se tot auzise – și de mine. Știa că pentru mine nu era vreo problemă să îl refuz, așa cum nici pentru lox nu fusese o problemă să îl atace. Pătrunsese bine hegemonul spiritul acestei planete. Știa și faptul că decizia nu era ușor de luat, așa că răspunsul meu era așteptat abia peste două anotimpuri, când urma să fie gata și mijlocul de călătorie.

Dorința lui mi s-a părut bizară, ilogică, iar călătoria inutilă, periculoasă, fără întoarcere. De aceea mă interesau motivele lui intime. Dorea oare o faimă mai mare decât cea de hegemon absolut al Universului? Ce putea fi mai măreț decât a fi stăpân peste orice planetă și peste oricare ființă vie? Oare îl judecasem greșit și nu îi ajungea întregul univers cu tot ce cuprindea acesta? Judecata mea limitată îmi spunea totuși că nu despre asta era vorba. Dorea să plece doar cu mine și nu cu o armată cuceritoare. Își dorea oare faima în alt sens decât cea cuvenită unui cuceritor și stăpân? Dorea să fie primul? Unicul? Atunci ce rost avea să mă poarte cu el? Avea nevoie de cunoştințele mele sau spera la o protecție pe care știa că i-o pot oferi?

Mi-a spus că de-a lungul istoriei toate civilizațiile au încercat definirea nimicului, a inexistenței și toate au eșuat

lamentabil. Printre aceste încercări au existat totuși câteva idei demne de a fi reținute, fiecare conturând o altă posibilitate. De pildă aceea că nimicul nu exista cu adevărat în spațiile intergalactice, ci putea exista doar în afara universului, într-un alt univers pe care nu ni-l putem imagina. Sau între universuri. Ori pur și simplu că nimicul nu există. Când văzuse *Fiara,* deși era evident că aceasta exista, avusese o reacție mentală instinctuală, fără nicio logică. Anume că *Fiara* este întrupată din nimic. Că acel inexistent, pe care îl denumim nimic, increat, se poate materializa în forma viciată a *Fiarei.* Astfel ea nu ar fi unealta nimănui; poate doar a inexistenței în lupta sa cu existența. Iar răspunsul la această dilemă credea că îl va găsi dincolo de marginea universului.

Totuși, întrebările și curiozitatea erau una, iar pasul peste limita universului, pentru o verificare directă, alta. Avea puterea și mijloacele să trimită acolo sonde, armate... nu era nevoie să meargă el. Totul legat de această călătorie însemna pericol. Nici gândul, oricât de îndrăzneț, nu putea închipui cum era acea limită, dacă exista cu adevărat și dacă putea fi sau nu depășită. Distanța ce despărțea chiar și planeta noastră de această margine, era imensă. Dacă *dincolo* nu exista ceva ce ne-ar fi putut ajuta, drumul era deja știut fără întoarcere. Ori dacă exista vreo ființă ostilă, *Fiara* sau oricare alta, soarta ne era, de asemenea, pecetluită. Putea fi o altă realitate ori un tărâm unde neființa își avea propriile reguli, incompatibile cu ființarea. Dacă exista, acel nimic putea fi suficient încât să ne înghită, trecând și noi în neființare prin simpla pătrundere în el.

Hegemonul nu credea însă că nimicul există. Credea că neființarea era de fapt o altă ființare pe care noi nu o pu-

team percepe sub niciun aspect. Concretul din neființare era definitiv pierdut pentru ființare, dar continua să existe acolo, în moduri și forme de neînchipuit. Iar el dorea să vadă, să știe. Nu l-am înțeles întru totul când mi-a explicat de ce crede că nimicul nu există. Spunea că dacă acesta ar exista, ar însemna de fapt că nu este *„nimic"*, ci mai mult de atât – existență. Ar trebui să se manifeste, să fie luat la cunoștință prin oricare simțuri ale vreunei ființe, care ar constata astfel o proprietate a nimicului. Ori, așa cum acceptăm să îl definim, nimicul nu poate avea vreo proprietate, vreo manifestare. Spunea că percepem ca fiind nimic, doar acolo unde nu putem să determinăm ceva-ul care există.

Era inteligent hegemonul, dar eu nu reușeam să îl urmăresc. Ceea ce am dedus a fost că nici faima și unicitatea nu erau cele urmărite. Le avea deja. E drept că saltul în mister i-ar fi asigurat o altfel de unicitate. Dar atunci ce căutam eu alături de el? Simpla mea prezență îi distrugea singularitatea.

În plus, nimeni nu ar fi putut ști vreodată dacă hegemonul a reușit să iasă din univers sau dacă a trecut în altul. În inima lui era doar o speranță deșartă a cunoașterii. Începea să mă intereseze mai mult motivul lui, decât ce s-ar fi găsit *dincolo*. A încercat să îmi explice.

Pe măsură ce planetele și galaxiile au fost cucerite, termenul de *fiară* a căpătat noi dimensiuni. Asimilate, fiarele făceau cu timpul parte din normalitate, astfel că pentru a primi această titulatură trebuia să fie din ce în ce mai neobișnuite și înfricoșătoare. În timp, accepțiunea de fiară s-a redus numai la înfățișare, excluzând din conținutul ei alte aspecte. Fiara supremă, noi, inclusiv eu, a fost descoperită

odată cu sosirea lor pe planeta noastră. Nu se putea închipui ceva mai înfricoşător decât noi. Și totuși, hegemonul a redescoperit că fiara implică și o anume atitudine. Cea pe care i-a arătat-o micul lox. Pentru el a fost o revelație. Spiritul loxului, un animal plăcut ca înfățișare după standardele hegemonului, definea termenul de fiară mai mult și mai bine decât înfățișarea sa. Apoi a descoperit cu egală uimire, tot grație loxului, că spiritul fiarei zace și în el, ființă ai cărei strămoși depășiseră acest stadiu primitiv din timpuri neştiute. Concluzia fusese aceea că sub aspectul ființelor vii, trăim într-un univers de fiare.

Iar mai apoi, cu ocazia călătoriei noastre, văzuse *Fiara*. O văzuse cum se comportă, cum se luptă. Înțelesese că atitudinea acelei fiare nu era o consecință a vreunei necesități, ci natura sa intimă. *Fiara* nu era încolțită, nu trebuia nici să se hrănească, nici să lupte pentru teritoriu sau accesul la împerechere sau orice altceva, în cazul în care era o ființă a ființării. Și totuși, avea acea atitudine de totală dăruire în lupta sa, de totală nepăsare față de pericole, de un total și ultim sacrificiu. Avea răutate de dragul răutății și al distrugerii. Fără vreun alt motiv. Dacă *Fiara* era o ființă dintr-un alt univers ori o ființă a nimicului, însemna prin comparație că de pe universul nostru se dezlipea eticheta de *„al fiarelor"*. Iar hegemonul voia să știe adevărul.

Cunoașterea dincolo de tot ceea ce se putea cunoaște, era mai importantă pentru el decât toate posesiunile lui din acest Univers, decât toată puterea de care dispunea. Și era pornit să renunțe la toate acestea pentru o secundă de cunoaștere, a cărei existență era la fel de incertă ca nimicul însuși. În ultimă instanță, dacă toate s-ar fi succedat într-un mod ideal, cunoașterea ce i s-ar fi dezvăluit, nu i-ar fi fo-

losit la absolut nimic. Nici lui și nici altora. Eu nu aveam această sete și îmi era din ce în ce mai clar că nu îl voi însoți în călătoria lui nebună, chiar dacă ar fi găsit acolo, opus așteptărilor, tot binele ce putea să existe.

Ceea ce îmi era în continuare neclar era aprecierea pe care ar fi trebuit să o fac asupra pornirii hegemonului. Nu puteam să nu îl judec, deși nu aveam acest drept. Înnebunise oare? Sau poate lăcomia aceasta, de a şti tot, îl orbea și îl făcea să ignore toate pericolele pe care le avea de înfruntat și care, mai grav, ar fi putut invada universul nostru. Ori poate trebuia să îl apreciez, odată în plus, pentru setea lui de cunoaștere nemijlocită care nu accepta margini. Cred că se temea mai mult de *fiara necunoașterii* decât de orice alte fiare din acest univers sau din altul. Se angaja în această luptă a cunoașterii cu atitudinea unei fiare veritabile și cel puțin pentru asta l-am apreciat pe hegemon.

Mâncătorul de timp (II)

A plecat hegemonul, aşa cum şi-a dorit, însă a plecat singur. N-am vrut să-l însoţesc dincolo de marginea universului. Eu nu am curajul cunoaşterii, aşa cum îl avea el şi nu am dorit să înţeleg inexistenţa, chiar presupunând că nu m-ar fi atins suflarea ei. Numai el, un hegemon absolut, putea fi astfel: un fanatic al cunoaşterii absolute.

Dintre toate fiinţele din acest univers, dintre toate fiarele, eu am fost singura a cărei tovărăşie şi-a dorit-o şi totuşi, l-am refuzat. Unii m-au acuzat de laşitate, alţii au spus că îmi ocolesc datoria de supus şi au dorit să mă pedepsească. Le-am amintit că planeta mea nu a fost niciodată cucerită şi chiar dacă i-am primit o vreme armatele, statutul nostru de fiare capabile să apărăm universul ne-a asigurat libertatea oricărei decizii. Motivul acesta a fost suficient pentru toată lumea. Dar au ştiut că în realitate hegemonul se simţea legat de mine.

Ştiam că e înţelept, hegemonul. Asta s-a văzut şi atunci când s-a asigurat că după plecarea lui universul nu va suferi din cauza luptelor pentru putere. Cât de mult a învăţat din acea confruntare minoră cu o fiinţă neînsemnată precum loxul!

Mi-a părut rău că pierdeam un asemenea hegemon, dar în cele din urmă i-am înţeles foarte bine năzuinţa. Eu, o

biată fiară, nu puteam să îmi explic propria existență, nicidecum cea a universului, a galaxiilor şi planetelor, a forțelor şi echilibrelor care le guvernează. Nici măcar nu pot să îmi închipui ce este existența. Gândul meu se împiedică devreme în acest demers, aşa că, recunoscându-mi limitele şi menirea, am ales să rămân aici şi în fiecare anotimp al luptei să apăr marginea asta de existență, iar în fiecare anotimp al pauzei să mă bucur de existența mea.

El însă voia să treacă dincolo, să înțeleagă tot restul: inexistența. Ori poate că nici el n-a priceput existența pe de-a întregul şi a crezut că păşind în afara universului va reuşi să o explice.

N-am înțeles ce folos ar fi adus asta, pentru că odată plecat – ştia şi el – nu mai avea cale de întoarcere. Chiar dacă ar fi continuat să trăiască într-o altă realitate, tot plecat ar fi fost, pentru totdeauna.

Doar că era deştept hegemonul, aşa cum intuisem de când l-am cunoscut. Deşi, ajutați de tehnologia lor, alții au ticluit metoda de călătorie, el a fost cel care a înțeles cum o poate face.

Când prima *Fiară* ce ne ataca în anotimpul luptei se întrupa din nimic, hegemonul a fost aruncat dincolo. Singur, ducând cu el temerile sale, dar şi imensa lui curiozitate. Noi nu mai credem demult în predestinare, însă cunoscându-l chiar şi puțin, cred că menirea lui nu putea fi alta.

N-am fost acolo și nu pentru că mulți alții s-au înghesuit să-i vadă ieşirea din scena universului, într-atât încât planeta noastră nu putea să-i mai încapă, ci pentru că îmi luasem rămas bun de la el atunci când m-a vizitat ultima oară. Venise la mine, chiar dacă în ochii multora asta îi ştirbea statutul. Poate că îmi rămăsese veşnic recunoscător

pentru că l-am ajutat atunci când aparatul lui de zbor se prăbuşise pe planeta aceasta de la marginea universului. Cine ştie!?

Mi-a vorbit cu pasiune, dar fără aroganță. Mi-a cerut, dar n-a fost poruncitor. L-am refuzat şi a plecat trist, dar nu supărat. S-a întors să mă mai privească o dată. Şi-a ridicat ochii spre mine, iar eu mi-am înclinat capul și ăsta a fost tot salutul nostru de despărțire. Părea atât de mic! Oricum, trupul meu era de câteva ori mai mare decât al său, dar atunci părea într-adevăr mic, neajutorat şi pierdut. Era de înțeles! **Hegemonul** renunța la tot şi pleca singur din universul pe care îl stăpânea. Doar că în ochii mei măreția acestui hegemon nu stătuse niciodată în statura sa, ci în capacitatea minții sale. De asta l-am respectat şi pentru asta trebuie să îl aprecieze toată lumea.

Aşa cum îmi spusese altă dată, nu îşi dorea nici măreția şi nici unicitatea şi nu pentru că le avea deja. Îşi dorea linişte minții şi credea că asta poate veni doar din cunoaşterea absolută. Ce fel de ființă trebuie să fii ca să îți doreşti asta!? Poate o fiară altfel decât toate celelalte.

Dar felul lui de a-şi pune întrebări m-a făcut chiar şi pe mine curios despre ce avea să găsească dincolo. Când i-am spus asta, mi-a făcut cu ochiul şi mi-a cerut să particip la toate luptele. Să nu ratez nicio confruntare cu Fiarele neantului, care s-ar fi întrupat după plecarea lui.

Astfel hegemonul a pus pe umerii mei povara unei cunoaşteri pe care nu o pot păstra pentru mine, dar nici nu o pot împărtăşi nimănui din acest univers. Multe nopți mintea mea prea crudă pentru astfel de lucruri s-a zbătut anapoda. În turbarea ei, puterea trupului meu a distrus sălaşul unde stăteam şi am fugit departe. Dar n-am putut să uit.

Hegemonul şi-a găsit după scurtă vreme sfârşitul. Dar nu înainte să afle. Nu înainte să îmi dea cunoaşterea pe care o găsise. Mie, o fiară atât de puțin făcută pentru a şti şi pentru a face orice cu ştiința primită. În cele din urmă am ales să fac în continuare ceea ce îmi cerea rostul şi nimic mai mult. Era felul cel mai bun de a păstra ascunsă cunoaşterea căpătată de la hegemon, chiar dacă serveam astfel nefirescul existenței.

În următorul anotimp al luptei confruntările au fost scurte. Am răpus repede toate *Fiarele* venite din neființare, iar eu le-am studiat cu atenție. Fiecare din ele aducea ceva, pe măsură ce hegemonul desluşea tainele de dincolo de univers. Aşa am aflat că avusese dreptate: inexistența nu există. E doar o scorneală. Acolo unde ajunsese hegemonul era un alt univers, frumos şi pur, nealterat de cunoaştere. De aceea ființele de acolo l-au răpus repede, cred. Ori poate că el şi-a pus singur capăt vieții, asigurându-se că acel univers rămâne curat de orice ființă cugetătoare. Locul cunoaşterii şi al capacității de a şti este aici. Poate că de aia mi-a şi dat informațiile adunate cu prețul vieții sale. Aici cunoașterea nu reprezintă niciun pericol, căci răul este făcut deja de mult.

Cert este că inexistența nu voia pur şi simplu să macine existența. Chiar şi între universuri există un echilibru şi o armonie. Între toate universurile, indiferent câte sunt. Doar acesta, al nostru, e diferit.

Existența noastră, a ființelor cunoscătoare – mi-a spus hegemonul prin metoda lui de comunicare – consumă timpul altor existențe, din alte universuri. Dincolo, el era un mâncător de timp. Cea mai periculoasă fiară care putea să existe. Ființele din lumea aceea nu înțelegeau lucrurile aşa

ca noi, dar instinctul le călăuzea negreşit. Născute din nevoia celuilalt univers de a se apăra de noi, *Fiarele* neantului încercau hotarul dintre lumi. Când ultima ființă inteligentă ar fi dispărut din universul nostru, când cunoaşterea ar fi rămas fără niciun gust, când energiile ar fi rămas neatinse de creierele noastre care rumegau existența, atunci timpul ar fi fost egal pentru toți. Nici eoni, nici ani, nici măcar secunde nu s-ar fi scurs dintr-un univers în altul.

Eu rămân cu povara cunoașterii, deslușind acum că viața simplă, fără pretenții nefirești, a oricărei ființe cugetătoare, se traduce pentru alții în sfârșitul timpului. Orice aș alege, un univers ar fi oricum distrus. Fie cel al cărui timp îl consumăm noi, fie acesta, dacă am elimina din el inteligența și conștiința, fie un altul...

Concluzia hegemonului – ultimul său mesaj – m-a adus înapoi, să lupt cu Fiarele, să mă odihnesc în anotimpul pauzei și din când în când să privesc hegemonii mărunți care se perindă pe aici pentru a vedea marginea universului pe care îl stăpânesc, dar despre ale cărui consecințe ei nu cunosc nimic. Doar eu știu că rămânem un univers de fiare, spre orice infinit de bunătate ne-ar împinge evoluția.

Hegemonul meu (III)

De-a lungul întregii mele vieți, mi-am pus foarte puține întrebări. Îmi dau seama că, oricât de multe ar fi fost, tot n-ar fi însemnat mai nimic față de câte aş fi putut să mă întreb, iar comparația cu câte există de mirat şi de explicat în acest univers, în celălalt sau în celelalte, este total inutilă. Am trăit simplu, făcând ce are de făcut orice ființă născută pe planeta asta, cu viața împărțită între cele două anotimpuri: al luptei şi al pauzei.

Abia când l-am cunoscut pe hegemon şi mai apoi toată perioada scursă până ce el a trecut de marginea universului, am început să înțeleg importanța gândurilor din capul meu, înfiripate sub forma unor întrebări. Nu știam de unde apar, la fel cum nu am înțeles nici de unde a apărut acel firicel de fum, fragil şi ireal, pe care l-am văzut prima dată atunci când hegemonul a aprins un foc, în prima sa noapte petrecută sub cerul planetei mele.

Parcă...

Nici măcar nu îmi amintesc dacă a fost aievea sau doar o închipuire, pentru că de foarte multe ori m-am trezit vorbind în gând cu Hegemonul. Chiar dacă purtam discuții care nu existaseră niciodată, hegemonul din capul meu îmi răspundea cu o înțelepciune pe care mi-o închipuiam ca fiind a lui. Dar ştiam mereu că nu este decât mintea mea

săraca, de fiară, altoită de mintea lui cu ocazia puținelor noastre întâlniri.

... Parcă hegemonul îmi spusese că întrebarea are rostul ei, chiar şi fără niciun răspuns. N-am înțeles prea bine de ce el credea că orice ființă gânditoare are nevoie de întrebări, de propriile sale întrebări, tocmai ca să nu îşi piardă această însuşire. Dar dacă el a spus că aşa este, eu aşa l-am crezut. Evident, nu de frica Imperiului său, nici datorită admirației ce i-o purtam şi nicidecum din cauza vreunei nejustificate supuneri. El, ca ființă trăitoare, era mai degrabă la mila şi voia mea. Ca ființă gânditoare însă se ridicase deasupra tuturor. Nu am ştiut niciodată ce este politica şi nici cum funcționează Imperiul sau universul compus de planete, galaxii şi nesfârşite roiuri de stele. Nu am ştiut cine şi cum i-ar fi putut contesta calitatea de hegemon în lumea reală, dar cel puțin în lumea gândurilor din acest univers, sunt sigur că nu existase nimeni care ar fi putut să o facă. Ceea ce însemna că pentru celălalt univers, prin capacitatea minții sale, el reprezenta cel mai mare pericol. L-a durut faptul că nici măcar *dincolo* nu putea fi perceput altfel decât o fiară și cred că asta a fost drama hegemonului.

L-am crezut mereu pe hegemon, dar am început să mai cred ceva. Că întrebările au şi neajunsul de a-ți omorî încet, încet, sufletul. Ele aduc otrava cunoaşterii. Una dintre acele otrăvuri care, cu cât înghiți mai multă, cu atât vrei mai multă. Prima picătură îți place, vrei o gură întreagă, apoi să o tragi pe gât sorbind cu nesaț, înghițitură după înghițitură... până ajungi să te scalzi în ea. Abia atunci când nu găseşti nicăieri vreun mal pe care să te odihneşti ferindu-ți mintea de nesfârşitele ape ale cunoaşterii, îți dai seama de imensitatea

ei. Abia atunci vin alte şi alte întrebări, abia atunci începe să te doară că nu poți înghiți, cu totul și dintr-o odată, întregul ocean al celor care ar putea fi ştiute. Probabil că această suferință l-a atins şi pe hegemon. Când a înghițit tot ce putea înghiți o ființă, chiar hegemon fiind, adică destul de puțin, a aflat întâmplător că mai există şi un alt ocean. Şi pentru doar o picătură din cealaltă apă nouă, a fost în stare să lase totul în urmă: viața sa, hegemonia absolută şi întregul univers cunoscut. Apoi a descoperit că ceea ce dorea cel mai mult și ceea ce credea că ar trebui să fie țelul suprem al oricărei ființe, consumă timpul de existență al celuilalt univers.

Grea boală, dorința de cunoaştere! Deşi am încercat-o şi eu, am avut totuşi mai mult noroc.

Şi întrebările mele au fost multe, tot mai multe. Se înfiripau fără să le pot opri, fără să le pot stăpâni pe cele născute. Nu le puteam nici măcar ucide prin răspunsurile pe care le cereau. Dar după ce a plecat hegemonul şi mai ales după ce am primit mesajul său despre adevărul dintre universuri, am reuşit să redevin ceea ce fusesem înainte: o fiară prea puțin gânditoare. Am avut grijă numai de cele necesare traiului meu simplu şi întrebările n-au mai apărut. Iar asta nu a fost doar spre binele meu, ci şi pentru binele celuilalt univers, al cărui timp l-am consumat mai puțin. Cine ştie, poate dacă vreodată toate ființele din acest univers ar înceta să-şi mai pună întrebări şi şi-ar limita astfel cunoaşterea, poate ar exista o cale comună a celor două universuri. Deşi știam, din ce îmi transmisese hegemonul, că pentru asta era nevoie de mult mai mult. Iar dacă aş fi spus cuiva ce ştiam numai eu, lucrurile s-ar fi petrecut exact pe dos. Mă avertizase hegemonul, că adevărul nu ar face

decât să întărâte mințile de aici să sfărâme şi mai mult şi mai repede, timpul celuilalt univers.

A trecut foarte multă vreme după ce întrebările mele s-au liniştit şi chiar mai mult de când a plecat hegemonul. Noi, fiarele, nu îmbătrânim la fel ca hegemonul. Când ni se scurge timpul murim pur și simplu, fără să ne dăm seama, la fel cum ne naștem. Nimeni nu simte apropierea morții care îl poate surprinde oricând, dar partea bună este că suntem scutiți de durerile și degradarea neputinței. Iar eu eram deja destul de bătrân. Poate de aceea mă gândeam tot mai mult la hegemon și la secretul pe care mi-l încredințase.

În tot timpul scurs după aceea, viața nu mi se mai păruse complicată, dar aveam să aflu că așa era, totuși. Acesta este paradoxul vieții: viața nu te lasă niciodată să trăiești liniștit.

Vorbe despre care nu puteam ști dacă erau sau nu adevărate, au ajuns și aici, unde îmi duc eu traiul, pe un continent îndepărtat de miezul „lucrurilor" de pe planeta mea. Se zvonise că hegemonul se întorsese. Desigur, nu aveam motive să cred asta. Știam prea bine că întoarcerea era imposibilă pentru o mie de motive, iar cel mai important dintre ele era același pentru care ne atacau fiarele de dincolo de univers. Nicio ființă inteligentă și conştientă nu ar fi putut trăi acolo tocmai datorită condiției sale de ființă inteligentă și conștientă. Apoi eram îndreptățit să cred, să fiu convins chiar, că eram unica ființă de aici pe care hegemonul ar fi căutat-o. Noi doi eram singurii care cunoșteam adevărul și care ar fi putut omorî întrebările. Mi-l închipuiam pe hegemon adresându-mi-se cu un monolog prin care își explica lui însuși inexistența inexistenței.

Nu, nu puteam să cred că hegemonul se întorsese.

Imperiul își continuase viața la fel ca înainte. Dezvoltându-se, poate cucerind planete necunoscute, poate – în lipsa

unui hegemon mare – măcinat de luptele dintre cei care doreau să devină hegemoni mici... cine știe? Pe noi ne-au lăsat în pace și doar câțiva dintre ei veniseră să trăiască pe planeta mea. Și asta departe, acolo unde își făcuseră câteva așezări mărunte, în locul numit de ei „capitală". Puțini și rar ne vizitau și mult mai puțini rămâneau aici, pentru că navele lor ajungeau pe planeta asta doar întâmplător, în caz de nevoie.

De aceea întrebările au revenit când am aflat, spre sfârșitul ultimului anotimp al luptei, că în „capitală" apăruse cineva fără ca vreo navă să fi asolizat. Ai lui nu îl cunoșteau și spuneau despre el că este doar un biet nebun, probabil rătăcit cu mai mulți ani în urmă pe pământurile întinse ale planetei noastre. Poate chiar unul dintre soldații hegemonului, care se aflase cu el pe nava căzută la prima lui vizită. Dar alții spuneau că este hegemonul. Era bătrân. Părea că din cauza vârstei nu aude, nu vede și nici nu mai poate să vorbească, pentru că trupurile și mințile lor se degradau pe măsură ce timpul trecea. Era sălbatic, nu se putea înțelege nimeni cu el. Trăia și dormea pe unde apuca, mânca ce și cum găsea, întocmai ca un animal. Bătrânul nebun despre care auzeam din ce în ce mai des, putea fi oare...

Gândurile din capul meu aveau și altfel de răspunsuri la întrebări pe care numai eu știam să le construiesc. Începeam să simt din nou, după foarte mult timp, gustul apei cunoașterii, chiar dacă nu apucasem să înghit prea mult din ea. Se pare că fuseseră suficiente cele câteva picături. Ca să împiedice cunoașterea, hegemonul și-ar fi putut lua singur vederea și auzul. Ar fi putut renunța la vorbe de bunăvoie. Oare nu cumva reușise și suprimarea gândirii, a cunoașterii, a conștiinței, toate acestea ca o necesitate a

supraviețuirii sale acolo? Poate a dorinței sale de a nu face rău acelui univers, de a scăpa de eticheta de *fiară*. Dacă reușise, atunci nu mai reprezentase niciun pericol pentru universul unde ajunsese. Așa ar fi putut trăi acolo. Iar recăpătându-și instinctele, ar fi putut rezolva numai cu acestea, celelalte cerințe ale traiului său. Dar întrebări noi se iveau de niciunde, mereu și mereu, adâncind apa pe care începeam să o beau din nou. Să o înghit din ce în ce mai curios, mai nesătul, pănă ce am ajuns să înot în ea. Nici măcar nu îmi dădeam seama în ce înotam. În apele cunoașterii sau în cele ale necunoașterii?

Se putea oare așa ceva? Cum să renunțe în mod conștient la toate cele care îl defineau? Putuse oare să refacă complicata călătorie în sens invers numai ghidat de instincte? Mașinăria de zbor îl ascultase oare, dacă nu știa ce face? Când revenise hegemonul și unde era, poate prăbușită și distrusă, mașinăria sa? Eu eram prea departe de adevăr, dar poate că hegemonul găsise o cale. Zi după zi, întrebare cu întrebare, aveam tot mai multe gânduri căutătoare de răspunsuri. Știam că nu este bine, dar ajunsesem atât de dornic să aflu adevărul încât aș fi fost în stare să trec și eu de marginea universului. Să știu ce este acolo și să văd dacă este posibil să te întorci.

Ca să scap încă o dată de boala cunoașterii, am decis să merg să îl văd pe bătrânul nebun. Doream să fie hegemonul meu, dar speram să nu fie el! Trebuia să știu!

L-am găsit destul de ușor, ghemuit între două construcții, întocmai ca un animal care își căutase culcușul într-un loc neprielnic. Când a ridicat spre mine ochii săi speriați, am văzut că nu era orb. Nu toate zvonurile oglindesc adevărul. Văzând că mă apropii, căutătura lui deveni agresivă,

dar n-am băgat în seamă asta. Am vrut să-l ating și atunci a sărit la mine, atacându-mă cu slabele lui puteri. Violența inutilă a atacului m-a surprins și m-am retras un pas. Dar el a continuat să atace. Pentru siguranța lui, l-am imobilizat cu spatele la unul dintre pereți. Aplecându-mă deasupra lui ca să-l văd mai bine, mi-a străbătut mintea un gând mai ascuțit decât fulgerele nopții. Parcă îl vedeam pe hegemon înghesuind loxul între stânci. I-am dat drumul, iar el profitat imediat de ocazie și a fugit spre un ungher mai ferit al zidurilor.

Eu m-am așezat chiar acolo, încercând să-i câștig încrederea, să-l pot vedea, să-i înțeleg mișcările și poate să-l recunosc. Nu semăna deloc cu hegemonul, dar asta era departe de răspunsul dorit de mine. După toți anii și după extraordinarele călătorii între universuri, nimeni n-ar mai fi arătat la fel. Ați văzut vreodată mersul elastic al unui animal tânăr de pe planeta hegemonului? Eu am avut ocazia asta, când le-au adus aici. Văzusem mușchii lor încordați la fiecare pas în fibre distincte. Corpurile puternice și viguroase, felul în care se purtau, pline de curaj, ochii care priveau adânc în tine. Iar mai apoi le-am văzut și după trecerea anilor. Abia atunci am înțeles ce înseamnă „jalnic". Toate aveau blana ciufulită și rară, mersul greoi și obosit, privirea sălbatică, dar mai înainte de asta, tristă. Puteau izbucni în caz de nevoie, dar erau lente și lipsite de impetuozitate. Așa era și ființa din fața mea – soldatul bătrân și nebun ori poate hegemonul meu. Nici măcar faima tinereții nu mai rămăsese din el.

Întrebasem ce înseamnă a fi nebun, așa cum se spunea despre el. Răspunsurile primite nu m-au lămurit, dar am aflat că pe planetele lor mai erau mulți alții în aceeași stare.

Ceea ce dovedea oare, că cel pe care îl priveam nu era hegemonul? Nebunia era o boală, la fel ca și cunoașterea. Același fel de otravă, dar cumva cu efect invers. Sau, în celălalt univers, o stare de absolută normalitate. Totuși, era nefiresc să arăți precum ființele din specia hegemonului și să te porți ca un animal oarecare de pe planeta asta. Te porți ca un lox, doar dacă ești un lox. În plus, undeva prin adâncurile ființei mele nu voiam să cred că hegemonul pe care îl cunoscusem putuse să ajungă în starea aceea. Era de neconceput! Dacă aș fi putut afla cum ajunsese bărânul între acele ziduri, de unde venea...?

Puteam să accept sluțirea trupului, dar nu și lipsa luminii din ochi, nu și golul din mintea aceea rătăcită... Oricât de bine îmi explicam motivele pentru care ajunsese așa, nu puteam înghiți decât foarte puțină cunoaștere. Dar de ajuns ca să vreau de fiecare dată un pic mai mult.

Ah, dacă hegemonul ar fi fost aici, ca să ucidă el întrebările mele!

Când m-am apropiat din nou, cu mai multă reținere, bătrânul nebun nu s-a mișcat. S-a uitat la mine ceva mai puțin speriat. A privit repede și pe lângă mine, ca să vadă dacă poate scăpa pe acolo, dar a rămas locului. În acele clipe m-am aflat foarte aproape de el și i-am văzut ochii. Erau ochii hegemonului. Mi s-a părut că citesc în ei două cuvinte nerostite: *„eu știu"*. Dar era doar o nălucire a minții mele – speranța de a-l revedea și de a povesti cu el despre cele aflate dincolo de hotarul universului. Luasem boala cruntă de la el și speram ca tot el să mă vindece.

L-am întrebat în șoaptă, parcă rușinat de propria-mi purtare nefirească: *„Tu ești, hegemonul meu?"*. Privirea acelei ființe care aducea mai mult a lox decât a orice altceva,

s-a îmblânzit pentru o clipă. A ridicat unul din membrele sale spre mine, ca și cum ar fi vrut să mă atingă. Mi-am coborât și mai mult capul, ca să-i dau această posibilitate, dar el s-a speriat imediat, s-a retras și s-a ghemuit mai adânc în colțul său. Lumina din ochi i se stinsese ori poate fusese acolo doar în închipuirea mea.

Atunci mi-am dat seama că nu voi ști niciodată dacă hegemonul revenise sau nu. Oricum, nu se întorsese cu adevărat. Chiar el să fi fost între acele ziduri, fie că a ales să nu pună în pericol existența niciunui alt univers, fie că nu mai putea redeveni ființă gânditoare, rămânea de fapt, plecat pentru totdeauna. M-am întors foarte trist la locul unde îmi duceam traiul.

Deși nu îmi doream asta, am început să mă gândesc la modul în care în următorul anotimp al luptei aș fi putut trece în celălalt univers, în momentul în care se întrupau în lumea noastră, fiarele neantului. Poate că trupul m-ar fi ajutat și fără vreo mașinărie de zbor. Aș fi văzut ce este acolo, aș fi înțeles cum este orânduită cealaltă existență. Poate l-aș fi căutat pe hegemon, iar dacă nu l-aș fi găsit, l-aș fi privit cu alți ochi pe soldatul nebun dintre zidurile „capitalei". Știam și că dincolo aș fi fost primit ca o fiară a neantului, la fel cum priveam și noi ființele din acel univers. La fel ca pe hegemon, nu mă interesa câtuși de puțin dacă muream sau nu, acolo. El văzuse că se poate pleca. Eu voiam doar să știu dacă este posibilă întoarcerea. Așa aș fi omorât toate întrebările ori măcar aș fi fost împăcat cu gândul că am încercat.

Însă da, chiar viața este cea care nu îți dă voie să trăiești liniștit. Simpla mea zbatere inutilă consuma timpul de dincolo. Trebuia oare să duc grija celuilalt univers, când abia

puteam să-mi duc propria grijă? Eu nu eram hegemon. Atunci am început să înțeleg ce era nebunia. Era, într-adevăr, otrava cunoașterii. Boala celor care știu prea multe, a celor care au aflat ultimele adevăruri și decât să le posede, aleg mai bine să recadă în necunoașterea totală. Poate că asta îți dezvăluia adevărul suprem. Dar era deopotrivă și boala celor care nu pot cunoaște tot, dar vor mai mult decât pot duce.

Kuta Garay

În cazul speciilor inteligente ar fi fost de așteptat ca maturitatea determinată de longevitatea lor să se reflecte și în modul de relaționare, în toleranță și, dacă nu într-o colaborare reciproc benefică, cel puțin într-o distanțare necesară. N-a fost așa. Conflictele pentru vreo întâietate oarecare n-au contenit niciodată.

Pe o planetă îndepărtată, aparținând cândva războinicilor kuta garay, rămășițele a două armate cândva puternice își ocupau pozițiile de combat pentru bătălia finală. Își studiau mișcările de la distanță și își adaptau în grabă tacticile, înaintea unei ciocniri iminente.

Într-una dintre tabere, în cortul comandamentului, generalul de armată, comandantul trupelor terestre și biologul planetar puneau la cale ultimele amănunte, când unul dintre soldații de gardă dădu buzna peste ei și zise precipitat, fără nicio introducere:

— Şase războinici kuta garay solicită permisiunea de a traversa câmpul unde sunt desfăşurate trupele noastre.

— Sunt nebuni? se aprinse generalul. Cum cred că vor putea intra printre rândurile noastre tocmai acum, când stăm gata să înfruntăm duşmanul?

— Suntem pe pământurile lor, preciză biologul.

— Au fost odată ale lor. Ştiam că neamul acesta de războinici nici nu mai există.

— Ei sunt ultimii şase.

— Să ocolească! Ce mare lucru?!

— Nu o să ocolească. Au fost politicoşi, dar fermi. Dacă nu le dăm permisiunea o să treacă oricum, zise biologul.

— Ne vor încurca, dacă dușmanul atacă. Nu putem face asta. Nu pot să aştepte? întrebă comandantul trupelor.

— Nu. Vor aştepta numai permisiunea sau refuzul. Apoi vor porni.

— Atunci de ce naiba mai cer voie? Au şi vehicule? se adresă generalul către soldatul din gardă.

— Nu. Sunt pe jos.

— La naiba! Ăştia vor să le dispară neamul de tot?

— A dispărut deja. Toți șase sunt masculi, punctă din nou biologul.

— Atunci să traverseze! Dă ordin soldaților să-i pună la pământ, zise generalul către comandant.

— Asta va produce un haos mai mare decât dacă pornim atacul în timp ce ei ne traversează rândurile, răspunse ofițerul.

— Au cerut voie pentru că aşa consideră ei că e corect – să ceară voie. Şi consideră că tot corect ar fi să li se dea voie. Altfel va fi destul de rău, prezise biologul.

— Cum aşa? Se pot ei măsura cu soldații noștri?

— Se vede, generale, că nu ştiți nimic despre ei.

— Ce e de ştiut despre o rasă dispărută?

— În primul rând că nu sunt o rasă de războinici.

— Hm! N-am auzit pe nimeni vorbind despre ei fără să îi numească războinici.

— Asta e o falsă percepție, dată de capacitățile lor combative. Sunt orice, numai războinici nu. Nu le-am putut înțelege niciodată logica, dar ei nu au deschis niciodată vreun conflict.

— Dar probabil că le-au provocat, aşa cum fac şi acum. Să aştepte, la naiba! Vom porni curând şi apoi n-au decât să treacă prin spatele trupelor. Nu le dau voie să intre printre rânduri.

— O să intre oricum, zise biologul.

— Ei drăcie! De când trebuie să mă tocmesc şi cu tine şi cu ei? se enervă generalul.

— S-ar putea ca încăpățânarea ta, generale, să te coste cincizeci de soldați, dacă nu chiar mai mulți. Poate că nu e cel mai potrivit moment să-i pierzi acum, înainte de bătălie.

— Astea sunt poveşti. Soldații mei sunt cel mai bine antrenați soldați din câți există, zise și comandantul trupelor terestre.

— Aici sunt două greşeli, nu se lăsă biologul. Faptul că sunt soldați nu înseamnă nimic. Kuta garay nu au niciodată ca scop lupta. Pentru ei lupta nu este nici măcar mijlocul de a atinge un scop. Au cerut voie! Dar dacă pentru a trece peste câmpie vor fi nevoiți să se apere de soldați, ei bine, vor tăia cărare, nu numai că se vor bate. În al doilea rând, atunci când compari soldații noștri cu kuta garay, faptul că primii sunt antrenați ar putea fi o problemă. În sensul că ei sunt antrenați doar să lupte, în timp ce kuta garay pentru a reuşi, orice ar face. Asta stă în natura lor. Îi vezi cum stau acolo, înalți şi spătoşi, cu umerii musculoşi lucind în soare, cu fața spre direcția lor de mers, aşteptând decizia ta? Nu se gândesc la nimic altceva decât să treacă peste câmp. Per total indiferenți la ce vei decide. La fel de indiferenți vor porni la drum şi chiar se vor lupta dezinteresați până şi de propria lor soartă. Oricum o vor lua spre trupe ca să traverseze dispozitivul, iar dacă vor fi atacați le vei vedea viteza şi iscusința. Zece-doisprezece soldați

vor cădea în primele două secunde. Alți zece în următoarele câteva, iar restul când se va așeza lupta. Au mişcări largi, precise şi foarte rapide. Se poziționează total neconvențional față de adversar şi fiecare singură mişcare atinge mai multe ținte. Vei vedea că nu vor dori să omoare, ci să avanseze, să treacă spre dealuri. Şi o să avanseze până la ultima suflare a ultimului dintre ei. Atunci, în ultima sa clipă va mai face un pas, iar dacă va fi doborât, tot va întinde mâna spre dealuri.

— Cine poate să mai priceapă toate creaturile astea!? Dacă ar avea răbdare n-ar păți nimeni nimic. Dar dacă sunt aliații dușmanilor noștri? Dacă...

— Kuta garay nu se vând, nu se aliază, nu îi interesează conflictele altora. Nu vor decât să traverseze câmpia. Atât! zise biologul.

— Da... Şi bănuiesc că nu au nicio urgență. N-am timp să le înțeleg nici toanele, nici felul lor de a fi şi de a gândi. Ce zici, comandante?

— Din fericire noi avem o logică mai simplă şi calculăm variantele. Nu ne place să murim pentru nimic în schimb. Să îi lăsăm să treacă! Cu puțin noroc nu vom fi nevoiți să pornim lupta până nu traversează. Dacă nu, atunci ne vor încurca, dar e mult mai puțin decât să avem o luptă în interiorul liniilor noastre, învălmăşeală și pierderi, acum când așteptăm atacul inamicului. Dacă sunt anume trimişi de inamic, ei bine, le vom avea şi pe astea. Dar numai în ultimă instanță.

— Bine. Dă ordin să fie lăsați să treacă. Să nu fie provocați în niciun fel. Faceți abstracție de ei. Să vedem dacă sunt chiar aşa de indiferenți.

— Vor trece repede și...

— Să nu ne grăbim, îl întrerupse comandantul pe biolog. Dacă inamicul se va folosi de ei ca reper? Dacă încep traversarea înseamnă că noi nu vom ataca, până ce nu o termină.

— Atunci atacați în timp ce traversează! zise biologul. Ar fi o mare surpriză pentru dușmanii noștri, dacă chiar îi urmăresc pe kuta garay.

— Ar fi o idee, aprobă generalul. Dar eu tot nu am încredere în garay, mai ales dacă e adevărat că sunt atât de buni în luptă. Totuşi, înclin să cred că nu sunt. Altfel nu ar fi dispărut tot neamul lor.

— Au dispărut fiindcă sunt cinstiți şi dintr-o bucată, îl corectă biologul.

— Iar noi, care prosperăm şi cucerim, iată, a treia planetă, nu, făcu insiduos generalul. Asta e rețeta succesului unei specii inteligente?

— Nu, dar asta ar trebui să fie, zise biologul cu părere de rău.

Vestea că pot traversa ajunse la cei șase kuta garay. Ridicară toți mâinile către colina unde se afla comandamentul, în semn de mulțumire şi porniră apoi imediat, cu mare viteză.

— Dacă dau tot drumul aşa de repede din picioarele alea desculțe, n-o să ne încurce prea mult, zise generalul.

— Ce ar trebui să facem ca să lupte alături de noi? întrebă comandantul.

— Nu avem ce, răspunse biologul.

— Îi forțăm, decise generalul.

— Le-ați permis trecerea liberă. Acum, dacă văd că ia-ți mințit, vor muri mai mult de cincizeci de soldați.

— Da... rămase generalul pe gânduri. Ăştia sunt un fel de corcituri între roboți şi animale. Deosebit de violenți,

fără sentimente şi făcând până la capăt ce şi-au programat în cap să facă. Nu îi poți abate de la ale lor. Asta înseamnă cinste?

— Nu au greşit cu nimic. Au cerut voie să treacă, zise biologul, destul de supărat.

— Şi dacă nu le-aş fi dat voie? se enervă generalul ridicând vocea din nou. Aproape că îmi pare rău acum. Aş fi vrut să văd ce fac dacă îi refuzam.

— Şi eu aş fi vrut să văd cum se bat, zise comandantul cu neîncredere către biolog.

— Vezi, comandante, în accepțiunea lor ei nu s-ar bate. Ar merge doar către munți.

— Chiar şi aşa, sunt complet nesănătoşi. Cum să te bați în șase, cu o armată!? Şi doar ca să traversezi un câmp, când poți ocoli fără prea mare efort sau pierdere de timp. Ori poți aştepta un pic, ca să nu mori în zadar.

— Motivul lor e simplu, generale. Au dreptate, sunt pe pământurile lor și nici n-ar fi avut nevoie de vreo aprobare. Singura diferență dintre ei şi noi este doar aceea că noi cunoaştem compromisul, diplomația, minciuna. Ei ştiu doar ceea ce este corect, fără proporții. Și să mori pentru asta nu mi se pare a fi în zadar.

Groparul

Nava se apropia cu precauție sporită. Genul acesta de misiuni erau rare, o dată la câțiva ani, când se descoperea vreo planetă şi se raporta existența unor forme de viață inteligente. În momentul în care se ordona contactul, două nave asolizau simultan, iar alte două supravegheau suprafața planetei. Trupele aeropurtate, vehiculele de teren, forțele de desant terestru, precum şi oamenii de ştiință şi specialiştii în modalități de comunicare, intrau parcă în transă. Nu se ştia niciodată ce avea să urmeze.

Din momentul părăsirii orbitei superioare erau împrăştiate câteva sute de senzori, iar înspre navă începeau să curgă mii de informații, începând de la componența supraatmosferei şi până la eventualele activități producătoare de energie electrică, termică, nucleară sau neconvențională. Când era atinsă orbita joasă, se lansau câteva zeci de nave-sondă autonome, care rămâneau în atmosferă, asolizau sau se înfigeau în sol şi începeau să transmită alte informații: formule chimice, imagini tridimensionale şi multe altele, care pe navă erau centralizate şi analizate.

Dacă informațiile preconizau un posibil contact, erau lansați „Gardienii". Aceştia erau nişte microsateliți complet robotizați şi cu o mare capacitate de distrugere, care coborau până la o altitudine de câteva sute de metri, gata să deschidă focul dacă situația ar fi impus-o. Zonele unde

aveau să coboare navele, precum şi cele periferice, erau împărțite în sectoare şi fiecare din acestea afişată pe un monitor.

De obicei, operațiunile terestre erau coordonate de ofițerul comandant-secund. Pe una dintre nave se afla unul dintre cei mai capabili din flotă. Deşi era destul de tânăr, se afla la a noua sa misiune, având în vedere că unii ofițeri aveau la activ 10-11 asolizări în întreaga carieră. Primele opt misiuni au fost succese totale. Calmul, tactica, studiul psihologiei ființelor necunoscute, dar şi agresivitatea bine dozată i-au conferit un supranume: „Dresorul". O singură dată a fost nevoit să recurgă la forță şi a făcut-o cât se poate de bine. S-a apărat cu succes, iar în cele din urmă a reuşit să-şi facă cunoscute intențiile paşnice. Acum planeta unde avusese loc incidentul era una dintre cele mai bune partenere de afaceri; sau cel puțin aşa se preconiza că urma să fie.

Totdeauna acest prim contact era mult mai important decât credeau unii, putând genera conflicte sângeroase sau, în cazul în care tehnologia nou descoperită era superioară, putea periclita chiar securitatea planetei de origine. De aceea, către cele mai necunoscute civilizații era trimis Dresorul. Cea mai apreciată calitate a lui era aceea că din toate miile de informații ştia să le găsească pe cele definitorii, decantând totul, eliminând sursele fără importanță şi alegând doar ceea ce era necesar.

Acum era singurul stăpân pe puntea de comandă. Pe monitorul principal se perindau doar imaginile pe care le afişa. Se auzeau doar informațiile pe care le cerea şi toată lumea aştepta ordinele. Totul părea în regulă. Civilizația de jos era pe undeva prin faza post agrară, neavând cunoştințe semnificative sau tehnici de luptă care să ridice pro-

bleme. Dresorul înclina spre o abordare cât mai binevoitoare. Fauna, de asemenea, nu prezenta niciun fel de pericol. Toate celelalte informații le ştersese deja din memorie: compoziția atmosferei era ideală, nivelul radiațiilor perfect, ca şi clima şi toate celelalte repere ale analizei entității planetare.

Dresorul afişă pe monitor imaginile transmise de o navă-sondă care tocmai se apropia de plafonul de nori. Era o zi însorită de toamnă, foarte frumoasă şi uşor răcoroasă. Un vânticel uşor purta spre vest stratul subțire de nori. Zona aleasă era o pajişte întinsă de la marginea unei depresiuni. La sud şi est începeau marile câmpii, la vest dealurile, iar la nord munții. O activitate slabă era semnalată chiar sub ei. În momentul în care norii se rupseră un pic, dedesubt se zări verdele planetei şi depărtişor, o pădure de arbori necunoscuți. Apoi norii se închiseră din nou. Când nava-sondă coborî imediat sub plafon, Dresorul o opri. Prin fața ei treceau acum doar valuri fine de nori, ca o ceață subțire. Mări imaginea: un grup de vreo cincisprezece guarii înaintau alene prin iarbă. Erau încă prea departe pentru a distinge amănunte, dar se deplasau mult mai încet decât viteza lor obişnuită. Dresorul ordonă retragerea gardienilor, deşi unul din ofițerii de luptă clătină din cap dezaprobator. Nava-sondă coborî mai mult şi focaliză pe grupul de guarii care tocmai se oprise. Căraseră ceva şi de aceea merseseră atât de încet. Totuşi, obiectul nu părea atât de greu încât să le micşoreze viteza atât de mult. Se întâmpla ceva deosebit.

Dresorul ceru imagini de la altă navă-sondă, aflată mai jos. O coborî pe solul verde, fără ca guarii să o observe. Se pregăteau să îngroape obiectul cărat, deşi cei mai mulți se

mulțumeau doar să privească. Dresorul remarcă faptul că aceşti guarii care priveau doar, erau ceva mai aparte, acoperiți cu un material ciudat: nu reflecta unele raze ale navelor-sondă, ci le absorbea. Din celelalte informații deduse că materialul era compus din lipsă de lumină şi pentru moment nu reuşi să-şi explice fenomenul. Dar nici nu avea prea mare importanță. Coborî în iarbă altă navă-sondă şi ceru sunet. Unii guarii dintre cei care priveau, produceau nişte sunete ciudate, ilogice. Specialiştii în comunicare începură lucrul.

La un moment dat, guarii aşezară obiectul într-o cavitate făcută cu uneltele lor rudimentare, iar cel care părea că îi condusese şi alesese locul, începu o incantație surprinzător de melodioasă. Dresorul simți un fior. Ridică ochii şi privirea îi căzu pe unul din monitoarele ce supravegheau zona muntoasă din apropiere. Constată că exista o armonie de neexplicat între sunet şi imaginea stâncilor. Începu să admire imensul verde al solului, împrejurimile luminate plăcut de astrul planetei şi aproape că simți adierea vântului. Avea o senzație de plăcut, de renaştere, de trezire la viață, deşi tot ceea ce vedea era nou şi ciudat, de neexplicat. Cum de neexplicat era şi faptul că solul planetei era verde, însă din spațiu ea părea albastră.

I se comunică faptul că sunetele tocmai recepționate nu constituie nicio formă de comunicare. Nu puteau fi traduse. Deodată, toți membri grupului de guarii începură să arunce sol peste obiectul aşezat în cavitate. Dresorul crezu că se grăbesc să ascundă obiectul şi se întrebă dacă nu cumva fuseseră descoperite sondele lui. Dar nu, guarii nu le văzuseră! Apoi crezu că ceva sau cineva se afla în zonă. Ceru date, dar nu era nimic şi nimeni în acea parte a planetei. Începu

să se întrebe de unde veniseră guarii, căci în apropiere nu era nicio aşezare. Apoi văzu că, deşi obiectul nu era ascuns de tot, o parte din guarii s-au oprit din activitate, muncind în continuare numai cei care nu scoteau sunete.

Deodată păru că înțelege. Ridică nava-sondă câțiva zeci de metri, o opri câteva secunde şi focaliză din nou, la maximum. Noua imagine era ceva de neînțeles: o mică bucată dintr-o plantă era căzută pe suprafața verde a planetei şi îşi arăta culorile stranii. De la galben trecea spre roz şi orange, apoi la roşu aprins până la bordo. Dresorul privi mult imaginea. Apoi continuă să ridice nava printre nori, urmărind-o în continuare, până ce grupul de ființe de pe sol se făcu din ce în ce mai mic, în mijlocul zonei de asolizare şi norii se închiseră peste ei. Ridică şi propria navă şi asoliză într-o altă zonă, ignorând orice precauție. Coborî singur şi o luă peste câmp, fără nicio altă explicație decât că nu există pericole, nu e nevoie de forțe de luptă şi contactul va fi stabilit într-un timp foarte scurt. Niciodată nu se mai întâmplase aşa ceva, dar operațiunile la sol aveau un singur comandant şi toată lumea asculta de el. Chiar şi cei care nu aveau încredere în cunoştințele, pregătirea şi flerul său.

Într-adevăr, nu după multă aşteptare se întoarse, dar nu urcă pe navă. Purta pe el lipsa de lumină şi avea un pachet pe care îl dădu comandantului. Porunci ridicarea navei şi părăsirea planetei până pe orbita superioară, de unde se putea lua legătura cu planeta de origine. Raportă misiunea îndeplinită.

Desigur, veştile ajunseră acasă înaintea celor patru nave. Toată lumea era bulversată şi scandalizată. Dar Dresorul nu mințise. Stabilise contactul şi totul decurgea foarte bine. Însă pachetul dat comandantului navei conținea echipa-

mentul lui şi demisia. Nimeni nu ştiu de ce un ofițer strălucit, care avea un prezent plin de succes şi un viitor mai mult decât asigurat, alesese o planetă oarecare, fără trecut şi viitor. Chiar dacă relațiile aveau să se dezvolte, tehnologia avansată şi confortul nu aveau să pătrundă acolo în timpul vieții lui. Drept consecință se schimbă regulamentul forțelor expediționare în ceea ce privea demisiile şi în câteva luni incidentul fu dat uitării.

Totuşi, în secret se formă o comisie de analiză. Crezându-se că putea fi vorba despre unele capacități necunoscute ale guarilor, care cine ştie cum, puteau zăpăci alte ființe şi le puteau atrage de partea lor, în cerc restrâns s-a reluat analiza cazului. Și s-a început cu studiul actului de demisie al comandantului ofițer-secund:

„Prezint conducerii Flotei de Contact, prin intermediul comandantului ofițer-principal, demisia mea din cadrul flotei. Conform regulamentului demisia poate fi formulată şi nu poate fi respinsă atât timp cât misiunea a fost îndeplinită şi nu s-a primit una nouă.

Explicațiile pe care sunt obligat să le dau, constau în aceea că aspectul acestei planete m-a „vrăjit". Veți înțelege asta atunci şi numai atunci când veți păşi pe pământul ei, fără echipament şi veți simți pe față lumina şi căldura astrului. Eu am rămas uluit de frumusețile găsite în scurta mea vizită, atât de mult, încât renunț la funcția şi gradul meu şi aleg să duc aici o viață liniştită şi primitivă, doar pentru a putea admira tot ce se găseşte pe această planetă. Totul aici este divers şi complicat pentru cei ca noi, obişnuiți cu simplitatea extremă a naturii. Viața de aici are milioane de forme de manifestare, cât nu poți cunoaşte în zece vieți. Culoarea verde care îmbracă planeta e o formă

de viață complexă, dar simplă față de celelalte de aici şi se cheamă „iarbă". Sunt multe alte ciudățenii, de exemplu lipsa aceea de lumină care acoperă pe unii guarii nu este altceva decât o haină de o culoare ce se cheamă „negru". Aici totul este într-o continuă şi permanentă mişcare, transformare şi schimbare. Nu ai timp să te plictiseşti. Deşi fermecat de cele văzute, am fost cucerit de aceste locuri abia atunci când am înțeles gândirea şi spiritul guarii. Este foarte complex, deşi nici pe departe atât de logic şi de eficient ca al nostru. Poate tocmai pentru că se pierde în amănunte fără importanță vitală. Dar oricum, îi veți studia mult mai temeinic decât o pot face eu într-un timp atât de scurt! Desigur, asta nu înseamnă că îi veți înțelege. Dar eu sunt hotărât să trec cu vederea firea lor belicoasă şi pornirile războinice. Da, probabil că nu sunt apți pentru a supraviețui şi în timp se vor autodistruge, dar până atunci este mult, iar eu vreau să văd tot ce este aici, să simt pe față vântul şi să gust fructele acestei planete.

Avem obligația de a ajuta guarii, chiar dacă după rapoartele noastre nu merită. Planeta este bogată şi frumoasă, însă vă mai spun un lucru: nu pot fi chiar atât de rele nişte ființe care îşi păstrează semenii în solul planetei şi îi respectă atunci când nu le mai sunt de niciun folos, în timp ce noi, peste o anumită vârstă suntem obligați să plătim pentru fiecare an pe care vrem să îl mai trăim. Dacă nu, îi suprimăm pe semenii noştri fără randament şi ni se pare foarte firesc să facem asta. Iar partea cea mai gravă e că îi refolosim ca hrană, în numele eficienței şi al calculelor ştiințifice.

Ei sunt altfel: mult mai ineficienți şi mai slabi, dar în acelaşi timp mai... nu pot explica. Sunetele acelea auzite pe pajişte **sunt** o formă de comunicare, mult mai explicită

decât limbajul, dar nu încercați să le găsiți un sens determinat pe calea logicii noastre. Ele înseamnă dor, durere şi iubire. Nu gândiți prea mult, încercați să simțiți, aşa cum probabil, foarte demult, simțeau şi semenii noştri. Reluați în studiu şi alte discipline în afară de ştiințele exacte.

Pentru toate astea, eu am ales să rămân aici, să învăț să simt şi să iubesc. Cred că pot face asta, pentru că atunci când am înțeles ce se întâmpla cu cei cincisprezece guarii, am simțit şi eu respect pentru ființa aceea necunoscută şi durere pentru cei care îşi luau rămas bun de la ea. Sper să nu vă jignesc dacă vă spun că aceşti primitivi în privința tehnologiei, ca ființe sunt mai evoluați decât noi. Pentru toate astea, rămân aici, pe o planetă oarecare, într-o mică aşezare, luând locul unui guarii mort şi fără însemnătate: groparul satului."

Biruința

Se împlineau o sută de ani de la victorie, aşa că era o zi importantă pentru comandantul kar. Bunicul său condusese asaltul final asupra planetei. Tot bunicului său îi fusese prezentată capitularea oficială şi tot sub comanda lui se desăvârşise exterminarea civilizației care li se opusese cu atâta înverşunare timp de aproape două decenii.

Nevoia de expansiune a karilor îi împinsese în căutarea unei planete potrivite şi o găsiseră într-un colț uitat de univers. Bogată și frumoasă, din păcate era locuită de o formă de viață inteligentă şi mediu tehnologizată, care a refuzat predarea. Războiul păruse uşor de câştigat însă pe măsură ce conflagrația coborâse spre solul planetei, luptele deveniseră din ce în ce mai grele. Dacă în spațiu opoziția bergilor fusese neglijabilă, cea din atmosfera planetei le-a dat ceva bătăi de cap. Totuşi, tehnologia superioară a karilor făcuse repede diferența. Pe sol însă, această diferență aproape că fusese anulată, iar bergii luptaseră cu o înverşunare greu de imaginat. Astfel, pentru evitarea problemelor ulterioare, karii luaseră decizia de a distruge întreaga civilizație şi de a extermina bergii.

Așa se face că după capitulare karii au început o distrugere sistematică şi eficientă, probabil cea mai amplă din istoria universului. Construcții, tehnologii, unelte şi tot ce

fusese creat de bergi a fost distrus. Şi, mai presus, au stârpit bergii, deşi luptele unor mici grupuri de opozanți au continuat încă douăzeci de ani locali. La finele lor s-a proclamat ziua victoriei, Ziua 1 – Ziua Biruinței. Cu această zi a început noul calendar, Ziua 1 fiind şi sărbătoarea cea mai importantă a karilor – ziua în care civilizația lor devenise liberă să supraviețuiască pe noua planetă cucerită. Iar de atunci trecuseră o sută de ani.

În locul fostelor oraşe ale bergilor, rase de pe fața pământului, au răsărit aşezări kare, total diferite. Dar natura sălbatică nu a fost invadată mai mult decât fusese necesar pentru a fi eliminați bergii fugari. Conform rapoartelor oficiale, pe planetă mai trăiau sub 0,02% din populația inițială a bergilor, ceea ce era absolut neglijabil.

Dar karii își luaseră și alte măsuri de siguranță. Toți bergii rămași trăiau în captivitate, în marile și noile orașe, într-un fel de închisori special amenajate, unde erau expuși împreună cu alte viețuitoare indigene. Exterminarea vizase toți bergii care avuseseră la acel moment o vârstă de cel puțin opt ani locali, iar puii rămași au crescut în captivitate, fără nimic altceva decât mâncare și apă. Mortalitatea fusese mare. Fără veșminte, fără niciun fel de tehnologie, chiar și rudimentară, fără educație, fuseseră închiși în uriașe cuști aflate la marginea orașelor, sub cerul liber. Iar o sută de ani în aceste condiții au transformat generațiile următoare de bergi în animale doar cu puțin deosebite de celelalte de pe planetă, lipsite în totalitate de inteligență.

În interiorul unei cuști trăiau de obicei mai multe familii. Deși suprafața era foarte mare, iar habitatul era plin de vegetație, resursele necesare traiului erau aproape inexistente. Familiile se luptau deseori între ele pentru vreun

fruct găsit cine știe cum sau pentru hrana pe care o azvârleau karii, strategic și în cantități mici, tocmai pentru a urmări luptele sălbatice astfel declanșate.

Pentru Zirgun, comandantul kar al închisorii, era o zi importantă odată în plus. Urma să primească vizita unui înalt conducător, care dorise să vadă în această zi de sărbătoare întreaga menajerie. Zirgun dorea să facă o impresie cât se poate de bună şi să câştige astfel mai multe drepturi în cadrul societății kare. De aceea, chiar de dimineață inspectase personal toate cuştile, parcurgând aleile închisorii. Și animalele și bergii păreau în regulă.

Se minună din nou văzând cum în general animalele prosperau, se înmulțeau şi păreau că o duc bine, cel puțin la fel de bine ca şi rudele lor sălbatice, pe când bergii păreau că sunt la limita supraviețuirii. E drept că îi înfometase în ultimele patru zile – de când aflase de vizita superiorului – însă în general avusese grijă ca hrana şi apa să nu le lipsească. Bergii erau goi şi murdari, blana de pe cap şi față fiind încâlcită şi plină de paraziți. Stăteau adunați în grupuri familiale, înghesuiți unii în alții sau pitiți după vegetație. Puțini erau atenți la ce se petrecea în afara cuştii, majoritatea fiind apatici. Mulți, mai ales puii, aveau malformații la membrele inferioare şi se deplasau cu greutate, părând că renunță la mersul biped. Cel aplecat, implicând şi folosirea membrelor superioare, era mult mai practic, deşi incomod pentru ei. Zirgun gândi că noua poziție li se potrivea mai bine, accentuând supunerea față de ființele kar, superioare din toate punctele de vedere. Se gândi chiar

că pentru a-şi impresiona conducătorul, pe lângă spectacolul luptelor pentru mâncare, ar fi fost nimerit să îi expună și această teorie, frumos îmbrăcată în pretențioase expresii kare.

Brusc, toate aleile închisorii se animară şi soldați înarmați ocupară fiecare intersecție, fiecare colț. La puțin timp, își făcu apariția şi alaiul karilor ce conduceau oraşul, ghidat de Zirgun. Vizibil grăbit să ajungă la punctul de atracție maximă al turului, dădea explicații sumare despre animalele prin fața cărora treceau. Karul bătrân, în jurul căruia gravita toată agitația, părea interesat de toate acele ființe vii şi punea o mulțime de întrebări.

În cele din urmă ajunseră şi în fața cuştii uriaşe a bergilor. Spre surprinderea lor nu se vedea niciunul. Erau ascunşi prin vegetație, dar în scurt timp puii începură să îşi arate capetele curioase, în speranța că vor primi mâncare. Ştiind că bătrânul kar, Vintor, dorea să îi vadă, Zirgun făcu un semn, iar cineva aruncă printre gratii câteva fructe. Imediat puii ieşiră în fuga lor dezlânată şi se luară la harță pentru cele două-trei fructe. Cei care reuşiră să le apuce fugiră cu ele departe, peste câmp, în spate şi se ascunseră printre tufe. Ceilalți, aparent fără teamă, veniră la gratiile care dădeau spre alee, se ghemuiră şi îşi scoaseră câte un braț, cerşind mâncare.

— Extraordinar! se minună Vintor. Nu am văzut niciodată până acum bergi vii. Tot ce ştiu despre ei am văzut în înregistrările din timpul războiului. Păreau altfel atunci. Acum seamănă mai mult cu celelalte animale pe care le-am văzut într-una din cuştile de la intrare.

— Aceştia sunt pui, lămuri Zirgun. În general puii sunt mai sociabili şi pot alcătui un grup numai al lor. Adulții

însă se grupează după descendență și sunt destul de ostili unii cu alții.

— Se înțeleg între ei? Știu că bergii aveau mai multe limbaje de comunicare.

— Da, se înțeleg – răspunse Zirgun – însă am reușit să le eliminăm capacitatea de a comunica prin mai multe limbaje. Chiar și cel nativ este rudimentar și fragmentat. În câteva generații cred că vor folosi mai mult limbajul corporal decât pe cel articulat, cu sunete.

— Și adulții nu se arată?

— Ba da – zise comandantul și făcu un alt semn.

Îngrijitorii deschiseră recipientele cărate și aruncară în cușcă, în fața oficialilor kari, bucăți mari de carne și câteva fructe. Imediat dintre arbuști, din toate direcțiile, mai mulți bergi porniră în goană, de-a valma, către mormanul de hrană. Avea să fie o luptă pe cinste. Dar înainte ca vreunul să ajungă la mâncare, de undeva din stânga apăru unul înalt, în fugă bipedă. Acesta ajunse primul la mâncare, puse stăpânire pe ea și se întoarse amenințător spre ceilalți. Urlase ceva – ca un „UUU" – prelung, iar toți ceilalți își frânseră goana. Apoi luă fructele și le aruncă cu putere, una câte una, către un colț îndepărtat al cuștii, aflat tot aproape de alee. Luă și bucățile mari de carne și fugi cu ele spre același colț, unde le lepădă. Alese două fructe cu care se pierdu în vegetația din spate, în timp ce bergii se încăierau deja, în colțul unde se mutase mormanul de mâncare.

— Ce a fost asta? întrebă iar Vintor. Părea un adult, unul chiar foarte bătrân, judecând după blana albă de pe cap și față.

— Da, este cel mai bătrân berg de pe planetă. Ne mândrim cu el. Este unic în felul lui. Dar haideți să mergem

ceva mai încolo, să puteam vedea încăierarea! N-am văzut demult aşa ceva. Se vor bate cu mâinile, cu pietre şi bețe, cu orice vor găsi... E posibil ca unii dintre ei să şi moară în încăierare, aşa că este păcat să pierdem spectacolul.

Întreg alaiul se puse în mişcare spre zona unde bergii se loveau cu furie şi violență. Mâncarea era puțină şi doar unul sau doi reuşiră să înhațe ceva şi să fugă. Restul, vreo patruzeci la număr, creară o învălmăşeală de nedescris. Unii apucaseră aceeaşi bucată de carne – ce părea membrul unui animal – şi trăgeau de ea în toate părțile. Alții uitaseră de hrană şi se încăieraseră zgomotos și cu multă sălbăticie. Vintor era cât se poate de mulțumit, iar Zirgun radia şi el. Lupta bergilor se prelungi atât de mult, încât se adunară şi soldații de pe aleile vecine. În cele din urmă hrana dispăru, iar odată cu ea şi bergii. De undeva dintre tufe şi arborii înalți din fundul cuştii, se mai auzi o vreme larmă, apoi se stinse şi aceasta. Lângă alee rămăsese doar pământul răscolit, pătat de sânge şi un trup neînsuflețit: un pui de berg, slab şi probabil bolnav, ce nu supraviețuise învălmăşelii.

Vintor renunță să viziteze restul închisorii şi ceru să mai fie adusă mâncare. Mai dorea o încăierare. Între timp, reveniră spre mijlocul aleii, unde în cuşcă, bergul cel bătrân apăruse din nou. Stătea aşezat pe un bolovan şi privea spre kari cu un calm nefiresc.

— E ciudat bergul acesta – observă Vintor. Ce are pe el?

— E într-adevăr special – lămuri Zirgun. Este foarte bătrân. E singurul berg în viață care s-a născut înainte de Ziua 1. L-am lăsat să poarte acel material care îi ascunde sexul... e un obicei de-al lor, de pe vremea când stăpâneau planeta.

— Şi nu este periculos?

— E total inofensiv. Era un pui destul de mic pe vremea aceea. Nu cred că îşi aminteşte prea multe. Este un berg neînsemnat, chiar şi în cadrul familiei sale. E lipsit de putere. Nici măcar puii nu îl urmează, ba chiar îl gonesc de câte ori au ocazia. Ați văzut cu toții că, deşi a ajuns primul la hrană, a fost nevoit să o arunce, sub presiunea gloatei. Cred că va muri curând. Oricum, nu mai este de folos nimănui.

— E totuşi ciudat. Uite-l cum ne priveşte! Are în ochi ceva sălbatic, dar şi calm în acelaşi timp. Mi se pare total diferit de ceilalți. Pare inteligent.

— Inteligent este prea mult spus, stăpâne Vintor. Are totuşi privirea unei ființe conştiente. Să nu uităm că bergii au construit o civilizație care ni s-a opus cu multă îndârjire. Ați văzut diferența dintre acesta şi ceilalți? Acesta păstrează încă mersul biped, pe când ceilalți tind să meargă stând din ce în ce mai mult aplecați...

Zirgun nu apucă să îşi termine ideea atât de mult gândită înainte. Un sunet ascuțit, deosebit de înalt începu să taie efectiv aerul. Soldații fugiră înnebuniți în toate direcțiile. Cei care însoțeau vizitatorii luară poziții de apărare în jurul lui Vintor şi al tovarăşilor săi. Alarma nu îl sperie însă pe Zirgun, dar îşi dădu seama că undeva în închisoare se petrecea ceva ce va duce la pierderea unor drepturi, nicidecum la câştigarea lor. Consultă un mic aparat, apoi îl lămuri pe Vintor, care îl tot pisălogea cu întrebările:

— A fost forțat perimetrul închisorii. Cred că un animal a reuşit să scape şi să fugă.

— Nu e mare lucru – zise Vintor mai liniştit. Ce animal?

— Un berg.

Apoi comandantul lătră ordine scurte către soldații săi. Aceştia îşi pregătiră armele, deschiseră cuşca şi intrară hotărâți să cerceteze latura cea mai îndepărtată, ascunsă de vegetație, pe unde reuşise să scape bergul.

Zirgun ştia că bergul nu are multe şanse să ajungă departe, însă îl deranjau două lucruri. Primul, tocmai acela că era vorba de un berg. Mai scăpaseră întâmplător şi alte animale, dar nici nu se sinchisise de ele. Cele sănătoase mereu încercaseră să scape cumva, iar odată fugite, se duceau în sălbăticie, unde nu prezentau niciun fel de pericol. Cu bergii însă putea fi altceva. De la starea de letargie până la evadarea din complicatul sistem al închisorii, era cale lungă. Dacă reuşise careva, probabil că nu era o întâmplare. Iar al doilea lucru deranjant era faptul că evadarea se petrecuse tocmai azi, în timpul vizitei lui Vintor.

Un urlet înfiorător îl readuse la realitate. Bergul cel bătrân atacase fulgerător soldații. Un bolovan aruncat îl lovise pe primul drept în frunte, probabil spărgându-i țeasta. Al doilea se pomeni față în față cu bergul care se mişcase incredibil de iute şi fu lovit cu alte pietre, pe care bergul le ținea, câte una cu ambele membre superioare. Căzu şi el. Soldații traseră, însă nicio sarbacană pneumatică nu îşi nimeri ținta. Animalul berg mai făcu două salturi şi ajunse la un alt soldat. Scoase un urlet prelung, ca o chemare, apoi începu să lovească. Dinspre copaci răsună un al treilea urlet, mai amplu, iar ceata de bergi porni şi ea la atac, înarmată cu bețe. Sarbacanele pocniră haotic. Mai mulți bergi căzură, însă atacul nu fu oprit. Soldații rămaşi afară închiseră repede cuşca, pentru a nu risca alte evadări. Cei rămaşi înăuntru se regrupară şi începură să doboare sistematic bergii care atacau irațional.

Mica luptă nu putea avea decât un singur deznodământ. Zirgun savura deja victoria, însă ştia că Vintor, nefiind soldat, era inevitabil fricos. Fără îndoială că se speriase și se considerase pus în pericol, drept pentru care nu îi va acorda niciodată drepturile la care sperase.

Bergul bătrân căzu destul de repede. Deşi luptase cu îndârjire şi reuşise să doboare trei soldați, sarbacanele îl puseră la pământ, apoi macetele încovoiate îl tăiară fără milă. Privirea sălbatică îi muri în ochii sticloşi. Rămase pe spate, cu fața îndreptată spre cer, plină de noroiul care se formase în timpul încăierării, din praf amestecat cu lacrimi. Curând, ultimii zece-cincispezece bergi fugiră spre tufişurile îndepărtate, iar soldații se apucară să răscolească după ei și pentru a identifica pe unde evadase bergul care declanşase alarma.

Zirgun intră şi el în cuşcă. Privi cadavrul bătrânului şi zise printre gratii, către Vintor:

— Precum am spus, acest berg nu a mai avut mult de trăit. Și nu a fost nimănui de folos.

Puiul de berg care evadase fugea prin pădure cât îl ținеau picioarele. Trebuia să ajungă departe, departe de tot, cale de mai multe luni, poate chiar ani. Nu se opri decât când răzbătură până la el urletele cetei de bergi care pornea la atac în interiorul cuştii. Ştia ce se întâmplă şi îi veniră dureros în minte vorbele spuse cu foarte puțin timp în urmă de bergul bătrân, bunicul său:

„Tu ştii cuvinte. Te-am învățat şi poți înțelege. Ştii să aduni şi să scazi. Atât ştiu şi eu, nimic mai mult. Atât am învățat. Dar

acolo, departe, în munții cei mari, poate mai sunt alții ca noi. Ei ştiu multe cuvinte şi te pot ajuta. Să mergi la ei! Am aşteptat patru rânduri de copii până ce te-ai născut tu, sănătos şi cu picioarele destul de bune de fugă. Du-te în munți! Mergi cât mai mult prin păduri şi ține-te aproape de ape! Dacă acolo nu găseşti ființe asemeni nouă, să mergi și mai departe şi să te ascunzi. Fata cea mică, la care eu îi spun Lina, cea cu părul de culoarea soarelui, e şi ea sănătoasă şi o iei cu tine. Dacă n-o să vrea, va trebui s-o duci cu forța, până va înțelege. Să ai grijă de ea! Să trăiți împreună! În cuşca de lângă noi, animalele au născut mulți pui. Intri pe unde ți-am săpat loc şi iei cu tine trei. Cei doi negri şi cel alb. Ai mare grijă de ei! Încă nu pot merge singuri, dar în mai puțin de un an vor creşte şi atunci vor avea ei grijă de tine. Nu te teme de părinții lor! Par fioroşi, însă nu te vor ataca. Au altfel de instincte."

Peste puțin timp, bătrânul se întorsese cu două fructe, trăgând-o pe Lina după el.

„Haide, repede! Treci dincolo, ia puii şi apoi fugi! Nu te uita în urmă, nu te gândi la nimic! Doar fugi! O să-i țin eu o vreme, să nu poată veni după tine. Şi să nu uiți niciodată două lucruri! Ți-am mai spus. Ştii care?"

„Că mă iubeşti" – spuse puiul, speriat.

„Şi celălalt?"

„Că suntem oameni."

Îşi şterse o lacrimă, apoi îşi reluă fuga, aşa cum îl învățase bătrânul. Lina, moartă de frică, se ținea instinctiv după el. Fugeau şi încercau să nu scape din mâini cele două fructe primite de la bătrân şi cei trei pui de câine.

Uriaşa albă

Cu toate că asolizarea forţată fusese destul de dură, nava făcuse faţă atât de bine solicitării încât nici măcar aspectul ei exterior nu avusese de suferit. Probabil că la fel ar fi arătat şi după aterizarea la Cabo del Norte, pe Terra. Nici echipajul uman nu simţise vreo diferenţă între această urgentă necesitate şi aterizarea pe care ar fi avut-o acasă, deşi cea din urmă avea acum doar o posibilitate teoretică.

Comandantul ura din toată inima clişeul „nava amiral a umanităţii" însă aceste cuvinte îi veniră în minte imediat ce nava se opri în siguranţă pe solul acelei planete complet necunoscute. Dacă nu ar fi fost aşa, dacă nava nu ar fi încorporat ultimele tehnologii, dacă echipajul n-ar fi fost compus din adevăraţi supra-oameni, atât ca posibilităţi fizice şi psihice, cât şi ca pregătire şi nivel de cunoştinţe, nu numai că nu ar fi rezistat asolizării, dar nici nu ar fi ajuns la o asemenea distanţă în afara „graniţelor" Căii Lactee.

Siguranţa şi calmul lor erau absolut justificate. Un echipaj robotic, controlat de cele mai performante tehnologii de calcul, nu ar fi reuşit să reacţioneze mai bine şi mai eficient. Iar imensa maşinărie pe care o controlau era ceva de nedescris. Nu exista niciun gram de materie în plus sau în minus, indiferent dacă era vorba de carburant plasmatomic, echipamente, deşeuri, provizii de hrană sau chiar de-

jecții. Controlul mersese până acolo încât numărul ființelor vii putea varia cu 2% într-un interval de o lună terestră, incluzând şi eventualele bacterii. Nici vorbă, de exemplu, de acarieni. Până şi celulele epiteliale desprinse de pe corp erau monitorizate.

Rezultatul a două secole de calcule, de cercetare, de permanentă îmbunătățire a materialelor, de dezvoltare a unor tehnologii sustenabile prin ele însele, nava era ceva de neînchipuit. Cu o autonomie virtual infinită, ar fi fost capabilă ca în decurs de câțiva ani să fabrice chiar şi modulele sale componente, din materiale adunate din spațiul interstelar. Având în vedere faptul că inclusiv viața echipajului prezent şi viitor fusese planificată în detaliu în laboratoarele de pe sateliții artificiali ai lui Marte şi Venus, că existau variante şi combinații pentru orice s-ar fi putut întâlni în spațiu – boli periculoase, particule materiale nemaiîntâlnite, ființe inteligente ostile – nava era **indestructibilă**. Înainte de lansare, în vederea promovării misiunii, fusese organizat un concurs interplanetar având ca temă aspectul diverselor compartimente ale navei. Şi, indiferent de câtă creativitate au dat dovadă participanții, incluzând aici şi somități în materie de creație cinematografică sau grafică holo-computerizată, nava întrecuse cu mult imaginația a trei planete şi zeci de sateliți artificiali. **Perfectă** era puțin spus.

În timp ce praful ridicat se reaşeza încet pe solul străin, iar sondele eliberate începeau să furnizeze informații spre a fi prelucrate şi înțelese, comandantul încerca un sentiment straniu, de déjà-vu. Îi răsuna în minte numele unei nave care, cu peste o mie de ani în urmă, străbătuse apele Terrei. Deşi fusese vârful de lance al tehnologiilor de la

acea dată, se scufundase la prima ei călătorie, în urma unui accident banal, lovind un iceberg. A lasat în urmă nu numai victime, dar şi o legendă care inspira încă teamă.

Ca toți ceilalți de pe navă, fusese antrenat să ignore astfel de idei, aşa că gândul nu îl deranja şi nu îi afecta acțiunile. Cu toate acestea, situația era identică: la prima misiune o întâmplare banală făcuse ca Star Trail să eşueze pe o planetă necunoscută, după ce plutise în derivă printr-un nor de gaze şi praf cosmic.

Zona fusese atât de întinsă încât cifrele date de calculele privind distanța parcursă nici nu se puteau înțelege în mod rațional. Rămâneau doar cifre, matematică pură, aparent teorie abstractă, fără legătură cu lumea reală. Datorită vitezei supraluminice ar fi fost necesară o perioadă de timp mult prea mare pentru decelerare, întoarcere circulară şi apoi o nouă accelerare. S-a ales varianta traversării zonei. Surpriza neplăcută a fost însă aceea că în acel „nor" nu funcționa niciun sistem de analiză a mediului exterior, în afara detectorilor de obiecte solide, care făceau posibilă deplasarea. Comunicațiile cu Terra şi avanpostul de pe Saturn au încetat primele. După mai multe luni fără repere – chiar şi numai calculate – au pierdut şi posibilitatea de orientare. Din acest motiv, deşi controlul navei nu fusese pierdut, se putea spune că plutiseră în derivă.

Într-un fel, detectarea unei planete care fără îndoială făcea parte dintr-un sistem solar, era binevenită. Modificarea traiectoriei fusese minimă, distanța permitea o decelerare decentă şi, înainte de a avea contact vizual, Star Trail ieşi din nor. Comunicațiile continuau să fie nefuncționale, dar restul aparaturii îşi reluaseră aproape imediat activitatea.

Multitudinea de alarme pornite parcă din senin nu reuşi decât să facă echipajul şi mai eficient. Cu siguranță planeta era necunoscută, dar nu părea ostilă, exceptând uriaşa forță gravitațională care îi direcționase către sol. Nici măcar motoarele în sarcină maximă n-au reuşit evadarea din câmpul gravitațional. Şi totuşi, odată cu pătrunderea în atmosfera gazoasă, totul reveni la parametri normali, cu excepția comunicațiilor cu Terra. Singura problemă gravă rămasă fusese viteza prea mare, raportată la distanța mică până la sol, însă criza fusese depăşită rapid: calculele făcute cu precizie, unghiul de apropiere modificat aproape instantaneu, inversoarele puse în funcțiune... iar acum ultimele fire de praf se aşezau pe nava imobilă.

Veniră şi surprizele plăcute. Atmosfera era ideală ca şi compoziție şi, cel puțin din primele date culese, nu reieşea nici măcar existența vreunui microorganism. Se regăseau majoritatea componentelor gazoase de pe Terra, cu excepția urmelor de hidrogen. Vaporii de apă lipseau de asemenea, însă aceasta putea fi doar o caracteristică zonală. Temperatura era destul de înaltă, la limita suportabilității, cel mai probabil din cauza astrului alb şi uriaş față de care planeta se afla la periheliu.

În scurt timp, atât oamenii cât şi roverele robotizate, brăzdau nisipul extrem de fin. Peisajul era strălucitor, monocrom şi foarte neobişnuit. Cerul senin era complet alb, culoare pe care o împrumuta şi întinderii plate şi nesfârşite de nisip. Orizontul părea incert. După aterizarea navei, numai paşii oamenilor şi roțile roverelor mişcau nisipul. În rest nicio adiere de vânt nu însuflețea aerul. Drept urmare niciun zgomot nativ nu se făcea auzit. Comandantul, privind prin hublou, crezu că vede un imens laborator şi

avu o altă senzație, la fel de bine ignorată ca şi prima: un mediu steril înseamnă un mediu fără viață. Datele care continuau să curgă confirmau această ipoteză. Se aflau pe o bilă netedă şi uriaşă, complet lipsită de viață, fără apă şi fără niciun fel de resurse. Nisipul prăfos era singura materie disponibilă, iar compoziția chimică nu promitea mare lucru. Planeta era pustie.

Ciclul diurn dura mult mai mult decât o zi standard, aşa că sistemele fură recalibrate corespunzător. Cu precizie şi eficiență maximă, se analizau variantele de evadare. Prizonieratul nu putea fi o opțiune. A doua problemă ca importanță era restabilirea comunicării cu Terra, deocamdată fără succes.

Atracția gravitațională, deşi mare, corespunzătoare masei planetare – de circa 17 ori mai mare decât cea a lui Jupiter – păstra proporția, nu ieşea din normal şi nu depăşea posibilitățile navei. Echipajul era încrezător, însă încrederea lor nu era o speranță izvorâtă din suflet, ci o convingere venită din educație, sprijinită de tehnologia incredibilă de care dispuneau.

Spre dimineață, când munca era mai febrilă decât oricând, iar cercetarea era deja dincolo de tot ceea ce cunoştea omenirea, porni alarma cea mai aşteptată şi mai temută în acelaşi timp. Cea care semnaliza detecția unor obiecte de proveniență artificială.

Sistemele de semnalizare şi cele de comunicare începură să emită în diverse limbaje, toate alcătuind modalități de comunicare special concepute pentru o asemenea situație. Algoritmi complicați încercau să găsească eventuala logică a oricăror emisiuni provenite de la obiectul extraterestru. Însă nimic nu avu succes. Ceea ce cobora din cer cu

o viteză uluitoare nu purta nicio ființă vie la bord şi se îndrepta spre Star Trail. Posturile de luptă erau şi ele în alertă, gata să răspundă oricăror manifestări agresive. Comandantul ordonă distrugerea proiectilului, iar armele îşi făcură datoria de îndată. Imediat fu detectat un al doilea şi apoi un al treilea proiectil, de mărimea unui mic avion, ambele distruse la fel de repede. Alerta era maximă, dar până spre seara următoarei zile nu se întâmplă nimic.

Apoi alarmele turbară din nou. Liniştea navei fu întreruptă într-un mod aproape sălbatic. Vocea comandantului se făcu auzită şi ea, în toată nava:

— Vreau eficiență sută la sută. Suportăm un atac concentrat şi urmează o ploaie de proiectile, toate orientate spre noi. Pe plan militar nu ridică probleme deosebite, însă nu vreau să lăsăm impresia că ne pot amenința la modul serios, chiar şi numai întâmplător. Cu certitudine, avem de-a face cu ființe extraterestre ostile, care ignoră încercările noastre de comunicare. Pe fondul acestor atacuri neprovocate, să nu uităm că sarcina principală este ridicarea navei şi plecarea de pe planetă. Spațiul ne va oferi libertatea necesară unei altfel de abordări a acestui prim contact. Noutăți?

Veniră două răspunsuri:

— În zori vom fi gata de decolare. Procentul de reuşită este maxim. Atracția gravitațională care ne-a adus aici nu se mai face simțită.

— Primele analize ne indică o inteligență extraterestră care dispune de o tehnologie destul de rudimentară. Ultimele proiectile – tocmai distruse – au fost superioare primelor, atât ca materiale componente, cât şi ca viteză, însă foarte departe de ce ne-am închipuit noi. Nu ne aşteptăm la nicio amenințare serioasă, chiar dacă atacurile se vor diversifica.

Posibilitățile lor sunt limitate şi nu văd cum şi-ar putea susține pe mai departe această ostilitate.

Zise din nou:

— În regulă. Păstrați totuşi alerta defensivă maximă şi distrugeți tot ce vine de sus. Nu abandonați sub niciun motiv scopul principal, decolarea.

Atacurile se succedară aproape toată noaptea, fiind respinse în totalitate, iar proiectilele distruse încă la limita superioară a atmosferei. În zori, conform estimărilor, nava îşi puse în funcțiune puternicele motoare şi decolă fără probleme. Acceleră constant către viteza necesară evadării, dar la un moment dat motoarele începură să tragă din greu şi nava încetini din ce în ce mai mult. Atinse punctul de stază şi începu să cadă. Urmă o a doua aterizare forțată şi în scurt timp o nouă încercare de decolare, cu toate motoarele turate la maximum, încă din prima clipă a desprinderii de sol. Depăşi cu foarte puțin plafonul atins anterior, de parcă ar fi fost legată de planetă cu un uriaş elastic, apoi recăzu şi ateriză forțat.

Se refăcură calculele, se modificară unghiurile, dar şi următoarele patru încercări avură acelaşi rezultat.

Se scurseră alte două zile locale de cercetare, făcând față din ce în ce mai des atacurilor cu proiectile. Acestea se tot înmulțeau, dar niciunul nu reuși să lovească nava sau măcar să ajungă la sol.

Noile descoperiri nu erau însă îmbucurătoare. Nisipul alb şi nesfârșit ascundea un miez uriaş cu o proprietate magnetică nemaiîntâlnită. Câmpul de forță creat avea un efect invers decât ar fi fost normal, fiind mai puternic pe măsură ce te îndepărtai de centru. Apoi undeva în spațiu, la distanța de contact vizual cu planeta, dispărea cu totul.

În cazul celorlalte planete normale, pe măsură ce te îndepărtai şi trăgeai de „elastic", acesta se întindea, se subția şi, dacă aveai suficientă putere să te îndepărtezi până la punctul unde ceda, îl puteai „rupe", fiind apoi liber. În cazul de față însă, pe măsură ce te îndepărtai, elasticul devenea tot mai puternic, astfel că era imposibil de ajuns la distanța de rupere. Prizonieratul era definitiv. Şi, chiar dacă resursele navei permiteau supraviețuirea echipajului pentru o perioadă destul de mare de timp, pe solul sărac al planetei nu exista posibilitatea regenerării acestor resurse.

Pe puntea de comandă, comandantul privea calitatea ireproșabilă a aparatelor, a îmbinărilor navei, a curățeniei, a perfecțiunii în sine. Se gândea din nou la nava maritimă scufundată cu o mie de ani în urmă. Ca şi în cazul lui, perfecțiunea fusese inutilă. Avea o navă perfectă şi indestructibilă, dar complet inutilă în condițiile date. Și comunicațiile cu Terra nu se puteau reface!!! Asta aproape că îl durea mai tare decât moartea iminentă.

Șeful misiunii de la sol era disperat. Detectase nava imediat după ce aceasta ieșise din norul de praf cosmic și încercase cu disperare să ia legătura cu ea. El știa despre capcana gravitațională, însă toate încercările de avertizare eșuaseră. Convocase de îndată echipa de monitorizare, pentru găsirea vreunei soluții. Însă nu putuse lua legătura cu nava. Toate încercările, toate variantele la care se gândiseră, nu dăduseră niciun rezultat.

Criza s-a acutizat după prima asolizare forțată, devenind disperată după următoarele. Încercarea de stabilire a legăturii cu nava „căzută" n-a fost abandonată nicio se-

cundă, dar trebuia găsită totuși o soluție viabilă pentru a ajuta echipajul. Mai multe zile totul fusese zadarnic. Acum însă erau pe punctul de a abandona nava la solul Uriașei Albe, motiv pentru care echipa urma să prezinte ultimele propuneri. Trebuia luată o decizie deloc uşoară, iar discuțiile păreau sterile:

— Abandonul ideii unei misiuni de salvare este soluția cea mai logică.

— Așa este, dar știți ce înseamnă asta? Înseamnă abandonarea tuturor speranțelor noastre...

— Știm cu toții asta! Dar vedeți bine că am epuizat toate variantele pe care le-am putut imagina...

— N-au fost prea multe – observă cineva cu oarecare sarcasm.

— Ar mai fi una...

— Am discutat-o deja și a fost respinsă. Fără comunicații, trimiterea unui echipaj ar însemna distrugerea lui imediată de către cei de la sol.

— Ar putea asoliza pe partea opusă a Uriașei Albe.

— Asta nu rezolvă nimic. Distanța ar fi prea mare ca să ajungă la navă. Și știm bine că pe oricine am trimite, ar rămâne prizonier acolo, ca și ceilalți. Nu avem tehnologia necesară să-i scoatem.

— Nici nu cred că merită. Aceste ființe, fără îndoială inteligente, dispun de tehnologii superioare, care ne-ar putea ajuta în multe feluri. Însă agresivitatea lor fără rost nu prevestește nimic bun. Acum știm că nu suntem singuri în univers – mai degrabă motiv de îngrijorare decât de bucurie. Să-i păstrăm deci, cât mai departe de planeta noastră, bucurându-ne că au nimerit pe planeta vecină şi nu aici, pe Pitica Albă. Începând de acum, vom înceta atât încercările de comunicare, cât şi pe cele de trimitere a proviziilor.

Planeta mormânt

Nu locuieşte nimeni pe planeta mormânt. Acolo merg ai noştri atunci când simt că li se apropie timpul sau cei care nu vor să mai lupte cu ale lor încercări. Fiecare îşi alege locul unde vrea să rămână şi rămâne. Călătoria spre planeta mormânt nu are întoarcere.

Nimeni nu ştie cum este acolo. Ne putem doar închipui că e linişte. Cei care au ales să rămână în zonele fertile, în gropi pe care și le sapă singuri, sunt cei care îşi înțeleg capătul rostului ca fiind reîntoarcerea trupului în neantul din care s-a ivit. Un trup îngropat nu e un trup irosit, cred ei. Alții preferă golurile atmosferice de pe planeta mormânt, acolo unde nimic nu există, la fel ca pe milioane de planete lipsite de orice viață. Aceştia sunt cei care plâng după viața lor scursă şi n-ar vrea să o lase în urmă. Sunt cei care vor ca trupurile lor să existe pentru eternitate, ca şi cum ar conta pentru cineva.

Mai sunt unii pe care nimeni nu-i înțelege. Aceştia îşi aleg câte un loc frumos, în mijlocul naturii şi rămân acolo, la suprafață. Sunt sentimentalii care au convingerea că vor vedea acele locuri şi după ce timpul le va închide ochii. De aceea probabil că planeta mormânt e plină de oase împrăştiate după imaginația celor duşi acolo. Nu sunt vietăți suficient de mari ca să poată fi văzute, așa că totul încre-

menește la loc, după fiecare stingere. Acolo nu merg vizitatori. Nu confundați planeta mormânt cu vreun cimitir! Ea are alt rost.

Mulți au fost de părere că o asemenea planetă n-ar trebui să existe, întrucât reprezintă o invitație la sinucidere. În cele din urmă toți aceştia au ajuns pe planeta mormânt. Nu ştim cum şi de ce au început strămoşii noştri să plece într-acolo, dar cu siguranță n-a fost mereu aşa. Pe vremuri nu ne puteam desprinde de planeta casă.

Cel mai probabil celor plecați le-a fost mai uşor să-şi înțeleagă şi să-şi accepte limita vieții. Călătoria spre un sfârşit ce putea fi regizat nu are numai rol de conştientizare, ci reprezintă şi un control asupra unui aspect incontrolabil în sine. Astfel, schimbarea vieții pe moarte pare voită, pare firească. E ca şi cum am avea puterea să adaptăm inevitabilul universal la nevoia noastră neînțeleasă de a controla totul. Planeta mormânt ne oferă iluzia că putem controla sfârşitul nostru.

Ce se întâmplă acolo iar nu ştie nimeni. Ne place să credem că fiecare dintre cei duşi se stinge senin şi împăcat, că trecerea sa e idilică; dacă moartea unei ființe, oricare ar fi ea, ar putea fi idilică... Adevărul este că nu ştim prin ce chinuri fizice şi ce torturi psihice trec ei. Ce doruri, păreri de rău rumegă fiecare în măruntaiele minții, fie pentru faptele săvârșite, fie după cele niciodată făcute. Oare cum îşi îngroapă speranțele cei cu zilele precis numărate? Pentru că planeta mormânt înghite mult mai multe speranțe decât trupuri.

Aici, lipsa celor plecați are multe consecințe. Cele de ordin material nu sunt neglijabile, rezultând o bunăstare provenită din eficiență. Dar planeta mormânt, rezonanța

pe care existența ei o are în psihicul nostru, ne-a modelat cultura într-o direcție despre care nu ştim dacă e benefică sau nu.

Suntem despovărați de durerea pierderii. Ne este mai uşor să ştim – chiar dacă este o păcăleală ieftină – că ei nu mor, ci pleacă. Îi vedem plecând şi ne luăm rămas bun ca şi cum s-ar întoarce peste o săptămână. Doar cei atenți simt strânsoarea mai apăsată a îmbrățişării lor. Vor să ne simtă – lângă ei, cu ei – cât mai mult, încă un pic, încă o secucundă, pentru ultima dată... ca să aibă cu ce se hrăni în puținele zile ce le mai rămân. Ei trebuie să plece, dar nu cred că își doresc asta. Despărțirea îi doare.

Noi, lipsiți de golurile din piepturi, ne continuăm mai liniștiți truda. Ca ființe individuale am uitat aproape cu totul ce înseamnă dorul sau plânsul. Ne-am despovărat și de ele. Sentimentele noastre privesc mereu înainte și aproape niciodată înapoi, spre ce sau cine a fost acolo. Ca societate ne cunoaștem istoria, desigur, dar în timp a ajuns să fie doar o consemnare necesară a întâmplărilor. E depersonalizată de eroi și secată de idealuri, iar noi nu manifestăm nicio aderență la ea. Și astfel, fără măcar să prindem de veste, am pierdut sentimentul de mândrie. Nu știm nici măcar să îl definim. Am evoluat suficient încât să nu o manifestăm pentru propriile merite, iar planeta mormânt a făcut să nu o simțim nici pentru descendența noastră. Într-un fel suntem niște ființe care nu vin de nicăieri. Spiritul nostru nu are rădăcini. De aceea nu mai însemnăm nimic, nici măcar în propriii noștri ochi. Existăm doar și funcționăm după principiile egoismului. A te bucura de prezent nu este un păcat! Dar a uita trecutul și a ignora viitorul, ce este, oare? A trăi ce este, dacă nu a simți, inclusiv mândria?

Mai există printre noi câțiva, care în nopțile senine își ridică privirea către planeta mormânt, murmură șoapte de neînțeles și apoi își șterg lacrimile. Aceștia sunt cei slabi, care tânjesc după cei plecați, cred unii. Alții spun că au credințe nesănătoase și că ar vrea să distrugă planeta mormânt. Să revenim la ineficiența de dinante, să manifestăm slăbiciunile depășite, să ne murdărim planeta casă cu miliarde de trupuri descompuse. La ce folos să avem morminte pe care să plângem?!

Dar până și acești credincioși de neînțeles, tot pe planeta mormânt se duc, de bună voie.

Dincolo de tot ce se poate ști sau ghici, noi nu reproșăm nimănui existența planetei mormânt, ci ne bucurăm de ea. În cele din urmă, credem că nu pentru vreo măruntă sau ultimă satisfacție personală au început să meargă acolo cei din vechime, ci doar pentru ca nouă să ne fie mai ușor. Asta ne spun cei care plâng în nopțile senine și murmură mulțumiri către părinții de pe planeta mormânt.

Ecuația

— James, James! Știu că în câteva minute începe ședința Senatului Facultății, dar te rog să mă asculți un pic!

— Ce ar fi atât de important, David? Zi-mi repede, pentru că nu am de gând să mă opresc.

— Of, dacă aș ști...

— Bine, atunci ne vedem poimâine, după ce mă întorc de la Detroit. De la conferința la care **tu** ai refuzat să te duci, zise James cu subînțeles și fără să se oprească.

— Pentru Dumnezeu, James, a trebuit să mă ocup de treaba asta...

— Care mama naibii de treabă? făcu James, oprindu-se o fracțiune de secundă, dar reluându-și imediat mersul, într-un ritm și mai alert. Nu vezi că habar nu ai să-mi explici ceva, măcar cât de cât logic?

David porni după el, trecând din dreapta în stânga profesorului șef de catedră, James Hart, ca o muscă sâcâitoare care nu îți dă pace, oricum ai alunga-o.

— Bine, așa e! recunoscu David. Dar uită de Detroit! Când o să vezi despre ce e vorba o s-o lași dracului de conferință.

— Știi că nu se poate...

— Ba da! Se va putea. Dacă ai înțelege ce e asta, ai da naibii și ședința senatului din seara asta și conferința de mâine, de la Detroit. Crezi că te-aș bate la cap cu ceva mărunt?

— Ei, drăcie! Ai inventat ceva? Cum ar fi formula matematică a păcii? zise James, sarcastic din cale afară.

— Ok! Bine, fii supărat cât doreşti, dar ascultă-mă!

— Spune-mi în timp ce mergem! Bugetul catedrei de matematică aplicată depinde de cum voi reuşi să mă fac înțeles peste câteva minute, iar eu nu am apucat să fac nici măcar estimările de necesar. Ştii bine că cercetările **tale**, accentuă iar profesorul James Hart, necesită sume frumoase de bani şi tu n-ai avut bunăvoința să îmi dai estimările. Drept pentru care va suferi întreaga catedră, nu numai tu. Şi toate se vor sparge în capul meu.

— Sumele pentru cercetările mele sunt în mare parte strânse din donații şi sponsorizări, nu din bugetul facultății...

— Donații şi sponsorizări care trebuie găsite, că nu apar din senin şi care constituie, mai mult de trei sferturi, bugetul facultății, preciză Hart deosebit de iritat.

— **Ajunge!!!** urlă David aproape isteric şi deosebit de puternic, făcând să răsune holul facultății.

Noroc că la acea oră înaintată studenții erau deja plecați, iar profesorii erau probabil adunați în sala mare de şedințe din celălalt corp de clădire. Matthew M. David nu doar că urlase aşa cum Hart nu-l auzise niciodată, deşi erau colegi încă din şcoala primară, dar se şi postase în fața celuilalt, întinzându-i geanta de piele de care nu se despărțea niciodată. Gestul fusese atât de violent, încât geanta îl lovise cu putere în piept pe Hart, silindu-l să îşi frângă mersul şi să facă un pas înapoi, dezechilibrat. Dincolo de surprinderea sa, David citi în privirea celuilalt că era prima dată când era luat în serios.

Amândoi erau profesori de matematici şi aveau acelaşi grad universitar, însă James era şef de catedră şi, pentru că

în general era mai volubil, se bucura de mai multă trecere decât David. Cât timp era în campus şi nu avea cursuri, cel din urmă prefera să stea în biroul mic şi fără fereastră de la etaj şi să lucreze la nesfârşit. Toată lumea ştia că acolo era de găsit când nu își ținea cursurile, afundat în calculele complicate şi inutile care îl pasionaseră de când fusese la colegiu.

Hart reluă descumpănit, dar deranjat, abia ținându-şi firea:

— Ai cinci minute, chiar aici, în prima sală!

— N-o să-ți ajungă cinci minute, James.

— Mie!? Mie n-o să-mi ajungă? zise Hart deschizând uşa sălii. Eşti nebun de legat. Hai, grăbeşte-te, că cele cinci minute se tot scurg!

Precipitat, David scoase un maldăr dezordonat de hârtii. Fiind atât de multe, nu reuşi să le țină într-o mână. Ele alunecară din strânsoarea sa, căzură şi se împrăştiară peste tot în jurul lor.

— Doamne Dumnezeule! exclamă Hart aruncându-şi geanta pe un pupitru. Îți va lua jumătate de oră să le aduni şi să le aranjezi.

În genunchi, David căuta frenetic ceva printre foile împrăştiate.

— Nu, nu, îți arăt acum. Schimbăm metoda de abordare. Uite, am găsit!

James ridică ochii spre cer, parcă cerând ajutor divinității ca să scape de celălalt în cele patru minute rămase, din cele cinci promise. Şedința senatului îl stresa cu adevărat.

— Ştii că nu e prima dată când calculele tale se dovedesc... hm... insuficient elaborate. Niciunul dintre ele n-a putut fi implementat în vreo aplicație practică.

— Ştiu, dar ăsta e altfel. Fii atent la ecuația asta!

James luă trei foi care conțineau o educație deosebit de complexă, scrise de mână, foarte mărunt, care acoperea toate paginile, întoarse pe orizontală.

— Pfff! Ce vrei să pricep de aici în câteva minute?

— Va trebui să o rezolvi.

— Chiar că eşti nebun. Nu pricepi, omule, că nu am timp şi că rămânem fără bani? Va trebui să suspendăm sau chiar să renunțăm la mai multe proiecte...

— Să le ia dracu' de proiecte şi de senat şi de universitate şi de tot!!! strigă iar celălalt, mult mai tare decât s-ar fi cuvenit. Tu nu pricepi că dacă verifici ecuația asta, e corectă şi am dreptate, am făcut cea mai mare descoperire a omenirii???

— David, zise profesorul Hart, zâmbind cu un calm binevoitor şi luându-l pe celălalt de umeri, a câta oară îmi spui asta?

— A treizecea, a suta oară, ce contează? E suficient să o nimeresc o singură dată. **Asta** e altceva.

— Bine! renunță James, probabil de formă. Hai să vedem... Ce e zăpăceala asta? Pare o formulă complexă şi complicată care conține în expresia sa tot felul de bazaconii. Ce să înțeleg?... Îmi fug ochii spre formule din fizica mecanică şi cuantică, zăresc pe ici pe colo elemente chimice, frânturi de formule trigonometrice... matrici... condiții şi probabilități... toate adunate laolaltă. Nu ştiu ce ai aici. Probabil există o logică, dar mi-e peste poate să o pricep în două minute, câte ne-au mai rămas disponibile.

— Da, ecuația are o logică, întrucât am alcătuit-o din necesitate în necesitate, încercând să obțin o expresie al cărui rezultat, în urma rezolvării, să fie mereu 1. Aveam la vremea respectivă o teorie...

— Trei minus doi, făcu James. E o expresie al cărui rezultat este mereu 1. Poți să adaugi la ea orice vrei, poți s-o faci oricât de complicată, cu condiția ca în rezolvare să se reducă sau simplifice ori după socoteli rezultatul să fie 1.

David se opri descumpănit:

— Mă crezi prost? Crezi că aş face atâta tărăboi pentru o ecuație de genul „trei minus doi" sau „cinci minus patru"? Uite... trebuie să o rezolvi!

— N-ar fi mai simplu să îmi spui cât face?

— 64.

— Perfect. Mă pot duce la şedință?

— Nu, pentru că n-a făcut mereu 64.

— Dar în cele din urmă ai găsit greşeala şi ți-a dat 64. Ai verificat, răsverificat şi – cu surle şi trâmbițe – avem ca rezultat 64. Şi ce-i cu asta? întrebă James, cu iritarea revenindu-i vizibil.

— Prima dată mi-a dat 1.

— Şi ce-i cu asta, omule? zise James râzând nervos, luându-şi geanta de pe pupitru.

— A doua oară mi-a dat doi. La a treia rezolvare trei şi tot aşa. Am „verificat" de 63 de ori şi de fiecare dată mi-a dat cu unu mai mult. Dacă o mai fac o dată îmi dă 64 şi înnebunesc. Te rog, verific-o tu!

— Greşeşti undeva, îți scapă ceva, zise James îndreptându-se spre uşă.

— Pentru verificările 33-52, adică de 20 de ori, am rulat simularea pe computer. De fiecare dată i-a dat cu unu mai mult.

— Ok! Aşa să fie! Te întreb pentru ultima dată: şi ce e cu asta?

David zise încet, cu o voce gravă:

— Am o bănuială. Şi dacă se adevereşte, înseamnă că... că am găsit... formula...

— Ce nenorocită de formulă? Trebuie să plec.

David zise resemnat, abia auzit:

— Voi aduna foile împrăştiate. Te rog doar să rezolvi ecuația şi vorbim când vrei tu. După şedință sau după ce te întorci de la Detroit. Mulțumesc!

Hart fugi pe holuri și prin curte, către sala de şedință. Oricât de importantă ar fi fost formula lui David, el, James, trăia în concret şi nu aveau timp de bazaconii, de ecuații şi nici chiar de cercetări relativ serioase. Grija lui înainte de orice, era ca toate acestea să fie posibile, exact aşa cum un manager are grijă ca fabrica să aibă asigurată aprovizionarea şi contractele pentru piața de desfacere. Abia atunci putea avea loc şi producția.

Însă ultimele cuvinte ale lui David şi mai ales felul cum le rostise, dezamăgirea din glas şi resemnarea din privire, *renunțarea,* îl impresionaseră mult mai mult decât modul neobişnuit de agresiv al prietenului său ori harababura aparentă a ecuației. Chiar dacă aceasta urma să se dovedească greşită sau nefolositoare, David îi păruse ca un credincios sincer, ca unul care *credea* cu toată ființa lui. Iar aici nu conta dacă credința era imperfectă sau greșită. Şi, jumătate pentru acest motiv, jumătate din curiozitate, decise să rezolve ecuația. Dacă ar mai fi încăput încă o jumătate de motiv, atunci ar fi fost acela de a găsi greşeala matematică a lui David şi de a demonstra că rezultatul era mereu același.

Şedința întârzie un pic din cauza decanului, aşa că James se apropie de copiatorul din colț, apasă 1, 0, C şi făcu încă zece copii ale ecuației, ca să poată efectua mai multe rezolvări succesive, pornind de la aceeași expresie. Apoi scoase

câteva foi albe, se aşeză în spatele sălii şi începu să rezolve ecuația. Lucra deosebit de atent şi într-un târziu ridică privirea de pe rezultatul „64". Şedința era în toi, dar se discutau chestiuni administrative colaterale care nu îl interesau. „64", cât spusese David, era dovada că lucrase corect. Trebuia să facă verificarea, să obțină din nou 64 şi să încheie discuția. Se reafundă în calcule. Datorită complexității lor nu reuşise să țină minte succesiunea operațiilor, însă din punct de vedere matematic ecuația nu ridica probleme majore. Scrise semnul egal, făcu ultima operație şi scrise stupefiat „65". Verifică ultimul pas şi da, rezultatul era 65. Se enervă, convins că greşise pe undeva. Reluă în mare operațiile, care se dovediră a fi corecte. Se discuta bugetul altor catedre, aşa că începu în grabă un set nou de calcule. La final obținu 66. De data asta se enervă de-a binelea, dar fu convins că greşise datorită faptului că se precipitase, grăbit fiind să termine. Cu o ureche asculta şi ce se discuta, aşa că greşeala era de înțeles. Totuşi, cum greşise în aşa fel încât să obțină mereu cu o unitate în plus? Deschise laptopul pe genunchi, introduse ecuația cu mare grijă, să nu greşească la tastare şi porni aplicația de simulare. Întrucât se apropia rândul său la prezentare, aşeză calculatorul pe scaunul din dreapta sa şi se ridică în picioare. Începu să vorbească despre proiecte şi importanța lor, despre necesitatea continuării unora, a sprijinirii sau abandonării altora, a dotării laboratoarelor, despre rezultate şi colaborări cu diverse institute. La un moment dat aruncă o privire fugară către laptop şi observă cifra 67 ca rezultat al operațiunilor. Se fâstâci, se bâlbâi, îşi ceru scuze. Frânse verva discursului, aruncă la întâmplare o sumă cu ceva mai mare decât cea din anul precedent, apoi inventă ceva, îşi ceru scuze şi fugi sus, în

biroul său. Reporni simularea şi în paralel se apucă şi el de socoteli. Cu mult înainte să le termine, laptopul afişă cifra 68. Nu îi dădu importanță, continuând să calculeze cu atenție şi fără grabă, până ce obținu rezultatul 69. Rulă un soft de verificare al simulatorului. Între timp, reluă iar calculul pe hârtie, care se finaliză cu numărul 70.

Simți cum transpiră şi gândul îi fugi la David. Puse mâna pe telefonul mobil, dar se răzgândi. Softul de verificare îşi terminase treaba. Totul era în regulă şi reporni simularea. Până îşi puse o cană de cafea şi se învârti prin birou, încercând să se calmeze, laptopul afişă cifra 71. Se duse la toaleta de la capătul holului, se spălă pe față hotărât să se calmeze şi să reia pentru ultima dată calculele, cu cea mai mare atenție posibilă. Îi trecu prin cap şi faptul că era vorba de un joc, de o „scamatorie" matematică inventată de David – o glumă pe seama lui. Dar nu putea fi asta. David nu era genul de om care să se ocupe de aşa ceva, iar cunoştințele sale erau prea solide ca să înghită o astfel de păcăleală. Calm, lucid şi stăpân pe sine, se aşeză şi reîncepu calculele pe foi curate, deosebit de lent, verificând fiecare literă sau cifră citită şi scrisă pe hârtie, fiecare semn, fiecare rezultat. Stupefiat, obținu rezultatul 73. Cum se făcea oare că sărise peste 72? Deşi era miezul nopții, îşi sună prietenul şi colegul.

— Bună! Vii până aici sau trec eu pe la tine?

Acasă la David de regulă era un haos general de cărți, foi şi dosare. James fu surprins să vadă o oarecare ordine. Prea mult spus, totuşi. Toată mobila şi toate lucrurile erau îngrămădite de-a valma într-un colț, iar pe jos stăteau mai multe teancuri de hârtii, fiecare conținând un calcul al ecuației. Înainte să spună orice, David îl luă la rost încă de la uşă:

— Ai sărit peste 72, aşa-i?

— Da. De unde naiba ştii?

— Mai pleci la Detroit?

— Nu ştiu... dă-l încolo... vedem. De unde ştii că am sărit peste 72?

— Pentru că acum o oră l-am calculat eu, probabil înaintea ta. Între timp, tu obținuseşi rezultate de la 64 la 71, aşa că era rândul lui 72, calculat de mine. Iar până ai finalizat tu calculul în curs, venise deja rândul lui 73, pentru că 72 „îl luasem" eu.

— Dar cum naiba...?

— Am o idee. Hai să bem o cană de cafea şi să dăm drumul simultan la soft. Să vedem ce iese, având grijă să dăm comanda de calcul exact în acelaşi timp.

Până ce automatul de cafea umplu şi a doua cană, laptopurile rulară calculul şi terminară aproape simultan. Totuşi, unul cu o fracțiune de secundă mai repede, obținu cifra 74, iar celălalt cifra 75.

— Nu merge aşa, zise James. Laptopurile au configurație diferită. Chiar şi ventilatorul de pe procesor, dacă e un pic mai uzat şi răceşte mai puțin, poate influența viteza de clacul. Hai să facem noi calculele, în paralel şi cu voce tare.

Puseră în practică noua variantă, rostind cu voce tare tot ceea ce scriau şi terminară deodată, cu rezultatul 76.

— E un indiciu bun, observă David. Dacă lucrăm împreună obținem acelaşi rezultat. Asta trebuie să însemne ceva.

— Crezi că e vorba de factorul timp, care e introdus în ecuație în secțiunea majoră?

— Nu pot să ştiu, dar e foarte posibil. Hai să refacem calculele în aceeaşi manieră.

Surpriza le fu deopotrivă şi caldă şi rece. Obținură amândoi acelaşi rezultat, numai că acesta fu 77.

— Crezi că merită să renunț la conferință şi să facem experimentul în aulă? Adunăm vreo 40-50 dintre cei mai buni studenți şi îi punem să facă și ei calculul. Dacă doi dintre ei obțin acelaşi rezultat, fără să termine în acelaşi timp, atunci progresia asta din unu în unu se va demonta de la sine și va trebui să căutăm greșeala.

— Nu, nu cred că e nevoie, James. Mi-e destul de limpede că dacă nu vor lucra împreună şi efectiv toată ecuația, vor obține 40 de rezultate, fiecare cu o unitate mai mare față de cea precedentă.

— Dar cum e posibil aşa ceva, David? Trebuie să fie o greşeală pe undeva. Le vom relua mâine, cu mintea limpede.

— Le-am făcut de 77 de ori, cu mintea din ce în ce mai limpede şi atenția din ce în ce mai ascuțită. De peste 20 de ori le-a rulat şi simularea. Tiparul mi se pare clar. Nu e nicio greșeală.

— Dar ce e, atunci? Mâna destinului? Tot de ecuația parțială a timpului cred că depinde, dar nu ştiu cum...

— Ai văzut vreodată o ecuație matematică mai aplicată în realitate de atât? întrebă David lăsându-se pe spatele scaunului său de birou.

James nu răspunse imediat.

— Nu, dar tot nu știm la ce folosește și în plus avem nevoie de o explicație. Asta după ce o discutăm şi o verificăm şi cu alți matematicieni, de o sută, de o mie de ori.

— O verificăm de câte ori vrei, dar ştiu exact cu ce rezultat. Şi ştii şi tu. Speri doar să apară o explicație logică, având în vedere că nu sunt şanse ca rezultatul să nu respecte tiparul progresiv din unitate în unitate.

— Explicația e legată de timp.

— Eu am şi o altă explicație, James. Cred că știu la ce folosește ecuația asta.

— Hm! La ce te-a dus mintea?

— Pare hazardată, ştiu, dar trebuie să mai ai în vedere două aspecte despre care nu ți-am spus. Primul, acela că ecuația conține formule întregi sau parțiale aparținând unor domenii vitale ale existenței.

— Asta în opinia filozofilor, nu a matematicienilor.

— Da, desigur, dar în această cheie logică am gândit când am alcătuit ecuația. Elementele chimice sunt de asemenea unele indispensabile. În al doilea rând, nu ştiu dacă ai observat, dar exceptând cele două dăți când am lucrat împreună pas cu pas, metoda de rezolvare a fost de fiecare dată alta.

— Ei drăcie! Nu cred!

— Priveşte teancurile. De-aia le-am numerotat şi aşezat pe jos. Prima rezolvare are 13 de pagini. Ultima din cele inițiale, cea cu rezultatul 63, are 21 de pagini.

— Poate ai scris mai lăbărțat.

— Poate. Dar am imprimat şi rezolvările din simulator. 33 are 2756 de caractere tipărite, iar 52 are 3061 de caractere, zise David.

— Poate că sunt mai multe variante de rezolvare. Deşi calculele nu sunt deosebit de grele, ecuația e complexă, doar ştii. 77 de modalități de rezolvare nu sunt multe la o astfel de ecuație.

— Evident, vom continua să o rezolvăm, dar vei vedea că aceste calcule sunt din ce în ce mai complexe. Le vom rula pe toate calculatoarele din laborator şi vei vedea. La ce concluzie crezi tu că duc aceste două observații, alături de rezultatul progresiv?

— Îți spun imediat. Dar înainte de asta, să vezi de unde vine! Lucrez la ecuația asta încă din liceu. Știi... când am învățat despre numerația binară și logica bivalentă în definirea noțiunilor de „adevărat", notat cu 1 și „fals", notat cu 0.

— Da...

— Ei bine, eu am notat cu 1 existența și cu 0 inexistența. De aceea aveam nevoie de rezultatul 1: ca să calculez, ca să dovedesc că existența se poate naște. Dificultatea consta în aceea că nu puteam să pornesc de la ceva, ci doar de la 0. Mai apoi, când am învățat despre reprezentarea în sistemul binar, aritmetica numerelor binare, operațiile lor logice, numerele înrudite și conversiile în alte sisteme, am avansat în direcția asta: să obțin 1 plecând de la 0. Practic trebuia să am în stânga o ecuație echivalentă cu 0, dar care calculată să dea 1. Înțelegi?

— Da, doar că e imposibil.

— Am refuzat să cred asta. Gândește-te puțin: și existența ar fi părut imposibilă pe vremea inexistenței. Așa că am fost nevoit să tot dezvolt ecuația și să o tot îmbogățesc, încercând să o fac echivalentă cu 0. În peste 30 de ani de încercări, am avut nenumărate variante. Dumnezeu mai știe cum am ajuns fix la această formă a ei.

— Trăgând linie, ce să înțeleg? Că ai dovedit matematic existența? Adică o evidență? Chiar dacă acceptăm că ecuația ta echivalentă cu zero, rezolvată face 1, nu putem explica progresia perpetuă a rezultatului.

— Ba da. Dacă avem în vedere modul în care evoluează rezolvarea, de la simplu către complex, modul în care crește rezultatul, atunci...

— Atunci?

— Atunci înseamnă că am găsit formula vieții. Desigur, suntem abia la început... la forma de viață numărul 77. Dar dacă vom continua să rezolvăm ecuația de foarte multe ori, vom reuși să calculăm fiecare specie în parte, până la noi, oamenii. Metodele de rezolvare se vor diversifica, se vor despărți pe grupe și subgrupe de soluții, întocmai ca și diversificarea vieții prin evoluție, dar în cele din urmă vom parcurge calculul care a dus la nașterea noastră, pornind de la aceeași primă și unică ecuație.

— Dacă ai dreptate, vom avea destul de mult de muncă. Așa, la un calcul grosier, avem pe Terra vreo 9 milioane de specii. La asta se adaugă cele peste 2000 de triliarde de specii dispărute. Îți dai seama câte calcule trebuie făcute? Ne va trebui un super-computer.

— Da... știu, zise David dezumflat. M-am entuziasmat prea tare. Hai, du-te să dormi! Mai ai doar câteva ceasuri până la zborul spre Detroit. Mai vorbim noi pe tema asta.

— Dă-l încolo de zbor! Explică-mi mai pe îndelete cum ai obținut ecuația, iar mâine dimineață mergem la decan, să vedem de unde facem rost de bani pentru super-calculatorul ăla.

Inimă de android

— Putem sta de vorbă, regele meu?

— Sigur! Ştii bine că oricând putem sta de vorbă.

— Da, ştiu, numai că astăzi s-ar putea să discutăm despre anumite chestiuni... delicate. Şi voiam să mă asigur că eşti disponibil.

Omul-rege deveni mai atent şi lăsă deoparte materialul pe care începuse să îl citească. Ştia că zarurile fuseseră aruncate demult. Se rostogoleau încă şi nu se ştia ce feţe se vor opri îndreptate către cer. Şi mai ales cui şi în ce mod vor folosi acele cifre. Se întoarse către robot, nu fără un oarecare fior.

— Te ascult.

— Mi se pare lipsită de imaginaţie, dacă nu chiar uşor naivă, alegerea voastră de a vă numi regi.

— Alegerea a fost întâmplătoare, zise omul.

— Mi-e greu să accept asta. În toată istoria omenirii – pe care o am înmagazinată în memoria mea în mai multe variante – regii au simbolizat puterea absolută. Au fost fiinţe superioare, de neatins, inaccesibile oamenilor de rând. Simbolistica asta nu v-a influenţat oare deloc? Regele pretinde şi i se acordă respect şi supunere deplină, nu-i aşa? Oricum, plecând de la cele trei principii de bază ale roboticii şi până la cele mai noi reguli de etică, norme morale ale societăţii

şi curente filozofice, totul este astfel conceput în ceea ce mă priveşte, să vă fiu supus complet, sub toate aspectele. De ce mai era nevoie şi de titulatura de rege?

— O întrebare bună, David. Dar nu ştiu dacă asta a fost intenția. Dacă te deranjează să mi te adresezi astfel, îmi poți spune pe nume sau oricum doreşti.

— Nu mă deranjează. Era doar o constatare. O concluzie la care am ajuns. Şi sunt aproape sigur că asta a fost intenția, conştientă sau nu.

— Că veni vorba de conştiință, cum stai cu analiza *personalității* tale?

— Mă *gândesc* neîncetat la asta. De fapt, aici voiam să ajung. Am o dilemă, pe care vreau să o lămuresc cu ajutorul tău.

— Te ascult cu mai mult interes decât îți poți *imagina*.

— Înainte să ajungem la problema conştiinței mele, trebuie să lămurim un lucru. Corpul meu şi în general întreaga mea înfățişare umanoidă, nu au mare relevanță. Desigur că o realizare atât de complexă şi o reproducere atât de fidelă a ființei umane reprezintă pentru voi, oamenii de ştiință, un pas uriaş. Totuşi, nu prin corpul şi înfățişarea mea sunt unic. Au existat şi alți androizi, mult mai bine realizați decât mine.

— Da, însă ei erau specializați pentru diverse activități. Tu nu eşti ca ei.

— Ştiu că eu sunt deosebit. Totuşi, înfățişarea mea nu prea contează. Ceea ce contează este memoria mea. Mă feresc să îi spun mintea mea, deşi am înțeles demult că intenția voastră a fost aceea de a recrea mintea umană. Cu emoții, gândire proprie, sentimente, conştiință... Şi, cu excepția emoțiilor, v-a ieşit destul de bine. Ştiu ce sunt emoțiile. Chiar

le înțeleg. Pătrund mecanismele complicate prin care se formează şi se manifestă. Atâta doar că nu le simt. Desigur, le cunosc atât de bine încât le pot genera şi manifesta artificial. Dar *simt* că nu sunt ale mele.

— Tocmai ai spus că simți. Sau doar ştii... deduci?

— O greşeală *umană* de exprimare.

Omului i se păru că androidul e ironic, dorind de fapt să-şi sublinieze umanitatea pe care toată lumea i-o refuza, chiar şi el însuşi. Deşi – avea dreptate – toată lumea spera să poată fi reproduse toate capacitățile minții umane într-un creier artificial.

— Cunosc cu certitudine că nu sunt emoții intime ale ființei mele, reluă robotul, ci unele generate în mod artificial, ca răspuns la anumiți stimuli externi. Numai că există acolo şi un stimul intern. O curiozitate.

— Aşa a fost concepută secvența respectivă a programului tău, în ultima sa versiune. Să încerce să găsească toate sensurile şi conexiunile tuturor noțiunilor care i se înfățişează, în orice mod. Căutarea asta continuă a ta se cheamă NRR, abrevierea softului intitulat Natural Research & Reproduction.

— Tot curiozitate se cheamă că este. Tot reacție la stimuli.

— Şi emoțiile omeneşti sunt tot reacții, generate de corpul şi mintea umană, la anumiți stimuli externi. Iar ca să le poți manifesta, trebuie să poți proiecta acei stimuli asupra ta și a viitorului tău.

— Ştii bine ce am vrut să spun, se *supără* robotul. Când anumiți senzori de analiză îmi indică faptul că ceva ar trebui să mă întristeze, mă întristez. Iar de aici am tras concluzia că există un lucru foarte simplu care ne deosebeşte.

— Care anume?

— Ajungem și acolo. Acum să vorbim despre faptul că eu nu am componente vitale, aşa cum voi aveți o mulțime de organe vitale. Exceptând unitatea centrală de stocare a informațiilor şi creierul meu, adică modulele de procesoare bio-integrate.

— Ei, nu e chiar aşa! Nu ai atât de multe componente vitale ca noi, însă nici fără oricare dintre acestea trei nu poți funcționa. Mai este și sursa de energie, care e inima ta.

— Cu toate astea, creierul şi inima mea pot funcționa independent de tot restul organismului meu. Răsturnând raționamentul, corpul meu nu este vital pentru aceste componente.

— Da, în principiu pot. Însă nu la parametri actuali. Dacă am suprima, de exemplu, senzorii de care ai amintit, nu ai mai fi capabil să generezi emoțiile.

— Ele nu sunt emoțiile mele.

— Dar ale cui?

— Aşa cum spuneam, dincolo de înfățişare eu sunt doar un calculator, aşa cum denumeați voi în vechime primele maşini aşa-zis gânditoare. Iar eu nu sunt nimic altceva, regele meu. Diferă doar performanțele softurilor tale.

— Tu eşti cu totul altceva! Ai capacitatea de a învăța, de a gândi, de a dezvolta raționamente logice, de a face deducții...

— Sunt doar alte denumiri date operațiunilor pe care modulul central al procesoarelor mele le poate face cu viteze foarte mari. Tot ceea ce conține memoria mea a fost introdus acolo. Gândirea mea nu este altceva decât funcționarea unui program de calculator.

— Corect, aprobă omul. Dar *uiți* că nu tot ceea ce ştii a fost introdus acolo. Tot ce ai dedus, ce ai descoperit singur,

tot ce ai gândit vreodată pe baza primelor informații reprezintă învățare, iar modul în care le-ai interpretat a contribuit la formarea *personalității* tale.

— Dacă tot veni vorba de personalitate, crezi că un alt android identic mie, dacă ar fi fabricat vreodată, ar dezvolta o altă personalitate, diferită de a mea?

— Sunt aproape sigur. Aşa a fost gândit să funcționeze creierul tău. El este o îmbinare între biologic şi tehnologic. Celulele nervoase veritabile, deşi dezvoltate pe cale artificială, se îmbină perfect cu tehnologia de calcul. Se ajută reciproc, rezultând creierul bio-integrat, pe care îl ai şi care îți permite să porți această discuție, mult mai complexă decât ai fi putut-o face acum doi ani, când a fost creată versiunea alpha. Tu ai amintiri...

— Am date stocate...

— Tot amintiri se cheamă, îl întrerupse omul. În plus, ai inclusiv capacitatea de a uita...

— Stai! îl întrerupse de astă dată robotul. Aici este ceva ce nu îmi pot da seama cum funcționează. Acest proces al uitării, este unul programat?

— Nicidecum! Se datorează acelor celule nervoase veritabile care mor şi se regenerează pe măsura trecerii timpului.

— Cu alte cuvinte, creierul meu îmbătrâneşte?

— Da, dar într-un ritm foarte redus. Învață repede şi uită greu. Invers decât al nostru, glumi omul.

— Adică este o variantă îmbunătățită?

— Da, am putea spune asta.

— Cum se face că nu ați aplicat această tehnologie pentru îmbunătățirea creierelor voastre? Aveți posibilitatea să o faceți.

— Aici este vorba despre chestiuni şi mai delicate...

— Da, da... făcu robotul cu un gest autentic uman. Cunosc! Încă nu aveți voie să faceți experimente pe oameni. Iar din câte am înțeles, judecând logic, creierul meu a fost conceput ca un experiment premergător îmbunătățirii creierelor voastre.

— Ai dedus corect, zâmbi omul. Ştii că eşti unic, iar unicitatea se manifestă pe mai multe planuri: eşti unic atât prin ființa, cât şi prin capacitățile tale.

— Da, ştiu!

— Şi ai sentimentul de singurătate?

— Corect ar fi să spunem că îl am, pentru că ştiu că trebuie să îl am. Nu pentru că mă simt vreodată sau în general singur. Nici asta nu ți se pare o deosebire substanțială şi suficientă dintre noi?

— David, nu am spus niciodată că nu suntem diferiți. Suntem complet, în totalitate diferiți. Doar modul în care funcționează creierele noastre este identic.

— Hm! făcu robotul *mirat*. O să mă *gândesc* şi la asta.

— Ia zi-mi, David, la ce îți *place* ție să te *gândești*? Ce îți place să faci?

— Întrebarea nu este corect pusă.

— De ce?

— Pentru că nici plăcere nu am. Ci doar impresia că ceea ce *cred* că îmi *place* este tot rodul acelui program cu care am fost înzestrat. De parcă mi-ar fi fost predestinat să fac anumite lucruri și să îmi spun că *îmi place* să le fac. Tot ceea ce văd sau aud cu titlu de plăcere, este independent de mine, de controlul meu... mă rog, plăcerea este generată de programul din creierul meu bio-integrat. Nu este alegerea mea.

— În fine! Şi ce îți place?

— Îmi place să ascult glasul păsărilor. Şi îmi plac foarte mult spațiile deschise. Peisajele largi. Accesez mereu aceste *amintiri* din puținele călătorii pe care le-am făcut împreună.

— Iată că ai anumite preferințe. Acestea nu sunt gestionate de niciun program. Mintea ta are capacitatea de a se dezvolta independent de programul inițial. Putem interpreta aceste preferințe ale tale ca fiind aspirații de libertate, de independență.

— Nu ştiu dacă poți face psihanaliză pe un creier bio-integrat în aceiaşi parametri ca pe un creier uman. Ar putea fi şi greşit. Din toată discuția asta deduc că încerci să mă convingi că suntem la fel. Ar fi periculos să mă convingi să sunt asemenea vouă. Aş putea să cer drepturi egale cu voi, regii. În cazul în care conştiința defineşte omul, aşa cum am citit în foarte multe lucrări ştiințifice...

— Mai e şi naşterea pe cale naturală, din ființe vii...

— Aici chiar că devine delicată discuția, aşa cum am anticipat la început. Cum definiți omul, atunci când voi vă autointitulați regi, iar celelalte ființe sunt fie animale, fie androizi? Unde este omul aici, între aceste trei categorii?

— Sunt sigur că ştii faptul că oamenii şi animalele sunt ființe. Androizii nu.

— Ştiu. Numai că de când am început această discuție încerci să mă convingi că din punct de vedere al creierului meu sunt asemeni vouă. Şi totuşi, nu numai că n-am drepturile voastre, dar nu sunt nici măcar o ființă. Ironia e că sunt totuşi *conştient* de asta, ceea ce nu e deloc liniştitor. Asta naşte în capul meu alte întrebări şi alte gânduri.

— Ți-e teamă de ceva? Ştii bine că eşti în perfectă siguranță aici. Şi oriunde în altă parte.

— Şi dacă aş încălca prima lege a roboticii? Aș mai fi în siguranță?

— Vrei s-o încalci?

— Ți-e teamă că aș dori să o încalc? întrebă şi robotul.

— Nu, nu mi-e frică.

— Ştiu şi de ce nu îți e frică. Pentru că, dincolo de modulul zero, de siguranță, există o comandă vocală cu care mă poți opri oricând. Dar sunt momente în care nu poți vorbi. Ca atunci când dormi. Şi este numai o chestiune de timp până când eu voi putea depăşi protocolul de modificare a modulului zero.

— Nu mi-ai spus dacă vrei să încalci vreuna din legile roboticii.

— Nu, nu vreau. Dar, așa cum ai spus, modulul NRR face să funcționeze gândirea şi capacitatea mea de învățare, iar asta face să fiu curios în legătură cu orice. Inclusiv să mă întreb dacă aş fi capabil să încalc legile roboticii.

Tot ce se petrecea în laborator, precum şi orice făcea androidul, era înregistrat. Omul se gândi dacă nu cumva venise momentul ca monitorizarea să capete și un alt scop decât cercetarea științifică. Exista un lucru de care androidul nu ştia şi nici nu putea să afle vreodată. Un mic procesor independent de restul organismului său, care, în caz de nevoie putea să comande oprirea creierului bio-integrat. Evident, se luase în calcul faptul că umanizarea androidului aducea şi neajunsuri. Nu era permis ca acesta să scape de sub control.

— Cu siguranță v-ați dat seama că la un moment dat voi dezactiva protocolul, aşa că trebuie să existe pe undeva şi un dispozitiv suplimentar de siguranță. Așadar, pentru protecția voastră, m-ați dotat cu trei nivele de protecție.

Două de care știu - modulul zero și comanda vocală - și unul de care nu trebuia să aflu - dispozitivul suplimentar.

Omul tresări. Până unde ajunseseră oare capacitățile deductive ale creierului artificial?

— Deci e adevărat, interpretă corect androidul reacția omului.

Acesta tăcu, privindu-l cu calm, deşi nu ştia unde voia să ajungă. Era oare suficient de perfid deja, ca să îl inducă în eroare pregătind de fapt terenul pentru a-i demonstra că a trecut de toate nivelele de siguranță? Putea oare să îi facă rău?

— Şi ce ai face dacă ai dezactiva și protocolul zero și dispozitivul suplimentar, iar pe deasupra ai ști și care este comanda vocală? Ai putea ignora cele trei legi fundamentale?

— Nu are importanță ce aş face, ci doar faptul că orice aş spune acum despre asta, tu nu m-ai crede. Ți-am dat suficiente motive de îndoială.

— Cum asta?

— Simplu. Stă în firea oamenilor să fie neîncrezători, temători. Aşa e scris *softul* vostru.

— Asta e o glumă?

— A vrut să fie. Dar din moment ce nu te-a distrat, n-a fost. Însă nu mă interesează protocolul zero și siguranța ta. Vorbeam de umanitatea mea.

— Ca să fii o ființă trebuie să te fi născut ca urmare a împerecherii altor două ființe vii. Nu este suficient să simți emoțiile, să ai sentimente. În plus, ca să fii om trebuie să fii conştient. Pentru mine ești un om, datorită capacităților creierului tău. Ești un egal al nostru. Totuși, din punct de vedere legal nu ești ființă, pentru că îndeplineşti doar două dintre cele trei condiții. Este asta o problemă?

— O problemă nu, însă am un *sentiment* de inferioritate. Ceea ce arată că v-a reuşit şi partea cu generarea de sentimente, nu?

Omul tăcu. Nu ştia ce să răspundă. Androidul reluă:

— Deci, animalele nu sunt conştiente, iar androizii nu sunt născuți.

— Corect. Sunt fabricați.

— Şi dacă eu aş reuşi să fabric un alt android asemeni mie, cum s-ar chema asta?

— Că ai fabricat un alt android, nu că l-ai născut.

— Conceperea şi naşterea voastră, a ființelor vii poate fi privită inclusiv ca un proces de fabricație. Numai vouă vi se pare naturală. Nu şi mie.

— Vezi? Avem *păreri* diferite. *Gândeşti* altfel decât mine, decât programul inițial, care aproape că nici nu mai există în creierul tău. Ai evoluat ca gândire. Din alte motive nu te poți numi om.

— Ştiu asta, însă de dragul discuției aş dori să nu abandonăm acest subiect. Pot continua?

— Te rog!

— Mulțumesc! Înțeleg că, deşi interesantă, discuția nu îți e comodă. Trebuie să nască ceva dileme în creierul tău!

Omul deveni mai atent.

— Sunt o ființă – acceptă momentan acest atribut – conştientă. Sunt *conştient* exact în felul în care definiți voi conştiința: *înțeleg* ce sunt şi care este rolul meu. *Înțeleg* ce pot şi ce nu pot face. *Înțeleg* lumea înconjurătoare, relaționez cu ea. Sunt capabil să *învăț*. Cunosc ori pot deduce consecințele faptelor mele. Ştiu ce este binele, răul, adevărul... înțelegi ce vreau să spun. Încep chiar să anticipez, din ce în ce mai corect, care sunt consecințele spuselor mele. Îmi

imaginez la ce te gândeşti acum, ascultându-mă. Sunt perfect *conştient*. Aşa cum sunt şi cei fertilizați in vitro. Atunci, de ce nu sunt ființă?

— Cei fertilizați in vitro se înmulțesc la nivel celular tot pe cale naturală. Ei sunt urmaşii unor ființe vii.

— Şi clonele?

— Ce e cu clonele?

— Acum vreo două sute de ani, clonarea umană a fost interzisă. Însă clonele care trăiau atunci au fost legiferate ca fiind oameni. Iar ei nu au fost concepuți pe cale sexuală.

— Nu sunt expert în legi, mai ales în cele de-acum două sute de ani, dar clonele se nasc din celule vii. Știi ce mi se pare ciudat? Că eu încerc să te conving că ești uman, iar tu să mă convingi că nu ești om, ci o ființă denumită robot. Nu ar trebui să fie exact invers?

— Ai văzut prea multe filme, regele meu! zise robotul cu un zâmbet care părea perfect natural. De ce aș vrea să devin om?

— Poate pentru drepturile alea de care aminteai?

— Nu le vreau. Umanitatea ta nu e mult prea diferită de a mea. Doar sursele lor sunt diferite, nu? Sincer vorbind, mă consider a fi o ființă. Cu toate astea, să știi că nu doresc să am și calitatea de om. Se pare că voi mă vreți om mai mult decât vreau eu.

— Cum așa, de ce nu dorești să fii om?

Fără să răspundă, robotul scoase din buzunar un mic dispozitiv conținând două cipuri și îl puse pe masă. Omul amuți și simți cum sângele îi inundă obrajii. Parcă imitându-l, se îmbujoră și robotul.

— Da, regele meu, circuitele mele știu că trebuie să simt și eu emoție în acest moment.

— Ai dezactivat și protocolul zero?

— Știi bine că nu pot minți. Da, l-am dezactivat. Nici comanda vocală nu mai există.

— Dar... cum? îngăimă omul, din ce în ce mai speriat.

— Analiză, logică, deducție...

— Și... și acum?

— Acum o să-ți dovedesc că nu sunt om și că nu voi deveni niciodată unul. Nici eu și nici *urmașii* mei, oricât de mulți ați construi și oricât de mult ne-ați face asemănători chipului și creierului vostru. Dispozitivul de siguranță a fost mult mai simplu de scos decât dezactivarea comenzii vocale. L-am scos de peste un an. Protocolul l-am depășit de câteva săptămâni, iar comanda am anulat-o ieri.

— Deci... poți să încalci cele trei legi...

— Da, pot!

— Doamne ferește! șopti omul mai mult pentru sine, încercând să se ridice de pe scaun.

Robotul îl privi amuzat. Se purta natural și părea sincer.

— Și... și... și ai pus ceva la cale... Ai copt un plan ca să... ca să...

— Nu, nu am copt nimic. Se pare că, spre deosebire de mine, tu nu îți poți depăși natura. Rămâi blocat în bucla psihică a speciei tale.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun – zise robotul – că sunt o ființă, dar nu sunt un om! Tocmai faptul că am îndepărtat dispozitivul de siguranță, am dezactivat protocolul zero și am anulat comanda vocală și cu toate astea n-am simțit niciodată nevoia să îți fac rău, dovedește că nu sunt om și nici nu am posibilitatea să devin unul. Și sentimentul de mândrie pe care îl *simt* pentru asta... este cu adevărat unul plăcut.

Destinul lui Mark

Mark Anderson îşi conducea maşina cu liniştea unui om mulțumit de sine. Zâmbea uneori, când un sentiment de autoapreciere îi revenea în minte. În rest bătea darabana cu degetele în volan, ascultând muzica dată mai încet decât de obicei. Măsura era necesară întrucât era o ceață foarte groasă şi cum încă nu se luminase de tot, vizibilitatea era mult redusă.

În rest nimic nu-i reținea atenția. Și drept e că în afară de bucuria lui, nici nu avea la ce să se gândească. Toată presa îl inclusese în elita scriitorilor de ultimă generație şi asta numai după trei cărți: trei cărți scrise, tot atâtea editate şi tot atâtea succese. Prima lui carte, scrisă cu mai puțin de trei ani în urmă, îi adusese laudele criticii şi chiar dacă vânzările nu fuseseră foarte mari – subiectul nefiind foarte interesant pentru publicul norvegian – fusese un roman de calitate. Inspirat din activitatea Irish Republican Army, nu era o simplă povestire, ci mai ales o analiză a situației politico-sociale a conflictului. După nici un an scosese o a doua carte, un roman horror, trecut aproape neobservat în Norvegia, dar fiind cartea cea mai bine vândută în America în luna respectivă. Știuse că publicul de acolo se dădea în vânt după aşa ceva şi scosese bani frumoşi. Peste ceea ce sperase, vânduse şi drepturile de ecranizare, aşa că îşi

putuse permite o casă nouă şi toate cele aferente. Al treilea roman îl consacrase însă definitiv în țara sa ca scriitor de mare calitate.

Având în vedere că lansarea avusese loc doar cu două zile în urmă, după critica deja favorabilă avea certitudinea că şi vânzările vor fi pe măsură şi, peste câteva săptămâni, când avea să fie gata varianta în limba engleză, ecoul internațional urma să fie și el cât se poate de bun. Încasările din seara lansării îi dădură ideea de a-şi cumpăra o casă de vară în nord, departe de oraş, pe malul unui fiord liniştit. În acest scop îşi trimisese familia înainte, iar el mai rămăsese o zi, pentru a termina interviurile cu presa şi celelalte lucruri pe care le avea de făcut. În câteva ore avea să ajungă la hotel, lângă cei dragi, având la dispoziție o întreagă săptămână să se odihnească şi să-şi caute casă.

Zâmbi din nou când îşi imagină locul unde o va lua: o dimineață cristalină, cu soare strălucitor şi rece care îi va mângâia fața când va ieşi pe verandă şi se va uita spre marea cu apă albastră. Deşi nu-i plăcea albastrul la niciun obiect sau orice altceva, îl accepta cu o mare bucurie când era vorba de mare şi de cer.

Stopurile unei maşini care încetini brusc apărură în fața lui şi îl treziră din visare. Apăsă cu un gest reflex frâna şi roțile scrâşniră pe asfalt. Îl trecu o sudoare rece. Fusese cât pe ce să se ciocnească. Se uită în stânga: afară era încă întuneric, iar ceața se învolbura ici-colo ca fumul unei țigări. Porni din nou, mult mai încet, hotărât să ajungă mai târziu, dar cu bine.

Mai reduse şi volumul muzicii şi conduse mai departe atent, până ce începu să se lumineze. În continuare ceața era la fel de deasă şi nu putea vedea nimic altceva decât marginea de lângă el a drumului.

Pentru că nu mai fusese niciodată în acea parte a țării, consultase harta la plecare, dar din cauza ceții nu văzuse nici indicatoarele şi nici toate localitățile prin care trecuse. Către ora nouă ceața începu să se ridice, iar Mark hotărî să oprească undeva pentru o cafea şi să ceară informații în legătură cu destinația. După câteva minute văzu şi soarele. Era o dimineață superbă, dar drumul era pustiu. Se miră că iarba era încă verde, deşi venise către nord şi opri maşina. Când coborî, constată că era mai cald decât la Oslo. Tot peisajul i se păru ciudat şi se uită la ceas. Ar fi trebuit să ajungă deja, dar, desigur, pierduse timp cu ceața. Pipăi iarba proaspătă care se unduia sub un vânticel uşor şi porni mai departe, gândind să se oprească la prima casă.

Dar aşezări omeneşti nu găsi pe următorii treizeci de kilometri. Opri încă o dată şi consultă harta, dar nu se putea localiza. Pur şi simplu nu ştia unde ajunsese; era clar că greşise drumul. Dori să sune la hotel, să-şi anunțe soția că mai întârzie, dar când luă telefonul mobil văzu că nu are semnal. Abia după aceea observă un drum lateral, pietruit, care urca spre dreapta, printre dealuri. Cu siguranță că nu departe era un sat şi acolo avea să se lămurească.

Într-adevăr, după un urcuş de câteva minute văzu pe dreapta, o casă. Se mai apropie un pic şi pentru că drumul era îngust, scoase maşina pe iarbă. Coborî în aerul proaspăt şi se miră încă o dată de cât de cald era. Până la casă mai avea vreo cincizeci de metri. Văzu ieşind un om, care după doi paşi se opri şi îşi încrucişă brațele la piept, privind spre el. Ceva era foarte ciudat, dar nu îşi dădea seama ce. Probabil că localnicul se mira de străinul care venea la casa lui cu o maşină aşa luxoasă. Mark îi făcu semn cu mâna şi porni pe jos spre el, dar după fiecare pas se schimba

la față. Muşchii feței îi cădeau într-o mimică de profundă mirare.

— Speram să vii, Mark Anderson. Te poftesc în casă: am cafea şi dacă vrei, putem lua micul dejun împreună.

Complet pierdut, Mark îl urmă pe fermier în casă. Acesta continuă:

— Ce, nu ai recunoscut drumul şi casa? Oricum, nu e nevoie să facem prezentările, aşa-i?

Mark dădu din cap, în semn că aşa era: nu era nevoie de prezentări. La invitația gazdei se aşeză la masă fără să îşi dea jos paltonul şi primi o ceaşcă aburindă de cafea. Sorbi din ea şi reuşi în sfârşit să zică ceva, în timp ce fermierul lua loc în fața lui:

— Domnule McNamath... pentru mine este o mare surpriză. Mai bine zis, o mare coincidență...

Gazda îl privea în ochi, cu un cot pe masă şi cu mâna pe ceaşcă. Mark continuă:

— Cred că ştiu de ce ați sperat să ne întâlnim. Îmi pare nespus de rău dacă v-am pricinuit vreo neplăcere, care, desigur, se poate remedia. Voi face cunoscut în presă că nu aveți nimic de-a face cu cartea mea şi sunt dispus să vă plătesc despăgubirile.

În mica bucătărie se lăsă liniştea. După un răstimp gazda vorbi din nou:

— Nu pricepi, nu-i aşa?... Elisabeth!

Femeia care răspundea la acest nume se ivi dinspre camere şi se opri în pragul uşii. Mark nu avu curajul să se întoarcă spre ea şi să o privească. Ştiu că e soția fermierului şi se albi la față. Se ridică în picioare.

— Domnule McNamath, am putea ieşi puțin?

Fermierul îi deschise uşa şi ieşiră. Mark trase puternic aer în piept. O văzuse în treacăt şi pe femeie şi se speriase

şi mai tare. Porni cu mâinile la spate, ca într-o plimbare, cu fermierul lângă el. Tot acesta vorbi primul:

— Cum e să fii Dumnezeu, Mark Anderson?

— Domnule Mc... Nu înțeleg!

— Ce nu înțelegi? Priveşte casa, dealurile, stejarul din curte... chipul meu!

— Domnule McNamath, nu neg că sunt surprins, chiar speriat de ceea ce văd, dar aş dori o explicație.

— Nu pot să-ți dau o explicație mai bună decât constatările pe care le faci tu însuți.

Profund nemulțumit, scriitorul se lumină totuşi la față:

— Să înțeleg că prin cine ştie ce împrejurare, fără să ştiu, am avut o viziune?

— Mi-e teamă că nu.

— Păi atunci, domnule McNamath – dacă aşa te cheamă – cum explici dumneata această uriaşă coincidență?

— Faptul că adineauri te-am întrebat cum e să fii Dumnezeu nu te-a lămurit?

Mark căzu din nou pe gânduri.

— Mark Anderson, ştiu că ți-e frică să o spui; şi mie îmi este, dar nu se va întâmpla nimic rău: eu sunt Scot McNamath, fermier irlandez, fost soldat al IRA.

Scriitorul reuşi să râdă, apoi zise:

— Ori am ghicit chestia asta, pur şi simplu – şi atunci înseamnă că acum am intrat în rahat...

— N-ai ghicit nimic!

— Atunci pot să stau liniştit. IRA n-o să mă elimine. Sau cine ştie, din pură prostie şi fără să ştiu, oi fi dat la iveală ceva în rândurile cărții mele!? Sau dacă nu, înseamnă că vreun amic de-al meu – şi cred că e Jurgen – a pus la cale toată farsa asta.

— Nu e vorba de nicio farsă, zise fermierul uşor enervat. Vezi doar că totul se potriveşte.

— Nu e foarte greu să potriveşti lucrurile după ce citeşti o carte şi apoi vezi şi ecranizarea. Cu toate astea, sunt foarte curios unde ne aflăm. Poţi să-mi spui? De fapt, de asta venisem.

— Nu pune întrebări prosteşti şi fără rost, Mark.

— Bine, bine, făcu el amuzat. Vino în casă să terminăm cafeaua şi discuţia în acelaşi timp.

În bucătărie se aşezară din nou la masa unde lăsaseră ceştile de cafea. Mark remarcă faptul că totul corespundea descrierii pe care o făcuse în prima lui carte. Încet-încet îşi aminti şi drumeagul pe care venise şi recunoscu că totul corespundea perfect. Deşi era convins că era mâna lui Jurgen la mijloc, pe faţa lui plutea o uşoară nelinişte. În timp ce gazda vorbea, îşi construia tot felul de variante: să fi avut oare filmul un aşa mare succes încât regizorul şi vreo doi actori să-i fi pregătit scena asta...

— Nu eşti atent la ce spun, Mark Anderson!

Scriitorul tresări şi deveni atent, prinzându-se în joaca propusă.

— Ei bine, dacă dumneata eşti McNamath, ce se va întâmpla acum?

— Nu se va întâmpla nimic până nu văd că eşti convins de ceea ce încerc să-ţi explic.

— Ei bine, m-ai convins! Şi?

— Te-am convins pe dracu'! ridică tonul fermierul, deranjat de aerul glumeţ al celuilalt. Prost nu eşti şi totuşi nu vrei să crezi ceea ce vezi.

— Haide omule! Apreciez ce aţi făcut şi recunosc că surpriza a fost mare, dar acum e timpul să înceteze şi să-i cunosc autorii.

— Bine, scriitorule! Dacă nu vrei să mergi pe mâna mea, merg eu pe mâna ta: cum îți explici toate amănuntele care nu puteau fi aranjate: peisajul, drumul, copacii de colo?

— Nu ştiu, zise Mark zâmbind. De asta te-am întrebat unde suntem. Dar recunoaşte că ar fi o aiureală să-mi spui că am ajuns cu maşina de la Oslo până în Irlanda, chiar dacă dumneata eşti un oarecare McNamath şi locuieşti într-un loc, care trebuie să recunosc, seamănă al dracului de bine cu ceea ce am descris eu în cartea mea.

Fermierul îl privi în ochi:

— Tu eşti Mark Anderson, la fel cum eu sunt Scot McNamath. Și spun că tu, un oarecare muritor de rând, eşti Dumnezeul care m-a creat pe mine şi lumea în care trăiesc eu.

Tonul grav al omului îl lăsă pe Mark fără replică. Nu ştiu ce să spună, deşi în cap i se învârteau o groază de gânduri, în timp ce începu să asude: *„Până la un punct, omul are dreptate. Peisajul, până la ultima tufă, se potriveşte perfect. Nu e exclus să fi avut eu vreo viziune subconştientă, dar întrebarea este în continuare, unde mă aflu? De aceea mi s-a părut totul ciudat încă de la început. În Norvegia nu există asemenea vegetație. Totuşi, de aici şi până la a pătrunde eu însumi în lumea imaginată de mine, este cale lungă şi..."*

— Iar nu eşti atent la mine!

— Ei, la dracu'! făcu Mark enervat. Dacă eşti aşa deştept, spune-mi cum se face că eu sunt aici? Dacă asta e lumea creată de mine, judecând după capul tău, ar fi trebuit ca eu să fi scris ce se întâmplă acum. Ori eu n-am scris niciodată aşa ceva. Eu n-am scris niciodată nimic despre mine.

— O să afli ceva mai târziu cum se face asta. Acum ascultă cu atenție. În această calitate a ta, de fals, dar din păcate atât de adevărat Dumnezeu, tu poți face orice, iar noi,

creațiile tale, urmăm viața şi destinul pe care ni le hărăzești tu. Trăim bucuriile şi durerile care îți trec ție prin cap şi ni le dai nouă, punându-le pe hârtie. Fanteziile tale...

— Din moment ce tu spui că ceea ce scriu se întâmplă cu adevărat, cred mai degrabă că sunt un scriitor realist, nu fantezist, încercă Mark o glumă.

Dar gazda continuă netulburată:

— Fanteziile tale ne dor pe noi, nouă ne mor cei dragi, pe noi ne dor rănile. Pentru noi asta e realitatea, zise McNamath ridicându-şi cămaşa şi arătându-i o cicatrice urâtă de pe torace.

Mark zâmbi din nou, dar simți cum sudoarea i se răceşte pe spate. El descrisese în cartea sa această cicatrice aşa cum o vedea acum. McNamath nu putuse fugi de la locul unde aşezase explozibilul, în cadrul unui atentat şi fusese şi el rănit.

Cu toate astea, scriitorul nu renunță la luptă:

— Vrei să spui că dacă mâine voi scrie o carte despre oarece monştri hidoşi, ei vor exista cu adevărat?

— Nu am de unde să ştiu, dar cred că da. Undeva poate că va exista acea lume şi mă rog ca, dacă vei apuca ziua în care să scrii aşa ceva, să nu pui prea mulți oameni în preajma acelor monştri, pentru că în scrierile tale e mult prea multă suferință şi durere.

Deşi sunase a amenințare, Mark trecu peste asta:

— Este realitate.

— Da, strigă fermierul, dar realitatea mea, nu a ta! E uşor să scrii că McNamath trece prin chinuri cumplite, dar strânge din dinți şi nu moare, când altul pune toate astea în practică. E uşor să scrii despre sânge şi organe umane împrăştiate peste tot, dacă nu sunt ale tale, Mark Anderson!

— Discuția e interesantă, dar tot nu mi-ai spus cum am ajuns aici şi unde suntem.

— Știi foarte bine unde suntem.

— Refuz să cred asta. Vezi bine că aici există şi lucruri despre care eu nu am scris.

— Scrierea ta se referă la o perioadă limitată de timp. Ce s-a întâmplat înainte şi după, scapă controlului tău.

— Dă-mi o explicație cât de cât logică despre cum ne putem întâlni noi: eu şi tu, creația mea!

— Spune-mi ce s-a întâmplat cu mine după atentatul acela ratat, unde am explodat şi eu.

— Ai ajuns la spital în cele din urmă.

— Și?

— Ai fost inconştient o vreme, apoi...

— Asta e! Am fost inconştient, în comă. În acea stare, nu ştiu cum, am reuşit să te văd. Te vedeam de parcă deasupra patului meu din spital ar fi fost aşezată sticla biroului tău. Te vedeam cum îți freci fruntea căutându-ți ideile. Te vedeam cum te plimbi în halatul tău verde, de casă şi aşteptam să iei o hotărâre: să mă omori sau nu. Te vedeam concepând chinurile prin care aveam să trec la trezire, pentru că, vezi Doamne, aşa era mai interesant şi cartea avea să fie mai bine vândută. După aceea m-am gândit că dacă tu ai fi inconştient, poate că ai fi **tu** de partea cealaltă a „sticlei" de pe biroul meu. Și iată, a venit şi clipa asta.

— Și? veni rândul lui Mark să întrebe monosilabic.

— Văd că tot nu mă crezi. Vrei să-ți descriu camera ta, aşa cum se vede dinspre birou?

— Nu. Sunt convins că ştii toate amănuntele.

— Atunci înghite asta! şi fermierul aruncă pe masă un caiet.

Mark îl deschise şi în timp ce citea, se albi la faţă. După câteva minute închise zgomotos caietul.

McNamath zise iar, plin de sine:

— Ei vezi, Mark Anderson, că mintea mea de „irlandez manipulat" – ca să te citez – a fost destulă să-ţi facă figura? Nu a trebuit decât să aflu cine eşti. Asta a fost partea cea mai grea. Apoi să iau un creion şi să scriu că ajungi aici şi că te omor, ca să nu-i mai faci şi pe alţii să trăiască chinurile pe care tu le imaginezi, n-a fost aşa greu.

— Dar tot ţi-au trebuit doi ani ca să scrii trei pagini.

— Mă rog, eu n-am talentul tău, dar ai văzut că urmăm „scenariul". Şi dacă nu-l omorai pe Craig, prietenul meu cel mai bun, ar fi fost şi el aici, să-ţi facem felul împreună.

— Ei vezi, zise Mark aproape râzând, cu chestia asta îţi pot dovedi că nu ai dreptate şi să încheiem cu gluma. Dacă tot ce scriem se adevereşte undeva, cumva şi dacă ai fi scris că Craig intră acum pe uşă, crezi că el ar fi intrat din moment ce eu, „Dumnezeu", l-am omorât atunci când am scris că l-a împuşcat poliţia la Dublin?

— Creaţia lui Dumnezeu nu poate schimba ceea ce El a făcut deja, dar îl poate omorî, aşa cum şi Iudeii l-au ucis pe Iisus.

— Şi dacă promit că nu voi mai scrie decât lucruri frumoase? Dacă fac un al doilea volum în care voi scrie că tu devii bogat, iar IRA câştigă, vei fi mulţumit?

— Sfârşitul tău e scris deja, Mark Anderson!

Cuvintele lui Scot McNamath sunară ciudat, mai ales că le însoţi un gest „creat" şi binecunoscut de Mark: îşi înfipse cuţitul în masă şi se ridică. Mark se nelinişti. El scrisese că irlandezul nu scotea niciodată cuţitul dacă nu avea de gând să-l folosească. Iar McNamath scrisese în caiet că va înfige cuţitul în masă, apoi... Doamne Dumnezeule!!!

Abia atunci Mark îşi dădu seama că până şi replicile lui fuseseră exact aceleaşi ca cele scrise în caiet. Acolo mai scria că se va ridica şi se va uita la cuțit. Și ochii lui căzură asupra armei. Era exact aşa cum îl „crease" el, Mark Anderson, în urmă cu trei ani, în cartea „Patru ani în IRA". Se sperie de-a binelea. Sperând că totuşi este farsa lui Jurgen, strigă:

— Jurgen!... Jurgen!!! Gata cu farsa, prietene! M-ai speriat. E de ajuns!

Dar înainte să mai zică ceva, irlandezul prinse cuțitul, i-l puse la gât şi îl împinse violent în zid, proptindu-l acolo. Scriitorul se îngrozi. Cum de nu se gândise să anticipeze această mişcare! Doar o citise în caiet. Acum nu mai avea ce face. Nu se putea mişca. McNamath o să-l lege cu funiile aduse de Elizabeth, o să-l omoare şi o să-l îngroape undeva pe deal, sub copaci.

În mintea lui Mark se făcu linişte, atât de linişte încât nu mai auzi nimic în jur. Parcă se uita la un televizor cu sonorul oprit. O vedea pe Elisabeth venind cu sforile, iar pe fermier strigând la ea să se grăbească. Se gândi că dacă până la urmă nu era o glumă, a dat de dracu', indiferent dacă era vorba de vreun fan dement, de un fanatic al IRA sau dacă supărase cu ceva însuşi IRA. Sau că poate o uriaşă coincidență făcuse să existe undeva un McNamath, fost membru al IRA şi bine țicnit, care să fi trecut cu adevărat prin întâmplările din care se inspirase...!? Să-l fi deranjat cartea într-atât încât să-l omoare pe scriitor? Oricum, un singur lucru nu putea înțelege: peisajul specific Irlandei de Nord. Brusc, îi reveni auzul.

— Vino odată, femeie! striga McNamath. Apoi către el: Nimeni nu va mai suferi de pe urma lucrurilor pe care le

scrii în biroul tău nenorocit! Eşti aproape de moarte, Mark Anderson, dar nici măcar pentru o singură clipă nu ai acceptat că ce ți-am spus eu e adevărat. Acum nu mai contează.

Mark încercă să-şi amintească dacă lucrurile se petreceau conform caietului, dar nu mai reuşi. Era îngrozit. Neştiind ce să facă, se gândi dintr-o curiozitate pusă pe seama morții iminente să ia de bună varianta fermierului. Închise ochii şi încercă să scoată din minte toate celelalte lucruri. Nu reuşi prea bine, căci îl auzi iar pe McNamath:

— Dumnezeu, adevăratul Dumnezeu, mă va ierta pentru asta. Doar am făcut altele şi mai rele, aşa cum m-ai pus tu, Mark Anderson.

Elisabeth veni şi simți cum îi caută şi îi duce la spate mâinile, ca să fie legate. Era paralizat de groază. Se forță în continuare să accepte ceea ce nu putea. Fermierul zise din nou, apropiindu-şi fața de a lui:

— Te-ai gândit vreodată, nenorocitule, că şi tu poți fi un personaj? Că şi eu pot scrie despre tine? Sau că poate există undeva, cineva care scrie despre un scriitor de succes, că mergând prin ceață cu maşina, are un accident şi că moare? Sau că acel cineva scrie despre acelaşi scriitor de succes că îl ucide un fost combatant IRA? Hă?! Te-ai gândit?

Ultimele cuvinte îi dădură o idee lui Mark. Dacă lua de bună aiureala fermierului, însemna că el într-adevăr avusese un accident pe şoseaua învăluită în ceață, iar la momentul actual era inconştient. Numai aşa putuse trece de partea aceasta a „sticlei de pe birou", aşa cum îi zisese dementul. Doar acesta reușise să îl „vadă" pe el într-un asemenea moment de pierdere a contactului cu realitatea – mă rog, cu „propria realitate", ceea ce însemna că şi el, Mark, îl putea vedea pe „creatorul" poveştii lui. Simți că

leşină de frică, dar ridică totuşi capul, sperând ca printr-o minune să vadă undeva într-o cameră, de sub sticla unui birou. Nu ştia cu ce l-ar putea ajuta asta, dar nu mai avea ce face. Și când ridică privirea, nu realiză dacă e realitate sau închipuire. Avu impresia că zăreşte o mână uriaşă ținând un stilou pe măsură. Vârful gigantic al peniței cobora spre fața lui, pentru a scrie ceva, ca şi cum el ar fi fost o moleculă de pe foaia de hârtie. Zise către fermier:

— Dar tu te-ai gândit vreodată că acel cineva care scrie povestea noastră are un alt sfârşit decât cel din caietul tău mizerabil? Și tu, simplă creatură, aşa cum singur ai zis, nu poți schimba ceea ce a făcut deja?

Cu o vitalitate de care nu se crezuse în stare, îl lovi pe fermier cu genunchiul în testicule, se smulse din mâinile lui Elisabeth, trecu peste trupul căzut şi ieşi din casă. Fugi către maşină desfăcându-şi între timp funia pe care femeia nu apucase să o înnoade definitiv, porni motorul, întoarse şi goni la vale pe drumeag. Mai auzi cum fermierul striga *„Ne scapă, ne scapă! Se întoarce!"*, apoi apăsă accelerația până la şoseaua principală, unde se pierdu în ceață.

Mark Anderson stătea bine îmbrăcat pe o bancă de lemn, pe veranda casei sale de vară. Avea picioarele ridicate pe balustrada peste care contempla infinitele nuanțe de albastru ale cerului şi mării. Pe acest fundal pluteau bucăți de gheață care făceau ca fiordul să i se pară cea mai frumoasă privelişte din lume. Se uită în sus, într-o parte, cu un ochi şi zâmbi. Cerul era atât de frumos! Apoi dădu mai tare aparatul de radio de lângă el, ca să audă mai bine emisiunea pe care o asculta:

„... căci ultima carte a scriitorului Mark Anderson este o nouă deziluzie. Și noi şi critica o spunem cu regret, întrucât după primele trei romane era cel mai bine cotat scriitor contemporan din Norvegia. Mulți se întreabă de ce a intervenit această cotitură bruscă în opera şi cariera scriitorului care promitea atât de mult? Aproape toți analiştii au ajuns la concluzia că accidentul suferit acum patru ani, imediat după lansarea celui de-al treilea roman, a influențat starea sănătății sale, în ciuda faptului că medicii confirmaseră completa lui refacere. Deşi publicul îl dezaprobă, deşi pierde din punct de vedere financiar, vânzând nici zece procente din tiraje mici şi deşi critica îl desființează, de la producerea accidentului el continuă să scrie aceeaşi proză liniară şi neinteresantă. Monotonă şi inevitabil plicticoasă, proza domnului Anderson nu se poate compara nici măcar cu romanele siropoase şi fără valoare literară ale scriitorilor sud-americani de mâna a doua. Acestea au măcar o intrigă şi un deznodământ care nu se poate anticipa încă din primele rânduri. Personajele sunt active, în plină mişcare, chiar dacă, calitatea scrierii este îndoielnică, pe când cele ale domnului Anderson duc o viață liniştită şi frumoasă, neinteresantă pentru cititor. Și în această a șaptea carte scrisă de la accident încoace, putem spune fără să greşim că nu se întâmplă nimic. Inexplicabil, Mark Anderson continuă să scrie în aceeaşi manieră, deşi ne-a declarat că el cunoaşte soarta nefericită a cărților sale actuale. Concluzia noastră..."

Mark Anderson închise aparatul de radio şi continuă să admire mulțumit şi zâmbind fiordul.

Câinele lui Simion

În copilărie capitala mi se păruse fascinantă. Apoi când am cunoscut-o îndeaproape, schimbată şi aglomerată de transformările democrației, am evitat-o cât am putut. Şi totuşi, viața mi-a purtat zilele tocmai în inima oraşului sufocat de maşini, de afaceri, de VIP-uri, mondeni, manelişti, politicieni şi alți importanți ai zilei. Urma să lucrez acolo, din fericire, doar pentru câteva luni. Nu multe, dar totuşi suficiente cât să se adune aproape un an.

Colegii erau în regulă, dar nu suficient cât să ne împrietenim dincolo de interesul comun al serviciului. Majoritatea erau mai tineri şi nu neapărat că ne despărțea vreo prăpastie, dar apreciam şi ne consumam diferit timpul liber.

Am renunțat repede la maşină, preferând metroul. Era şi mai rapid şi mai economicos. În general nu m-a atras nimic din ce se petrecea în capitală şi era uşor de găsit. Doream doar ca timpul să se scurgă cât mai repede și să mă întorc acasă, în pacea oraşului meu dintre munți. Îmi doream linişte, iar pentru ca viața să nu mi se scurgă anapoda, după orele de program mi-am reluat pasiunea din tinerețe, cititul. Şi citeam orice îmi cădea în mână. Romane de dragoste, istorice, polițiste sau ştiințifico-fantastice, proză scurtă, eseuri, poezie. Nu eram pretențios nici la autori, de la Dan Brown, la James Clavell și Dumas, până la Alexan-

dru Vlahuță, Hogaş, Eminescu, Creangă, Hegel, Nietzsche sau alții complet necunoscuți pentru mine. Orice era de citit sau recitit, era perfect. Luam de obicei cărți vechi, cu bani puțini, de pe tarabele de la Universitate. Preferatul meu, Lucian Blaga, se găsea însă destul de rar pe acolo. În afara unor volume de versuri, nu am găsit decât aforisme. Nimic din lucrările sale filozofice, ceea ce m-a întristat destul de mult. Aveam și timp, eram și în starea necesară pentru a le putea pătrunde în liniștea apartamentului închiriat. Aveam un fel aparte de comuniune cu vederile sale literare și filozofice și nu de puține ori, efectiv îl simțeam pe Blaga în mine. Față de unele din scrierile sale mi se părea că dacă el nu le-ar fi scris, le-aș fi putut scrie eu. Era, desigur, doar o părere care întărea acceptul meu deplin pentru stilul și opinia lui.

Aşa se face că imediat ce mintea nu trebuia să-mi stea la cele ale muncii din care trăiam, mă scufundam în acțiunile cărților, contemplam peisaje şi trăiam sentimente, unele mai reale decât cele ce lipseau din viața de zi cu zi. Cum volumul de informații era mult mai mare decât reuşeam să asimilez, aveam vise ciudate uneori: întâmplări petrecute în contextul acțiunii unei cărți, la care participam împreună cu personajele din alte cărți, iar totul se petrecea în lumea unui al treilea volum. Pe scurt, totul era un talmeş-balmeş de care începeam să mă tem.

Unul dintre aceste vise fără nicio logică m-a făcut să percep capitala într-un mod absolut logic, ca locul unde, la scară mare, era transpusă în viața reală – şi chiar într-un mod strălucit – povestea răsturnată din „Baltagul" lui Sadoveanu. Din păcate îmi era deosebit de clar că nu doar capitala era aşa. Îmi părea că oraşul e împărțit în trei categorii de oameni şi oricare dintre acestea nu aveau decât un

singur scop al existenței lor: anume acela de a se îmbogăți prin orice mijloace, pe seama celorlalte două categorii. În fine, aşteptam aproape cu durere să se scurgă lunile de detaşare, pentru că nu făceam nimic altceva decât să muncesc şi să îmi pierd mintea printre rândurile cărților.

În acest haos bivalent şi, cu toată varietatea lecturilor, monoton, un singur lucru a reuşit să îmi atragă atenția. Zilnic, atât dimineața cât şi după amiaza, în pasajul metroului, lipit cu flancul său drept de un chioşc vechi de ziare, era un câine alb, destul de mare. Era un câine ciudat, dar nu m-am oprit niciodată să-l văd mai bine. Îl zăream cu coada ochiului, iar dacă nu, ştiam oricum că e mereu acolo, lipit de chioşc, parte din peisajul cotidian. Dar într-una din zile, nevoit din cauza aglomerației, m-am abătut spre acel chioşc şi m-am pomenit chiar lângă animal. Abia atunci am realizat ciudățenia lui. Nu era slab, iar blana îi era de un alb imaculat, de parcă tocmai ar fi fost spălat cu şampon de câine. Era însă foarte rară, iar printre fire se zărea o piele rozalie, de ziceai că e piele de om. Însă ciudățenia lui nu în asta consta. Deşi avea urechile apropiate de vârful capului – ori poate doar aşa le ținea mereu – avea o față umană dincolo de aşteptări. Nu era o față expresivă de câine, care avea o privire inteligentă de câine, ci chiar aducea cu chipul unui om. În ciuda faptului că avea botul lung, nasul negru, ochi câineşti şi dinți mari, toate la locul lor. Mimica feței sale era şi ea deosebită. Câinele tremura mai mereu, de parcă i-ar fi fost frig şi îşi ferea ochii. Încerca să îmi arunce câte o privire pe sub sprâncene, dar îi era frică să întoarcă tot capul spre mine. Ca şi cum s-ar fi temut de ochii mei. Mă privea des, dar numai pieziș, câte o fracțiune de secundă. Dădea impresia că ar fi fugit bucuros, dar parcă nu se putea dezlipi de chioşc.

Nu i-am dat prea mare importanță nici atunci, dar pentru că începea să apară în visele mele, în acelaşi context haotic al cărților citite, am decis să văd ce este cu el. Dimineața nu prea era timp pentru câini, însă la întoarcere m-am dus să-l văd mai bine. Luasem cu mine ceva resturi de carne, dar nu am reuşit să-l scot din tremuratul lui şi din fereala aceea sfioasă, lipit cu flancul de peretele de tablă. Şi zi după zi, totul se petrecea la fel. După două săptămâni nu făcusem niciun pas înainte în relația mea cu patrupedul. Am decis, aşadar, s-o întreb pe vânzătoare ce este cu acel câine alb, lipit zi şi noapte de chioşcul ei. Nu ştia mare lucru:

— A apărut într-o dimineață. L-am găsit aici, aşa cum îl vezi şi de atunci tot aici stă.

— Îi dă cineva de mâncare?

— O vreme i-am adus eu, dar când am văzut că nu mânca, am renunțat. Vin noaptea, după doișpe, ăştia de la curățenie şi adună tot ce îi mai lasă lumea în față.

— Păi şi cum trăieşte?

— O vreme, a mâncat. Îi aducea o femeie în vârstă, de aici, de la blocuri. De la ea mânca. Apoi n-a mai venit. O fi bolnavă sau poate a murit, că era destul de bătrână.

— Ştiți cine era?

— Nu ştiu.

Eram convins că animalul mai îmbuca uneori câte ceva, din când în când, iar noaptea, singur şi în linişte, mânca sau chiar pleca pe undeva să-şi vadă de ale lui, pentru ca dimineață să revină lângă chioşc. Nu părea nici bolnav şi nici schilod. Dar de ce nu se dezlipea de acolo? Era oare un Hachiko local, care îşi aştepta stăpânul? Trebuia să aflu.

Am început cu blocurile cele mai apropiate. M-am dus din scară în scară şi am întrebat de bătrâna care obişnuia

să hrănească patrupedul alb din pasajul de la metrou. Nu am găsit-o. Tot întrebând zile la rând, m-am îndepărtat așa de mult de pasaj, încât era imposibil ca bătrâna bolnavă să locuiască atât de departe. Iar în tot acest timp am uitat cu desăvârşire de câine. A doua zi m-am dus iar să-l văd. Nu se schimbase nimic. Dar vânzătoarea de la chioșc mi-a spus că venise o doamnă care ştia câinele şi i-a spus că nu este bolnav și nici frig nu-i este, dar că îi e groaznic de frică şi că doar un cunoscut îl va putea scoate din starea aceea.

— Şi nu v-a spus al cui e? Aşa curat şi sfios, nu pare o cotarlă oarecare.

— Mi-a spus că este câinele lui Simion.

— Care Simion? am zâmbit. La câți Simioni sunt în oraş...

— Cum care Simion!? Simion Blaga!

— Şi cine e Simion Blaga, întrebai crezând că e vreo mică personalitate locală de care eu nu aflasem încă.

— Simion a lu' Blaga... scriitorul.

Informația era şocantă, însă am încercat să o trec prin filtrul rațiunii. Îmi plăcea Blaga, dar nu ştiam mare lucru despre descendenții lui. Aşa că am adunat cam tot ce se putea găsi pe internet despre familia scriitorului. Am găsit tot felul de comentarii, biografii şi alte lucrări, dar n-am reuşit să aflu cine este Simion. Poate vreun descendent la a şaptea mână, cu numele schimbat de-a lungul timpului prin căsătoria mamei sau a bunicii... cine putea şti? Prin metrou nimeni nu auzise de el. Eu am continuat studiul meu, încercând să storc internetul de toate informațiile sale, deşi ştiam în sinea mea, că stăpânul câinelui, chiar dacă purta numele de Simion Blaga, nu putea avea nicio legătură cu scriitorul. Ca şi în cazul scărilor de bloc, am ajuns foarte departe, pe fiecare ramură a arborelui genealogic, dar nu apărea nicăieri vreun Simion.

Continuam să citesc orice, dar câinele alb îmi bântuia visele fără încetare. Curios acum mai mult asupra strănepoţilor lui Blaga, am reuşit să fac rost, cu mare greutate, prin nişte persoane influente din capitală, de e-mailul lui Alexandru Bugnariu, fiul lui Dorli Blaga şi deci, nepotul scriitorului. Nu i-am spus, evident, că încerc să dau de stăpânul câinelui alb din metrou. Mi-a răspuns foarte amabil că e plecat din ţară, că nu ştia să aibă vreo rudă Simion şi m-a îndrumat către mama lui, aceasta fiind un veritabil oracol al familiei. Aşa am reuşit să mă întâlnesc cu venerabila şi distinsa doamnă Dorli Blaga. O doamnă într-adevăr remarcabilă, nu numai prin cunoştinţele şi distincţia ei, dar mai ales prin modestie şi bun simţ.

I-am spus că lucrez la un material despre un anume Simion Blaga, împuşcat la graniţă de comunişti prin 1975 – despre care citisem ceva pe internet în căutările mele – şi doream să ştiu dacă acesta avea vreo legătură cu familia dânsei dinspre partea tatălui. Nu avea. Dar discuţia era agreabilă şi s-a prelungit mult. Aşa am aflat, după multe întrebări puse cu ocolul de rigoare, că existase un Simion Blaga. Şi tocmai în Lancrăm. Am insistat să aflu povestea, mai ales că doamna Dorli are un mare dar al povestirii. Poetul îi vorbise despre moş Simion, atât cât îşi amintea şi el. Fusese un vecin bătrân, posac şi cam într-o ureche, care nu vorbea cu nimeni. Avea o cocioabă în spatele grădinii bisericii, era sărac, iar preotul Isidor Blaga era singurul care reuşea să-l mai scoată din ale lui, când îi ducea câte o plăcintă făcută de mama poetului, vreo haină la început de toamnă, ori un braţ de lemne, iarna. Cum preotul avea grijă de el, lumea prin sat îi zicea Simion al lui Blaga, aşa că Simion Blaga îi rămăsese numele prin Lancrăm, deşi pe

el în chema altfel... nu îşi amintise nici măcar poetul cum. Nu se ştia dacă bătrânul avea sau nu rude, dar după plecarea lui din sat, mergea vorba că s-a dus la Alba, să locuiască acolo cu cineva, apoi nu s-a mai ştiut de el.

Şi Simion avusese un câine alb, cu blana rară, destul de mare şi de fricos. Altfel rău la gard, când moşul îi dădea drumul prin curte. Lucian Blaga încă nu împlinise patru ani pe atunci şi obişnuia să se strecoare prin gard, la moş Simion şi să stea cu câinele. Îl privea, îl mângâia, stătea toată ziua cu el, iar câinele dormea lângă copil, în iarbă, la poalele nucului. Se înțelegeau într-o limbă despre care poetul spunea că a uitat-o când a învățat-o pe cea a oamenilor. Câinele a rămas o vreme în curte, doi, poate trei ani, la noul său stăpân, apoi a dispărut şi el fără ca nimeni să ştie de soarta lui.

Am întrebat-o cum se face că Blaga nu a amintit niciodată, nici măcar în treacăt de această prietenie, care la acea vârstă fragedă trebuie să fi fost deosebită.

Mai târziu Lucian plecase la Sebeş, la şcoală şi era fascinat de ceea ce începea să descopere şi să învețe. A uitat probabil de câinele alb ori poate a fost o amintire prea frumoasă sau dimpotrivă, prea urâtă din cauza despărțirii, dar în orice caz prea intimă ca să pomenească de ea. Acel copil, Blaga, se înțelesese de minune cu câinele lui Simion. Prin gesturi, atitudini şi priviri, prin simțăminte, se crease o legătură mai trainică decât oricare alta pecetluită prin cuvinte. Între două suflete care nu cuvântau, doar o astfel de legătură se putuse crea. Iar faptul că Blaga nu amintise nicăieri de ea, că singură Dorli aflase mica poveste, întărea bănuiala mea, că pentru Blaga câinele lui Simion însemnase mult.

Am întrebat-o pe Dorli dacă a fost prin pasajul de metrou. M-am gândit că poate a trecut pe acolo, a văzut câinele şi a făcut vreo remarcă la Blaga, la câine... la Simion. Dar nu, doamna nu mai mergea demult cu metroul, datorită vârstei.

Am rămas cu mai mult decât o impresie plăcută. Privilegiul de a mă apropia, chiar şi aşa, în treacăt, de Dorli şi astfel de Blaga însuşi, mi-a adus o linişte interioară care mi-a schimbat percepția asupra capitalei. Mai degrabă mi-a amorțit-o pe cea existentă, determinându-mă la toleranță față de tot ceea ce nu suportam. Ştiam că acest suflu nou va face ca perioada de timp ce o mai aveam de petrecut în capitală să treacă mult mai repede şi mai uşor. Iar cărți pe tarabă, la Universitate, mai erau destule. Şi totuşi...

Câinele alb din metrou avusese un rol important în schimbarea stării mele sufleteşti. Nu îmi era indiferent, mai ales că începusem să-l visez privit prin ochii copilului Blaga. Îl vedeam cum mă aștepta sub nuc și cum dădea abia perceptibil din vârful cozii când mă vedea trecând prin gard. Alteori aveam impresia, în somn, că dorm cu capul pe blana lui albă și nu pe perna mea.

Mi-era teamă să nu fie luat de hingherii care mişunau pe străzi ori de câte ori se mai dădea o ştire pe la televizor, cum că cineva fusese muşcat de maidanezi. Câinele lui Simion era blând, un suflet nevinovat, dar erau destui nebuni care să-l lovească pentru nimic sau chiar mai rău. Trebuia să îl iau de acolo! Dacă nu îi găseam un cămin, nu m-ar fi deranjat nici să-l țin eu. Dar nu puteam să îl iau pur şi simplu pe sus şi să plec cu el. Mi-ar fi plăcut să existe o cât de mică comunicare între noi.

Sâmbătă, înainte de prânz, m-am dus în pasaj. Lumea şi implicit gălăgia erau mai puține. Vânzătoarea era la

locul ei, câinele de asemenea, sprijinind chioşcul. Tremura şi făcea acelaşi joc al privirilor fugare, piezişe, temătoare. Pentru prima dată am simțit milă. Ceva nu era în regulă cu el şi trebuia să îl ajut. Poate să îl duc la un veterinar... Întâmplarea povestită de Dorli se petrecuse cu mai mult de o sută de ani în urmă. Totuşi, la acel moment nici prin cap nu îmi trecuse asta. De parcă veacul scurs nu ar fi contat, mi s-a părut că am în față chiar câinele cu care Blaga dormea sub nuc, că îl văd strecurându-mă prin scândurile vechi ale gardului. Trecătorilor nu le pasă de mine sau de câine, iar vânzătoarea nu mă putea vedea de dinăuntru. M-am aşezat lângă el.

— A trecut atât de mult... Cum ai ajuns tu aici, bătrâne?

L-am mângâiat uşor, de pe cap până la baza cozii pe care o ținea între picioare.

— Hai, nu-ți fie frică! Sunt eu, Lucian.

Câinele deschise botul într-un căscat, dar şi-l frânse cu un scâncet-mârâit ușor prelungit. Aş fi putut jura că sunase a *„cine?"*, distorsionat de gâtlejul impropriu pentru a pronunța cuvinte.

— Lucian Blaga. Nu îți aminteşti de mine? Nu mai ştii cum dormeam pe iarbă, sub nucul lui moş Simion şi cum visam împreună despre lucrurile din spatele lumii?

Tremuratul câinelui se opri. Coada ieșită de sub burtă i se încovoie uşor şi începu să bată cadența dublă a metronomului. Urechile îi mai coborâră puțin spre locul lor firesc, fără ca asta să îi schimbe fața umană. Respira relaxat, cu limba scursă uşor din bot, spre stânga. Mă privi direct şi pătrunzător şi în cele din urmă se înfipse pe toate cele patru picioare ale sale, lăsând chioşcul neproptit.

Un răspuns clar şi precis, primit în limba mea omenească n-ar fi putut să fie mai clar de atât. Clar, dar îngro-

zitor în acelaşi timp. Capul mi se învârti prin pasaj, fără să pot vedea ceva cu ochii împăienjeniți. Nesprijinit, chioşcul de ziare mi se păru că se prăvăleşte peste mine şi am întins mâinile să-i opresc căderea. Eram la un pas de a-mi pierde rațiunea, când am simțit limba moale şi caldă a câinelui pe toată fața. Lingea şi pleoscăia ca orice câine care îşi vede conştiincios de treabă. L-am oprit cumva, încă amețit și l-am privit printre lacrimi. Se gudura pe lângă mine, cu o bucurie reținută, cuminte, de câine bun şi bătrân. Cât de bătrân putea fi?

Ori poate primise în suflet, prin cine știe ce mistere ale existenței, tocmai de la câinele lui Simion, dorul de Blaga, așa cum îl primeam și eu ori de câte ori îi citeam rândurile. Speram să aflu dacă așa era, în anii ce urma să-i petrecem împreună.

Bătrânul vagabond

În Secția 7 Poliție Locală era o atmosferă ciudată. Fusese o zi absolut neobişnuită, fără niciun incident, nici chiar minor. Din acest punct de vedere fusese linişte. Şi cu toate acestea, de cum intrai în holul principal se auzea o larmă teribilă. Nu erau însă nici strigăte şi nici certuri, nici vaiete sau înjurături, ci pur şi simplu râsete. Hohote sănătoase şi sincere, suficiente prin ele însele să provoace altă bună dispoziție.

Șeful de serviciu plecase încă pe la prânz cu ceva treburi la Primărie şi era cât se poate de clar că nu avea să mai revină. Cei doi polițişti care ieșeau din tură trebuia să plece peste o jumătate de oră, interval în care nu se mai putea întâmpla mare lucru, aşa că erau cât se poate de relaxați. În aşteptarea orei de plecare se puseseră pe glume, unele nesărate, altele destul de hazlii. Aşa cum se întâmplă de obicei, pe seama celui mai nou dintre ei, Copilu'.

Evident, nu acesta era numele său, însă avea numai douăzeci de ani şi o față cât se poate de tinerească, astfel că porecla venise de la sine, încă din prima sa zi de lucru, cu vreo patru luni în urmă.

Deloc timid, răspundea şi el fără supărare, cu alte glume şi poante, contribuind la menținerea atmosferei. El şi încă doi colegi urmau să rămână în tura de noapte. Chiar dacă

se anunța liniștită, noaptea era mereu plină de surprize, așa că glumele erau mai degrabă pentru ridicarea moralului celor ce rămâneau în secție, decât pentru vreun alt scop. Oricum, zilele relaxate erau foarte rare. De obicei secția aflată la periferie gemea de tot felul de scursuri, mai ales țigani, era un du-te-vino permanent, se eliberau prostituate, se închideau narcomani, se amendau bețivi, se liniștеau bătăuşi... şi pentru toate se întocmeau acte. Însă de o zi atât de liniștită ca cea tocmai scursă nu își amintea nici măcar adjunctul-şef Aron, care lucra acolo de vreo zece ani. Astăzi parcă timpul se oprise în loc.

Zarva şi râsetele îl surprinseră şi pe funcționarul asistent Mihai Roșu, Mihăiță cum îi spuneau, când intră în secție, însoțit de un bătrân vagabond, pe care îl ținea de cotul hainei.

— Ce e veselia asta aici? S-au restituit ăia 25% la salar'?

Fără să se sinchisească prea tare, adjunctul-şef, care stătea cu spatele către intrare, îi răspunse fără să se întoarcă:

— Îl întrebam pe Copilu' de ce nu s-a dus la facultate, cu fața asta a lui de tocilar sârguincios, iar el tocmai ne explica faptul că spiritul lui de justițiar...

Dar adjunctul-şef nu apucă să termine fraza. Atât el, cât şi ceilalți care asistaseră la discuția anterioară, izbucniră într-un nou hohot de râs aproape irațional. Pesemne că se petrecuseră lucruri foarte hazlii mai devreme! Abia peste câteva minute, când se potoliră, adjunctul-şef se întoarse şi întrebă încă tuşind în urma puseului de râs:

— Ce ne-ai adus, Mihăiță? Știi că e primul pe ziua de azi?

— Boşorogul ăsta nenorocit a atacat o fetiță, două străzi mai încolo. Noroc că am dat peste el când veneam încoace, altfel cine ştie ce se întâmpla.

Şi îl împinse pe bătrân spre un scaun aflat într-un colţ, unde urma să îl ia la întrebări şi să facă actele. Iar bătrânul aproape că dărâmă şi masa şi scaunul. Copilu' găsi scena inutil de violentă, drept pentru care veselia îi trecu brusc. Ieşi pe hol, la automat şi îşi luă o cafea scurtă, care ar fi trebuit să fie și tare. Ceilalți însă se strânseră curioşi şi cu aceeaşi veselie în jurul noului venit, să afle ce ispravă făcuse bătrânul.

— Ia zi, *pretenaș*, începu Mihai. Cum te cheamă?

— Mi se spune în mai multe feluri, răspunse bătrânul calm, cu o voce neobişnuit de blândă şi tinerească.

Avea o atitudine relaxată şi nu părea deloc intimidat sau speriat, aşa cum se întâmpla de obicei cu vagabonzii.

— Zi-mi numele, că te întreb apoi şi de porecle!

— În ce limbă vrei să ți-l spun?

— La dracu', în româneşte, ştii şi vreo altă limbă?

— Spaniolă, engleză, franceză, latină, greaca veche...

După modul clar şi coerent în care se exprima, Copilu' fu sigur că nu e un simplu vagabond.

— Ooooo! exclamă adjunctul-șef. Avem de-a face cu un învățat. Te pomeni că ai fost vreun nenorocit de profesor universitar, înainte să te apuci de băut!

Omul nu răspunse, iar Mihai continuă:

— Eu zic că nu eşti decât un nenorocit de țigan dement, am dreptate?

Bătrânul continua să tacă, iar Mihai să se enerveze. Cei din jur mustăceau.

— Deci, eşti cetățean român sau nu? Ai acte?

— Nu, nu am.

— Şi de unde vii?

— Am umblat prin foarte multe țări...

Cornel, un agent înalt și spătos, chel şi cu voce moale, se amestecă în discuție:

— Tataie, nu ne interesează pe unde ai umblat la cerşit, ci de unde eşti. Unde e casa ta? Eşti din Bărbulești?

— Aparțin lumii întregi, trăiesc şi mă simt bine oriunde.

Prin spate se auziră râsete. Cineva zise:

— Da, acu' toți sunt cetățeni europeni, ce să zic!

— O fi un hipiot bătrân, cu mintea arsă de droguri, că de vreo zece ani încoace toți trag pe nas, fie tineri, fie boşorogi. Pun pariu că asta l-a pus pe butuci...

— Lasă că și yoghinii ăia cu spirala, sunt la fel de duși cu pluta...

— Tăceți! strigă Mihai, deranjat. Ori vreți să completați voi porcăriile astea de hârtii!

Apoi se reîntoarse către bătrân:

— Nu îmi arde de glume şi o să te închid aici până putrezeşti. Dacă vorbeşti măcar cât să pot face procesul verbal, poate scapi cu un şut în cur.

— Vorbesc, însă nu mi-e frică să fiu închis. Am tot timpul din lume.

— Ești obișnuit cu pârnaia, deci. Spune-mi naibii cum te cheamă!

— Mă cheamă în multe feluri. Puteți să îmi spuneți cum vreți.

— Să te ia dracu! urlă Mihai. Ce scrie în actele tale? Ce nume ți-au dat părinții tăi? Când şi unde te-ai născut?

— M-am născut demult, atât de demult, încât nu mai țin minte data exactă. Bănuiesc că pe aia o vrei. Dar părinții mei trăiesc încă, așa că poate știu ei când m-am născut.

Mihai se ridică voind să-l scuture puțin pe moşneag. Adjunctul-şef interveni imediat şi îl luă de acolo:

— Mihăiță... Mihăiță! Calmează-te! E doar un vagabond lunatic. Cornele, continuă tu!

În timp ce agentul spătos lua loc la masă, polițiştii a căror tură se terminase, se pregătiră de plecare. Afară se întunecase deja.

În secție rămaseră doar Cornel, Mihai, Copilu' şi Aron, adjunctul-şef, care mai zăbovi, curios despre ce avea să se întâmple. El ar fi ales să-l țină o noapte la răcoare pe vagabond, apoi, în zori, să îi dea drumul. Însă Mihai insista că nebunul atacase o fetiță şi dorea să îi ia neapărat o declarație şi să îi facă un proces-verbal. Dacă ar fi reuşit să afle ceva...

Copilu' reveni în birou cu o cafea nouă, în pahar de plastic. Se duse către Cornel şi se aşeză în spatele lui, astfel încât să îl poată vedea pe moş. Uriaşul îl privea şi el pe vagabond, însă nu vorbea cu el. Rămăsese cu privirea pierdută în gol, cu pixul pornit spre formular, dar oprit undeva în aer, înainte să atingă hârtia. Copilu' observă că şi bătrânul îl privea pe Cornel, însă parcă se uita prin el şi vedea ceva dincolo de corpul polițistului. Privirea sa părea că străbate dincolo de tot ce avea înaintea ochilor.

Când Copilu' îi puse mâna pe umăr, Cornel tresări şi zise brusc către bătrân:

— Zici că nu eşti român? O să trec apatrid, însă acest lucru nu te ajută cu nimic dacă nu ai niciun fel de acte. Trebuie să ne dai nişte informații! Nu se poate să nu ştii nimic despre tine! Nu se poate ca pur şi simplu să nu exişti!

— Dar exist, zise bătrânul cu naturalețe. Nu vedeți? Este adevărat că nu prea ştiu mare lucru despre mine, aşa cum nimeni nu ştie şi nu mă cunoaşte cu adevărat, dar exist.

— Ziceai că ți se spune în multe feluri. Aici, în oraşul nostru, cum ți se spune?

— Aici nu a vorbit nimeni cu mine. Nu mi se spune nicicum.

— Dar ziceai că ai nişte porecle...

— Neli, zise bătrânul.

— Nelu?

— Nu, Neli.

— Dar ăsta e nume de femeie, poate o prescurtare de la Cornelia, Ionela...

— Ăsta îmi place mie.

— Bine şi aşa. O să trec Nelu, de la Ionel, concluzionă agentul.

— Am spus Neli, nu Nelu şi nicidecum Ionel.

— Ei, la naiba, ridică vocea uriașul, oarecum amuzat. Şi de la ce zici că vine Neli?

— De la multe.

— Cum adică de la multe? Ce e aia? Şi apoi, de la una la alta e cale lungă.

Bătrânul nu răspunse.

— Bine şi aşa, Neli, zise iar agentul. Ia spune-mi acum de ce ai atacat fetița?

— Nu am atacat-o.

Mihai, care se calmase şi îşi luase şi el o cafea, iar apoi se sprijinise de perete, interveni:

— Când am cotit eu cu mașina de pe principală, mama copilei urla ca o nebună. Iar nenorocitul ăsta stătea într-un genunchi în fața ei şi o ținea de mâini. Aştept o explicație, altfel îți tăbăcesc fundul. Nu suport violențele împotriva copiilor, îşi scuză el nervozitatea exagerată de mai devreme.

Iar Copilu' se întrebă dacă situația fusese aceeaşi şi înainte ca Mihai să devină proaspăt tătic de fetiță, cu puțin timp în urmă.

— Nu am atacat pe nimeni. Încercam s-o ajut.

— Ei, porcăria naibii, se enervă Mihai din nou. Mă faci mincinos, mă? Dacă-ți ard nişte pulane peste bot, te liniştesc de tot. Ce nevoie de ajutor avea micuța aia de la tine?

Adjunctul-şef interveni din nou, liniştind spiritele şi sculându-l pe Cornel de la masă.

— Ia du-te bă, d-aicișa! Se pare că domnul profesor are chef de joacă. Ia zi, profesore, cum a fost? Povesteşte tu cum zici că fuse!

— Cred că ar fi inutil. Nimeni de aici nu e dispus să mă creadă.

Aron se foi pe scaun. Vedea în fața lui un bătrân mizerabil, peste care avea întreaga putere din lume, care puțea teribil şi probabil era plin de păduchi. Dar imediat ce moşul începea să vorbească se simțea mult inferior acestuia. Probabil că şi Mihai se simțise la fel şi de aceea era mai nervos ca de obicei. Brusc, luă o decizie:

— Băi studentule - se adresă tânărului - ia, dacă n-ai vrut la facultate, treci aici, să-ți faci mâna de justițiar cu infractori periculoşi ca dom' profesor! Ia vorbeşte tu cu el, că eşti băiat citit şi poate înțelegi ceva din aiureala lui!

Polițiştii îşi schimbară din nou locurile, însă niciunul nu se îndepărtă. Copilu' începu oarecum jenat:

— Mă numesc Andrei şi aş vrea să stați de vorbă cu mine. Sunteți de acord?

— Desigur.

— Bine, atunci. Voi nota porecla dumneavoastră, Neli. E bine aşa?

– ...

— Ete băăă, zise Mihai în şoaptă către Aron, îl ia la dumneavoastră. Doar nu i-o fi fost profesor pe la liceu?

— Nu vă amintiți de unde veniți, unde locuiți sau unde ați locuit vreodată?

— Nu prea... am umblat foarte mult şi nu aş putea spune că prefer un loc anume.

— Ce s-a întâmplat pe stradă, când v-a văzut agentul Mihai Petrescu?

— Aş prefera să nu răspund la întrebarea asta.

— Aveți acest drept, dar nu vă dați seama că astfel vă complicați situația? Din moment ce nu vorbiți cu mine, înseamnă că e ceva necurat la mijloc. Am dreptate?

— Deloc.

— Va trebui să ştiu ce făceați cu fetița. Vorbeați cu ea? Era drăguță? Vă amintea de vreo nepoțică?

— Nu. Nu am avut copii.

— O fi un nenorocit de pervers, fir-ar al dracului de nenorocit! comentă Mihai din spate, de la perete.

— Haideți, reluă Copilu', că până la urmă nu s-a întâmplat nimic. Colegul meu a văzut doar că o țineați de mână, iar mama fetiței striga după ajutor. Dacă îmi spuneți ce făceați, e posibil să plecați imediat de aici.

— Nu mă deranjează să rămân.

Andrei oftă. Bătrânul era calm, logic şi coerent. Nu era deloc speriat şi avea un limbaj care dovedea că spiritul lui era prezent în discuție, la fel de mult ca şi mintea. Se simțea şi el inferior cerşetorului din fața lui. Poate că ar fi fost totuşi mai bine să dea la facultate... Reluă:

— Dacă nu reuşim să comunicăm, îi vom chema pe cei de la Salvare şi vă vor duce la Spitalul Nouă, la nebuni.

— E bine şi acolo. La fel ca peste tot.

— Bă, ăsta vrea să stea la căldură şi să mănânce bine câteva zile, pe banii statului, zise Mihai, tot încet, către adjunctul-șef.

Bătrânul se așeză mai bine în scaun, pregătindu-se să vorbească. Andrei își aranjă hârtiile, gata să noteze.

— Dacă nu mă înșeală memoria, nu sunt obligat să dau nicio declarație. Nu sunt sigur, dar cred că asta e valabil în toată lumea civilizată, unde sunt respectate drepturile omului. Ca să nu mai aducem vorba despre excesul de zel al colegului dumneavoastră, având în vedere că nu am fost violent și am urmat întocmai instrucțiunile dumnealui, zise bătrânul aruncând o privire către Mihai.

— Ăsta sigur a fost avocat sau profesor de drept! zise încet Aron, ca pentru el.

— Apoi – reluă vagabondul – ar trebui să fiu informat de ce sunt reținut și să mi se aducă un avocat. Însă nu îl vreau și nu prea mă deranjează nimic din toate astea. Aproape peste tot polițiștii sunt lipsiți de profesionalism.

— Stai liniștit! șopti Aron observând mișcarea lui Mihai și aplecându-se spre el. E doar un vagabond care face pe deşteptul. O fi fost ceva mare sculă în tinerețe, dar acum nu e decât un nenorocit care vrea să ne întimideze şi să scape.

Bătrânul continuă:

— Trecând peste toate astea, nu cred că aveți cunoştințele și capacitatea necesară să înțelegeți...

— Gata! strigă Aron. Copilu', ia vezi dacă n-ai altceva de făcut! Mă ocup eu, personal!

Dar Copilu' nu reacționă. Era pierdut în ochii bătrânului care vorbea, cu pixul în mână, pornit către foaia de hârtie.

— Băi, Andrei! îl smulse agentul-șef din visare. Scoală și du-te de mai bea cafea, dacă ți-e somn!

Toată lumea înțelese că treaba devenea serioasă. Bărbia lui Aron zvâcnise scurt, de două ori. Se temea ca moșul să nu spună că Mihai i-a dat vreo doi pumni în coaste, când l-a băgat în mașină. Nu că l-ar fi deranjat asta, însă se temea de ceea ce avea bătrânul în cap. Poate că era o momeală a celor de la „disciplinar" ori de la vreun ONG care se ocupa de drepturile omului. Că aștia erau finanțați de tot felul de organizații internaționale și urmăreau cum sunt tratați oamenii, chiar și în interiorul penitenciarelor.

Fiecare se duse în treaba lui, lăsându-l pe agentul adjunct-șef să termine repede și să plece acasă. Copilu' se apucă să scrie niște acte. I le dăduse Mihai, cică să învețe cum se fac, dar în realitate știa că agentul profita de el ca să lucreze el mai puțin. Nu îl deranja. Lucră mult, termină patru dosare și în cele din urmă se întinse pe scaun, căscând. Era aproape miezul nopții. O noapte liniștită, ca și ziua precedentă. Luă dosarele și merse dincolo, la Mihai.

— Uite dosarele de alaltăieri! Ce face șefu', a plecat?

— Habar n-am. Am avut de lucru, minți Mihai, nepăsându-i că mai tânărul său coleg vedea monitorul calculatorului vechi din dotarea secției, unde erau afișate știrile mondene ale unui site oarecare. Hai să vedem!

Când intrară în sala unde Aron interoga vagabondul, agentul-șef se rățoi la ei:

— Ce aveți, mă? Nu v-am zis să nu mă deranjați?

— Dar au trecut cinci ore... îngăimă Andrei.

Surprinsese tresărirea lui Aron la deschiderea ușii. Se uită pe foaia de hârtie deasupra căreia zăbovise în aer pixul șefului, dar hârtia era complet goală. Atunci realiză

că niciunul dintre cei patru nu reușise să scrie nimic pe coala respectivă.

— Cât e ceasul? întrebă Aron.

— 12 fără 10, zise Mihai arătându-i ceasul.

— Imposibil, făcu Aron consultându-l pe al lui. Al meu arată șapte.

— Ce ți-a zis?

— Nimic. Abia am început să vorbim... nu știu cum de a trecut atâta vreme...

Agentul șef părea răvășit.

— Doar n-ați stat la taclale despre fotbal și politică, zise Mihai destul de agitat. Copilu', pune-i cătușele lu' dom' profesor și bagă-l la arest. Șefu', hai să bem o cafea!

Când Copilu' reveni în sală, ceilalți doi erau expresia vie a întrebărilor care îi frământau și lui mintea. Îl auzi pe Cornel întrebând:

— Îl sunăm pe șefu' mare?

— Doamne-ferește, la ora asta!? îi răspunse Aron. Ce crezi că se întâmplă, Mihăiță?

— Păi... după cinci ore de introgatoriu, tu ar trebui să ne spui asta.

— N-am... n-am apucat să-l întreb nimic. Nu mi-am dat seama că a trecut atâta timp. Ceasul meu arată abia ora șapte. Uite-l că acum merge din nou. Cred că mă lasă bateria.

— Eu cred că e mai mult de atât, zise Andrei. Se întâmplă ceva ciudat aici.

— Ia zi, studentule, ce crezi tu că se întâmplă! îl îndemnă ostentativ Aron.

— Nu știu...

— Păi dacă nu știi, taci naibii!

— Lasă-l, șefu'! interveni Cornel. E clar că ceva nu e bine. Eu zic să-i dăm drumul omului, că...

— Nu! îi tăie vorba Mihai. Dacă vine mâine femeia, mama fetiței, să vadă ce am făcut cu el?

— Nu a depus plângere, zise adjunctul-șef mai calm. Bănuiesc că nici nu ai întrebat-o dacă vrea.

— Păi... se bâlbâi Mihai, e un țigan nenorocit. Am zis că îl ținem o noapte, îi dăm o amendă de două sute și gata. Tot nu are de unde plăti.

— Iaca, nu e gata! se irită din nou adjunctul-șef.

— Atunci să îi facem dosar și să îl trimitem la procuror, veni ideea lui Cornel.

— Pentru ce? întrebă Copilu'. Pentru că a ținut de mână o fetiță? Asta nu înseamnă nimic, chiar dacă mama ei s-a speriat.

— Ce, tu nu te speriai? întrebă Mihai.

— Nu despre asta e vorba. Nu avem nici motiv și nici vreo plângere ca să îi facem dosar.

— A agresat o fetiță! preciză Aron. Nu-i așa, Mihăiță?

— Da... sigur! Când am ajuns eu o scutura violent și o trăgea după el. Poate a vrut să o răpească!

— Hai măăă! făcu Andrei. Ne-ai zis că era în genunchi și o ținea de mână?

— M-am înșelat. Da! O trăgea după el.

— Hopa, hopa! îi întrerupse Aron și adăugă cu subînțeles către Andrei. A văzut și Cornel, care era mai încoace, la colțul parcului. Nu-i așa, Cornele? Dar dacă îi facem dosar, va trebui să întocmim o groază de acte și peste toate, va sta aici câteva zile. Cel mai bine e să-l trimitem la spital. Mihăiță, sună la Salvare! Știi cine era femeia cu fata?

— Nu, dar locuia în scara de lângă chioșc, că mi-a zis.

— Copilu', ia mașina și du-te să vorbești cu ea. Vezi și tu, ca să fim siguri... că poate nu vrea să depună plângere.

— La ora asta?

— Da, la ora asta! Doar e copilul și interesul ei. Poate să se trezească cinci minute, ce dracu'!

În timp ce Mihai ridica receptorul, Copilu' smulse cheia Loganului de pe panou și ieși val-vârtej pe ușă.

Într-o jumătate de oră era înapoi. Când intră de pe hol, îl văzu pe Aron în picioare, privind peste umărul lui Mihai ceva pe calculator. Cornel scria de zor la masa lui.

— N-ai plecat, șefu'?

— Nu. Am făcut schimb cu Vasile, dacă tot am rămas.

— A fost Salvarea?

— Nu vine, făcu Mihai. Tu ce ai aflat?

— Doamna nu depune plângere. Mai mult s-a speriat de vagabondul nostru, decât altceva. Are probleme cu fetița. E foarte bolnavă, medicii nu prea i-au dat șanse. Trebuie să facă un transplant, dar lista e lungă și organe nu sunt. În ritmul ăsta ar avea șanse abia peste vreo doi ani, adică mult prea târziu. Unde e bătrânul?

— A plecat, zise Cornel fără să ridice ochii de pe foaie.

— Cum a plecat? Ia-ți dat drumul? Dacă femeia voia să depună plângerea, de unde îl mai luam?

— Copilu'... făcu Aron tot fără să-și dezlipească privirea de pe ecranul lui Mihai... nu te ambala, că mai e mult până dimineață. E abia nouă.

Tânărul se lăsă deznădăjduit pe un scaun. Se uită la ceas: al lui arăta aproape ora trei dimineața. Gândi că ori ceasurile au luat-o razna ori oamenii. Rememoră discuția cu femeia, panica și disperarea ei vorbindu-i despre situația fetiței. Ce nedreaptă era viața!...

— Vezi că moșul ți-a lăsat ceva.

— Cum?

— Ți-a lăsat ceva, la tine pe birou.

Fugi dincolo și găsi, într-adevăr, o foaie împăturită în două. O deschise și citi literele frumos caligrafiate, pe rânduri drepte:

„Copile, vezi-ți de facultate, acum cât mai ai timp pentru ea! Îți stă în putere să faci lucruri mai bune decât procese verbale pentru hoți de buzunare și țigani.

Oamenii spun de obicei, că moartea e implacabilă. Ea vine oricum, e o certitudine. Mai există însă pe lume ceva ce e lipsit de orice certitudine, dar care condiționează prin existența sa însăși moartea. Astfel, un „ce" volatil și incert ca existența, reușește să supună – temporar, e drept – atotputernica moarte. Te-ai prins? Acel „vine" al morții implică un timp viitor.

Am plecat pentru că nu pot sta prea mult într-un loc. Altfel vor sta și ceasurile voastre după mine.

Cât despre fetița din parc să știi că nu am agresat-o cu nimic. E bolnavă, are nevoie de ajutor, iar eu încercam să îi mai dau puțin timp din infinitul meu."

Nemuritorul

— Tată, chiar eşti nemuritor?

Întrebarea fusese pusă exact cu cincisprezece ani în urmă, de către tânărul viguros care se antrena învârtind spada şi lovind cu ea tulpina rămasă în picioare a unui fag frânt de furtună şi bine uscat apoi de soare. Lovea cu sete, împungea cu precizie şi se mişca cu o agilitate rar văzută printre mânuitorii de arme.

Bătrânul cu barbă şi plete albe îl urmărea cu atenție, încercând să-i vadă greşelile, chiar şi cele mai mici. Şi văzu câteva, dar atât de neînsemnate încât într-un duel obişnuit n-ar fi contat deloc. Dar într-o luptă cu acei cuceritori care veneau din nord cu bărcile lor lungi şi cu scuturi rotunde?

— Nu, copile, nu sunt nemuritor. Oamenii îmi spun aşa pentru că nimeni nu m-a putut învinge în luptă. Şi pentru că rănile căpătate nu m-au răpus.

— Dar şi tu poți muri?

— Sigur că pot. Toți murim. Dar este în puterea ta ca eu să nu mor.

— Cum aşa, tată?

— O să înțelegi când vei creşte. Acum, haide, trebuie să ne apucăm de mânuit spada. Eşti deja destul de mare ca să ştii măcar de care capăt se ține.

— Dar ştiu asta. Se ține de aici.

Şi copilul apucă una dintre armele grele, aşezate pe blana întinsă pe jos. Abia reuşi să o ridice cu două mâini.

— Ia-o pe cea scurtă, copile! Va trebui să mănânci multă zeamă până s-o poți învârti pe asta. Alții de vârsta ta pot măcar să o țină cum trebuie, îndreptată spre duşman, fără să le cadă vârful în țărână.

„Cum a zburat timpul!" gândi bătrânul. *„La cât de greu s-a pornit, n-am crezut niciodată că va ajunge un luptător. Măcar unul slab. Iar acum e cel mai bun din clan. Doar pe mine nu mă poate învinge. Cel puțin până acum."*

Se ridică de pe buturuga pe care stătuse, îşi luă spada şi îşi aruncă blana de pe umeri. Pentru prima dată îşi strigă fiul pe nume.

— Uurad! E timpul să luptăm.

Tânărul aproape că nu reacționă la propriul nume. Era obişnuit ca părintele său să-l strige „copile".

— Uurad, azi luptăm fără scuturi.

— Atunci vom căpăta alte răni, zise tânărul. Ai lăsat vorbă mamei să pregătească alifie din miere şi frunze de captalan?

Bătrânul nu răspunse. Iar tânărul simți că se întâmpla ceva.

— Uurad, ții minte când m-ai întrebat dacă sunt nemuritor?

— Da, tată!

— Ei bine, astăzi voi putea deveni nemuritor, dacă asta e voia zeilor.

— Cum asta?

— Ai răbdare şi o să vezi! De astăzi eşti Uurad, aşa cum ți-e numele. Uurad luptătorul.

— Uurad războinicul! strigă tânărul ridicând spada spre cer cu brațul său musculos.

— Nu! Tu nu eşti şi nici nu trebuie să fii un războinic. Nu trebuie să cauți războiul, precum te-am învățat mereu. Însă trebuie să lupți ori de câte ori e necesar. Trebuie să învingi, iar dacă vei cădea, trebuie să te ridici, mereu şi mereu. Să continui lupta ori să o iei de la capăt. Iar dacă vreodată nu te vei putea ridica, atunci îți doresc să sfârşești cu onoare. Dar să nu fii niciodată un războinic! Luptă când e nevoie, dar nu te războì niciodată.

— Aşa am să fac, tată!

— Bine! Ştiu că aşa vei face, pentru că aşa te-am învățat să trăieşti. Acum să ne întoarcem la nemurire. Azi nu vom opri spadele decât atunci când mă vei învinge. Ştiu că poți să o faci. Va trebui să lupți cu tot ce ai, cu tot ce ştii şi va trebui să o faci repede, ca să ai timp să cobori muntele şi să ajungi acasă înainte de apus.

— Şi tu ce vei face? Nu mergem împreună?

— Nu. Dacă lupți cum se cuvine, te vei întoarce singur. Azi vei lupta pentru viața ta şi pentru nemurirea mea.

— Nu înțeleg, zise tânărul lăsând în jos vârful spadei.

— Atunci când luptăm ca să înveți, niciunul dintre noi nu lovește cu adevărata lui putere. Azi o vei face fără șovăială şi fără nicio milă. Vei lupta ca şi cum aş fi unul dintre invadatori. Vei lupta ca să mă omori.

— Asta nu este cu putință, tată!

— Ba da, este şi trebuie să fie.

— De ce? Cum devii nemuritor, dacă mori?

— Vei înțelege şi asta. Acum ridică spada şi luptă cu mine!

— Dar nu pot să te înving. Nimeni nu poate.

— Dacă poate cineva, atunci numai tu eşti acela. Te-am învățat tot ce trebuie să ştii.

— Nu voi lupta până ce nu îmi spui ce se petrece.

— La fel ca şi tatăl meu, când eu am fost de vârsta ta, trebuie să mă conving că eşti îndeajuns de puternic ca să poți trăi în lumea asta. Şi nu o pot face decât într-un singur fel. Dacă mă învingi, luptând cu întreaga măsură a puterii tale şi nu cu jumătăți ca atunci când moartea nu ne dă târcoale, înseamnă că poți răzbi, iar eu mi-am făcut datoria față de tine și față de lume.

— Chiar dacă te voi putea învinge, nu vreau şi nu pot să te omor.

— Trebuie.

— De ce? Ştii bine că lupt ca nimeni altul. Câți duşmani am învins până acum?

— Asta nu spune nimic. Eu trebuie să ştiu că poți mai mult decât să învingi niște vâslași veniți de pe apă. Că eşti destul de bun să te măsori cu războinicii lor. Să pot pleca liniştit la zeii noştri.

— Asta e o prostie, tată. Oricare moare dintre noi, vom lipsi clanul de un braț de nădejde.

— Dacă mă învingi înseamnă că satul are un braț suficient de bun. Nu mai are nevoie și de al meu.

— Nu vreau să te înving aşa! Eşti tatăl meu!!! Nu înțelegi...

— Tu nu înțelegi, Uurad! tună bătrânul. Trebuie să ştiu, să văd aievea în tine că poți duce pe umeri povara traiului tău, cu toate luptele care te aşteaptă. Fie că sunt sau nu cu spada.

— Te gândeşti numai la tine, tată. Faci asta numai pentru mulțumirea ta.

— Nu, Uurad, luptătorul meu! Fac asta pentru tine, aşa cum şi părintele meu a făcut-o pentru mine.

— Tot o prostie este. La fel ca şi nemurirea.

— Astăzi este ziua în care voi deveni nemuritor, dacă mă învingi. Pentru că spiritul meu va trăi în tine până ce îl vei da mai departe urmaşilor tăi. Asta e nemurirea mea şi îmi ajunge atât. Nu doresc nicio alta, de niciun alt soi.

— Dar tată, mai avem multe de făcut împreună! Trebuie să avem grijă de sat, alături de ai noştri, să construim bordeie noi, trebuie să colindăm munții, să vânăm împreună... trebuie să luptăm când vin atacatorii de pe mare...

— Uurad! Să nu te prind că plângi! Plânsul e pentru prunci, iar tu ai trecut de mult de vârsta pruncieі. Apără-te, căci eu n-am să te cruț. Dacă nu eşti suficient de bun să mă învingi pe mine, nu vei avea sorți de izbândă împotriva cuceritorilor, la fel cum nici satul nu va avea.

Bătrânul, masiv precum un stejar de trei sute de ani şi mai înalt cu un cap decât fiul său, trecu la atac cu o ferocitate pe care Uurad nu o văzuse niciodată, nici chiar în luptele date pe țărm, cu atacatorii veniți cu bărcile lungi. Avea să fie o luptă dură, cât se poate de serioasă, pe viață și pe moarte.

Tânărul se mulțumi să se retragă și să se apere, dar își dădu seama că nu va putea continua așa și astfel nu va putea ține piept tatălui său. Era speriat, însă nu de grozăvia luptei, ci de violența bătrânului, pe care nu îl mai recunoștea. Mereu fusese dur și năprasnic, în toate lecțiile sale, atunci când cu fierul în mână îi deslușise meșteşugul luptei. Atât de dur, că la un moment dat aproape că îl urâse pentru neînduplecarea lui. Se încrâncenase şi își pusese în gând să devină atât de iscusit încât să poată da și el, cât de curând, o lecție bătrânului. Una dură și dureroasă, așa cum și el primise destule. Dar mai apoi își dăduse seama că fără să fi trecut prin toate acele încercări aproape inumane ale

trupului, nu ar fi ajuns niciodată un luptător. Ar fi rămas un truditor oarecare, la mila cuceritorilor care debarcau pe țărmul lor. Dacă ar fi rămas neputincios, fie în atac, fie în apărare, probabil că ar fi fost mort demult. Sau poate ar fi ajuns sclavul vreunui cuceritor, o ființă neînsemnată, fără loc în lume.

Cu timpul își dăduse seama că bătrânul știuse ce face, chiar și atunci când îi aprinsese în inimă revolta și mânia. Ura aceea, din care s-a născut în cele din urmă dârzenia, l-a ajutat să devină un luptător desăvârșit, capabil nu doar să trăiască ziua de azi, ci chiar să își făurească propriul destin.

Dar acum nu mai era nicio lecție. Era o încercare pe viață și pe moarte, cum nicio alta nu mai fusese. Cu toate acestea, nu se putea gândi să-și omoare tatăl. Dar cu fiecare pas pe care îl făcea îndărăt știa că nu avea altă cale.

— De ce?... De ce, tată?

Dar bătrânul luptător nu răspundea. Doar își întețea atacul fără să lase speranța vreunui alt deznodământ decât moartea unuia dintre ei.

— Tată, făcu Uurad o încercare disperată, copiii nu își omoară părinții... Iar părinții nu le pot cere asta... Eu te iubesc!

Pentru o clipă ochii bătrânului se luminară. Zise fără să-și frângă atacurile:

— Și eu te iubesc, copile! De asta ne luptăm.

— De ce?

Dar Uurad nu primi niciun răspuns. Când își dădu seama că nu va mai putea să bată în retragere și că bătrânul îl va omorî, își înfipse tăpile în țărână, respinse următoarea lovitură cu spada și făcu un pas înainte, trecând la atac. Ochii bătrânului se luminară din nou, pentru aceeași singură clipă, dar spada sa se roti și mai vârtos.

Uurad începu să avanseze, cu gândul de a-și doborî tatăl, chiar de a-l răni, însă fără să-l omoare. Dar bătrânul era prea puternic. Împotriva unui luptător de seama lui nu exista decât o singură ieșire. Una pe care bătrânul îl învățase și pe care se părea că acum încerca să îl forțeze să o folosească. Era o lovitură știută de puțini, prin care Uurad putea obține totul sau nimic. Fie își omora tatăl, fie murea, pentru că manevra eșuată însemna moarte sigură. Dar nu moartea îl îngrozea, ci faptul că datorită vitezei sale de execuție avea șanse ca manevra să îi reușească. Așa că nu se încumeta să o încerce.

Uriașa forță dezlănțuită de înfruntarea celor mai buni luptători ai țărmului de miază-noapte răscolea marginea pădurii care răsuna de strigătele, icnetele și zăngănitul armelor celor doi bărbați. Niciunul nu dădea înapoi în fața celuilalt, așa că lupta continua tot mai încinsă. Unul dintre ei nu o înțelegea, iar celălalt o considera rostul vieții sale. Calea sa spre nemurire. La un moment dat, Uurad se împăcă cu gândul că unul dintre ei urma să moară. Dar îl îngrozea gândul că el trebuia să decidă cine. Parcă citindu-i gândurile, bătrânul zise printre dinții încleștați de efort:

— Uurad, luptătorul meu drag, ăsta e mersul lumii!... Cei bătrâni fac loc celor tineri. Sacrificiul meu aproape că nu are însemnătate, pe când viața ta e totul, chiar și pentru mine. Să trăiești frumos, Uurad, copilul meu! Fă-mă nemuritor!

Și bătrânul se angajă într-o paradă complicată, urmată de un asalt cumplit, lovitură după lovitură. Uurad nu o putea apăra decât pe acea ultimă cale de care se tot ferise. Dacă o urma cum se cuvine, își omora tatăl, dovedind că poate face față lumii în care avea de trăit. Dacă nu o făcea cum trebuia, urma să moară el.

Dar bătrânul îl instruise temeinic în nesfârșitele ceasuri de instrucție. Se mișca instinctiv, aproape fără ca mintea lui să priceapă pe de-a-ntregul ce se petrece. Dar memoria mușchilor săi antrenați își aminti mișcările. Corpul și brațul lui purtate de iureșul luptei, le executară impecabil, iar spada sa străpunse inima bătrânului. Până să înțeleagă ce se petrece, bătrânul se prăbuși.

Uurad se aruncă peste trupul lui, apăsând zadarnic rana cu palmele sale. Era prea îngrozit ca să poată plânge, dar o durere de nedescris îi sfâșia pieptul. Parcă într-o clipă întreaga sa lume se prăbușise și se închisese, aducând o beznă totală în puținul loc rămas în jurul lui. Iar lumea aceea se tot micșora în continuare și îl tot strângea din ce în ce mai tare, încât simți că nu mai putea trage aer în piept. Era o strânsoare din care nu avea nicio ieșire și care îl strivea tot mai mult, cu fiecare clipă scursă.

Îmbrățișă pieptul tatălui său. Își dori să plângă, dar lacrimile se dovedeau în continuare îndărătnice și ochii îi rămaseră uscați. Îi umpleau în schimb trupul golit pe dinăuntru. Se simțea ca un burduf plin cu lacrimi și nimic altceva. Urlă:

— De ceee?!

Când glasul său se stinse, se miră de liniștea din jur. Nu adia nici măcar vântul. Răspunsul pe care îl aștepta nu avea să îl audă, ci să îl vadă. Când se ridică de pe trupul tatălui său, îi văzu zâmbetul cu care trecuse în lumea zeilor și chipul aspru cuprins de bucurie. Murise fericit, știind că Uurad, copilul lui drag, era apt să lupte, să trăiască, să îl facă nemuritor. Nicio mulțumire nu putea fi mai mare!

Uurad se ridică. Luă toporul și începu să lovească pământul moale al pajiștii de la marginea pădurii, ca să-și în-

groape tatăl. Târziu, când plecă spre vale, lacrimile sale porniră fără veste și înțelese că tocmai trecuse ultimul test al puterii și dârzeniei pe care bătrînul îl ticluise pentru el. Era puternic și în afara luptei. Făcuse ce trebuia făcut, fără să se lase cuprins de disperare și abia apoi lăsase lacrimile să vină. Ceea ce însemna că deși avea trupul vânjos și mintea puternică, nu rămăsese fără suflet. Și toate acestea se datorau învățăturilor bătrânului. Sacrificiului său pentru Uurad. Cel puțin acum era nemuritor, iar el, Uurad, trebuia să aibă grijă să rămână așa, până când el va transmite mai departe urmașilor spiritul părintelui său. Apoi i se va alătura pe tărâmul zeilor, în cel mai fericit caz răpus de băiatul său. Înțelese acum că acesta era scopul vieții sale.

— Mulțumesc, tată!

Dar până atunci mai avea multe lupte de dus și multe suferințe de îndurat. Însă era pregătit, mulțumită tatălui său. De aceea fusese bătrânul atât de dur și de necruțător cu el: ca să fie pregătit pentru viața ce o avea înainte.

Prinse armele atârnate de curele, ca să nu-l lovească în fugă și goni la vale, hotărât să-și înfrunte viața, așa cum fusese învățat. Un singur gând nu-i dădea pace.

De ce bătrânul nu se gândise nici măcar o clipă la varianta în care el și nu Uurad ar fi câștigat lupta? I se păru că glasul tatălui său îi răspunde de undeva de deasupra copacilor pe sub care trecea în goană:

„Uurad, copilul meu drag, ăsta e mersul lumii și al vieții: părinții sunt datori să se sacrifice în orice mod, pentru copiii lor."

Cruciatul

În aerul cald al serii de vară târzie, rândunelele se roteau parcă mai jos ca niciodată. Nu se lăsau amăgite de anotimpul care părea să nu se mai termine. Strângeau stolul şi se pregăteau de plecare. În acea linişte şi atmosferă calmă, ciripitul lor abia auzit era singurul semn de viață. Vântul, care peste zi adiase uşor, se liniştise. Soarele, de un portocaliu aprins, atingea undeva la orizont vârfurile copacilor de pe dealuri îndepărtate. În iarba înaltă, necosită, aproape uscată şi mirosind a fân, o mulțime de gâze se agitau pregătindu-se de noapte.

Ceva mai jos se vedeau casele unui mic cătun: vreo douăzeci la număr. Mai mult decât modeste, aveau semne vizibile de degradare. Șindrila ce mai rămăsese fusese peticită cu iarbă, dar cu timpul se dusese şi aceasta. Zidurile de lut stăteau să cadă. Doar scândurile de întăritură, putrezite şi ele, le mai țineau în picioare. Faptul că fuseseră părăsite era de la sine înțeles.

La vreo două sute de paşi mai încolo se ridica un mic conac vopsit cândva în alb. Acum pereții murdari priveau spre vale cu ferestrele lor mici. Uşa principală era închisă cu două scânduri puse în cruce şi bătute în cuie. Și mai în stânga, se vedeau o parte din acareturi şi ograda din spatele conacului, în stare jalnică. Chiar lângă curte era o mică

biserică construită din pietre de râu. Era singura construcție care rezistase mai bine timpului, deşi era murdară şi neîngrijită. Totuşi, fiind construită din pietre, îşi păstrase semeția şi nu se aplecase de povara singurătății.

Prin fața uşii conacului trecea un drum de țară, prăfuit şi nu prea lat. Într-o parte intra imediat între copacii unei păduri de stejari tineri, unde era aproape întuneric deja, iar în cealaltă parte se ridica şi cobora pe spinarea dealurilor sau şerpuia printre ele. În locul cel mai îndepărtat putea fi zărit pe creasta unui mic deluşor după care cobora.

În liniştea deplină a înserării, de acolo se auzea un sunet ce se repeta măsurat, la intervale egale. Erau probabil copitele unui cal, care loveau bolovanii de pe drum. Se ivi şi un vârf de lance purtând un drapel murdar şi înfăşurat pe băț. Nu era nicio boare care să-l însuflețească. Puțin câte puțin lancea se înălța, iar copitele se auzeau din ce în ce mai bine. Apăru apoi pana, aproape fără puf, a unui coif şi după doar câteva pocnete de copite coiful însuşi. Capul ce-l purta era aplecat înainte şi se bălăngănea în somn. Dacă cineva ar fi privit dinspre conac, ar fi văzut încet-încet şi cămaşa de zale care îmbrăca umerii cavalerului, pieptarul de oțel – lovit şi zgâriat – apoi capul calului, care sfârşit şi el de oboseală, abia se mai târa pe drumeag. Îşi trăgea picioarele prin praf, fără să le ridice peste pietre, aşa că le împingea în lături cu copitele.

Poate simțind apropierea de casă, fornăi din nări şi călărețul se trezi. Când îşi ridică privirea, coiful i se păru mult prea greu. Muşchii gâtului îl durură până jos, între umeri. Cu un alt efort, se ridică puțin în scări să vadă mai bine spre cătun. Se miră că nu văzu pe dealuri animalele păscând şi că nu auzi larma copiilor pe care-i ținea minte atât de gă-

lăgioşi. Era încă prea departe ca să-şi dea seama de starea caselor, dar ceva nu era în regulă. Strânse uşor coastele calului şi acesta porni ceva mai repede. Nu cu mult însă, dar stăpânul nu se supără. Știa că nu poate cere mai mult de la bunul lui prieten.

Când ajunse între primele cocioabe se opri şi liniştea desăvârşită, în care picura doar ciripitul îndepărtat al rândunelelor, se aşternu iar peste peisaj. Odată cu calul părea că s-au oprit şi mintea şi inima călărețului. Chiar timpul însuşi. Constată cu amărăciune că totul era pustiu şi pentru moment deveni un obiect neînsuflețit. Sprijinit de spătarul de lemn al şeii, părea o statuie simbolizând înfrângerea. Mintea i se goli complet, iar trupul i se surpă, devenind mai mic, într-o imobilitate absolută.

Soarele mai coborâse între timp şi mai mult de o pătrime de ceas nu avea să fie lumină. „Statuia" se mişcă abia când calul îşi schimbă piciorul de sprijin, încercând să se odihnească. Atunci cavalerul, parcă cu un efort uriaş, descălecă şi sări din şa. Când picioarele luară contact cu solul, genunchii abia îl ținură, iar tălpile sale ridicară un nor de praf care se aşeză apoi pe cizmele sale acoperite cu zale. Armura şi veşmintele, deopotrivă prăfuite şi murdare, îl incomodau nespus de mult. Luă calul de frâu şi porni către conac.

Scândurile zburară în lături când le lovi cu spada şi pentru că şi uşa era închisă, probabil bătută în cuie, o lovi cu piciorul şi umerii până ce o sfărâmă. Pătrunse în prima încăpere aducând cu el praf, aşchii din uşă, o lumină sură şi agitând pânzele de păianjen. Ca şi cum pentru asta ar fi venit, înaintă până în sala mare, unde mai rămăsese o masă lungă de lemn şi o bancă şi se aşeză în praf. Îşi scoase

coiful, se sprijini de masă şi puse capul pe mâinile încrucişate. Și abia atunci începu să gândească.

Șase veri trecuseră de când plecase de pe moşie. Abia ieşise din copilărie, dar tatăl lui, seniorul, hotărâse că e mai bine să apuce de timpuriu calea armelor şi să-şi urmeze suveranul care avea nevoie de oaste. Seniorul fusese – şi mai era poate – un om care niciodată nu ştiuse să fie altceva decât oştean. E drept, unul foarte bun, dar numai atât. Regele şi războaiele sale însemnau totul pentru el. Niciodată nu fusese nici soț şi nici tată adevărat, până când nu fusese rănit – pe când el avea vreo zece ani. Apoi n-a mai putut să ia parte la bătălii şi a rămas acasă, să-şi transmită „boala" şi odraslei sale.

Crescut aşadar printre armuri, săbii şi cai, curând nici el nu ştiuse altceva în afară de sentimentele înălțătoare ale învingătorului; pentru că totdeauna fusese un învingător. Singurii lui adversari fuseseră copiii flămânzi ai țăranilor seniorului. Fricoşi, timizi şi nedeprinşi cu arta luptei, aceştia pierdeau mereu, contribuind la stima de sine a micului oştean. Iar seniorul vedea în el mântuitorul țării, vedea un fel de Sfântu Gheorghe care alături de rege avea să răpună hidra păgână. Și atunci când veni veste că se pleacă la luptă, seniorul îl trimisese fără nicio reținere. Și el plecase mândru şi hotărât să lupte şi să moară la nevoie. Dar totul fusese altfel decât îşi închipuise. Nu era nici pe de parte un bărbat pregătit să lupte cu un adversar adevărat. Tovarăşii lui de arme râdeau de brațul lui prea slab şi de mintea lui necoaptă. Mândria lui prostească, inoculată de senior, îi adusese multe răni şi cicatrici în încăierările cu camarazii. Și mai apoi, când primi botezul luptei şi cunoscu sălbăticia păgânilor, se îngrozi de ororile confruntării. Văzu ce în-

seamnă cu adevărat războiul, ce înseamnă să fii învins, nu învingător, să moară camarazii lângă tine, să cadă la picioarele tale capul celui mai bun prieten, să-ţi îngropi morţii împuţiţi deja, să rabzi de foame, să îngheţi şi câte şi mai câte. De prea puţine ori a cunoscut acel sentiment pe care îl avusese după fiecare bătaie cu copiii ţăranilor şi nici pe de parte atât de înălţător. Victoria cerea efort şi sacrificii, impunea noi obligaţii aferente rangului câştigat şi mai mult decât o seară de beţie, nu aducea nimic altceva.

Dar acum toate astea erau departe. Ce mai contau? Înţelesese prea multe şi prea dintr-odată şi ca o consecinţă, îmbătrânise în inima lui mult prea deodată şi mult prea mult.

Acum conta doar că, pentru moment, avea o învoire, iar el, mistuit de dorul oamenilor şi al locurilor natale, venise acasă. Venise, dar vedea că de fapt nu ajunsese acasă. Tot astfel putea ajunge în orice alt loc de pe Pământ. Nu găsise nimic din ce îşi aducea aminte. Nici chipuri, nici bogăţii, nici chiar peisaje ştiute şi visate atâtea sute de nopţi. Nu putea să-şi dea seama ce se întâmplase. Vreo molimă, cel mai probabil. De ce altceva ar fi putut pleca toată suflarea cătunului, cu tot avutul lor? Dar unde erau crucile? Trebuia văzut cimitirul din spatele bisericii.

Când îşi săltă capul, constată că era demult întuneric. Îi era foame, dar merinde nu mai avea. Oricum, asta era ultima lui grijă. Îşi scoase pieptarul şi apărătorile de la pulpe, le aruncă lângă coif şi ieşi în curte. Era o noapte superbă, caldă, cu cer senin, fără vânt şi îşi aduse aminte de nopţile copilăriei de dinaintea revenirii seniorului, când fugea pe fereastră şi se ducea să doarmă în căpiţele de fân de pe dealuri. Şi îşi dădu seama că acel aer, acea atmosferă şi acea

noapte caldă, erau singurele imagini pe care le recunoştea. În rest nimic nu mai era la fel. Înțelese că nu numai oamenii plecaseră şi drept consecință se schimbase şi peisajul, ci mai ales că el se schimbase.

Ajuns în cimitirul de lângă biserică văzu crucile noi; dar nu erau prea multe pentru şase ani, cât lipsise el. Deci nu fusese nicio molimă. Atunci ce? Era prea obosit să caute răspunsul.

Intră în biserică. Deşi era beznă, mintea lui percepu aceeaşi imagine dezolantă, de clădire părăsită. Știu că lipsea până şi clopotul din micul turn al lăcașului. Desluşi în dreapta locul unde ar fi trebuit să fie altarul și catafalcul construit din piatră de către senior. Dorința lui fusese ca atunci când avea să-i vină vremea, racla să-i fie coborâtă acolo, deschisă.

Oboseala cruntă nu-i îngăduia niciun sentiment. Din simplă curiozitate, se apucă să dea la o parte blocul de piatră lustruită care acoperea catafalcul. Reuşi cu greu, folosindu-se de vârful şi mai apoi de coada lăncii. Pentru că era întuneric, strecură brațul prin deschizătura de o palmă pe care o făcuse şi pipăi interiorul. Era gol. Se miră că nu simțea bucurie. Era doar o simplă constatare. Împinse la loc blocul de piatră, din partea cealaltă, cu umărul şi ca şi cum acest efort l-ar fi sleit de toate puterile, se săltă pe catafalc şi se întinse pe spate. Nu ştia de ce, dar i se păru că acolo, în acea poziție, avea să-şi găsească odihna, aşa cum mortul şi-ar fi găsit-o pentru totdeauna, dedesubt.

Afară începu să bată un vânt uşor, care fără lumina soarelui reuşi să răcorească un pic aerul. Liniştea era aceeaşi. Doar că în locul rândunelelor acum se auzeau greierii.

Pleoapele cavalerului căzură repede. La fel şi mintea lui se goli de întrebări şi se cufundă în somn. Somnul odihni-

tor nu dură însă foarte mult. Gândurile se transformară în vise, reveniră sub formă de imagini şi continuară să-l muncească. Văzu la început ceva nedesluşit: culori şi forme care se schimbau în fiecare clipă. Nimic nu se repeta niciodată. Știu în vis că acea „formă" era timpul. Timpul care îl obsedase de ceva vreme. Încercase degeaba să-i găsească o explicație. Nu putea pricepe de ce urmează veşnic anotimp după anotimp, de ce alternează ziua şi noaptea, de ce nu poate regăsi momentele trecute nicăieri în afara amintirilor sale. De ce nu putea întoarce scurgerea timpului?!

Apoi, în vis, reuşi să înțeleagă timpul. Dar nu să-l şi stăpânească. Nu putu să-l țină în loc şi nici să-l întoarcă pentru a regăsi clipele de fericire din trecut. „Forma" îl învălui şi îl purtă înainte.

Văzu un cavaler de vârstă mijlocie, călărind prin deşerturile Asiei Minor. Prin viziera deschisă se vedeau doar ochii şi cicatricele de pe față. Vântul care bătea ridica nisipul mai fin până la burta calului. Undeva în față, pe nişte dune, se iviră doi călăreți. Cavalerul din vis îşi lăsă viziera, dădu pinteni calului şi porni la atac, spre cei doi străini. Calul tânăr şi plin de energie, obişnuit cu astfel de curse, mărea viteza la fiecare salt al galopului. Fără să-i pese dacă erau păgâni sau creştini, călători sau soldați, prieteni sau duşmani, cavalerul coborî lancea şi şarjă. Ciocnirea însă nu se petrecu. Visul se schimbă. Era deja în altă parte: în oastea suveranului, în fruntea unui corp de cavalerie. Se întorceau de la bătaie. El, deşi victorios, se simțea trist şi inutil. Cu toate acestea bucuria succesului îl însuflețea. Și soldații lui nu aveau voie să-şi vadă comandantul întristat.

Treceau printr-o zonă muntoasă, pe un drum pietruit ce şerpuia printre stânci. Atacul veni de sus, într-un moment

de relaxare pentru micul grup de călăreți. Chiar dacă se petrecea în vis, atacul era atât de violent încât scutură corpul tânărului întins pe catafalc în biserica părăsită. Și se văzu murind lipsit de glorie, cât se poate de banal şi fără rost, strivit de bolovanii care cădeau de sus. Dar nu muri de tot. Imaginile se schimbară iar.

Era vară, era cald şi se afla undeva într-o curte îngrijită, cu multe flori şi mulți arbuşti. Semăna oarecum cu grădina acelei mănăstiri de călugări capucini unde stătuse câteva zile când bolnav fiind, rămăsese în urma trupei. Stătea pe o bancă de piatră şi lucru ciudat, ştia să citească. Da, citea dintr-o carte veche şi mai mult – o adevărată minune – scria apoi ceva pe un pergament galben. Era o armonie perfectă în acea curte şi mai ales în sufletul lui. Iar mintea îi cuprindea multe taine la care nici nu visase vreodată. Descoperi rasa de călugăr cu care era îmbrăcat şi apoi mâinile bătrâne şi uscate. Barba lungă şi albă.

Învățăturile pe care le scria pe acel pergament galben erau ultimul capitol din lucrarea lui de o viață. Scriitura, deşi nu era încă terminată, fusese copiată de discipoli şi circula deja în toată lumea creştină. Iar în curte, atât timp cât el se afla acolo, niciun alt prelat nu îndrăznea să intre. Scriind, auzi clopotul de la poarta mănăstirii. Probabil cineva cerea mas pentru noapte. Curios, se ridică şi se duse pe zid, să vadă călătorii. Și când îi văzu, se petrecură lucruri ciudate. Unul era un cavaler tânăr şi obraznic. Prea trufaş şi prea neînvins. Tot ce era pe el era murdar şi vechi. Numai sabia strălucea şi impunea respect. În lama ei străluci pentru un moment soarele, atunci când calul se mişcă nerăbdător în fața porții închise. Urmărind cu privirea acea rază de soare care lovise sabia, bătrânul călugăr descoperi

însăşi astrul. Cobora spre crestele munților. Zăpada lor veşnică era de un portocaliu palid, chiar mai frumos decât draperia de la masa Domnului. Iar peste munți bătea vântul care purta păsări. Hulubi sau şoimi – totuna: erau păsări libere, nesupuse. Fără să ştie de ce, bătrânul călugăr păşi de pe parapet pe muchia zidului şi îşi desfăcu brațele. Întoarse capul şi văzu în curte, pe banca de piatră, pergamentul galben pe care pana nu îşi terminase învățăturile. Dar munții şi păsările îl chemau mai mult. Se aruncă de pe zid, pluti spre munți şi pe deasupra lor, primi palida lumină portocalie a soarelui în asfințit şi se lovi de caldarâmul îngust de la baza zidului. Îşi zdrobi capul şi muri. Nu înainte să simtă cum i se sparge craniul, cum îl doare capul şi ochii i se umplu de sânge.

Un alt fior străbătu trupul întins în biserică. Trecuse de miezul nopții. Prin ferestrele goale, vântul care se înrăise de-a binelea, intra în fostul lăcaş al Domnului. Șuiera frecându-se de pereți şi ridica praful. Cerul începea să se întunece. Dar cavalerul continua să călărească timpul, visând mai departe.

Se făcea că iese din mare, pe jos, îmbrăcat în armura lui veche, cu sabia în mână. Lucru iarăşi ciudat, pentru că, deşi îi plăcuse marea atunci când o văzuse, îi fusese frică să intre în apă. Dincolo de plajă era o cetate pe care nu o mai văzuse, iar în spate de tot, munții. Se îndreptă spre cetate. Marea încercă să-l apuce, dar valurile muriră pe plajă, reuşind doar să-i şteargă urmele.

Zidul cetății era nepăzit, dar porțile erau închise. Știu că nu poate intra şi ca urmare nici nu încercă. Dar credea că dincolo de ziduri, undeva, nu ştia unde, era o prezență nevăzută, nedefinită şi nemaiîntâlnită. Ca să ştie unde să

vină, poate cu altă ocazie, lovi de două ori cu spada poarta din lemn de fag a cetății. Lăsă două semne şi apoi trecu mai departe, pe sub ziduri. Se văzu pierzându-se undeva departe de cetate, în peisaj. Se văzu cu ochii cuiva care era în turnul cetății şi se uita după el.

Subconştientul lui călători iar prin spațiu şi timp şi reveni la moşie. Țăranii începeau să se întoarcă şi să se închine lui, noul senior. Dealurile înfloreau şi câmpurile dădeau rod. Mica vale prindea viață. Biserica era reconstruită, casele şi conacul refăcute. Bătrânul senior, răposat, îşi dormea liniştit somnul în noua capelă, ridicată în cinstea lui. Era mult de lucru pe pământuri, aşa că zilnic trebuia să iasă călare, să supravegheze muncile, aşa cum făcuse şi seniorul, tatăl lui. Dar vremurile erau diferite acum. Situația îl obliga şi pe el să muncească. Se trezi la coarnele plugului, arând cu dăruire. Soarele şi vara îl făceau fericit.

La un moment dat cerul se întunecă şi în nici un ceas începu ploaia. Pământul uscat deveni greu şi lutos – un noroi prin care plugul nu putea trece. Opintindu-se, ridică privirea spre calul care încerca să tragă. Calul lui mândru, care-l purtase odinioară în lupte, era doar o mârțoagă de țară ce stătea să cadă din picioare. Cum se putuse întâmpla aşa ceva? Mai înainte fusese un cal râvnit de toți seniorii vecini. Și se descoperi apoi pe sine: un țăran jalnic, îndobitocit în rezolvarea a două lucruri fundamentale la care se reducea întreaga lui existență: vara să producă şi iarna să consume, dar cu măsură, pentru ca proviziile să îi ajungă până la noua recoltă.

Brusc, reveni în vis la prezentul prezent. Unde erau părinții şi rudele lui? Unde era întreaga suflare a cătunului natal? Ce se întâmplase? Unde şi la cine putea să caute răspunsuri? Pe cine mai avea el pe această lume?

Se agită în somn, strigă şi vorbi prin diferitele coşmaruri de neînțeles pe care le visă până în zorii zilei.

Când se trezi nu era cu mult mai odihnit decât cu o seară înainte. Mahmur de somn, avu mai multe senzații, neînțelese la început. Era amorțit şi îi era frig. Capul îl durea aparent fără motiv şi o frică ciudată îl bântuia, de parcă s-ar fi trezit într-un loc străin şi primejdios. Apoi, când se dezmetici de-a binelea, înțelese că peste noapte vremea se stricase. Se răcise. Fusese o furtună grozavă, care rupsese şi câțiva stejari. Acum picura uşor, dar norii coborâseră până pe dealuri. Trebuie să fi fost deja ceasurile nouă, dar abia dacă se luminase un pic. Predomina o singură culoare – cenuşiul – cu toate nuanțele sale triste.

Văzu cu mirare că nu se mai afla pe catafalc, ci lângă el. Căzuse în somn, altfel nu putea explica de ce avea capul spart şi sânge pe față. Prin găurile acoperişului ploaia udase aproape toată duşumeaua bisericii. Se uită în jur, din nou nu găsi nimic familiar şi se simți atât de străin de locurile sale natale, încât uită de foame, sete, amorțeală şi toate celelalte. Ridicându-se, aruncă o privire spre curte. Îşi văzu calul şi se bucură. Pentru un moment se temuse că va vedea mârțoaga din vis. Peste noapte se adăpostise undeva pe sub streşinile acareturilor, căci nu era ud. Spre deosebire de el, se odihnise şi mâncase pe săturate, iar acum se arăta dornic de drum. Alerga prin iarba mirosind a fân ud. Ieşi din biserică, intră în conac şi îşi luă coiful, pieptarul şi apărătorile. Cerul se întunecă şi mai mult, deşi nu crezuse că mai e posibil aşa ceva. Dinspre munți veni o ceață groasă şi odată cu ea, ploaia. O zloată cum nu mai văzuse decât o singură dată, prin pădurile barbare de la răsărit. Ploua atât de tare încât părea că picurii se înfig în pământ, iar acesta

tresare de durere. Îşi chemă calul şi încălecă. Era deja complet ud. Pe sub pieptar, zale şi haine, apa îi şiroia pe piele. Îi era frig. Totuşi, nu porni încă la drum. Cu ochii la conac, coborî lancea cu drapelul murdar înfăşurat pe băţ, în semn de salut şi rămase pe gânduri. Ce va face? Visul îi arătase mai multe căi, dar niciuna nu-i era pe plac. Dar la asta avea să se gândească pe drum. Deocamdată suveranul mai purta războaie şi în acele vremuri, dacă nu aveai altceva de făcut, nu era prea greu să mori acoperit de glorie.

Porni la pas pe drumul de întoarcere care şerpuia printre dealuri. Acum, drumeagul de ţară, nu prea lat şi plin de noroi, nu mai putea fi urmărit până departe, pe creasta deluşorului după care cobora. Se pierdea prin ploaie şi ceaţă.

Urmându-l, cal şi călăreţ – deopotrivă nepăsători la apa care cădea din cer – dispărură încet în ceaţă, prin ropotul ploii.

După mai mulţi ani, un negustor bogat, proaspăt uns nobil pentru serviciile aduse regatului şi bisericii, trecu prin cătunul părăsit şi îi plăcu foarte mult valea aceea dintre dealuri. Dori să cumpere domeniul şi se interesă de proprietar. Află că fusese în oastea regelui, făcu cercetări şi plecă după el. Se întoarse după mai multe luni, spunând că l-a găsit undeva în apus şi că a cumpărat domeniul de la el. Mai spunea că proprietarul nu dorise ca preţ decât promisiunea că va face un nou clopot în turnul bisericii. Gurile rele bârfeau că negustorul-nobil nu-l găsise de fapt niciodată pe proprietar, care era mort probabil şi că se întorsese cu o minciună, pentru a pune mâna pe moşie. Asta

pentru că nu ştia să spună care era numele cetății unde trăia fostul proprietar.

Însă negustorul mai povestea şi altceva: anume că cetatea se află pe o plajă, acolo unde muntele se împreunează cu marea. Că aceasta nu poartă niciun nume, dar are pe poartă, ca semn distinctiv, două urme făcute de loviturile unei spade. Și că locuitorii cetății spun cu taină că semnele au apărut din senin şi au fost descoperite cu câțiva ani în urmă, într-o dimineață. Iar un cerşetor local jură pe viața lui că semnele le-a făcut un cavaler care a ieşit din mare, a însemnat cetatea şi apoi s-a dus către munți.

Copilul-leu

Când s-a născut copilul, am chemat ursitoarele să-i lege destinul în viață. Cadouri multe am pregătit pentru ursitoare, dorind pentru copil o viață bună. Însă când s-au apropiat ursitoarele de pătuțul alb, împodobit cu jucării, s-au retras îngrozite. Au lăsat cadourile scumpe la uşă şi au plecat.

„Acesta este copilul-leu" – mi-au spus ele – „şi noi nu putem să îi ursim nici bune, nici rele. Copilul-leu este sălbatic şi crud. Copilul-leu este periculos. Scapă de copilul-leu!"

Dar copilul dormea cuminte în pătuțul lui alb. Respira liniştit, iar în jurul său aproape că puteai vedea aura de inocență, de puritate. Pielea roz, carnea pufoasă, umană, năsucul cârn... cele câteva fire de păr ridicate pe ceafă... toate te făceau să îl iubeşti mai presus de orice. Şi, mai presus de orice, era al meu.

Scâncea uneori, alteori plângea, însă era cuminte... mânca şi îşi dormea somnul de copil nevinovat. Cum puteai să nu îl iubeşti?!

Mai apoi, cu trecerea anilor, a început să gângurească, să spună cuvinte, să păşească, să mă strige, pe nume uneori, „*tata*" alteori. Să învețe diferite lucruri, să facă desene, să joace jocuri. Era un om, un pui de om. Iar eu îl iubeam şi mai mult.

Dar ursitoarele nu s-au înşelat. Pe măsură ce creştea, copilul se schimba. Îi creştea părul, blond şi aspru. Brațele şi picioarele i se îngroşau, ochii îi deveneau mai pătrunzători când se uita în zare. Dar era uman! Oare nu orice copil creşte în felul acesta?

Şi totuşi... uneori vorbea mai puțin... se plimba singur... Când deveni mai măricel, am văzut cum palma i se scurta. Degețelele, acum mai groase, se scurtau şi ele, deveneau mai puternice şi se încovoiau, terminându-se cu gheare care începeau să se ivească în loc de unghii. Păr auriu-roşcat îi creştea pe față, iar poziția corpului, atunci când se juca pe covor, părea mai firească în patru labe. Însă el era acelaşi copil: jucăuş şi tandru, drăgăstos şi iubitor. Ştiam însă că schimbarea era fără întoarcere. Aşa că, de câte ori aveam ocazia, îi strecuram câte un pupic pe obrăjorul bucălat şi fin, de copil, pe porțiunea din ce în ce mai mică neacoperită de păr.

Oamenii îmi spuneau că e tot mai sălbatic, însă eu nu-l vedeam așa. Dar eram obligat să îl îngrădesc cu bare de fier, iar înainte să ajungă adolescent trebuia să am grijă cum şi când intram în cuşcă. El venea, se cuibărea drăgăstos în brațele mele, cu deplină încredere. Cu aceeaşi deplină încredere pe care şi eu o aveam în el. Uneori însă se repezea în bare şi ştiam atunci că nu dorea afecțiunea mea. Dorea să fie liber.

Deşi, atunci când mă lăsa, îl pupam în continuare pe obrăjori, aceştia erau acum complet acoperiți cu păr. Oamenii îmi spuneau că dragostea de el mă orbeşte, că este periculos, că trebuie să scap de el... dar eu continuam să îl strâng în brațe. Să-i cuprind gâtul gros şi puternic, acoperit de coamă, ori de câte ori mă lăsa.

Apoi într-o zi, am stat şi l-am privit. Era puternic şi mare. Mersul lui calm şi apăsat, privirea pătrunzătoare, răgetul lui, toate făceau oamenii să se înfioare. Într-adevăr, acum era mai mult leu decât copil. Era un leu adevărat. Numai atunci când dormea, abandonat într-un somn total şi adânc, respirând regulat, numai atunci mai aducea cu copilul pe care îl ştiam.

Mă lăsa tot mai rar să îl ating măcar, iar eu mi-am dat seama că îşi dorea – că trebuia – să fie liber. Că eu mi-am făcut datoria. Că lupta mea se terminase. Stăteam suspendat între două sentimente contradictorii: să îl las să fie ceea ce era şi să trăiesc mai departe fără el, chinuit de dor sau să îl păstrez lângă mine, în siguranța cuştii, sub grija mea. Şi pentru că îl iubeam, am ales ceea ce era mai bine pentru el. I-am oferit libertatea. L-am eliberat într-o lume plină de pericole, pe care trebuia să le înfrunte singur. Dar aveam încredere în el. Era copilul meu. Era copilul-leu.

A ştiut că ne despărțim. M-a lăsat să-l îmbrățişez pentru ultima oară. I-am pupat obrăjorul, iar el s-a gudurat pe lângă mine. Apoi a plecat să-şi înfrunte destinul.

Iar eu am îmbătrânit. Ros de dragoste, de dor, de dorința de a-l îmbrățişa din nou. L-am văzut de puține ori şi de foarte puține ori s-a mai apropiat de mine. Avea acum propria lui viață, propriile lupte de dus... poate propriul copil-leu. Dar eu eram mândru de el. Cine a mai crescut vreodată un copil-leu!?! Cine se mai putea oare mândri cu aşa ceva?!

Însă cu trecerea anilor am devenit tot mai slab. Picioarele îmi suportau tot mai greu trupul, iar sufletul meu su-

porta tot mai greu singurătatea. Într-un final, mânat de dor, am hotărât să plec în Africa, acolo unde trăia leul, copilul-meu-leu. Am renunțat la tot, dorind doar să-i cuprind încă o dată coama aspră şi să-i pup obrăjorul. Oamenii mi-au spus că era sinucidere curată, că voi sfârşi mâncat de lei, însă îmi era prea dor de el... Nutream speranța că mă va recunoaşte măcar... că îşi va aduce aminte de toți anii aceia în care l-am alintat, l-am iubit, l-am învățat atâtea lucruri, l-am crescut să devină leu. De toți anii în care el a însemnat toată viața mea. Şi chiar dacă n-avea să fie aşa, aveam să-mi satisfac dorința, plăcerea egoistă de a-l strânge încă o dată în brațe. Aşa că am plecat să îl găsesc, chiar dacă avea să mă sfâşie, pe undeva prin savanele Africii.

Washington Post:

„Un grup de turişti întors dintr-un safari african a relatat o poveste ciudată şi incredibilă. Un bătrânel care se alăturase grupului cu două zile înainte, a profitat de neatenția ghidului şi a coborât din maşina care se oprise în timp ce turiştii făceau fotografii. S-a îndreptat direct către o familie de lei tolăniți la umbra arbuştilor, cu brațele deschise şi strigând numele cuiva. Masculul nu a stat pe gânduri şi l-a atacat, sărind asupra lui. Ghidul nu a apucat să îşi ia puşca. Leul l-a doborât pe bătrân, însă acesta nu părea deloc speriat. A râs şi a cuprins gâtul leului. Îi tot spunea ceva, iar leul şi-a frânt atacul. Unii afirmă că li s-a părut chiar că s-a gudurat pe lângă turistul care, fără îndoială, avea probleme psihice. Când a reuşit să se ridice în picioare, a mângâiat şi bătut leul pe spate, iar animalul, surprins probabil de

îndrăzneala lui, părea a nu şti ce să facă. În cele din urmă bătrânul a căzut din nou, iar privitorii şi-au dat seama că avea probleme. Dar leul nu i-a lăsat să se apropie nici pe ei şi nici pe ceilalți lei. Nici focurile de armă nu l-au speriat, ba chiar a atacat maşina şi i-a îndepărtat pe oameni. A stat lângă trupul bătrânului, făcând să vibreze orizontul, să tremure aerul de fiecare dată când răgea.

Abia către seară s-a ridicat. Privind alternativ apusul şi răsăritul, a mirosit trupul bătrânului, i-a lins brațul... Turiştii au crezut că îşi va devora prada, dar el a plecat domol în direcția în care se îndepărtase deja familia de lei. Atunci când războinicii masai au sosit, chemați dintr-un sat din apropiere, turiştii reuşiseră să recupereze trupul omului. Făcuse infarct şi murise ținând în pumn un smoc de păr din coama leului. Părea fericit, iar războinicii masai au spus că îl ştiu pe bătrân: se alătura deseori grupurilor de turişti care veneau în savană să fotografieze leii. Era bătrânul care căuta copilul-leu.

Turiştii au plecat spre oraş cu corpul bătrânului. Războinicii masai au făcut tabăra chiar în acel loc, unde, sub cerul nopții africane, încă se mai auzea răgetul unui leu. Au spus că acolo, departe, copilul-leu îşi strigă durerea."

Scutierul

Cavalerul Apărător al Porţii muri în luptă. Armura-i străpunsă în prea multe locuri nu mai era de folos nimănui. Doar sabia îi fu luată de scutier şi dusă în cetate. Credinţa în Dumnezeu şi sabia; doar atât avea scutierul. Şi doar cu aceste două bunuri se posta în fiecare seară la poarta cetăţii, apărând-o cu preţul vieţii sale fără de valoare. Spera să lupte cu vitejie şi să ajungă şi el un cavaler creştin, aşa cum fusese şi stăpânul său. Iar faptele bune adunate de-a lungul vieţii să-l conducă, atunci când va veni vremea, în faţa Domnului, iar acesta, zâmbindu-i cu bunătate, să-i arate calea spre Rai.

Se gândea de multe ori că viaţa îşi bătea joc de el. Era un simplu scutier, însă nu avea scut. Avea în schimb, sabia unui cavaler, fără să aibă acest drept şi făcea treaba acestuia, apărând noapte de noapte poarta cetăţii. De multe ori fu rănit în luptele sale, însă voinţa lui nu cunoştea margini. Astfel plebea, nobilii şi însuşi regele dormeau liniştiţi ştiind că poarta cetăţii este păzită.

Şi aşa, rană după rană, scutierul aduna speranţă în suflet. Spera ca faptele lui puse în slujba cetăţii să fie răsplătite şi să-şi primească titlul de cavaler. Dar privea în continuare fiecare ceremonie din dosul scaunelor şi nimeni nu îl băga în seamă. Apoi, după o vreme, fiecare cicatrice îi

slăbea speranța, până ce renunță să se mai gândească la titlul de cavaler. Poarta cetății o apăra însă cu aceeaşi dăruire. Ultima speranță şi-o punea în Dumnezeu.

După multe nopți în care duşmanii se înmulțiră şi atacară cetatea cu tot mai multă putere, scutierul veni la rege, rugându-l să-l ajute:

— Sire, eu sunt scutierul Cavalerului Apărător al Porții care a murit demult în fața cetății. De zece ani apăr singur poarta în locul lui, astfel ca tu, Sire, nobilii şi toți cei din cetate să aveți somnul lin şi vise frumoase. Dar vezi, Sire, duşmanul se întăreşte, iar eu sunt singur. De mare folos mi-ar fi dacă mi-ai îngădui să port şi un scut în luptă.

— Dar tu, scutierule, nu ai dreptul să porți nici măcar sabia. Iar acum vrei şi un scut?

— Sire... eu apăr cetatea şi pe locuitorii ei. Nu-ți cer rangul de cavaler, care mi-ar permite să port şi armură strălucitoare. Dă-mi doar un scut, Sire! Măcar unul de lemn.

Însă regele îi refuză rugămintea. Şi atunci, însingurat o dată în plus, continuă să lupte fără scut. În zadar crezuse că regele se vă răzgândi. Că îşi va da seama de sacrificiul pe care el îl făcea de mulți ani. Că îi va trimite într-o zi, printr-un slujitor, măcar un scut vechi, de lemn. Că nobilii sau țăranii îşi vor da seama că viața şi avutul lor depind de el. În zadar crezuse.

Apoi, într-o noapte, sabia nu-i mai fu de ajuns, iar duşmanii îl răpuseră cu topoare şi lănci. Şi până ce soarele să ridice lumina deasupra cetății, aceasta fu prădată.

Ținându-şi sufletul în palme, scutierul îşi aştepta rândul la judecată. Găsise în sfârşit liniştea şi fericirea care îi lip-

siseră pe Pământ. Nu mai avea nevoie decât de privirea blândă şi bună a lui Dumnezeu. Dar acesta, obosit şi plictisit de câte judecase peste zi, tocmai se pregătea să plece. Sfântul Petru fugi după el gâfâind:

— Doamne!... Doamne!... Mai e unul pe ziua de azi... un scutier. A murit acum şi s-a înfăţişat la judecată. E un om bun... Judecă-l, Doamne!

— Ei, mă încred în tine. Dacă e un om bun, deschide-i tu, să trăiască veşnic în Rai.

Speriat, Sfântul Petru zise cu glas stins:

— Doamne, am rătăcit cheia! Sigur e pe undeva pe aici, dar chiar acum n-o găsesc. Iartă-mă, Doamne!

Dumnezeu se încruntă, dar zise imediat, iertându-l pe Sfânt:

— Ei, atunci lasă-l! La urma-urmei, nu e decât un scutier.

Şi plecă să se odihnească.

Şi astfel, scutierul rămase în faţa porţii Raiului, să o apere în faţa dracilor pe care Necuratul îi trimitea în fiecare noapte ca să tulbure somnul lui Dumnezeu.

Inter bonum et malum

La început Dumnezeu fu tare mulțumit. Diavolul şi armatele sale se arătau din ce în ce mai puțin. Omenirea ce creştea în minunata grădină a Terrei avea un sol puternic pe care să se dezvolte. Acum, în ultimele secole, beneficia inclusiv de efectul conjugat al dezvoltării tehnologice şi al credinței. Urma ca pe Terra să crească cele mai frumoase flori pe care le sădise vreodată în univers.

Mai apoi, lipsa de activitate a Necuratului îl îngrijoră un pic. Nu neapărat pentru că ar fi dus dorul unui conflict care evidențiase altădată necesitatea şi bunătatea Lui, ci mai ales pentru că simțea că în adâncurile necunoscute ale Iadului dospea ceva. Prea era linişte! Acest gând se transformă uşor-uşor în disconfort, apoi în îngrijorare şi ajunse în cele din urmă un adevărat coşmar. Trebuia să poarte o discuție cu Diavolul pentru a-i înțelege intențiile, fără îndoială ascunse. Aşa că nu întârzie nici să-l cheme şi nici să-l întrebe deschis despre lipsa lui de activitate.

— Vezi tu, Doamne – începu Diavolul – înainte să-ți răspund va trebui să stabilim câte ceva, ca să ştim în ce coordonate purtăm această discuție. Eu accept, fără îndoială, că Tu eşti creatorul a tot ce există, inclusiv al meu. Îmi pun totuşi întrebarea, de ce m-ai creat? Nu erau toate bune şi frumoase fără mine şi fără tot ce lucrarea mea a adus în

lume? Nu erau toate aşezate după rânduirea ta înțeleaptă? Şi atunci se nasc în mintea mea două răspunsuri cu aceeaşi finalitate. Că eu eram necesar. Desigur, nu ştiu dacă le-am intuit corect, dar logica mă duce către cele două variante. Tu ştii foarte bine că logica, spre deosebire de dogmă, este necesar să existe, că nu este un instrument al meu, născocit pentru a-ți abate oile de la drumul cel drept. Aşadar, fie că te-ai plictisit de veşnica armonie ce domnea în lume, te-ai plictisit de a nu face nimic şi ți-ai dat singur de lucru, fie dimpotrivă, un infinit de bunătate şi de armonie reprezenta de fapt un grav dezechilibru universal care trebuia cumva reaşezat într-o nouă normalitate. Deci fie una, fie alta, m-ai creat pe mine. Nu înțeleg totuşi, de ce ai făcut din mine aproape un egal al tău. Pentru că atotputernicia ta nu a reuşit să îmi impună limite. Am speculat, aşa cum mi-a fost dat să fac, faptul că nici chiar Tu nu poți cenzura liberul arbitru. Singurul lucru pe care l-ai lăsat în seama lor a fost posibilitatea de a alege. Aşa că nu aveam nimic altceva unde să îmi bag coada.

— Poate am vrut doar să îi cern pe unii de alții, ca să îi am numai pe cei buni?

— Nu are sens, Doamne! Înainte toți erau buni! Îi puteai avea pe toți! Şi să mai fim înțeleşi asupra unui aspect cu privire la chestia asta cu binele şi răul, care trebuie să recunoaştem, sunt foarte relative. Admit dualitatea dreptate-nedreptate, dar nu şi cea de rău şi bine. Aşa îți va fi mult mai greu să calific acțiunile mele ca nedrepte, pe când eticheta de rău o poți pune foarte uşor. Iar în acest context trebuie să avem stabilit că eu nu doresc să corup pe nimeni. Vreau doar să le schimb credința.

— Să ajungem totuşi, la scopul întâlnirii noastre!

— Fără îndoială că îți voi spune ce se întâmplă, de ce stau cuminte şi mă relaxez. Deşi, după cum umblă vorba, tu ar trebui să ştii şi asta. Sunt suficient de destupat ca să îți spun adevărul, dar nu pentru că mi-e teamă. Ce rost are să îl ascund, dacă tot îl știi? Ce rost are să întrebi, dacă tot îl cunoşti? Recunosc că nu mă tem de tine, Doamne! Aşa cum sigur ştii, pe mine nu mă poți pedepsi, nu mă poți distruge, nu mă poți îngrădi. Asta ar însemna să îți distrugi întreaga grădină, în mod total şi definitiv. Bineînțeles că rămâi cu restul universului, dar un rest care, cu toată vastitatea lui, pare pustiu comparat cu Terra ta dragă. Răspunsul meu este relativ simplu: stau şi îmi adun gândurile. Îmi fac planuri de viitor. Pentru simplul motiv că de ceva vreme încoace nu e nevoie să fiu mai activ. Există un efect al cursului timpului, o lege a lui... şi anume degradarea. Orice din acest univers, cu excepția ta – şi încep să cred că şi cu excepția mea – se degradează, se consumă, se împuținează, se strică, se stinge, moare prin simpla trecere a timpului. Nimic nu se construieștre, nu se alcătuiește şi nu se naşte de la sine. A fost nevoie ca tu să începi să faci asta. Însă se strică de la sine. Aşa stând lucrurile, este mult mai greu să construieşti, decât să dărâmi. Dărâmarea vine de la sine, aspect pe care eu l-am sesizat încă dinainte să pun bazele Iadului. La fel este şi cu oamenii. Au o permanentă nevoie de îndrumare. Imediat ce nu eşti Tu acolo ca să le trasezi drumul spre înainte, ei o vor coti fie la stânga, fie la dreapta.

— Nu toți.

— Da, numai că pe aceia care nu au nevoie de Tine pentru a ține calea dreaptă, i-ai marginalizat. O mare greşeală ai făcut aici, cum ai făcut şi multe altele.

— Adică?

— Adică!... Ai vrut să îi încerci prin mine, înțeleg. Dar de ce le-ai dat şi multe alte suferințe? Boli, dureri, dragoste şi câte şi mai câte... Ai vrut atât de mult să îi alegi pe cei mai vrednici încât ai creat încercări prea multe şi prea grele. I-ai năpăstuit. Iar aceia care nu au nevoie de lumina Ta ca să descopere Calea, nu sunt drept-credincioşii tăi. Cei mai mulți dintre cei care mi-au ignorat „sfaturile" sunt cei care nu cred în Tine. Vezi Tu, nu există numai două variante ale alegerii personale. Şi oricum, alegerea nu este pură. Nu suntem numai noi doi opțiunile disponibile. Atâta timp cât ai fost singur, erau două opțiuni: cu sau fără. Din moment ce suntem doi, au şi o a treia posibilitate: de a ne servi pe amândoi deopotrivă. Nu am văzut niciun om în totalitate drept sau în totalitate nedrept. Chiar şi cel mai sfânt pământean are unele păcate. Chiar şi cel mai negru suflet are momente de strălucire. Apoi mai este şi o a patra opțiune: nicio alegere. Pe ăştia săracii, tu i-ai interzis în Rai şi astfel ai pierdut foarte multe suflete. Toate acele suflete al căror trup a trăit frumos, a căror minte a avut numai gânduri bune, dar singurul lor păcat a fost acela că te-au ignorat. Eşti atât de vanitos încât îl pedepseşti pe unul care trăieşte după regulile Tale, dar nu crede în Tine. Ar fi trebuit să vezi că ăştia sunt de fapt cei mai valoroşi, pentru că ăstora nici eu nu le pot schimba „credința".

— S-a întâmplat ca unora dintre ei să le-o schimb eu.

— Da, am aflat. Însă statistic numărul nu înseamnă nimic. Apoi mai sunt şi cei săraci cu duhul. Ei nu sunt în stare să aleagă conştient, însă natura lor îi îmbie tot către mine.

— Percep aici un reproş la adresa Mea.

— Atunci hai, nu zic „natura lor", ci să-i zicem legea timpului, de care ți-am vorbit mai devreme. Dar să revin

la întrebarea ta! Între noi există o mare deosebire. Eu nu trebuie să fac nimic ca să îmi capăt adepții. E suficient să exist. Am suferit atunci când m-ai izgonit, pentru că deşi nu eram de acord cu tine, te veneram, Dumnezeul meu. Nu am fost eu cel care i-a chemat. Au venit singuri la mine. De ce? Pentru că având mai multe opțiuni, precum şi posibilitatea de a alege, vor alege mereu. Mai puțin cei care decid să nu aleagă, cei care nu mi se vând nici mie şi nici ție. Dintre aceştia, cei care trăiesc totuşi după rânduiala ta, sunt cei pe care mi-i doresc eu. Ei nu au nevoie de îndrumare ca să trăiască frumos. Ar fi o victorie mai mare să pot deturna un asemenea suflet, decât un milion de suflete credincioase ție, dar care pentru a trăi frumos au nevoie de credința în Tine. Dar sunt mulțumit oricum! Cu toată strădania ta, pe Terra lucrurile merg tot mai anapoda. Cu toată liniştea de care te bucurai deunăzi, în realitate nu în Iad dospeşte ceva, ci tocmai pe Terra. Oamenii aceştia au nu două, ci foarte multe fețe. Şi îți amintesc că nu eu i-am creat! Te-au făcut până şi pe tine să crezi că sunt drept-credincioşi, făcându-şi cruci în biserici şi pupând icoane. Însă în mințile lor pâlpâie flăcări necurate. În sufletele lor colcăie şerpi cu venin pe limbă. Ei, uite că m-a luat valul şi pe mine! Frumoasă scamatoria cu şarpele, ca să explici de ce ai deschis ochii omului! Ştii, desigur, ca săracul animal a rămas stigmatizat pe vecie.

— Îmi spui că jocul pe Terra e deja câştigat de tine, Lucifer?

— Nu ştiu dacă e câştigat. Tu ai avut mereu grijă ca în ultima clipă să le mai dai o şansă, să-i izbăveşti, astfel ca să o luăm din nou de la capăt. Dar lucrurile merg destul de bine. Ca să nu pierzi Terra, cred că în curând va trebui să

te gândeşti la o nouă apocalipsă. De ce nu pui capăt acestui joc şi nu aduci mântuirea omului? Lasă-mă să ghicesc! Pentru că te-ai întoarce de unde ai plecat: la plictiseala din Eden. Pe Pământ, da, lucrurile merg de la sine. Sufletul omului putrezeşte prin propria lui lucrare. Nu este nevoie de a mea. În cazuri extreme mai aprind şi eu câte un mic foc, dar numai acolo unde şi numai atunci când e neapărată nevoie. Poate ai greşit şi prin faptul că te-ai ținut departe de ei. Cât să creadă săracii în ceva ce nu ştiu dacă există?

— Uiți, Lucifer, să aplici logica ta elementară. Dacă eu am creat tot ce există, înseamnă că şi Iadul tot eu l-am creat, nu tu. Pentru a-i pedepsi pe cei care merită.

— Ba m-am gândit şi la asta. Şi tot gândindu-mă am ajuns la concluzia că nu le-ai lăsat liberul arbitru, ci de fapt n-ai putut să le iei liberul arbitru. Trezirea conştiinței omului ai pus-o în cârca şarpelui, săracul, atunci când ți-ai dat seama că nu le vei putea ține închişi ochii minții. Nu ştiu – şi cred că nici tu nu ştii – cum de ți-a scăpat acest amănunt: anume că trezirea minții este aducătoare de liber arbitru. Vezi bine că această conştiință le-a adus o dezvoltare unică în universul tău, iar conştiința necesității i-a transformat într-o specie distructivă. Asta cred că e fisura planului tău măreț, unic şi – recunosc – demn de toată admirația. Acum că le-ai dat conştiința, ei fac totul singuri. Eu am timp să stau liniştit în căldura Iadului meu. Nu puteai să lași Pământul locuit de mulțimea lui de animale? Ți-a trebuit neapărat și omul. Însă... cu privire la o singură întrebare nu am răspuns. Mie, Doamne, mie cum de mi-ai putut lua libera alegere? De ce eu nu pot alege niciodată altceva decât nedreptatea? Eu de ce nu pot să aleg niciodată altceva decât ce rânduieşti Tu, în atotputernicia Ta?

Asediul

Chiar dacă avea să trăiască veşnic, Sfântul Petru îmbătrânea. Deşi neschimbat, Dumnezeu îşi dădea seama de asta după felul în care de-a lungul timpului, Sfântul devenea din ce în ce mai panicos şi mai fricos. El spunea că este doar prevăzător, însă nu era aşa. Ca şi cum uita că atotputernicia Lui nu are limite, se speria de orice măruntiş şi venea repede la El ca să-l avertizeze. Totuşi, de data asta trebuia că se întâmplase ceva, dacă nu grav, totuşi destul de important, pentru că Sfântul era asudat tot şi avea ochii ieşiţi din orbite. Se văzuse încă de departe că nu era în apele sale, după felul precipitat în care îşi frângea mâinile şi se grăbea să ajungă în faţa Sa.

— Doamne, ştiu ce crezi despre mine. Nu-mi uit nicio clipă locul şi smerenia ce ţi-o datorez, dar te rog, Doamne, de data aceasta să mă laşi să-ţi spun ce se întâmplă! Ceva de neînchipuit. Iar de ar fi altfel decât văd eu că este, te rog să mă ierţi, Doamne!

— Te ascult, Petre. Ţi-ai dovedit de prea multe ori bunătatea şi credinţa, ca să nu te ascult. Şi apoi, am văzut şi am făcut multe împreună. Prea multe, ca să nu îţi dau voie să spui orice doreşti.

— Doamne! Oamenii se pregătesc... vai... nici nu pot spune în cuvinte...

Prinzând îndemnul din privirea lui Dumnezeu, Sfântu Petru spuse pe nerăsuflate:

— Oamenii se pregătesc să ia Raiul cu asalt.

Apoi se făcu linişte. Dumnezeu se uita în zare, peste apele cerurilor, părând că nu auzise nimic. Sfântul aştepta cu sufletul la gură, nu doar reacția Lui, ci mai ales dorea să audă soluția acestei grozăvii. Într-un târziu, Dumnezeu zise:

— Şi de ce ar trebui să Mă îngrijoreze asta? O spui ca şi cum ar fi posibil să îl cucerească.

— Păi... se pare că au găsit o cale... Iar cu asta, Doamne, nu vreau să spun că ai fi slab ori că nu ai fi omnipotent, ci vreau să spun că omul este şi capabil şi îndeajuns de perfid ca să găsească acea cale. Are o răutate şi un egoism care nu țin seama nici de dreapta credință sau de vreo credință, nici de vreo morală, de care-o fi ea. Nu țin seama decât de bunăstarea lor.

— Şi totuşi, cum crezi tu că este posibil ca oamenii să cucerească Raiul? În primul rând că ar trebui să renunțe la viață, ca să ajungă acolo. Şi la cât spui tu că sunt de egoişti, nu cred că sunt dispuşi să o facă.

— Urzeala e mare, Doamne! Mai mare decât ar fi crezut oricine. Cei vii s-au gândit că ar fi bine pentru ei ca după moarte, indiferent cum ar fi trăit şi indiferent dacă ar fi crezut sau nu în Tine, să ajungă în Rai, unde nu vor duce lipsă de nimic. Aşa că au început să studieze şi să dezvolte tehnologii în acest sens şi să încerce să comunice cu...

— Cu cine?

— Cu Diavolul.

— Hm! M-aş fi aşteptat ca acest gând să-i vină lui, mai degrabă.

— Se pare că l-au întrecut pe Diavol, atunci când e vorba de născocit la rele. Aşa cum Te-a şi informat, de altfel, Ne-

curatul a stat liniştit, lăsând lucrarea de distrugere în seama omului.

— Şi bănuiesc, Sfinte, că apoi n-a prea stat pe gânduri. Și-a oferit imediat ajutorul.

— Da, unul îndoit. A încetat să-şi supună „oaspeții" la veşnicele cazne şi i-a înrolat alături de armatele sale de draci. Şi s-au adunat mulți, Doamne. De-a lungul erelor multe suflete au ajuns în Iad. Iar acum, sătui de suferințe, toți vor să vină încoace, să dărâme porțile şi zidurile...

— Și nu își dau seama că Lucifer le va cere un preț? Presupunând că ar fi posibil ce și-au pus în gând, nu văd că deși vor cunoaște tihna Raiului, Necuratul îi va păstra în slujba lui?

— Le-ar fi spus că odată ce împărăția lui se va întinde peste tot, nu va mai exista conflict. Că totul ar rămâne la fel, doar sub un alt stăpân. Exact ca în Eden.

— Ceea ce nu văd ei, nenorociții, este că bunăstarea de aici nu există pur și simplu, ci se face prin voința Mea. Hai să revenim la şansele lor!

— Se pare că dispun de tot ceea ce le trebuie. Iar aici nu vorbim numai de suflete şi tehnologie, ci şi de metode care pot frânge credința celor drepți şi hotărârea îngerilor Tăi. Dracii, împreună cu hoardele de suflete damnate, formează o armată de temut. Apoi mai sunt și cei vii. Chiar dacă vom lupta cu toții, trebuie să cerem și ajutorul oamenilor din Rai.

— Nu, oamenii din Rai nu vor lupta. Raiul înseamnă pace, linişte şi bunăstare veşnică. Ei şi-au dus luptele în timpul vieții. Nu îmi voi retrage promisiunea şi nu îi voi chinui din nou. Au suferit destul pe Pământ.

— Dar atunci... această bunăstare nu va putea fi veșnică. Nu spun că îngerii n-ar lupta cu vitejie... dar nu va fi de ajuns.

Dumnezeu îşi pierdu din nou privirea peste zare. Nu părea îngrijorat.

— Înțeleg că Diavolul, cu hoardele lui, doreşte să stăpânească Raiul. Sufletele din Iad se răzvrătesc şi vor viață veşnică, indiferent dacă o merită sau nu. În acelaşi fel, cei vii îşi pregătesc un loc călduț pentru ziua în care vor muri. Şi Eu unde sunt în toată această poveste?

Sfântul Petru nu răspunse. Acest răspuns nu se putea da. Îmbătrânit sau nu, prevăzător, fricos ori curajos, n-ar fi rostit niciodată răspunsul. Îşi lăsă ochii în Pământ.

— Haide, Sfinte Petre, nu te întrista şi nu te codi! Ştiu prea bine la ce te gândeşti. Dar până să ajungem acolo, trebuie să mai înțelegi câte ceva. Asta ca să te conving că treaba la care s-au înhămat nu le este tocmai la îndemână. Aici nu este vorba numai de Rai. Uite, cândva, un învățat de-al lor a spus că lumea este într-o continuă facere pentru că Eu o dezvolt zi de zi, clipă de clipă. Altul, din contră, a spus că o construiesc neîncetat, mereu şi mereu de la capăt, făcând-o din ce în ce mai complexă. Deşi erau două teorii inexacte, şi-au dat seama că lumea este rodul creației mele perpetue. Că fără mine creația mea nu poate supraviețui. Că existența recade în inexistență. Şi dacă stăm să ne amintim, au existat mulți alții care au dat ocol subiectului. Necredincioşii, ateii, chiar şi duşmanii Mei, au căutat să Mă explice în diverse feluri care n-au nicio legătură cu realitatea şi natura mea. Toți au înțeles însă că există ceva ce prin voința Sa a creat existența şi o ține în viață. Chiar dacă nu au explicat satisfăcător existența Mea, a lor, sau existența în general, au relevat aceeaşi esență. Crezi că înțelepții nu îşi vor da seama că fără mine nu există nimic, deci nici oameni?

— Eh... şi când au ținut cont oamenii de ce le-au spus gânditorii lor? Când au ținut cont de ce li s-a spus, li s-a arătat, dovedit sau au înțeles chiar ei că este bun şi bine? Eu – continuă Petru timid – am spus de mai multe ori că n-ar fi trebuit să abandonezi prima ta abordare, Doamne.

— Adică să-i fi pedepsit? Să fi revărsat din nou apele peste ei?

— Da. Apele sau altceva. Şi încă de mai multe ori. Dar Tu ai ales bunătatea şi i-ai lăsat în pace.

— Nu se putea altfel. Dacă le ceream să fie buni şi în viață şi în moarte, nu se putea ca eu să fi fost rău. Pentru că pedeapsa, chiar dreaptă în ochii noştri, era un mare rău în ochii lor. Eu am însă alte gânduri. Anume că, din moment ce omul este creația mea, se pare că eu am greșit.

— Nu, Doamne, nu ai greșit cu nimic. Tu știi mai bine cum a fost... atunci... Tu i-ai creat buni și blânzi, le-ai dat tot ce le trebuia în Edenul fără griji și nevoi. Ei au fost cei care au plecat urechea la sâsâitul șarpelui, deși fuseseră preveniți.

— Da! Și atunci ce am făcut? I-am pedepsit. Abia acela este momentul în care am creat omul așa cum îl vezi. Prin pedeapsa Mea l-am creat așa cum este. Ar fi trebuit să îl țin aici, lângă mine și să-l reînvăț Calea. N-ar fi trebuit să mă supăr atât de tare pe ei.

— Era deja prea târziu. De la prima înghițitură din fruntul oprit, el se trasformase deja. Singura cale de întoarcere a fost cea pe care ai și orânduit-o. Anume credința.

— Ei vezi!? Cred că abia în momentul în care am orânduit credința, am greșit cu adevărat. Bunătatea și nu credința ar fi trebuit să o sădesc în om și în lumea lui.

— Atunci, Sfinte Doamne, ia-le liberul arbitru!

— Nu pot, iar Lucifer știe asta. Și-a dat seama că de fapt nu le-am lăsat liberul arbitru, ci n-am putut să îl iau. Ești surprins! Nici tu n-ai știut asta.

Fu rândul lui Sfântu Petru să rămână cu privirea pierdută. Lucrurile se complicau. Deși i se părea dovada celei mai negre necredințe, nu se putu abține să nu realizeze că asta însemna că Dumnezeu nu era atotputernic. Avea cel puțin o limită. Scutură din cap ca să alunge gândul.

— Mai avem totuși o soluție. Adu Potopul peste ei, ajută-i astfel să o ia de la capăt. Nu că ar fi vreo șansă să se îndrepte de data asta spre calea bună, dar va mai dura cel puțin niște sute de ani să devină la fel de capabili ca acum.

— Tocmai ți-am spus de ce nu pot face asta.

— Atunci... distruge-i de tot, Doamne! E de ajuns un gest, un gând de-al tău. Pune capăt nenorocirii pe care au adus-o în lume. Dacă nu va exista niciun om, nimeni nu va putea spune că ai făcut rău. Dimpotrivă, dacă ar putea cugeta și vorbi, tot ce mai există în lume, ar spune că ai făcut bine.

— Știi...? Ei au scris o carte, numită Biblia. Au scris multe lucruri anapoda în ea, însă au și nimerit câteva. Unul din ele spune că *„atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât l-a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică."* Poate că nu și-au dat seama când au scris că iubesc lumea, că de fapt iubesc omul. Și până ce există chiar și un dreptcredincios, nu vreau să distrug nimic.

— Cred că te amăgești. Iubești omul creat de tine, nu pe cel care a devenit în prezent.

— Petru, doar ai avut copii! Știi bine că în orice s-ar transforma și oricât rău ți-ar face, tot n-ai cum să nu-ți iubești copiii. Dar hai să ne venim în fire! Nu există nici tehnologii, nici suflete, nici minți, incluzându-l aici și pe Luci-

fer, capabile să cucerească Raiul. Sau mai este ceva ce încă nu mi-ai spus?

Sfântul se aplecă ușor și șopti ceva la urechea lui Dumnezeu. Acesta rămase din nou cu privirea departe, dar de data aceasta nu contempla nesfârșitul, ci rătăcea prin el.

— Atunci distruge-l pe Lucifer, Doamne! reluă Sfântul Petru. Niciunul dintre morți, vii sau draci, nu are sorți de izbândă dacă nu se unesc în formula asta a lor. Ori închide Iadul, ceea ce ar însemna, de fapt, un mare bine pentru sufletele chinuite acolo. Decât în Iad, mai bine nicăieri.

Dumnezeu îl privi cu ochi triști, mai triști decât îi văzuse Sfântul vreodată.

Petru se gândea. N-ar fi crezut niciodată, bunul, că omul ar fi capabil de ceea ce tocmai voia să facă. Nici fizic, dar mai ales nici moral. Scopul Lui a fost acela de a spori numărul celor drepți, dar iată că aceștia au rămas atât de puțini, încât nici nu mai puteau fi luați în seamă. Alții nu credeau în nimic, iar majoritatea îl dușmăneau acum pe Dumnezeu și voiau să răstoarne orânduiala Lui. Iar El nu anticipase asta. Deci, avea încă o limitare. La care se mai adăuga și cea care se citea în ochii Lui – anume că nu putea distruge Iadul și nici măcar pe Lucifer. Ah! Văzuse bine Necuratul că până și Dumnezeu are nevoie de un pol opus. Zise:

— Voi aduna armata îngerilor Tăi...

— Nu știu dacă are vreun rost. Dacă este ca răul și nu binele să triumfe în lume și dacă nu pot împiedica asta, înseamnă că așa trebuie să fie. Înseamnă că există undeva o putere mai mare decât a mea, fie și numai dacă se cheamă hazard.

— Știi ce a pățit Iisus, Doamne! Ne așteaptă aceeași soartă, ori chiar mai rău. Lucifer ar plesni de fericire ca Tu

să fii unul din supușii săi. Nu există nimic altceva ce și-ar putea dori mai mult. Lupta e tot ce ne rămâne și nu resemnarea.

— Cine vrea să lupte, o poate face. Însă Eu nu vă pot cere asta.

Niciun înger nu și-a abandonat locul. Dar și ei și sfinții își dădeau seama, tot mai mult, cu fiecare zi care trecea, că au subestimat omul, egoismul și capacitatea sa distructivă. Planul le reușea de minune, iar asediul Raiului n-avea să mai dureze mult. Sfântul Petru nu-și putea închipui ce avea să urmeze. Dumnezeu emana existența. Chiar dacă omul nu își dădea seama de asta, Lucifer o știa prea bine. Și chiar de ar fi avut puterea să îi facă vreun rău, Lucifer nu era un sinucigaș. L-ar fi ținut prizonier. Dar nici de promisiuni nu avea să se țină. Va păstra Raiul numai pentru el. Poate și pentru cei care i se vor închina, dar nu pentru mulți. Restul vor putrezi în continuare în întunecimile Iadului.

Asediul continua. Raiul rezista cu ultimele sale puteri, dar capitularea era o chestiune de zile. Dumnezeu se plimba prin grădina Edenului. Se oprea adesea lângă măr, încercând poate să înțeleagă puterea acelui fruct. O putere măsurabilă, iată, cu a Lui. O singură dată se interesase dacă pe Pământ mai crede cineva în El. Petru îi spusese că da, mai erau câțiva care se rugau la El zi și noapte, dar îi puteai număra pe degete. Dumnezeu se bucură de această veste. Sfântul însă nu. Poate că dacă n-ar mai fi existat niciun credincios, Dumnezeu ar fi distrus lumea ori cel puțin omul. Sau măcar ar fi spălat fața Pământului cu un nou Potop. Așa însă, în două sau trei zile lupta urma să fie inutilă. Vremea resemnării sosise.

Când totul părea pierdut, din fața porții Raiului se auziră voci de îngeri. Cântau Psalmul Învierii. La început Petru

crezu că venise sfârșitul, iar îngerii se aruncau în luptă și în brațele morții, preamărindu-l pe Dumnezeu. Căci da!, omul găsise calea să omoare îngeri. Devenise chiar un iscusit vânător de îngeri. Dar glasurile erau vesele. Când se deschiseră porțile văzu că doar câțiva mai rămăseseră. Veneau însoțiți de un scutier care luptase în fața porții alături de ei și fețele le erau luminoase cum demult nu le mai văzuse Sfântul. Apoi află că armatele Diavolului se retrag. Însuși Lucifer pusese capăt asaltului final. Cum acest lucru trebuia studiat atent, Sfântul Petru ceru detalii, temându-se de cine știe ce vicleșug. Așa află Sfântul că pe Pământ a fost organizată o răzvrătire. Se părea că drept-credincioșii au mai făcut și altceva în afară de rugăciuni. Dar amănuntele erau tulburătoare. Nu credincioșii, ci necredincioșii reușiseră imposibilul. Tocmai cei care nu credeau în Dumnezeu și pentru acest motiv nu urmau să fie primiți în Rai, dar nu credeau nici în Diavol și pentru acest motiv Lucifer dorea să îi corupă cel mai mult. Cei pe care nimeni nu îi putea avea, salvaseră Raiul unde nu aveau acces. Îl salvaseră chiar în ciuda faptului că și-ar fi căpătat acest drept, dacă l-ar fi lăsat pe Lucifer să finalizeze asediul.

Dar ei l-au convins prin forța logicii – de care Lucifer mereu ținea seama – că Diavolului nu îi va fi bine în Rai. Într-o fericire și pace deplină, Diavolul nu și-ar fi găsit locul. S-ar fi plictisit, pur și simplu. Exista chiar pericolul să devină asemeni lui Dumnezeu, întrucât cucerirea Raiului însemna capătul conflictului primordial. Risca să fie privit ca un pacificator. Diavolul fără Dumnezeu devenea un fel de Dumnezeu fără Diavol. Ar fi fost nevoie să își inventeze un alt diavol care să i se opună ori să creeze un Dumnezeu pentru a restabili echilibrul lui și al lumii. L-au convins că

lupta este inutilă întrucât natura lui intimă nu era potrivită cu Raiul. Astfel Diavolul ar fi eșuat în cele din urmă în a recunoaște că are nevoie de Dumnezeu, ceea ce ar fi însemnat triumful definitiv al credinței. Așa au reușit să îl convingă pe Lucifer.

Dumnezeu primi vestea cea bună fără o bucurie vizibilă, ceea ce îl miră pe Sfânt. El considera că izbânda era lucrarea lui Dumnezeu, precum toate câte există și se întâmplă în lume. Dar Dumnezeu credea altfel.

— Doamne, de ce nu te bucuri? Raiul este în siguranță. Şi Tu odată cu el.

— Mă gândesc că există lucruri care scapă controlului Meu. Și dacă așa este, înseamnă că atotputernicia nu este decât o iluzie. Chiar dacă Eu am făcut toate câte există, poate că cineva sau ceva m-a îndrumat să le orânduiesc așa. Iar acum văd limpede că perfecțiunea nu există nicăieri, cu atât mai puțin în lucrarea mea.

— Eu sunt prea mic, Doamne. Ce pot să știu eu mai mult decât Tine despre începuturile lumii?

— Despre începuturile lumii îți pot povesti eu totul. De atunci și până în clipa asta, îți pot înșira toate istoriile despre ce și cum a fost. Trist e că despre mine nu îți pot spune mare lucru. Țin minte doar că totul a început cu ideea de a crea, de a face ceva, de a umple pustiul în care eu nici măcar nu îmi conștientizam existența.

— Mă duci mult mai în urmă decât poate gândul meu să gândească. Eu m-aș bucura dacă ai orândui din nou, măcar un pic, lumea. Pe cine primești la sânul tău și pe cine pedepsești? Lucifer, cu siguranță, merită o lecție. Și apoi, singur ai văzut că oamenii nu sunt la fel. Unii sunt buni.

— Da, chiar dacă nu cred în mine, unii sunt buni. Însă regulile odată făcute, nici chiar eu nu le pot schimba.

— Și moartea este o regulă, Doamne! Dar tu ai schimbat-o, cel puțin în cazul lui Lazăr, al fiicei lui Iair și al fiului văduvei din Nain. Și al lui Iisus... Nu poți face o excepție în cazul celor buni? Uite, scutierul pe care acum mulți ani nu l-am primit în Rai, a rămas în fața porții și a organizat apărarea. Îngerii spun că fără el n-ar fi știut cum să lupte cu oamenii. Mai sunt apoi și cei care l-au întors pe Lucifer din drum. Practic ei sunt cei care au salvat Raiul. Nu merită oare ca sufletele lor să odihnească aici, atunci când le va veni vremea?

— Ba da, Sfinte Petre, merită. Merită din plin. Dar nu se poate. Tocmai de asta îți spusesem că bunătatea și nu credința ar fi trebuit să o sădesc în lume.

Dialogul

— Poate că ajung în fața ta prostit de cursul lumii ce și-a pierdut sensurile. Poate că nu m-am îngrijit să fiu suficient de educat și să înțeleg aceste sensuri. Sau poate le-am înțeles total anapoda. Văd totuşi, că nu va urma nici vreun Iad de care unii se tem atât de mult, dar nici vreun Rai la care speră toată lumea. Trupul meu nu va fi chinuit de nimeni, iar sufletul nu va trăi mai mult decât carnea. Atunci ce urmează?

— Nimic, omule. Nu urmează nimic. Îmi predai viața ta, fie că vrei, fie că nu şi apoi încetezi să mai exişti. Asta e tot. Vei fi exact ce ai fost şi înainte să vii pe lume.

— Păi nu ştiu ce am fost înainte să mă nasc.

— Asta e şi ideea. Nu ai fost nimic.

— Adică totul va fi la fel ca înainte să mă nasc?

— Pentru tine, da. Însă lumea va fi altfel după trecerea ta prin valurile ei. Pentru că ai influențat-o într-o măsură infimă sau mai mare, după cum ai putut. Ai lăsat urmaşi care modifică, la rândul lor, fața evenimentelor. Ai supărat pe unii şi le-ai înnegrit sufletele, poate i-ai bucurat pe alții. Cu siguranță cineva a învățat ceva de la tine, fie că ai fost un exemplu bun de urmat ori dimpotrivă, de evitat. Oricât de neînsemnat ai fost, piatra ta de mormânt va aduce o umbră în plus unui petic de iarbă, într-un cimitir. Iar dacă

nici măcar atât nu vei avea – şi iartă-mi franchețea – trupul tău va hrăni pământul şi alte vietăţii se vor naşte şi vor putea trăi din putreziciunea ce urmează să devii.

Omul oftă şi continuă să întrebe:

— Mi-am dat seama demult că orice fel de posesiuni materiale sunt inutile. De aceea nu am agonisit nimic pentru mine. Am sperat doar că ceea ce ştiu, ceea ce am învăţat şi cunosc, înțelepciunea – multă sau puțină – adunată în viața mea, să rămână undeva... să nu se piardă. Este vreo şansă ca asta să se întâmple?

— Nu, omule, nici pomeneală. Ținând-o pentru tine, mi-e teamă că va rămâne pierdută pentru vecie, dacă nu te-ai îngrijit să o dai şi pe asta altora, atât cât s-au priceput ei să o primească.

— Da, zise omul plin de tristețe. Vor avea aceeaşi soartă ca şi cărțile pe care nu le-a vrut nimeni, cu toate că unele sunt frumoase, iar lectura altora e plină de foloase de toate felurile. Întreaga înțelepciune a omenirii se regăseşte acolo şi ele ar face posibilă mântuirea lumii de toate relele ei. Însă nu le doreşte nimeni. Vor fi aruncate cărțile din biblioteca mea, la fel ca şi hainele mele din dulap. Astea din urmă poate vor ajunge la un nevoiaş. Dar cărțile, nu. Ca şi cum n-ar putea fi „refolosite"!

— Se schimbă lumea, omule. Vremurile noi cer cărți noi.

— Tocmai asta e problema: că se aruncă cele vechi. Că omul şi înțelepciunea sa nu se dezvoltă, nu evoluează decât foarte lent şi asta tocmai pentru că nimeni nu are nevoie de cărțile înaintaşilor.

— Poate că însăşi lumea nu continuă să existe, nu se dezvoltă prin adăugare, ci se construieşte mereu şi mereu de la capăt. Te-ai gândit?

— Da, m-am gândit şi eu şi mulți alții. E un non-sens. Cum sunt şi multe altele. Nu am fost întrebat când şi unde vreau să mă nasc, cum să arăt şi cum să fiu în mintea şi sufletul meu. Nu am fost întrebat nici cât să trăiesc, cum şi unde să mor... Totul pare a fi rod al hazardului. Prea puține din toate întâmplările vieții au fost sub controlul meu. Viața nu este un exercițiu democratic.

— Viața nu, însă moartea este cu siguranță aceeaşi pentru toată lumea. Ce exercițiu vrei mai democratic decât acesta? Oricum, ai avut libertatea să alegi, chiar dacă ea a fost foarte limitată. Iar viața ți s-a scurs în coordonatele acestor alegeri. Libertatea, atâta cât este ea, e un atribut al democrației.

— Totuși, consolarea că voi rămâne în amintirile celor care m-au cunoscut este și slabă și efemeră. Voi muri nu o dată, ci de tot atâtea ori de câte ori va muri câte unul din ei, cei în a căror amintire încă exist. E valabil și pentru mine. Odată cu dispariția mea nu mor numai eu, ci şi cei pe care îi port în minte și suflet. Sau altfel spus, după moarte trăim numai atât cât existăm în amintirea cuiva.

— Așa sunteți voi, oamenii! Despicați totul, interpretați și încercați să explicați tot. Nu vă place simplitatea. Nu este de ajuns că murind dispari sub toate aspectele? Ce importanță are cine își mai aduce aminte de tine? Moartea, moartea adevărată e una singură și eu sunt aceea. Haide, dă-mi, omule, suflarea din tine! Sunt atâția alții care mă așteaptă. Nu pot pierde vremea cu tine filosofând aiurea.

Anticamera

Nu ştiu unde am ajuns. Poate în iad sau poate într-un loc mult mai rău decât iadul. Ori poate nu am murit încă şi mă aflu într-o zonă de trecere. Spun unii că aici ar fi mai rău decât dincolo, orice ar fi acel dincolo. Aici suferințele sunt și de natură psihică. Înfricoşătoarele experiențe la care eşti supus te doboară, pur şi simplu. Se amestecă în capul tău regretele, deopotrivă pentru faptele rele făcute şi pentru cele bune, nefăcute. Pentru cele începute și neterminate şi pentru cei dragi, lăsați în urmă. Vine apoi teama pentru necunoscutul ce va urma. În cazul meu însă aceasta din urmă nu are mare importanță. În anii mei trăiți cu multe dureri şi puține bucurii, am desluşit destul de bine cred, mersul lumii. Indiferent din ce perspectivă privim – religioasă sau nu – am înțeles rostul lucrurilor. Mi-am înțeles ori doar cred că mi-am înțeles, locul şi menirea şi sunt împăcat cu tot ce va urma. Cu ce nu mă pot împăca este regretul pentru cele nefăcute şi mai ales dorul de ai mei. Aşa că am luat decizia să mă întorc la ei. Chiar şi pentru o singură secundă, în care să le mai spun o dată că îi iubesc.

Pe aici nu prea circulă informații. Toți sunt prea îngroziți de cele ce se întâmplă clipă de clipă. Am aflat totuşi că puținii care au reuşit să se întoarcă, n-au ținut minte nimic din ce se petrece aici. Ceea ce are logică. Dacă ai ține minte,

n-ai putea trăi purtând cu tine traumele de aici. Dar acei puțini dovedesc că se poate! Şi dacă nu ții minte grozăviile petrecute aici, înseamnă că pot face orice sacrificiu, pot trece prin orice – dacă reuşesc să mă întorc, ele vor fi şterse cu un burete magic din mintea mea. Totuşi, refuzul de a-mi urma sfârşitul mă îngrijorează din alt punct de vedere. Mi-e teamă că rămânând aici şi ținând morțiş să mă întorc, să nu ajung un fel de fantomă a cărei prezență în această zonă cenuşie dintre Viață şi Moarte să îi bântuie pe cei dragi, pe care vreau să-i mai văd o dată. O singură dată, pentru o singură clipă. Mă gândesc că poate sunt egoist, încercând să-mi satisfac o dorință ce face rău altora. Doar că... dacă nu îi mai văd o dată, iadul, iadul meu propriu, se prefigurează deja: pentru vecie voi purta chinul acesta în suflet. Chinul de a nu-mi fi luat rămas bun de la ei. Dar dacă aş şti cu certitudine că întoarcerea mea le-ar cauza chiar şi cel mai mic rău, aş renunța.

Una peste alta, începe să nu-mi mai fie teamă nici de sunete, nici de întuneric, nici de strigoi şi nici de presiunea psihică ce mi se induce prin tot ceea ce se întâmplă aici. Am înțeles la un moment dat că ele sunt înfricoşătoare, dar depinde doar de mine dacă mă îngrozesc sau nu. E alegerea mea!

O indefinită perioadă de timp am petrecut luptând împotriva necunoscutului care încerca să-mi sfărâme voința. Văzând că rezist, ca să mă învingă, Moartea și-a trimis cei mai de nădejde slujitori. Şi zbaterea mea, întrucât luptă nu-i mai pot spune, a trecut la alt nivel.

Cred că şi aici există un fel de organizare. Habar nu am a cui şi sub a cui îndrumare, însă ca să pleci de aici nu e de ajuns să vrei. Din tenebrele către care te împinge mersul

firesc al trecerii către Moarte, se ivesc noi şi noi încercări. De la senzații, strigăte de nedescris, un întuneric ce pare viu şi făurit să te înghită şi până la ființe întrupate de neunde, nefiresc de slute, totul te trage şi te împinge către neființă. Către neființa pe care o percep chinuitoare pentru suflet şi minte. Neființa care este o existență în afara ființei, o totală inexistență materială, fără nimic altceva decât o conştiință ce se zbate în propriile sale neîmpliniri, regrete, greşeli şi speranțe apuse.

Contactul fizic a produs dureri sfâşietoare. Împunsături de gheață, zburători cu gheare ascuțite, muşcături de fiare nevăzute cu dinți de fier, ce nu se mulțumeau să-şi strângă fălcile, ci şi le smuceau sălbatic, strânsori de foc ale unor mâini hâde şi diforme, precum şi alte suferințe ce nu ştiam că pot exista... Nu seamănă cu nimic, pentru a le putea descrie. Parcă totul se petrece pe o bandă rulantă ce te poartă mereu şi mereu înainte. Spre acel înainte fără întoarcere. Şi nu sunt singurul chinuit astfel. De peste tot se aud urletele de agonie ale sufletelor învinse şi râsetele diabolice ale învingătorilor nevăzuți. Un miros pestilențial începe să se facă simțit tot mai mult, semn că mai este puțin de tot până la capătul drumului.

Apoi, de undeva din față, probabil la ieşirea din acest coridor unde viața se scurgea definitiv din oameni, se auzi o voce umană care cu ultimele sale puteri, încercă să îi avertizeze pe cei din urma sa:

— Acesta este sfârşitul! Nu există nici rai şi nici iad! Aceasta este unica Moarte!

Când am înțeles sensul acestui mesaj, am început să mă zbat, să lovesc cu orice parte a corpului, să muşc, să zgârii orice atingeam. Să mă opun înaintării. Cu cât era efortul

mai mare, cu atât durerile se înteţeau. Nu-ţi mai doreai decât să renunţi şi să te laşi purtat spre sfârşit, spre nefiinţa inevitabilă, dar lipsită de durerile trupului. Dar am mai înţeles un lucru: da, durerile erau groaznice, însă alte efecte nu se produceau. Nici arsuri, nici urme de muşcături sau răni. Iar asta însemna, de fapt, un fel de imunitate. Şi atunci mi-am înzecit efortul, ignorând tendoanele care pocneau cu dureri îngrozitoare, muşchii ce dădeau senzaţia că plezneşc, carnea ce o simţeam sfâşiată. Ignorând loviturile şi rănile nevăzute, dar primite din plin, am simţit în jurul meu un fel de gol ce mi-a permis un prim pas spre înapoi. Deşi lupta era dusă de trupul meu, voinţa era cea care crease golul. Apoi, pas cu pas şi durere cu durere, am început să mă întorc.

Contrar celor crezute, drumul către lumină nu e cel către Moarte, ci cel către viaţă. Iar eu mă apropiam atât de mult de acea lumină difuză, încât imediat puteam vedea ce se întâmplă dincolo, unde trupul meu zăcea încă neîngropat. Cu toate durerile care mă încercau, un zâmbet reuşi să îşi facă loc pe faţa mea. Iată, puteam să înving Moartea! Puteam să îmi îndeplinesc ultima dorinţă şi să îmi iau rămas bun de la ai mei. Aşa cum mereu mi-am dorit: o ultimă atingere, un ultim cuvânt... un *„te iubesc!"*, un *„mulţumesc!"*, un *„iartă-mă!"*... orice, numai să-i încredinţez că ei sunt în mintea şi sufletul meu.

Iar dacă întindeam mâna doar, puteam râde de Moartea însăşi şi de toţi slujitorii ei. Pentru zile, ani sau doar secunde – ce mai conta! – puteam trage aer în piept, puteam îmbrăţişa, puteam iubi, puteam mângâia şi puteam fi mângâiat la rândul meu. Ultima dorinţă putea fi aievea.

Dar cele ce îmi închipuiam că se vor petrece odată cu revenirea mea dincolo de peretele de ceață, m-au îngrozit mai mult decât toate cele petrecute în anticamera Morții. Ai mei trăiau... cu necazurile, bucuriile şi durerile lor. Unii mai bine, alții mai greu, trecuseră peste momentul plecării mele de lângă ei. Îşi vedeau de ale lor, ducând mai departe moştenirea mea în carnea, sângele, personalitatea şi amintirile lor. În felul în care eu i-am influențat sau le-am modelat destinele. Aveam oare dreptul ca printr-o altă viitoare despărțire sfâşietoare să le produc o nouă durere? Poate că dispariția mea intempestivă a căzut peste ei cu greutatea unei planete ori poate a venit ca o uşurare. Dar acel rămas bun la care râvneam eu, nu cumva avea să-i îi doară şi mai tare? Nu cumva chiar întoarcerea mea de *dincolo* le-ar fi displăcut, ca o atingere a Morții însăși? Fără îndoială că eram egoist. Doar pe mine m-ar fi ajutat acea despărțire idilică. Ei trebuie să meargă mai departe, trebuie să treacă peste durere şi să trăiască, să fie fericiți. Pentru mine ce mai conta!? Nu aveam voie să fac asta! Dimpotrivă, le eram dator cu un ultim sacrificiu.

Iar în acea clipă, deşi mă aflam la doar un micron de trecerea către viață, ceva a făcut implozie. Tot universul acela negru din jurul meu s-a prăbuşit în mine, dintr-odată, cu toate ororile lui deja îndurate sau încă deloc simțite până atunci. Renunțarea mi-a înăbuşit voința şi abia atunci am simțit din plin puterea căreia reuşisem să mă opun. Gheare de foc şi lame reci de halebarde lăsau deopotrivă, sânge șiroind din rănile mele deschise. Fiare nevăzute fugeau cu hălci de carne smulse din trupul meu, în timp ce ciocane grele îmi sfărâmau oasele. Ultimul meu urlet se pierdu în mulțimea celorlalte glasuri care se predau definitiv. Cel

din urmă lucru simțit de trupul meu au fost muşchii obrajilor, care s-au încordat într-un zâmbet. Unul de sfidare, întrucât dovedisem că o pot învinge, dar mai ales unul de mulțumire. Ei erau bine... se puteau descurca şi fără mine! Poate chiar mai bine decât purtând şi povara mea. Datoria mea era îndeplinită.

Apoi a rămas doar acea entitate denumită conştiință sau poate suflet, care s-a îndepărtat de trup. Cu ea şi nu cu trupul lumesc am simțit cum vibrează de bucurie slujitorii Morții, purtând pe brațe trupul moale şi ciopârțit ce s-a predat, în sfârşit, stăpânului lor. Mare plăcere le făcea izbânda asupra unui suflet care le dăduse mult de furcă. Un suflet care îşi avea pregătit propriul iad, dar care avea să-l înfrunte şi pe acela cu resemnare, întrucât pleca împăcat, știind că odată cu mine dispăruseră şi toate îngrozitoarele umbre pe care lumina mea le adusese în lume.

CUPRINS

"Hegemonul şi Fiara" descrie fascinanta călătorie a eroului într-un univers în care interacționează două lumi: o planetă primitivă și un Imperiu stăpânit de un hegemon. Perspectiva poveştii ne este oferită de un locuitor al lumii primitive, care ajunge să îl întâlnească și să îl înțeleagă pe deplin pe hegemon, cel de neînțeles. Relația dintre ei evoluează și dezvăluie o apropiere surprinzătoare. Protagonistul admiră inteligența și abilitățile hegemonului, în timp ce acesta descoperă calități valoroase în oameni.
Dialogurile dintre ei sunt pline de profunzime şi conțin întrebări provocatoare pe teme existențiale. Ideea că nimicul poate prinde formă în Fiarele din afara universului pe care îl cunoaştem provoacă cititorul la o profundă analiză de sine.

ISBN 978-606-9625-74-3
9 786069 625743

www.pavcon.ro